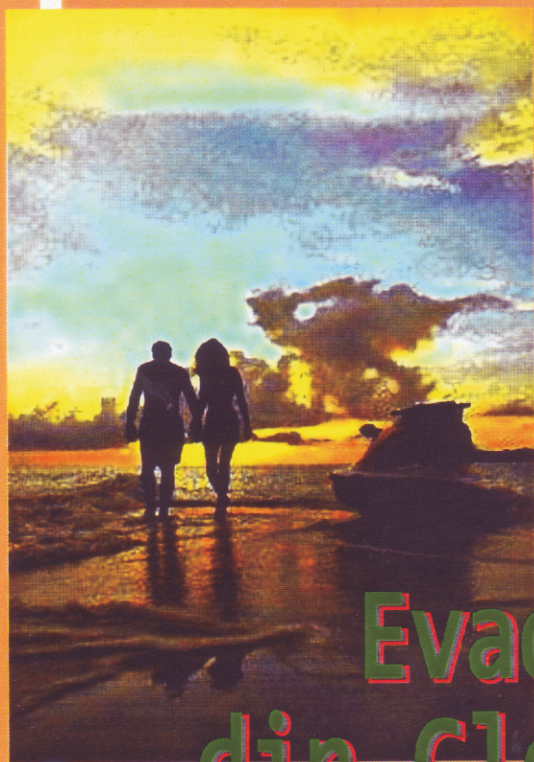

DUMITRU HURUBĂ

Evadații din Clexane

eubee

DUMITRU HURUBĂ

EVADAȚII
DIN CLEXANE

© Dumitru Hurubă. Editura Eubeea.
ISBN: 978-973-673-172-3.

DUMITRU HURUBĂ

**EVADAȚII
DIN CLEXANE**

eubeea,
2010

I

La trei luni și cinci zile de la dispariția lui Victor, și după două luni și șaptesprezece zile de la găsirea cadavrului în Pădurea Cailor, la marginea Orașului, doctorița Ioana Cojan se trezi la ușa apartamentului cu un individ spre patruzeci de ani. Era îmbrăcat în costum gri, elegant, cu lavalieră, cu pantofi de lac, maro închis, încă având bombeu clasic, nu din cei, așa-zis moderni, fabricați, parcă, pentru indivizi extraterestri cu un singur deget la picior, dar de import!, încât ei îi veni să exclame: Ia uite, domnule, se mai poate și-așa! Bravo! Insul intră înăuntru și, în timp ce dădu un bună ziua sec, vru să se descalțe, oprit însă de-un gest energetic al doctoriței:

- Lăsați, domnule, că, dacă toți pacienții s-ar descălța când îmi intră în casă, ar trebui să port mască de gaze...

- Distinsă doamnă, mă jigniți profund, sugerând cumva că aș fi un nespălat pe picioare... Pe mine nu mă interesează câți vin la dumneavoastră, cu ce treburi, dacă sunt sau nu la zi cu spălatul pe picioare... Eu mă descalț doar din respect pentru oricare locuință în care intru și, mai ales, că, în fiecare dimineață, mă dușuiesc... Altfel, vă dați seama, n-aș cuteza să împuțesc casa cuiva – pardon de cacofonie – mă înțelegeți? Dar iertați-mi inoportunitatea că vă deranjez: mă numesc Pantelimon Șoricu, deci sunt de la Spațiul Locativ – poftiți legitimația, și am fost trimis să... Adică, pot să văd puțin apartamentul dumneavoastră, distinsă...?

- O, da, desigur, stimate și distinse domn, intră și ea în jocul lui ridicol de limbaj, ridicând din umeri cu indiferență. Numa' că cutez a vă ruga să adăstați un minuțel pentru ca să mă regulez nițeluș la cap – vorba unei prietene de prin Teleorman, dacă-mi permiteți –, fin'că tomna îmi revenii dintr-o ațipeală, că fusăi de gardă noaptea trecută...

Doamne, m-am troglodit de tot!, gândi mergând spre dormitor... Iar când împinse ușa glisantă, i se păru că sub pledul-pătură se afla un trup, trupul lui... Sfinte-Dumnezeule!, își făcu repede câteva cruci, ce-i cu mine? Trupul lui Victor? Cadavrul, de fapt, nici atât, fiindcă ceea ce aduseseră

atunci poliția și parchetul pentru recunoaștere erau numai niște resturi de trup, ce rămăseseră în urma sfâșierii de către cine știe câte și ce sălbăticiuni. Ce să mai fi recunoscut? O treime din permisul de conducere, partea cu poza din legitimația de cercetător la nou-înființatul institut de istorie literară, cartea de identitate, măneca stângă de la tricou, spintecată, câteva zdrențe din blugi și din geacă... Toate i se păruseră atât de macabre încât deseori îi revenise în minte acea imagine, până când o învățase să meargă la șapte biserici, să aprindă șapte lumânări și să plătească șapte liturghii speciale ținute de șapte preoți.

- Doamnă, i se atrăsese atenția, condiția este că trebuie să credeți în forța și puterea duhului sfânt, altfel ruga noastră e aproape nulă...

- Păi, cred, părinte, altfel n-aș fi venit...

Adevărul e că nu credea.

Nu era atee, însă nu credea în acei slujbași ai bisericii, ca mediatori între om și Dumnezeu, mai ales după ce, într-o duminică spre seară, aflată la mormântul lui Victor pentru reculegere, auzise o voce în spatele său:

- Doamnă, dacă doriți, pentru odihna întru lumină cerească și pace a sufletului celui răposat, vă puteți ruga înlăuntrul sfântului nostru lăcaș...

Era unul dintre preoții bisericii de care aparținea cimitirul.

- Nu, se împotrivise ea. E deja târziu, mai bine vin duminica viitoare la liturghie.

- Sunt cu mașina, doamna doctor, continuase preotul. Dacă vreți, pot să vă duc eu până acasă...

- O, da, v-aș fi recunoscătoare, că am avut, într-adevăr, o zi foarte grea la cabinet și chiar mă simt obosită...

Ajunși în fața blocului, în timp ce cobora din mașină, ea spusese, așa de circumstanțat:

- Rămân datoare, părinte, deși nu știu cum m-aș putea revanșa... V-aș invita la o cafea, dar nu știu dacă se cuvine...

- Ei, o cafea nu e un păcat, doamna doctor. Și-apoi, chiar intenționam să vă întreb: după moartea soțului, v-a făcut vreun coleg de-al meu o sfeștanie?

- Nu, n-am știut că trebuie...

- O, dar e necesară, absolut necesară, fiindcă sfeștania, doamna doctor, ocrotește binele casei și sănătatea trupezască și sufletească a celor ce locuiesc în acea casă.

- Bine, părinte. Puteți acum, în seara asta să o și faceți?
- Da, sigur! O crenguță de busuioc aveți prin casă?
- Da...

Urcaseră, iar preotul săvârșise destul de repede un desen cam strâmb reprezentând o cruce cu un fel de înfloritură în jurul ei, în timp ce mormăia o rugăciune sau, în orice caz, ceva liturgic...

- O cafea beți, totuși?, îl întrebuse între timp.
- Da, doamna doctor: una mică, fără zahăr...

Se așezaseră la masa din bucătărie, iar preotul continuase după prima sorbitură din ceșcuță:

- Bună cafea, doamna doctor, tare bună!, alduiască-vă Dumnezeu!, că, de când a luat-o Tatăl ceresc pe coana mea preoteasă, n-am mai consumat o așa bunătate de cafea... Și dumneavoastră, tot singură, tot singură?

- Apoi, tot, părinte – ce să fac? Așa mi-a fost soarta...

- Ca și la mine... Ei, un pic de doliu și-apoi – dacă-mi permiteți o glumă – morții cu morții și viii să-și vadă de viață... Sunteți femeie tânără și frumoasă, iar cele sfinte nu condamnă o nouă căsătorie în astfel de situații...

- Doar în cazul femeilor frumoase?, întrebă ea nu fără o discretă ironie.

- Ei, doamna doctor, vorbeam în general...

- Pentru că, părinte, eu aș zice că depinde cine e în comisia de stabilire a gradului de frumusețe, nu? Nu de alta, dar în situația în care comisia ar fi formată din...

- Doamna doctor, să nu supărăm pe Domnul pomenind de reguli diavolești... Aici, pe pământ, e una, iar în cer...

- Ei, glumeam și eu, părinte. Ieșind din singurătatea mea, mai simt nevoia să... Știți cum e: toată vremea singură...

- O, Doamne, știi-știi, că și la mine e cam la fel, doamna doctor: singur-cuc. Pleci – te-ntorci, nimeni nu te-așteaptă, nimeni nu te-ntreabă... Nimic-nimic! La dumneavoastră e tot la fel, bănuiesc. Mai veniți duminica la sfânta liturghie, mai o rugăciune, mai o spovedanie... Nu vă veți mai simți atât de singură. Chiar, nu vă fie cu supărare: când v-ați spovedit ultima dată?

- Când?, întrebuse și ea. După cât îmi amintesc, niciodată, părinte.

- Vai de mine, doamna doctor! Nu se poate așa ceva! În parohia mea?, păruse preotul ușor revoltat, dar cu un zâmbet de înțelegere.

- Da, în parohia dumneavoastră, iată, este o enoriașă oaie rătăcită de turmă...

- Pentru Fiul lui Dumnezeu, cel care ne ocrotește turma, niciodată nu e prea târziu. El ne-așteaptă mereu cu brațele deschise, împăciuitor și drept, o consolase preotul închinându-se cu teatrală cucernicie...

...Și așa, din vorbă în vorbă, de fapt mai mult vorbind musafirul, se apropiase miezul nopții, iar ei i se închideau ochii de oboseală și de nesomn... În sufragerie era plăcut, mirosea a cafea și, discret, a parfum *Chery*, primit de la o colegă de ziua ei, iar preotul zisese la un moment dat, privind-o oarecum ciudat sau, cel puțin, așa i se păruse ei:

- Doamna doctor, dacă nu e cu supărare, îmi dați voie să-mi dau puțin haina jos, că mor de cald...

Nu-i scăpase privirea lui discret-softicioasă, aruncată în câteva rânduri spre șoldurile ei, ceea ce o scosese până la urmă din sărite, așa că zisese cu voce ușor asprită:

- Părinte, din partea mea puteți să vă dezbrăcați de tot, înțelegeți? Sunteți față bisericească, iar eu... Vreau să vă spun că eu nu sunt doar o biată oaie rătăcită de turmă, ci și cam căpiată – înțelegeți? Uite, mă dezbrac și eu și, dacă vă convine de nudul meu, ne dăm la o păcătoșenie, de nu vă mai spală în fața lui Dumnezeu toată apa Iordanului...

Preotul se ridicase în picioare cu repeziciune zicând:

- Apoi, doamna doctor, eu n-am cutezat a merge cu gândul până acolo, eu am gândit că suntem două singurătați și ne mai umplem mintea și sufletul cu vorbe bune... Nu trebuie să credeți că vorbele mele ar fi un fel de apropò-uri.

- Dar nici nu e nevoie să cred! Instinctul meu de femeie nu m-a trădat niciodată, iar privirile furișe spre o anumită parte a trupului meu... Auzi, părinte, eu sunt o enoriașă văduvă și cam fără frică de Dumnezeu, acesta e adevărul, iar dacă vreun bărbat încearcă mă reguleze...

- Vai, doamna doctor, da'asa vorbiți... Eu sunt, totuși, preot, robul credincios al lui Dumnezeu...

- Și ce, domnu' părinte? Robii și roabele nu trebuie să trăiască? Nu trebuie să se împreuneze? Parcă și în liturghia de la cununie se spune la un moment dat „*cunună-se roaba lui Dumnezeu* cutare, *cu robul* cutare... Ia uitați-vă la mine – continuase ea începând să se dezbrace – arăt rău în

calitate de roabă? Eu aş zice că nu. Ce zice sfinția ta? Trecem peste cele sfinte au ba? Poate ne ajută Cel-de-Sus și zămislim și vreun pruncuț – frumos ca mine și credincios ca matala...

După ce își făcu câteva cruci, preotul plecă fără să-și ia rămas-bun. Doar după ce ieșise pe palier, zisese întorcând capul:

- La orișice caz, doamna doctor, nu v-ar sta deloc rău ca preoteasă, da' după cum vorbiți...

- Știu că n-am veleități decât trupești, așa că, dacă vreți să fie bine și pace între noi doi, să nu mai pierdeți vremea cu speranțe. E okei?

* * *

... Încolo, n-o mai interesase nimic, așa cum din toate pregătirile pentru înmormântare, și de înmormântarea propriu-zisă, nu-și mai amintea nimic... Tot timpul doar își repetase: trebuie să mă detașez, trebuie să am grijă de sănătate... Eu mai am de trăit, sunt un medic-psihiatru bun, apreciat, trebuie să-mi păstrez verticalitatea sufletească...

În mare parte chiar și reușise, adevăr care îi completa zilnic starea de bine și de încredere în sine.

... Sărise din pat auzind soneria, iar pledul-pătură rămăsese aruncat într-o diagonală aproximativă, nereușind să acopere decât o mică parte a cearceafului adunat în cute mărunte sub ea în timpul somnului. Încercând să aranjeze patul cât de cât, îi trecu prin minte că, de fapt, poate ar fi fost mai bine să nu fi deschis ușa – pur și simplu să fi lăsat impresia că este plecată de acasă. De la Spațiul Locativ? Ce dra..., să caute la ea? Întreținerea îi era achitată la zi, apartamentul arăta chiar foarte bine în comparație cu multe altele pe care le văzuse ea cu ocazia vizitelor pe la pacienți, iar din punct de vedere... Spațiul Locativ! Ce tâmpită era: cum de nu-și dăduse seama din primul moment? De ce vine un domn de la Spațiul Locativ în casa cuiva, care nu e proprietate? De ce, dacă nu pentru spațiu, mai ales fiind vorba de apartamentul soților Cojan, amplasat în punctul cel mai central al orașului, în situația ei de-acuma? Spațiul... Trase de plapumă cu ciudă, zicându-și: da, au dreptate oamenii – în timp ce eu huzuresc, o singură persoană, în trei camere, alții... Într-un astfel de caz, se mai putea vorbi despre echitate? Cât despre democrație și iubire de aproapele – ha-ha-ha! –, nici vorbă... Mai

putea ea participa la tot felul de simpozioane și dezbateri sociale fără să simtă mușcătura veninoasă a conștiinței? După câteva zeci de secunde îl auzi pe musafir tușind, tusea aceea semnalând, oarecum agresiv, prezența cuiva. Cunoștea foarte bine trucul, așa că zise tare de parcă bărbatul ar fi fost surd:

- Imediat vin, imediat!...

Și întorcându-se în hol, unde musafirul aștepta în picioare privind o reproducere în miniatură după Rembrandt, continuă:

- Am fost schimbul trei și abia mă trezisesem... Sunt răvășită de nesomn.

Mințea: o trezise soneria și câteva fracțiuni de secundă nici nu-și putuse reveni dintr-un vis – ceva cu niște animale, parcă pisici și câini.

- Că visez ca o tâmpită, mormăi înciudată revenind în hol.

- Pardon?, tresări individul.

- Vorbeam cu mine... Știți? De când am rămas singură, mi se mai întâmplă...

- Da? Interesant-interesant... Să știți că și eu, mă rog, din când în când, ca tot omu', distinsă doamnă, ca tot *celovecu*, nu-i așa?...

- Cunoașteți rusa?!, se miră ea.

- Ei, mă descurc, așa, cât de cât...

- Probabil ați terminat filologia...

- Exact, distinsă... Dar știu rusa și din familie, fiindcă tata e rus, adică aviator sovietic, s-a îndrăgostit de mama și...

- ...Așa a apărut Pantelimon Șoricu, funcționar la Spațiul Locativ, nu? Da', scuze: numele? Aviator, mă rog... Sovietic, mă rog... Da' Șoricu...

- Ei, bunicul, doamnă, el ne-a făcut-o, adică l-a pus la punct pe aviator scurt: băiete, Alioșa-Alioșa, sovietic-sovietic, viteaz-viteaz, da' fără... Noi vă iubim ca pe frații noștri mai mari, da', auzi: știți care-i șpilul? Îți place de fiică-mea, *ocen harașo*, numa' că, dacă intri în familia noastră, te cheamă ca pe noi, adică Șoricu...

- *Ia liubliu devocica vostre*, i-a răspuns aviatorul cu hotărâre.

- Dacă *liubliu*, nu mai avem probleme, a pus lucrurile la punct bunicul. Așa că distinsă...

- Domnule, nu-mi mai spuneți „distinsă”, că fac o criză urâtă de tot, nu mă mai pot controla și... Știți cum e? Eu sunt medic psihiatru și-am consultat atâția nebuni și nebunatici încât am impresia că mă bântuie și pe

mine, uneori, simptome de... Ei, da' mă stăpânesc, îmi controlez psihicul foarte bine; totul e să nu mă înfurii – asta e.

- La orice caz, doamnă, eu n-o să vă rețin prea mult, zise Șoricu. Mă și cam grăbesc, dar nici nu-mi place să plictisesc oamenii în casa căroro intru. Văd, spun ce am de spus și plec. Deci, eu, distinsă...

- Domnule, dumneata chiar vrei să am o stare de nervi? Sunt medic, sunt femeie, sunt văduvă, cu probleme... Diferența este că, odată, un pacient a vrut să mă ia la bătaie, așa că am sărit pe fereastră, însă nu înainte de a-l pocni cu o cratiță în scăfârlie; noroc că aveam cabinetul la parter... În ziua următoare m-am înscris la curs intensiv de karate sau ceva de genul acesta, că nu mă pricep...

- Se-nt...? Adică, să înțeleg că ar fi și ceva probleme sentimentale? Mă scuzați...

- Sentimentale pe naiba! La ce vă duce mintea?

- Se-ntâmplă, vroiam să zic, doamnă!... Mă rog... Deci, încep să mă cam grăbesc să plec...

Oare chiar așa o să facă?, se întrebă Ioana, descoperind stupefiată că îi lipsește un nasture de la capot. Cum dracu? Când?

- Deci, reluă și ea „*deciul*”, poftiți pe aici, îl îmbie pe Șoricu, în timp ce, cu coada ochiului, încercă să evalueze... dezastrul. Da, se vedea limpede pielea alb-roz a abdomenului și danteluța de la marginea de sus a chiloțelilor. Bravo mie, fir-ar a naibii de neatentie!...

- Câte camere spuneți că aveți?, întrebă bărbatul șovăind un moment să intre în sufragerie.

- Trei, răspuse ea. Trei, repetă ghilotinând cuvântul.

Da, își spuse din nou: am spațiu excedentar. O singură persoană în atâta spațiu? Pentru asta ai venit?, îl întrebă în gând pe bărbat. Dacă pentru asta, spuse, ce mai stai? Mai faci și pe neștiutorul și mă întrebi câte camere...

- E îngrijit, constată bărbatul, de parcă ar fi proprietate...

- Păi, este, zise Ioana.

- Cum să fie?, se miră el.

- E proprietatea statului, răspuse ea. Și dacă-i a lui, care trebuie să fie diferența? Eu nu sunt tot fiică a statului? Statul nu sunt și eu?, vorba lu' ăla, Louis, al câtelea era?

- Ludovic, era doamnă. Al *paișpelea*...

- Mersi! Mă simt cu mult mai bine... Deci, nu sunt diferențe între stat și mine...

- Ei, sunt mai multe diferențe, răspuse bărbatul. Dar nu despre asta este vorba, doamnă...

- Știu, zise ea hotărâtă. Știu că nu despre asta și prefer să nu ne mai ascundem. Vreți? Nu mă mai întrebați nimic, fiindcă oricum, în problema pentru care ați venit, am convingerea deplină că sunteți foarte documentat.

- Ce vreți să spuneți, doamnă?, se opri bărbatul în mijlocul sufrageriei. Aveți cumva vreo impresie căreia eu să-i pot spune greșită?

Ăsta se crede personaj principal dintr-un roman prost, gândi Ioana, dar zise:

- Am trei camere și locuiesc singură. Chiar mă gândeam să trec zilele astea pe la spațiu, consiliu și administrativul întreprinderii, să depun câte o cerere pentru aprobarea unei garsoniere în schimbul apartamentului. Sper că dumneavoastră personal nu aveți nimic împotriva...

Bărbatul nu zise nimic. Stătea cu mâinile în buzunarele pantalonilor într-o poziție pe care Ioana o găsi indecentă și ridicolă. Gândi: dacă o face intenționat, poziția e sfidătoare, iar dacă nu, înseamnă că am în casă cel mai desăvârșit reprezentant al lipsiților de bun-simț.

- Aveți igrasie?, o întrerupse bărbatul din gânduri.

- Da, răspuse ea, am.

Și tăcu.

- Unde?, întrebă bărbatul.

- Nu știu, ridică ea din umeri. Pe undeva pe aici trebuie să fie, că îmi tot zicea soțul...

- O găsim noi, păru că se bucură bărbatul. Avem specialiști...

- În igrasistică?, se minună cu inocență Ioana.

Bărbatul își întoarse capul spre ea, își scoase mâinile din buzunare și, în timp ce încerca să-i prindă privirea, zise:

- Acum m-ați convins, doamnă: sunteți ironică, de fapt încă de la momentul intrării în casă am sesizat că încercați să vă bateți joc de mine, afișând o cointeresare falsă în ceea ce privește problema apartamentului. Dacă vreți într-adevăr să nu ne mai ascundem, vă pot spune deschis și, dacă sunteți bine intenționată, să recunoașteți: nu aveți nici cel mai mic interes în

cea ce privește renunțarea la spațiul excedentar, la care v-ați gândit, probabil, uneori în ultima vreme.

- Da, m-am gândit, și? Apartamentul e proprietate, așa că...

- Stimată doamnă, hai s-o spunem pe față: locuiți într-un apartament foarte bun, de lux, în zonă centrală, cum s-ar zice, aproape de toate. Vecinii, majoritatea, sunt toți oameni cu funcții mai mult sau mai puțin importante, dorm după-masa și evită galant și diplomatic vizitele. Fiecare trăiește între cei patru pereți ai săi, mulțumit sau nemulțumit, însă asta nu e bine s-o știe nimeni, pentru că nici nu interesează pe nimeni. Așa se crede. De fapt, fiecare știe o mulțime de lucruri despre ceilalți, fiind, în același timp, încredințat că despre el nu se știe nimic și ce bine e. Credeți că dumneavoastră sunteți altfel? Vreți să-mi dați mie impresia că vă bucurați de un regim special?

- Alunecăm spre absurd, zise Ioana. Presupun că n-ați venit, totuși, aici să-mi teoretizați probleme de sociologie și comportament. Mai am o cameră în dreapta și dormitorul cu patul cam deranjat... În rest: baie, două balcoane, deba-ra, cămară, bucătărie, apă, gaze... A mai rămas ceva? N-are rost să stăm și să ne uităm aici unul la altul ca niște...

- Proști, ați vrut să ziceți?

- Să nu intrăm în amănunte... patologice, bine? Poftiți, pe aici, vă rog...

- Doamnă, zise bărbatul, eu n-am venit la dumneavoastră din proprie inițiativă, ci am fost trimis. Recunosc, e o misiune ingrată să intri în casa omului și să-i spui: domnule, sau doamnă cutare, dumneavoastră dispuneți de spațiu excedentar. Gândiți-vă: ori cedați apartamentul în schimbul unei suprafețe locuibile adecvate unei singure persoane, ori primiți pe cineva în gazdă. E o prostie, sunt de acord, iar apartamentul, una peste alta, mai e și proprietate... Spațiu excedentar-spațiu excedentar, dar nu mai suntem pe vremea Împușcatului, eu de asta nu pricep. De fapt, aveți pe cineva care vă... sapă? Primarul a dat ordin să controlăm anumite spații locuibile și locuite, raportate la numărul de persoane...

- Dar asta e o nebulie, ooo... un abuz clar. Sigur că sunt compasivă cu oamenii care au probleme cu locuința, dar nici nu pot invita pe nu-știu-cine, așa, din spirit umanitar, să locuim împreună...

- Dar sunt și situații care...

- Domnule, concret: primarul, sau cine o fi fost cu ideea, zise Ioana, se interesează fix de situația mea, nu?

- Da, doamnă. Din păcate. Noi v-am anunțat din timp, așa că aveți vreme să luați cea mai bună hotărâre până peste șase-șapte zile când eu trebuie să prezint o informare la consiliu despre spațiile excedentare din zona centrală a orașului.

- Am înțeles, zise Ioana, am înțeles, repetă ea, încă de la început, așa că nu aveam o impresie specială căreia dumneavoastră să-i spuneți greșită – parcă vă aparține expresia...

- Da, aprobă bărbatul, însă, din păcate, acest adevăr nu schimbă absolut cu nimic datele problemei sau problema în sine.

- Și pe când vă trebuie răspunsul? întrebă ea. Ar fi un fel de ultimatum?

- Ei, să nu-i spunem chiar așa...

- Bine, dar nici nu mai contează, nu-i așa?

I l-ar fi putut da pe loc. Îl avea pregătit de multă vreme – i-l sugerase chiar trimisul „spațiului”, sau al cui o fi fost –, se așteptase la ziua când, nevoită să se mute, avea să înceapă să-și strângă lucrurile unul câte unul, când acestea i-l vor reaminti pe viitor, fiecare purtând cu sine amintiri. Patru ani – scrinul ei cu amintiri de care va trebui să țină seama până...

- V-am spus, zise bărbatul: șase-șapte zile!

- O, da, iertați-mă, se scuză ea. Nu mă simt prea bine azi...

- Nu vă mai rețin, zise bărbatul. Dacă vă hotărâți într-un fel... Dacă nu, vă ajutăm noi... Sper că n-o să ne faceți greutate. De altfel profesia dumneavoastră o considerăm garanție.

- Profesia?, se miră ea. Dar continuă: adică da, profesia... Simți că îi ardeau obrazii. Deci, ca om, zise apoi, nu prea... Dar ca femeie? Ce ziceți? Sunt frumoasă? Ia uitați-vă, se întoarce Ioana spre fereastră, cum vă par? Am un nasture rupt la capot, dar am crezut întotdeauna că un asemenea nimic nu poate știrbi mai ales frumusețea unei femei, chiar dacă... dacă el lipsește aproximativ în dreptul... Sunt vulgară?

- Nu, nu știu ce să spun, privi bărbatul spre ea, oarecum derutat. Scuzați că v-am deranjat, eu...

- Sau mă credeți nebună?, făcu Ioana un pas spre el.

- Ei, cum o să...?

Pentru prima dată bărbatul o studie cu mai mare interes.

- De ce nu-mi spuneți că mi se vede buricul?, întrebă ea. Vă vine greu?

- Doamnă, eu... cum să zic?, întrebă și bărbatul. Am venit, am văzut și v-am spus. Sunt în timpul serviciului și n-am vreme de burice și nasturi. Din partea mea, puteți primi vizitatorii oricât de indecent, nu mă interesează și nu mă afectează cu nimic în ceea ce privește respectarea legilor și atribuțiilor mele de serviciu. Săru-mâna... Iar în ceea ce privește frumusețea dumneavoastră, dați-mi voie să vă citez: să nu intrăm în amănunte – bine? La revedere!

Bărbatul făcuse ce făcuse, iar acum se afla cu mâna pe clanță. Apăsă și, în timp ce deschidea ușa smucit, auzi cuvintele femeii rămase în sufragerie:

- De fapt, cred că sunt și cam isterică în ultima vreme, așa că ați putea să mai stați, să vă servesc o cafea sau un vin roșu, *bun pentru femei dacă-l beau bărbații...*

Porcii dracului!, că numai la sex le stă mintea, nemernicii și impotenții! Nu poți să le vorbești frumos, nu poți să le spui o vorbă bună, să faci o glumă, că imediat ești curvă, destrăbălată, umbli din bărbat în bărbat – dacă ești singură.

- M-am să-tu-rat!, țipă după ce Șoriciu ieși. Închise ușa și răsuci cheia. Trăiesc într-o lume de rahat, asta fac.

II

Fusese convins că va da peste o femeie dărămată sufletește și chiar își făurise câteva planuri despre cum trebuia să procedeze, de cât tact trebuia să dea dovadă, până unde trebuia să meargă cu înțelegerea față de un om care trecuse prin șocul de a fi rămas singur. Și când acolo dăduse peste o viperă, asta îi trecu prin minte lui Pantelimon Șoricu când ajunse jos, în fața blocului: o viperă, nu femeie, probabil de aici i se trăsese moartea soțului ei. Cine ar fi putut să reziste într-o casă cu o nebună ca asta? Auzi: buric! Cum se poate, domnule, să vorbească o femeie în halul ăsta? Și încă ce femeie! Tânără, frumoasă, cu o profesie care o obliga la un comportament de intelectual, nu de țigancă măturătoare de stradă. Se purtase cu el mai rău decât cu un boschetar. Cum de fusese atât de prost de se lăsase pe voia ei? Îi făcuse jocul în modul cel mai desăvârșit cu putință. Bravo! Dacă le-ar fi auzit berbecul de Merezan conversația, el, Pantelimon Șoricu, ar fi trebuit să plece și din oraș. Cum, mă, te lași, te-ai lăsat tu la o moacă? Pentru el toate femeile erau niște vietăți în stare să-i domine numai pe proști – or, din acel moment, cuvintele erau de prisos. Șoricu se simți dintr-o dată atât de umilit, încât îi trecu prin minte nici să nu se mai prezinte la birou în ziua aceea, ci s-o ia pe câmp, undeva spre marginea orașului, ori printr-o pădure, să nu mai întâlnească oameni, indiferent de sex. Da, era adevărat: el ceruse să meargă la văduva lui Victor Cojan. Ce dacă fusese soția arhitectului-șef al orașului? La urma-urmei ea nu era tot o femeie, pur și simplu o femeie? Ba da. Și pe deasupra tânără, pe deasupra doctoriță, și pe deasupra inteligentă... Și apoi, să ieși din blocul în care locuia ea, să te întâlnești cu o cunoștință, coleg sau prieten, și să-i spui: ei, am fost cu o problemă la doctorița Cojan, și totul să fie și să sune – mai ales să sune! – firesc, de parcă în fiecare zi n-ai face altceva decât să pătrunzi în apartamentul ei, nevoit să-i suporti conversația, gravitând mereu în jurul condiției ei de văduvă, de femeie, în ultimă instanță neajutorată, desigur mare doritoare de bărbat după trei luni de singurătate și

de post... Sigur, o asemenea întâmplare ar fi fost văzută altfel de colegi și prieteni. Din nou îi veni în minte seara aceea când se îmbătase rău și se trezise noaptea, într-o vreme, cu o claie de păr invadându-i fața pe întuneric. Cum dracu?, își zisese buimăcit de somn. Nevastă-mea asta s-a prostit de tot: și-a luat perucă, nebuna! Mâine o tund la zero cu propria mea mână. În gură simțise o cocleală rea, iar în nări un miros ciudat. Din cauza băuturii, își spusese – ori mi s-a sensibilizat simțul olfactiv, ori m-am prostit. Dintr-un colț al încăperii se auzise un sforăit care i se rostogolise spre urechi înspăimântător în liniștea nopții. Mi se întâmplă ceva necurat, își spusese în clipa aceea, și tot atunci descoperise că fereastra încăperii era în cu totul altă parte decât cea a camerei în care dormea el cu Galenia. Pipăi trupul de lângă el, trup cu carne tare și dezbrăcat. Dăduse peste o pereche de sâni mari și vânjoși și se mai liniștise: bine că se afla lângă o femeie, totuși. După câtva timp începuse să-i fie frică, dar nu avusese curaj să încerce să treacă peste acel trup, măcar să fi ajuns la niște apă, simțindu-și gura uscată de sete. Vodca „Cristal”, suspinase încetișor, iar acum o să crap de sete aici. Aici? Unde *aici* se afla? Și, deodată, fără să-și dea seama, spusese cu voce tare:

- Mi-e sete...

Trupul de lângă el se mișcase, iar din zona capului auzise o voce groasă și hârșăită răstindu-se parcă:

- Noa, ce-ți trebe, mă?

- Apă, răspunsese.

Și fiindcă trupul de lângă el nu mai făcuse nicio mișcare, zisese după câteva momente:

- Puțină apă, v-aș ruga dacă se poate...

Deja se instalase în el sentimentul că îl sechestraseră cineva din cine știe ce motive, însă ceea ce îl deruta în mod deosebit era mirosul acela care nu era cu totul necunoscut, dar nici nu reușea să-l identifice din vreo aducere aminte. Mai stătuse un minut-două, apoi se hotărâse: și-a trecut un picior peste trupul femeii, a căutat podeaua, mișcând cu precauție degetele de la picior. Atinsese ceva moale, însă nu apucase să-și adune și celălalt picior, că s-a simțit apucat de mijloc de două brațe puternice, apoi o gură căutându-o pe a lui, un trup căutându-și o poziție bună sub el și auzise din nou vocea hârșăită:

- Șezi fain, că aicea îi apa, puiule...

La început se împotrivise, apoi tot mai mirat și ceva mai târziu stupefiat, descoperise că se trezea bărbăția în el, începuse să răspundă la săruturi trăgând cu urechea la sforăitul din colțul încăperii, după care nu-l mai interesase nimic. Într-un târziu, o auzise pe femeia care încă respira precipitat:

- Noa, bine-o fo, puiule?
- Mi-e sete, abia reușise el să spună simțind o sleială în tot corpul.
- Lasă, că îți dă mama apă, puiule, că ai fo bun...

Abia atunci, ca un ecou ce se pierdea și din nou revenea, îi sunase în urechi clar: „Puiule, puiule, puiule...” De unde știa el cuvântul ăsta? Unde dracu îl auzise, se întrebese în timp ce o cană de tablă, probabil, se lovea de o găleată, tot din tablă, apoi plescăitul cunoscut al întâlnirii cu apa... „- Puiule...” Și brusc, acel „puiule” se transformase într-o bubuitură, nu, într-un trăsnet exact lângă urechea lui. Dintr-o dată parcă i se aprinsese un reflector uriaș în minte și lumina masa de la restaurant cu un singur consumator întârziat care era el, iar lângă masă, nu, pe scaunul din stânga lui, cu pieptul pe jumătate dezgolit, ea, țiganca aceea tânără și neagră ca tuciul, alăptând o vietate și mai închisă la culoare decât sânul ei. Nu era cu puțință! Sângele începuse să-i vâjâie în urechi, apoi vâjâitul se transformase în zvâcnituri conectate parcă la bătăile inimii. Măcar să nu-l fi prins dimineața ieșind... De unde? Sărise din pat atât cât îi mai i-a mai îngăduit tulbureala de după beție și-a început să-și caute hainele pe care; bineînțeles nu le găsisse, fiindcă în încăpere era o întunecime desăvârșită. Se ciocnise de țigancă – era convins că altă femeie nu putea să fi fost, mai ales că i-a recunoscut acesteia și mirosul – și zisese:

- Unde-mi sunt hainele?

Ar fi vrut s-o înjure și să-i fi dat o bătaie așa cum văzuse într-un film, dar îi fusese frică. Sigur, și-a zis, sunt într-o șatră și orice manifestare huliganică...

- De ce nu aprinzi ceva? O veioză, o lampă, o lumânare, ceva...
- Aprind, puiule, îi răspunsese țiganca, șazi numai fain...

Sforăitul încetase brusc și o voce la fel de hârșăită – bine că tot de femeie, se bucurase el – întrebese ceva într-o limbă necunoscută. Țiganca de lângă el răspunsese calmă în aceeași limbă, continuând apoi pe înțelesul lui:

- Hainele ți-s aici, puiule... Uite pantalonii, cămașa, cravata, haina... Prinde de ele pe rând, că nu le poți îmbrăca pe toate odată. Uite aici pormoneul cu șapte sute cincizeci de lei și toate actele. Mai ai ceva mărunțiș în buzunarul de la haină. Nu-ți lipsește nimic, puiule. Aici ți-s pantofii. Gata... Dacă vrei, mă mai ții o dată, dacă nu... ușa e pe aici – dă mâna! Cum ieși, drept înaintea la vreo trei-patru sute de metri e stația de tramvai pe dreapta străzii. Și poți fi liniștit că nu ți s-a întâmplat nimic rău... Adică, n-am sifilis, ori alte venerice. Mă mai ții o țărucută? Mulțumesc. Îi mulțumesc și soră-mi că te-a adus la mine... E femeie necăjită, dar bună la suflet, că dacă te lăsa acolo te omorau ăia.

- ăia? Care ăia?

- Niște domni pe care i-ai băgat în haia a mamelor lor, pen'că ți-au tăiat din leafă...

- Bine, lasă, mersi... Voi încerca să mă revanșez...

- Lasă, că treaz și la ziuă nu mă găsești. Ce să mai zic noaptea! Dar dacă mai ai nevoie vreodată...

Simțise sânii ei tari împungându-l prin haină și zisese cuprinzându-i mijlocul gol:

- Și totuși, n-aș putea să te văd acum la față?

- Nu, se smucise ea brusc de lângă el. De ce ai tu nevoie să strici un lucru frumos?

Ceea ce i se păruse curios, însă abia după ce ieșise afară și făcuse câțiva pași, fusese faptul că ea, înainte de despărțire, nu-i mai vorbise în dialectul acela oarecum ciudat, ci păruse dintr-odată alta, o femeie chiar cu oarecare pregătire, sau, dacă nu, cu o inteligență nativă demnă de interes. După câteva săptămâni luase o primă și își permisesese o ieșire la același restaurant. De fapt, mai mult cu gândul și speranța să dea de țigancă decât să bea votcă – votcă „Cristal” vândută la preț de „Stalicinaia”, gândise scârbit. Și poate că nici nu s-ar fi dus, însă Galenia îi dăduse telefon de la o prietenă că întârzia acolo pentru un model de rochiță...

- Vin și eu, se oferise el. Pe unde-i blocul?

Nevastă-sa îi spusese o adresă din care el nu înțelesese mai nimic, în schimb, înțelegând altceva, neașteptat: că Galenia n-ar fi dorit deloc ca el să facă acea vizită.

- Bine, aruncase el vorbele. Nu mai vin, că și-așa am hotărât să mă îmbăt azi, pa!

Și a închis telefonul. Pentru prima dată i-a trecut prin minte că nevastă-sa ar fi putut foarte bine să-i dea telefon stând moleșită de dragoste în brațele vreunui individ. Simțise un fior străbătându-i tot trupul, însă își revenise repede zicându-și: n-are nevoie de altul. Bani are, casă are, mașină are, aprovizionare îi fac, bărbat sunt... Și totuși, după terminarea orelor de program, când aproape fără să-și dea seama o cotise spre stația de autobuz, în loc s-o ia spre restaurant, își zisese din nou: nu-i exclus deloc ca în clipa asta Galenuța mea să mângâie vreun mascul păros și tânăr, cu „puteri” de taur comunal, vorba lui Merezan, colegul său cu mutră de maimuțoi – cum dracu de era atât de urât? Dar și imbecil... De ce nu-i ceruse măcar numărul de telefon? Ar fi putut-o verifica, ar fi putut... Pe dracu! Dacă era vorba de un amant, își luaseră ei măsuri de prevedere. Și până ajunsese la restaurant tot repetase în gând, ca pe un refren: amant, amant, amant... Stătuse aproape trei ore la restaurant, băuse un sfert de litru de votcă și trei cafele mari, la filtru. Poate pun de-o pancreatită și mor naibii, își zisese comandând a patra cafea – însă țigancă nu apăruse. Un chelner cu papionul strâmb, cu figură incontestabilă de pungaș și cu perciuni *à la Xenopol* – nu-și putuse explica niciodată de unde-i apăruse în minte comparația aceea stupidă – îl întrebase:

- Mai doriți ceva, domnu'? Că închidem...

- Cum, deja e ora închiderii? se mirase.

- Nu, răspunsese chelnerul, dar fiindcă nu avem cli-enți, conducerea a hotărât să deratizeze localul.

- Cum așa? nu-i venise lui să creadă.

- Așa, fiindcă au apărut niște paraziți. Mai doriți ceva?

- Păi, da, așa mai vrea o votcă, da' mică.

Băuse pe nemâncate și se simțise din ce în ce mai amețit, iar dorința de a o vedea pe țigancă creștea direct proporțional cu starea de amețală. Când venise chelnerul cu votca, i se păruse foarte firesc să-l întrebe trăgându-l să se aplece cu urechea spre gura lui:

- Auzi, venea pe aici o țigancă, una tânără, cu copil mic... A zis că-mi aduce niște cercei pentru nevastă-mea, dar uite că nu mai dau de ea...

- Vine-vine, zisese chelnerul, dar nu zilnic. O fi având și ea serviciu – mai înșeală pe unul, pe altul...

- Parcă numai ea înșală! se enervase el, devenind brusc lucid și privindu-l pe chelner drept în luminile ochilor.

- Grăbiți-vă, zisese celălalt profesional plecând de lângă masa lui. Că vă flituim, aruncase, din mers, peste umăr.

Fusese o glumă, însă el se simțise în clipele acelea exact ca un parazit, o insectă numai bună de a-și da obșteasca ultimă zbatere asfixiată de insecticid. Își și zisese: uite, stau aici fără să fac nimic de atâtea ore, când aş fi putut foarte just și obștesc să sap în fața blocului, să mătur scara sau trotuarul... Însă ar fi putut la fel de bine și de eficient să-și fi petrecut timpul scriind procesul-verbal pentru operativa din ziua următoare, că doar îi zicea, uneori, inginerul Merezan cu răutate:

- Măi, Șoricuile, de ce nu bați tu la mașină procesele-verbale cadru și să lași loc doar pentru nume?

- De prost, îi răspunsese el, de aia nu bat, că altfel aş face-o! Mulțumit?

- Da, colega, mersi!...

Merezan! – fir-ar a dracului de scursoare socială și scârnăvie de om! Îl știau toți salariații ca fiind prim-turnătorul directorului. Până și pe femeia lor de serviciu o reclamasese într-o ședință că fura săptămânal câte-un sul de hârtie igienică – el însuși, salariat cu studii superioare, fiind nevoit să folosească batista în loc de, la un moment dat.

- Păi, nu aveați mâneacă disponibilă?, se mirase careva compasiv.

...Cuvântarea directorului o știa pe de rost, iar intervenției contabilului-șef, dezlânată și cu tot felul de paranteze derutante pentru ceilalți și amenințări legate de cheltuieli nejustificative, îi schimba doar cifrele-procente, încolo, Dumnezeu cu mila! Putea să-i fi trecut pe oricare că luaseră cuvântul, fără niciun risc. Șeful secției de la Făgețel, de exemplu, se ridica de pe scaun și, după ce se căuta disperat prin buzunare, zicea:

- Eu aş avea o singură problemă, domnilor: să ni se repartizeze un camion, altfel nici în zece ani nu realizez planul pe luna asta.

Miștea cu hotărâre, însă o făcea cu inocentă seninătate și toți știau că minte. Secția pe care o conducea obținuse întotdeauna cele mai bune rezultate. Cândva, la terminarea unei ședințe, îl întrebase:

- De ce dracu tot ceri camion? Văd că lună de lună obții rezultate foarte bune chiar și fără mijlocul ăsta de transport...

- Obțin-obțin, răsese celălalt misterios, dar știi?, dacă nu cer nimic, directorul e în stare să-mi ia și ce am, nu? Țsta e un fel de principiu al meu, și în muncă și în viață: mereu să cer câte ceva. Mai bine să te creadă lumea sărac decât prost, dar mai ales incapabil în cazul în care ocupi oarece funcție. Crezi că mă doare gura să cer camion? Nu mă doare. Îl doare pe director să-mi promită? Nu. Îmi tot promite de câțiva ani, însă nu-mi dă. Pentru mine principalu-i să fac planul și să iau *monii*, pricepi, colega? Cum îl fac, mă privește! Ce vorbesc la ședințe, la fel. Tu scrie – hârtia rabdă. Rabdă și tace, nu spune la nimeni ce scrii tu acolo, fiindcă n-o întreabă, adică nici dracu' nu citește procesele tale verbale. E ceva neclar? Și, altfel, ce mai faci?

Secția Făgețel se afla la distanța cea mai mare de centru, iar șeful ei profita de siguranța dată de acea distanță și își organiza activitatea cum îi convenea, după un program enigmatic, doar de el și oamenii din subordine știut. Rar când putea fi găsit cineva la secție în timpul zilei. Telefonul suna minute în șir, până când el, șeful secției – altcineva nu avea voie pentru a nu comunica cine știe ce date eronate, sau care nu i-ar fi convenit lui – ridica receptorul și se răstia înainte să știe cine era la celălalt capăt al firului:

- Halo! Ce dracu sună telefonul ăsta atâta?, întreba de parcă ar fi vorbit cu o a treia persoană. Mai lăsați-ne, oameni buni, în pace, că noi suntem muncitori nu birocrați, să stăm toată draga de zi prin *biraie*. Ascult. A, dumnea-voastră erați, dom' director?, se prefăcea el speriat, acu intrai pe ușă și vă rog să mă iertați de expresie. Realizăm, dom' director, fără nicio problemă. Da-da, sigur. Ce să zic? Vreo două-trei procente peste sută tot scot, garantat. Nu, mai mult nu, n-am cum, n-am camion... Să trăiți!

Da, ar fi putut face o mulțime de lucruri în orele astea când, recunoștea în sine, așteptase să se compromită din nou cu țiganca. Nu cumva am început să decad?, se întrebă. M-am ramolit, iar de aici până la sclerozare nu mai e decât un pas indiferent pentru omenire, dar mare pentru mine, reflectă el.

Când să iasă din restaurant, îl găsisse pe chelner păzind ușa să nu mai intre nimeni.

- Gata, domnu'?, îl întrebuse.

- Păi... ridicase el din umeri.

Abia ieșit, la lumina slabă a unui bec protejat cu o plasă de sârmă, o văzuse pe partea cealaltă a străzii pe țiganca. Parcă îl aștepta. Te pomenești!, îi trecuse prin minte. Traversase și îi zisese:

- Mă mai ții minte? Eu sunt. Nu vrei să mă duci iar la...?

- Ce vrei, domnu'?, întrebuse țiganka privindul urât. Ce te legi de femei pe stradă? Vrei să chem pe dom' polițistu'?

Devenise brusc de o luciditate electrocutantă: asta i-ar mai fi lipsit, să-l ia poliția la rost fiindcă acostase o țigancă! Măcar de-ar fi fost mai tânără și mai...

Imediat descoperi stupefiat că se oprise în fața blocului doctoriței și văzu în memorie acel film umilitor. Ar fi culmea, gândi, să mă mai vadă și văduva pe fereastră și să creadă că... Dar câte nu ar fi putut crede în urma discuției lor din care ea ieșise învingătoare la un scor confortabil. Probabil că acum stă și se feliță, eventual privinduse cu plăcere în vreo oglindă, privinduse zona din dreptul nasturelui căzut... Cum dracu de putea să fie o doctoriță, o intelectuală, atât de vulgară? De fapt, fusese o chestie accidentală sau o făcuse deliberat...?

III

- Un bon la psihiatrie, vă rog.

- Aveți trimitere?

- Nu, n-am știut că trebuie. De fapt, la doamna doctor Cojan aș vrea să ajung. Nu sunt din oraș și mi-a recomandat cineva să o caut, e o problemă mai deosebită...

- Toți au probleme deosebite, domnu'... Da' azi nu cred că vine, zise femeia de la ghișeu. A dat telefon că nu se simte prea bine. Nu puteți trece mâine pe aici? Dimineață, la prima oră...

- Mâine nu mai sunt în oraș. Am o recomandare scrisă. Nu ați putea să-mi spuneți numărul ei de telefon de acasă? Sau, nu vreți s-o sunați dumneavoastră?

- Nu, vă dau numărul și sunați-o, dar să aveți grijă că, de când a rămas văduvă, nu stă prea bine cu nervii și...

- La revedere.

- Următorul...

- La oncologie, doamnă.

- Încă unul cu cancer, gândi Mihai Rusu cu voce tare, străbătând spre ușă holul imens al policlinicii.

Și simți dintr-o dată o sinceră și mare părere de rău că uite, oameni în plinătatea forțelor se pomeneau bolnavi de cancer sau de altceva încă necunoscut, la fel de periculos, însă, dacă tot nu era cancerul vindecabil, era cel mai la îndemână să se dea vina pe el în cazul unui deces, ceea ce se și făcea cu un fel de dezinvoltură. Uneori auzea pe câte cineva:

- Știi că ieri l-au înmormântat pe...? Și abia trecuse de patruzeci...

- De cancer a murit, nu?

Toată lumea îl știa, îi accepta existența cu un fel de blazare, în timp ce „aștepta” la rând într-o ordine necunoscută, bucurându-se unul câte unul din

componenții ei că altcuiva i se sfârșiseră zilele. Se stătea la coada asta într-un mod deosebit: nimeni nu se înghesuia și nu vocifera să se dea cantități mai mici să ajungă la toată lumea, nu se călcau pe picioare unii pe alții fără cel mai mic regret că ar fi compromis civilizația-platoșă după care își ascundeau inocenți și grijulii pornirile originare... Până le venea rândul, conform unui număr de bon, de asemenea necunoscut, mâncau, mergeau la serviciu, ajungeau la timp sau mai întârziu din când în când, erau premiați sau penalizați, lăudați în ședințe pentru spirit de inițiativă și combativitate, așa cum îi și stătea bine unui om de tip nou, ha-ha-ha! A, mai făceau și dragoste, legal ori clandestin – când mai prindeau câte un moment –, își întorceau capul după câte unul sau după câte una, erau smuciți discret, dar ferm, de braț de către soț sau de către soție, iar într-o zi, cineva, la întreprindere, întreba:

- Știți că a murit cutare?

Nu, nu știau.

- Când?

- Ieri după-amiază. A căzut când traversa și... A făcut un stop cardiac...

- Tot de la cancer i se trage, zicea careva. Nu v-amintiți că se tot plângea de niște analize că nu-i ieșiseră bine?

Pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă, depindea ce evenimente mai asaltau cotidianul, cancerul devenea o prezență incomodantă în sufletul fiecăruia chiar dacă cei mai mulți pozau în nepăsători. Dar, dacă nu toți, cei mai mulți își aminteau de dureri și de boli care puteau fi, în condițiile respective, de natură canceroasă. Două-trei zile, o lună, un an, apoi...

- Vă mai aduceți aminte de...?

Tot mai greu, mai ales dacă cel plecat dintre ei nu făcuse nimic ieșit din normal, în toată viața lui: vreo încercătură amoroasă, o ceartă cu directorul, un infarct-două... Imaginea chipului dispărut era din ce în ce mai estompată, mai voalată, asemenea unui film dezvoltat cu soluție necorespunzătoare. Iar după un alt timp:

- Uite că nu-mi mai amintesc numele ăluia care a murit traversând strada. Nu și-l amintește nimeni?

Nimeni, sau târziu cineva, dar nesigur:

- Parcă Rotaru, sau Rovinaru, cam așa ceva...

„Mi-e indiferent în care parte o iau”, își zise Mihai Rusu părăsind policlinica. Nu cunosc orașul și, momentan, nici nu simt nevoia. De fapt, era obosit, parcă prea obosit, și tot mai convins că lenevind în camera de hotel o vreme s-ar mai fi revigorat. Epuizase toate problemele și găsea că șederea în cameră era cea mai bună și mai acceptabilă soluție înainte de... Da, mai rămăsese totuși o problemă, cea mai delicată: întâlnirea cu doctorița Cojan. Încă de la plecarea în delegație, cu acea recomandare-scrisoare în buzunar, nu fusese prea mulțumit de necesitatea – într-un fel era, totuși o necesitate! – de a se prezenta la doctoriță pentru un consult. Citise despre rezultatele muncii ei, uneori de-a dreptul uluitoare, și se gândise să o caute cândva, acest „cândva” amânându-se mereu, până la plecarea în această delegație, când unul dintre colegii de serviciu își amintise că fusese coleg de liceu cu doctorița, parcă la Deva, încercă să-și amintească Mihai, deși nu avea nicio importanță, și-i dăduse scrisoarea-recomandare de care el îi spusese clar că nu avea nevoie. De fapt, dorea ca, de întâlnirea sa cu doctorița Cojan, să nu fi știut nimeni niciodată, eliminând astfel și iminentul pericol al bârfelilor de tot felul, dar mai ales al interpretărilor. Din moment ce s-ar fi știut că fusese la un psihiatru, ar fi însemnat că el nu numai că acceptase ipoteza îmbolnăvirii, dar chiar era bolnav, pentru că uite cum reacționa în cutare sau cutare situație, pe când oricare dintre ei... Fără doar și poate, reacția lui era a unui om bolnav psihic, cine știe?, poate chiar în pragul nebuniei. La drept vorbind, afecțiunea sa psihică îi fusese atribuită și în același timp impusă de toți cei care îl cunoșteau făcându-l să i se pară de-a dreptul ciudată această grijă pentru el. Nu era posibil, ziceau ei, ca un om, atentând la propria viață, să nu aibă ceva „defecțiune” la suflet. Însă el știa că în gândul fiecăruia cuvântul *suflet* însemna *cap*. Adică o luase pe... ulei cu mintea, de aceea vruse să se sinucidă, iar într-o bună zi va sugruma cine știe pe cine, poate chiar pe unul dintre ei. Pe care? Și atunci a hotărât să-și sară în ajutor – nu lui, ci lor! – trimițându-l la doctorița Cojan pe care toți o considerau specialistă numărul unu în materie de... suflet și minte. Asta mai ales pentru că în ultima vreme el se plânsese de stări depresive, tulburări de vedere, dureri de cap, surmenaj. Adică, conchiseseră ei, binevoitorii cam înfrigați, Mihai avea toate simptomele unui individ care putea deveni periculos în orice moment. Chiar și pentru el însuși: la vreo ședință putea să ridice vreo problemă care să-l lase fără serviciu, în cazul cel mai fericit, ori chiar să ajungă la pușcărie.

Deci, colectivitatea, societatea, gândea stând întins pe canapeaua moale și primitoare, prin caritabilii săi reprezentanți, intervenise cu promptitudine, așa cum, de altfel, îi și ședea bine, pentru un membru al ei predispus pierderii sau pierzaniei. Dar ajutorul consta doar într-o banală recomandare. Și parcă simți dintr-o dată că începe să se enerveze: cu ce drept își permiteau să-l considere bolnav? Pe ei nu-i durea capul? Nu aveau stări depresive? Nu...? Ei n-ar fi putut să fie nebuni? Întreg comportamentul lor în douăzeci și patru de ore era absolut normal și, mai ales, logic? Da de unde! Oricare din variantele acestea erau firești, și, ca atare, posibile. Numai că, iar aici intervenea partea inedită a situației, ei nu încercaseră, niciunul, să se sinucidă. Cum ar fi putut demonstra, cine ar fi recunoscut?, că nu exista om să nu se fi gândit măcar o singură dată la sinucidere? Nu avea cum. I-ar fi răs toți în față, adăugându-i încă un simptom: dorința de a convinge pe alții despre lucruri gândite exclusiv de mintea unui om bolnav. Deși ar fi putut recunoaște un adevăr elementar: la modul general toți erau la fel, adică sănătoși sau nebuni. Trăind în același mediu, venind zilnic în contact cu aceleași lucruri, situații, oameni, o conduită morală corespunzătoare locului de muncă, ținută vestimentară, conversațiile, raporturile cu superiorii, cu egalii și cu inferiorii – nu erau toate argumente că un asemenea grup de oameni era normal să aibă și multe afinități? Poate chiar prea multe, fapt care avea toate șansele de a transforma oamenii-individualități, componenți ai colectivității, în oameni-abstracți, sfârșind în a-și târî existența între naștere și moarte sub forma unei mase amorfe neînstare să se reprezinte pe sine, ca personaj colectiv măcar.

Camera era destul de curată și, în orice caz, aerisită. Undeva se auzea bâzâitul disperat al unui bondar prins într-o pânză de păianjen. Și-l închipui luptându-se și crezând, în naivitatea lui, că își va dobândi libertatea zăgăzuită de niște firioare abia vizibile. Ascultă câteva momen-te pentru a localiza tragedia, însă drama se desfășura undeva în spatele șifonierului. Ce-ar fi fost să-l fi salvat, totuși? Era de-ajuns să tragă puțin șifonierul și să distrugă acea pânză diabolică, pentru ca bondarul să-și poată lua zborul. Și activitatea. Și dacă era vorba despre un trântor care nu avea niciun fel de îndeletnicire folositoare? Poate însăși natura, aplicând legile ei atât de ciudate uneori, hotărâse că acea insectă nu avea rost să mai trăiască, poate fiindcă – nimic nu era imposibil – chiar îi încurca ei niște socoteli. La urma-urmei, erau metodele ei de a se dispensa de-o vietate atunci când aceasta devenea,

dintr-un motiv sau altul, indezirabilă. Îl văzu și pe păianjen în închipuire stând mai la o parte și privind impasibil zbaterea inutilă a zburătoarei în fața iminentei morți. Din când în când, se apropia la doi-trei centimetri de locul martiriului, apoi se retrăgea – uneori foarte repede, poate înfricat de propriul sadism – și își găsea o poziție a corpului mereu cu fața spre victimă, urmărindu-i foarte interesat toate mișcărilor, zbate-rea aceea care îl „ajuta” să se încurce tot mai rău în ucigătoarea pânză.

Ce i-ar fi putut trece prin minte unui om aflându-se într-o astfel de situație? Cum ar fi reacționat? De-abia într-o asemenea limită a existenței omul ar fi putut uita că este ființă superioară, reacționând cu totul imprezvizibil față în față cu sfârșitul prezizibil. Din respect pentru sine și specie ar încerca să rămână demn, să creadă că... În ce ar mai fi putut crede? În minuni, într-un Dumnezeu rămas undeva în eul propriu, o noțiune abstractă, concretizată cât de cât datorită amenințărilor ancestrale? Dar el nu i-a venit niciodată în ajutor atunci când a avut nevoie, ci mereu altădată, într-un viitor incert, cu binefaceri de atâtea ori tardive. Și atunci? Omul prins într-o ipotetică pânză de păianjen se redescoperea pe sine, o vietate ca oricare alta, lipsită de apărare în apropierea morții, zbatându-se neputincioasă și trăind momentul cumplit altfel, desigur, decât un biet bondar, tocmai pentru că avea posibilitatea să conștientizeze, să-și cântărească șansele, să le analizeze... Dar însăși viața, oare nu înseamnă chiar șansa de a face, de a realiza ceva? Atâta timp cât trăiesc, și-ar fi putut spune omul prins între firele pânzei, sunt dator să sper, să cred în miracole. S-au întâmplat atâtea deznodăminte fericite în situații aparent fără ieșire! De ce să nu se mai fi întâmplat măcar unul! Era el mai rău decât oricare altul? Sau nu oricare, ci un procent de... Dar ce importanță ar fi avut cifrele?

El era un om nu o găză și trebuia să facă dovada acestei calități printr-o anumită atitudine în fața morții. Însă lui de ce îi treceau prin minte, oare, asemenea gânduri? Cum de făcuse asocierea aceea dintre bondar și om? A, pânza de păianjen! Interesant. Ciudat cum i se întâmplau niște „curiozități” psihice... Parcă ar fi existat în el o dublură, un alt om, care își revendica dreptul de a reacționa aparte într-o situație sau alta, de a raționa într-un anumit fel, oarecum diferit de o logică generală sau general-acceptată de către cei din jur. De ce era nevoie de acest al doilea eu? Oare nu cumva pentru ca ele, cele două euri, să mențină un echilibru onorabil al existenței individului? Nu cumva...? Nu cumva...? Psihicul omului e ca Biblia, zisesese

cineva, odată, într-un compartiment de tren accelerat. Dacă începi să-l analizezi și să-l interpretezi, ajungi la balamuc fără să afli ceva sigur – despre tine nu despre alții! Sau afli niște lucruri care te pun pe gânduri, încât îți pierzi încrederea în tine. De aceea, la suflet, e bine să umble numai specialiștii în problemă, cei pe care îi lasă indiferenți ce se întâmplă acolo, de ce calibru îți sunt trăirile sociale, sentimentale ori politice. Ei constată, notează, alcătuiesc statistici și, la vreo rubrică de „fapt divers”, descoperi într-o zi două-trei cifre-procente în care este cuprinsă toată populația globului cu tot felul de metehne – unii oameni fiind chiar irecuperabili, nu atât pentru ei cât, mai ales, pentru societate. Vezi? Aici e un schepsis, tresări Mihai. Dacă ești bolnav, societatea te dă frumușel la o parte folosindu-se de o formalitate sau alta, îți asigură o pensie sau pensioară și e mulțumită că și-a făcut datoria față de un membru al ei.

Bondarul dădea semne de epuizare. Bâzâia tot mai rar și mai încet, de parcă ar fi ajuns la concluzia că, într-adevăr, jelaniania sa este inutilă cum inutilă fusese suita zvâcnirilor sale de revoltă, pentru că inevitabilul sfârșit se afla acolo, atât de aproape încât...

- Ei, nu!, se revoltă Mihai Rusu brusc. Uite, o să mă opun legilor naturii și salvez insecta...

Se ridică din pat, dădu fotoliile și măsuța cu televizorul la o parte și trase de șifonier. Abia reuși să-l miște câțiva centimetri producând un zgomot aproape ireal. Scrâșnitura ascuțită ieși prin ușă și se împrăștie ca un ecou în liniștea întregului palier. În sfârșit, după a doua smucitură, avu loc să pătrundă în spatele șifonierului. În clipa aceea auzi o bătaie destul de energică în ușă și aproape imediat zgomotul cheii introdus în yală. M-a auzit camerista, gândi. Și?, se întrebă.

IV

Barul hotelului era aproape pustiu, doar la o masă amplasată sub scara ce ducea la mezanin se plictiseau doi inși așteptând să fie serviți. Unul dintre ei chiar căsca în momentul în care Valeria Lictaru, una dintre cameristele hotelului, intra în local dând la o parte paravanul greu din catifea roșie.

Mișcându-și amenințător șoldurile spre privirile până atunci inocente ale celor doi consumatori, ea se strecură cu un fel de distincție printre mese, până la tejgheaua după care barmanul mișca niște sticle ciocnindu-le una de alta, făcându-i pe cei doi de la masă aproape să saliveze.

- Să vezi, zise unul la un moment dat destul de tare, că se creează în noi reflexul pavlovian, dacă ne mai sună acesta mult sticlele în urechi.

Celălalt făcu din mână a lehamite și, după ce își privi de două ori ceasul-brățară – și parcă tot neconvins asupra orei –, zise:

- Știi cum îmi imaginez clepsidra timpului? Nu cum o știm mai mult din reprezentările grafice, ci în locul părții de sus fiind mâna lui Cronos cu degetele ușor rășchirate printre care nisipul își curge șuvoaiele fatale... Mai încet, mai repede... Depinde de Cronos, de dispoziția lui sufletească, de liniștea sau neliniștea lui, de odihna sau neodihna... Uneori mi se întâmplă să mi-l imaginez pe bătrân frânt de oboseală, uitându-și menirea și ațipind în vreme ce degetele mâinii se strâng și se închircesc până când firele de nisip abia reușesc să se mai strecoare. Iată momentul sau momentele când noi, muritorii, avem senzația că timpul s-a oprit...

- Prea complicat la ora asta, îl opri comeseanul zâmbind. Teoria despre timp îmi repugnă în general și o urăsc de-a dreptul când aștept să se întâmple ceva, când aștept să... Ce părere ai de vietatea asta?

- Ești un vulgar incorigibil și insuportabil... Nu văd legătura dintre înalta problemă a timpului și această... această... Dar, într-adevăr, nu arată deloc rău! Dacă o echipezi cu niște lenjerie mai demnă, poți avea surpriza de a te afla față în față cu o adevărată lady...

- Ei-ei! Nici chiar așa, păru să se supere cel care pusese întrebarea. Să nu exagerăm, adică să nu uităm că e doar o biată cameristă...

- O biată!? Ia gândește-te câte stafidite, doar dintre cele pe care știm noi, n-ar vrea să fie... biete ca ea! În orișice caz, un amănunt biografic destul de interesant, mai ales aflat din gura lui Pantelimon Șoricu, șeful sectorului „Spațiu Locativ” de la Primăria orășenească... După câte cunosc eu, hotelurile, din acest punct de vedere, nu intră sub jurisdicția voastră, așa că îmi crește oarecum mirarea vizavi de amănuntele știute de tine despre personalul hotelului...

- Lasă, zise Șoricu, liniștește-te, că nu știu mai mult sau mai multe decât voi. Ceapista ta ce mai face?

- Care ceapistă?

- Aia, domnule, pe care o vizitezi tu în blocul P când soțul ei e plecat în delegație, trimis de voi cam des, probabil datorită aranjamentelor tale. Și, dacă vrei, mai pot să-ți dau două-trei amănunte destul de picante, chiar compromițătoare pentru tine, așa că, hai să fim lorzi, buni colaboratori, deoarece interesele noastre se intersectează destul de des, și suntem chiar prieteni...

- Joci tare, Pantelică, zise Relu privind spre lustra cu două becuri lipsă, riscant de tare pentru tine și poziția ta. Măcar din lecturi ar trebui să știi că oamenii care știu multe sunt considerați periculoși. Pe vremuri, erau lichidați sau puși în situația de a nu mai...

- Vremuri apuse și metode învechite, care nu fac cinste civilizației. Doar nu mai suntem în timpul inchiziției, să n-ai curajul de a mai schimba o vorbă cu cineva, zise Pantelimon. La urma urmei, continuă el, noi vorbim nimic așteptând să treacă vremea, nu-i așa?

Din punctul său de vedere, finalul frazei cu întrebarea discret-ironică era o posibilitate relativ elegantă de a termina discuția, sau măcar de a o dirija spre o albie fără crocodili gata oricând să-ți demonstreze că tu, ca om, ca vietate, ești cu mult mai vulnerabil decât ai impresia, iar mijloacele tale de apărare, gura și pumnii – arme rămase tot clasice – nu mai contează. Iar aceasta tocmai pentru că, în general, adevărul și logica individuală nu concordau cu cele adoptate și impuse de societate, chiar dacă acestea și nu altele erau în măsură să asigure liniștea și ordinea în lume.

Deodată auziră vocea cameristei adresându-i-se barmanului:

- Aici e casă de nebuni, nu hotel! Mă tot mir de unde apar tot felul de oameni săriți de pe fix, parcă își dau întâlnire aci...

Barmanul îi spuse ceva încet și arătă spre masa celor doi cu un gest al capului. Vali, cum îi spuneau colegele și șeful când era în toane bune, însă numai atunci, se întoarse și își undui șoldurile gen Sophia Loren printre mese, înaintând spre ei.

Cei doi încercară să-și ridice ochii mai sus de talia femeii, fără însă să reușească, deși fiecare își dorea din tot sufletul să-i apară celuilalt cât mai indiferent cu putință...

- Nu găsesc niciun bărbat în tot hotelul, auziră vocea femeii în loc de bună ziua, un bărbat să...

Valeria Lictaru se opri la un pas de masa lor, își mută repede privirea de la unul la celălalt și abia după câteva clipe continuă:

- Știți? Am într-o cameră un... nu știu cum să-i zic, un client mai deosebit: a început să mute mobilierul dintr-o parte în alta. L-am întrebat ce face și mi-a răspuns că vrea să omoare un păianjen-asasin. M-a cam luat frica: păianjen-asasin? Dumneavoastră ați mai auzit de așa ceva?

În ochii cameristei era mirare sinceră, poate chiar uimire.

- Eu unul n-am mai auzit, zise Relu, însă dacă e să analizăm problema din punct de vedere al asigurării hranei...

- Desigur-desigur, aprobă Șoricu, domnu' Relu are dreptate, perfectă dreptate...

Pantelimon Șoricu se simți lovit pe sub masă de piciorul lui Relu. Înțelese și tăcu, bucurându-se că i-o făcuse celuilalt pomenindu-i numele în fața cameristei. Încă de când se cunoscuseră, Relu îl rugase:

- Pantelică, am un nume care nu-mi place, iar numele de familie, Zevedeu, e o adevărată nenorocire pe capul meu, așa că te rog, pe cât posibil, să eviți pronunțarea lor, mai ales în prezența altora. Îți cer asta și din alte motive, pe care nu ți le mai înșir aici, dar le înțelegi tu...

Le înțelesese, așa cum mai fusese nevoit să priceapă o mulțime de alte ciudățenii ale noului său prieten. Și poate că legătura lor s-ar fi rupt, însă descoperiseră că, de fapt, fiecare avea nevoie de celălalt, așa că trebuia să-și accepte unele defecte, ticuri și alte părți „mai puțin pozitive”, cum le catalogase Relu într-o seară de discuții sincere la restaurantul „Mureșul”. Cu atât mai mult cu cât atribuțiunile de serviciu îi obligau să colaboreze, uneori

în cele mai neașteptate situații. Îl înțelese, însă astăzi nu îi putea ierta însinuarea cu biografia cameristei...

- De fapt, zise Șoricu după câteva clipe de tăcere, devenită stânjenitoare aproape, nu înțeleg ce doriți de la noi, doamna...

- Mai nimic, răspuse ea. În camera de care v-am spus totul e mișcat de la loc...

- Și ne angajați pe noi să...?, întrebă Relu mirat.

- Vai de mine, nu, răspuse femeia repede. Am vrut numai să vedeți și să... Bineînțeles că singură nu pot pune lucrurile la locul lor, dar nu mă gândeam să vă chem pentru asta, ci pentru că mi-e frică de păianjenul acela...

- De păianjen sau de client, vă e frică?

- De amândoi. Vă spun sincer că mi-e teamă să intru în cameră, termină Valeria Lictaru.

Și de-abia atunci ei îi observară ochii albaștri și părul de-un galben stins, aducând chiar a castaniu, și modul de a-și ține capul, care îi asigura o distincție ușor învăluitoare. „Ce dracu o fi căutând femeia asta în funcția de cameris-tă?”, exclamă Relu Zevedeu în gând. Iar din privirea sa păru că țâșnește tot atunci un șuvoi de admirație sinceră.

- Trebuie să cred, zise Pantelimon Șoricu, că doriți să vă însoțim, doamnă?

Tonul folosit pentru pronunțarea acestor cuvinte proiectă discuția undeva în secolul al nouăsprezecelea sau chiar al optsprezecelea, motiv pentru care Relu o și văzu pe cameristă în mijlocul unei încăperi somptuoase, primindu-și musafirii – conți, contese, baroni etc. – la serata organizată la castelul său din... Bineînțeles, camerista înveșmântată strălucitor și cu toate privirile bărbaților din jur mușcând flămânde din frumusețea ei ireală. „Ca să vezi, exclamă Relu în gând. Ca să vezi cum te poate buimăci de cap o femeie oarecare...” Și dacă, totuși, această cameristă nu era o oarecare, ci ascundea, dincolo de frumusețea trupului, niște calități ascunse? De ce să judecăm pe cineva doar din perspectiva a ceea ce suntem noi?

- Dar ăla, adică domnul care a... care, în sfârșit... Unde e? întrebă Pantelimon bâlbâindu-se, pentru că nu știa cum să-l numească pe individul care întorsese pe dos camera de hotel și liniștea femeii. El ce zice? Ce a zis?

- S-a scuzat că e din provincie, că e un suferind de hipersensibilitate umană – nu știu ce boală o mai fi și asta – m-a întrebat dacă știu ceva despre doctorița Cojan și...

- Despre doctorița Cojan?!, tresări Pantelimon Șoricu. Interesant, foarte interesant...

Exact în clipa aceea îi apărură în fața ochilor capotul doctoriței, cu nasturele rupt și un fragment alb-roz de piele în formă de romb, în mijlocul căruia se vedea clar buricul. Ce stupizenie! Cum dracu' de îi juca imaginația asemenea feste?

- O cunoașteți?, întreabă camerista. Adică, vreau să zic: o cunoașteți personal?

- Aproximativ-aproximativ, probleme de serviciu, răspunse oarecum precipitat Șoricu.

- Pentru că acum vreo patru zile chiar mă gândeam cum să pot ajunge la ea, că de-o vreme stau cam prost cu nervii. Din nimic mă înfurii, îmi vine să mă cert cu oricine...

- Parcă numai dumneavoastră?, zise Relu consolator. Toți suntem nervoși, doamnă, absolut toți. Cei care sunt prea calmi, eu cred că sunt bolnavi, așa cred eu...

- Am fost la un medic săptămâna trecută și mi-a zis:

„- Doamnă, cel mai sigur medicament pentru dumneavoastră este un bărbat pe care să-l iubiți și să vă iubească, să faceți dragoste sincer, să fiți sinceri în tandrețe și în tot...” Și mi-a tot repetat cuvântul sinceritate până l-am lăsat vorbind singur și am plecat cu părerea de rău că îi spusese că sunt văduvă...

Văduvă?, fulgeră cuvântul prin mintea celor doi bărbați. Deci, văduvă, deci singură, cu trupul ei de Sophia Loren, plus Romy Schneider și câte ceva de la Claudia Schiffer... Oai, mamă!

- Dacă o cunoașteți pe doctorița Cojan, reluă camerista, nu m-ați putea ajuta cu o recomandare? Tocmai acum sunt într-o perioadă dificilă: parcă aș strânge de gât pe toată lumea... Și nu glumesc, dar unii sunt în pericol dacă mă supără, fiindcă am practicat judo de performanță. Da, sigur, iertați-mă, nu e normal să spun asemenea vorbe, însă...

Se depărtă brusc de masa lor aranjându-și din mers o cută a halatului de pe șoldul stâng.

- Ce-ar fi s-o ajutăm, totuși?, propuse Șoricu. Crezi că ne-am compromite? Punem lucrurile din cameră la locul lor și, cine știe? Poate...

- Am nevastă și copii, ripostă Relu, și nu vreau ca în drum spre casă să trec pe la morgă, în calitate de sugrumat. Și apoi, cu ce drept să intru eu în camera unui om pe care nu-l cunosc? Dreptul pe care mi-l dă ideea că eu aș fi mai sănătos decât el? Poate că eu însumi aș fi procedat la fel în chestia cu insecta. Tu, nu?

- Ba da, adică nu știu, se eschivă Șoricu. E un nonsens să crezi că, într-o situație dată, doi indivizi gândesc și acționează la fel. Da, asta e: pur și simplu nu știu ce aș face... Iar în ce privește sănătatea, să fiu sincer, în ultimul timp am început să mă îndoiesc tot mai mult dacă există oameni cât de cât sănătoși mintal. Am avut chiar senzația că, în mod deliberat, mi-au fost plasați în cale tot felul de indivizi ciudați, ca să nu le spun altfel. Așa cum, iată, am dat și de acest...

- Dar n-am dat, dragă Pantelică, îl opri Relu. El e acolo, în camera lui, iar noi putem pleca fără să fim afectați cu nimic, nu-i așa?

- Ce doriți?, auziră întrebarea ospătăriței, oprită lângă masa lor chiar în acel moment.

- Două votci, da' rusești să fie, zise Șoricu. Și o sticlă mare de Cola...

- Bine. Altceva?

- Să luăm ceva gustărici?, întrebă Relu. Aveți ceva așa, un mic aperitiv?

- Avem. Altceva?, întrebă ospătărița. Iar glasul ei sună rece, metalic.

- Nimic, doamnă, nimic, răspunse Șoricu. Și continuă după ce rămaseră singuri: doamne, fata asta parcă e un robot, nu?

- Da, dar și noi avem destule automatisme, Pantelică, fii liniștit...

...Când dădură la o parte paravanul de catifea, de undeva de la etaj se auzi un țipăt de femeie și pentru câteva clipe fiecare avu în fața ochilor trupul cameristei căzut pe podea.

- Ce dracu' se întâmplă în hotelul ăsta?, se trezi întrebând Șoricu. Parcă-ar fi castel medieval din ăla plin de stafii...

- Da de unde!, exclamă Zevedeu. O fi sărutat careva vreo junioară și aia a țipat din neatenție, că altfeeel...

Când ieșiră în stradă fiecare avea în minte portretul-robot al acelu client deranjat de-un bâzâit de bondar la urma-urmei inofensiv și reacția femeii de serviciu. Frumoasă-frumoasă, dar uite, neîn stare să judece cât de

cât o situație nici măcar ieșită din comun în ultimă instanță. Poate că omul – oricine o fi fost – fusese îndreptățit să se irite și să recurgă la mutarea lucrurilor din cameră pentru a scăpa de acel bâzâit sâcâitor. Ea însăși, probabil, ar fi procedat la fel în anumite circumstanțe. Și oricare dintre ei, oricare dintre oameni... Tocmai pentru că ideea de captivitate, de pierdere a libertății, îi solidariza pe oameni, în general, umanizându-i sau măcar aducându-le aminte motivul pentru care își umflau pieptul în calitate de ființe superioare, raționale. Sau poate că omul era, într-adevăr, bolnav, alergic la diverse zgomote mai mult sau mai puțin sesizabile pentru cei din jurul său.

Pantelică Șoriciu simți dorința să fie singur, undeva în munți, o dorință apărută ciudat, brusc. Îi zise lui Zevedeu:

- Reluțule, îmi pare rău, te las... Trebuie să văd niște apartamente în legătură cu care am primit niște sesizări. Salut, poate ne vedem după-masă sau mâine.

- Bine, cum vrei, zise Relu cam perplex după hotărârea bruscă a celuiilalt, știind că întâlnirile lor se prelungeau, de cele mai multe ori, ore întregi, chiar și fără să consume între timp cine știe ce cantități de alcoolice. Bine, repetă el, poate găsim după-amiază o bere la „Grădișteanu”...

- Poate, aprobă Șoriciu întorcând o clipă capul. Oricum vorbim la telefon, încheie el fraza fără să sesizeze că, de fapt, și Relu pornise în direcție opusă.

V

Valeria Lictaru urca destul de rar cu liftul la sectorul ei de la etajul patru al hotelului. De regulă suia pe scări, pășind în așa fel încât să participe la efort tot corpul. Simțea că asta îi făcea bine, asigurându-i porția zilnică de încredere că încă nu avea probleme cu sănătatea. De fiecare dată când ajungea la sector, în fața oficiului – biroul ei, cum îi spunea uneori în glumă – încerca, după bătăile inimii, să-și dea seama dacă obosise normal sau depășise acest normal. N-am niciun motiv, își zicea în fiecare zi, doar încă sunt tânără și, de ce să nu recunosc?, arăt bine, așa că...

Ieșind din bar văzu liftul rămas acolo, la parter, cu ușile deschise și o clipă o tentă gândul să-l folosească, dar se răzgândi repede: mai ales acum nu avea nevoie de lift. Întâmplarea cu nebunul din camera 417 îi cerea minții liniștire și judecată bună. Era sau nu cazul să mai intre la el? Poate că se alarmase degeaba... Ce dacă omului i se năzărise că lucrurile din cameră nu stăteau cum i-ar fi convenit lui? N-avea decât să le mute de o mie de ori cât avea camera în primire! Povestea cu păianjenul? O poveste – atât! Pe ea n-o putea ameți cu chestii din astea. Cum adică? Bărbat în toată firea – deși poate că nu în toate mințile – să întorci o cameră pe dos pentru o insectă... Voise să-i facă intenționat în ciudă? Nuuu! Pur și simplu își bătuse joc de ea, de bunele ei intenții de cameristă săritoare la nevoie. Ehe, pe câți nu ajutase ea în tot felul de momente dificile? De unde să știe el, un biet provincial, ce minunății se petreceau într-un hotel de categoria întâia specială? Că sigur era din provincie, altfel nu s-ar fi compromis dedându-se la un asemenea gest chiar dacă l-ar fi bâzâit la ureche un roi întreg de bondari... Unde ajunsese? Între etajul unu și doi, sau doi și trei? A, etajul doi... Unde rămăsese? La provincial. Da, sigur: ce știauăștia pe ce lume trăiau? Intrau în cameră și stăteau acolo uitându-se pe pereți ore întregi, nevenindu-le să creadă că locuiau într-un hotel de categorie specială. Așa și cu ăsta: cine știe de unde

apăruse pentru vreo consfătuire sau instruire și o făcea pe nebunul. Se și găsisse în fața cui!...

- Nu mă cunoști, se trezi Valeria Lictaru vorbind singură. Mă crezi o cameristă proastă și-atât. Școala generală plus două-trei clase la seral și încă vreo două la fără frecvență și gata studiile, nu? Ei, dar o să-ți demonstrez eu că ai smintit-o, și încă rău. Iată, o să vin la tine să văd ce faci, cum te-ai descurcat și dacă ai pus lucrurile la punct așa cum au fost, că dacă nu, te-ai ars: atâta lucru pot face și eu: să te scot în stradă dacă nu respecti regulile hotelului. Ai vrut cameră, ai primit cameră, dar asta nu înseamnă că... Adică eu ce rost mai am pe lume dacă tu, un nimeni oarecare, te apuci să-ți faci singur ordine și nu orice ordine, ci una așa cum te trăsnește prin mintea câtă o mai ai. De ce n-ai venit să mă cauți, să reclami că sunt pânze de păianjen?

Undeva se auzi o ușă trântită, apoi pași pe palier, pe scări... Pași grăbiți – toată lumea se grăbea undeva, constatase ea la câteva zile după ce reușise să se angajeze cameristă, iar cu trecerea timpului constatarea se transformase în convingere. Multă vreme crezuse că nu va reuși să se obișnuiască să devină o piesă oarecare în acel angrenaj aproape năucitor format din viața de oraș și viața internă a hotelului.

- Sunteți camerista de pe palierul patru, nu?

- Da, răspunse, și abia în momentul următor, ridicând ochii, văzu bărbatul oprit la câteva trepte mai sus de ea.

- Dumneavoastră știți că în camera 417 e cazat un nebun?, întrebă bărbatul. Cum e posibil așa ceva?

Se opri și, rezemată discret de balustradă, zise:

- Nu înțeleg...

- Bineînțeles, că nu, fiindcă vă doare-n... așa de oameni, de felul cum se odihnesc pentru a-și reface forțele. Sau poate considerați că tăblița cu „hotel categoria I-a” ține loc de asigurarea unor condiții corespunzătoare? V-ar conveni să vă reclam la ziar și la partid?

- La care?, nu-și putu stăpâni ea ironia.

- La al meu, doamnă, la al meu!...

Alt nebun, își zise Valerica, dar continuă:

- Faceți cum vreți. Nici nu pot, dar nici nu vreau să vă opresc, e dreptul dumneavoastră să vă exprimați mulțumirea sau nemulțumirea despre felul cum vă simțiți la noi...

- În orice caz, este intolerabil, mai zise bărbatul și începu să coboare. Ia să văd eu ce zic domnii de la recepție, fiin'că, la urma urmii, dumneata n-ai nicio vină.

Că ei au, zise ea în gând pornind să urce tocmai când bărbatul ajunsese în dreptul ei. Că doar cazarea se face pe bază de fișă medicală, nu de buletin! Mare nebun mai ești și tu...

Îi auzi pașii coborând parcă din ce în ce mai repede, aproape mitraliind liniștea hotelului, sau era doar o iluzie?...

Când ajunsese la etajul trei se opri brusc întrebându-se: bine, ajung la 417, intru în cameră, și? Poate că omul chiar e într-adevăr nebun, și-atunci? Ce era de făcut? Poate că ar fi fost mai bine să anunțe recepția, să știe și ei, în caz de ceva. Se imagină intrând în cameră, lovită cu ceva în cap sau pur și simplu strânsă de gât înainte de a putea să strige după ajutor, murind sugrumată în timp ce nebulului i-ar fi curs lacrimile de mila bondarului. A, dar cum de nu se gândise mai repede? Păi, sigur că individul era bolnav! N-o întrebase de doctorița Cojan? De ce tocmai de ea? Să o fi întrebat de un cardiolog, de un stomatolog... Acum nu mai avea nicio îndoială: clientul de la 417 era suferind și nu de orice boală, ci de una de suflet – să nu-i zicem chiar nebunie, se îmbună Valeria Lictaru. Cine știe ce pățise la viața lui bietul om și îl prinsese tocmai aici criza.

Eh, Doamne, câte se mai întâmplau pe lumea asta! Câte se mai întâmplau mai ales în acest început de secol – nu al vitezei, ci al nebuniei sau al nebuniilor cauzate de viteză. Pentru că era o viteză amețitoare și nu toți erau în stare să reziste... Unii abandonau, alții mureau pe drum în timp ce unii, din ce în ce mai puțini, respectau viteza, se integrau în ea și înaintau vijelios spre... Spre ce? În fața iminenței morții nu erau nici mai buni nici mai răi decât ceilalți, ci egali, în sfârșit egali!, o egalitate perfectă compusă din singurătatea fiecăruia în finalul tuturor finalurilor. Da, abia atunci și acolo, sentimentul de singurătate devenea atât de real încât părea, desigur, material, sau chiar așa se și simțea: palpabil. Iată suprema demonstrație a singurătății: moartea. Fiecare murea singur, părând să-i avertizeze pe ceilalți asupra unei realități căreia nu i se putea opune nimeni nicicum, dar, în același timp, concretizând dramatic singularitatea individului – cum le spunea deseori, la ora de filozofie, profesorul Floranu. Adică, degeaba unii îi tot dădeau înainte cu colectivitatea, cu relațiile inter-umane... „Comunicarea, le spunea profesorul, îi ajută pe oameni să nu se mai simtă

singuri în fața unui dușman comun – timpul – îi ajută, sublinia el, însă nu anulează esența problemei, respectiv ideea de singurătate. Pot exista grupuri mai mari sau mai mici, pot exista căsnicii în care partenerii formează pur și simplu un **tot**, demn de invidiat, însă *tot*-ul acesta nu e decât o aparență, o relativitate. Pentru că absolutul, din acest punct de vedere, nu este posibil. El ființează numai în măsura în care este acceptat sau impus. Dar, în această situație, mai putem vorbi, oare, despre un firesc al lucrurilor? Categoriec, nu. Avem de-a face aici cu un fenomen de forțare riscând în orice clipă să devină ridicol. Aud uneori expresia: „O, dar eu cu soțul meu – sau invers, nu are importanță – ne înțelegem atât de bine încât nu e greșit deloc dacă folosesc cuvântul *perfect*. Așa că...” Așa că, dragii mei, ne aflăm, de fapt, în fața unei minciuni de-a dreptul grosolane. Nu, nu exagerez deloc și nici nu vreau să mă credeți un fatalist, un teoretician-catastrofă al relațiilor dintre oameni, mai ales dintre cei mai apropiați unii de alții, din anumite motive. Vă mai rețin atenția cu o singură întrebare: de ce dorim să fim singuri atunci când suntem cotropiți de bucurii mari sau dureri adânci? Știți de ce? Pentru că abia în astfel de situații omul e sincer cu sine. Abia atunci recunoaște – și o face cu un fel de înfricoșare – că, de fapt, nimeni nu are puterea să-i fie părtaş la trăiri, chiar dacă ar vrea. Din nefericire, celălalt, semenul, nu numai că nu poate, dar nici nu prea vrea, fiindcă este conștient de limitele care-i barează drumul spre o trăire reală a frământărilor celui în cauză. Și atunci, începe teatrul: *ne înțelegem perfect etc., etc.*”

- Trei, șopti Valeria Lictaru, am ajuns la etajul trei.

Se opri pentru câte clipe... De undeva se auzea o muzică discretă, o melodie sud-americană unduind plăcut prin liniștea hotelului. Liniștea hotelului, aparenta lui liniște, stăpânind palierele într-un consens aproape neverosimil față de unele perioade din zi când aveai impresia că oaspeții se înțeleseseră să se întâlnească aici, pur și simplu, pentru a-și descărca nervii, pentru a se incomoda unii pe alții, dar mai ales pentru a arunca în spatele personalului de serviciu toate păcatele lumii acesteia... Însă acum era liniște, o liniște nederanjată de acea muzică, ci completată, adâncită și binefăcătoare.

Ce-o fi făcând?, se trezi întrebându-se și apărându-i în acel moment în fața ochilor musafirul de la camera 417. Poate că omul e într-adevăr bolnav, gândi înduioșată brusc, și are nevoie de ajutor – că n-o fi întrebat de doctorița Cojan doar așa, ca să pună și el o întrebare... Și mi-am zis de atâtea ori, își reproșă, să fiu mai atentă cu oamenii, cu clienții, fiindcă... Da,

sigur, trebuie să știm să fim oameni în tot ce facem, în tot ce fac, mai ales că am și calitatea, formidabila și înălțătoarea calitate de a fi femeie a secolului douăzeci și unu care trebuie, și trebuie, și trebuie, și...

- Dumneavoastră sunteți camerista de la patru?

Când apăruse în fața ei? Cum de nu-l auzise coborând? Abia băigui:

- Da, eu... Vă simțiți rău? Aveți nevoie de ceva?

- Nu, doamnă, n-am nevoie de nimic și mă simt excelent. Vă rog să mă iertați. Am văzut că v-ați speriat, dar n-am făcut-o dinadins, zău! Mă refer la chestia cu păianjenul... Însă vă rog să credeți că am trăit o senzație de captivitate de-a dreptul dureroasă, nu știu dacă mă înțelegeți...

- Cum să nu vă înțeleg?, se miră Valeria Lictaru. Oricărui om i se poate întâmpla să... Mă rog, să simțim, să... Chiar mie mi s-a întâmplat într-o zi un lucru foarte ciudat: ștergeam praful în una dintre camere și deodată am avut impresia că nu eram singură acolo, ba chiar mi se păruse că aud o respirație ușoară. Bineînțeles, am înlemnit cu cârpa într-o mână și cu sângele vuindu-mi în urechi, și cred că mi-am zis: gata, sfârșitul, mor, dar bine că sunt în timpul serviciului, să nu se creadă că am făcut-o intenționat. Mai târziu mi-am dat seama că am gândit aberații, dar... Auziți ce mă frământa pe mine în fracțiunea aceea de secundă: bine că muream în câmpul muncii!

- Oricum era mai înălțător decât să fi murit pe o bancă și mirosind a alcool, zise ocupantul camerei 417, zâmbind cu subînțeles.

- Doamne!, exclamă Valeria Lictaru, ce vă poate trece prin minte, domnu'?...

- Mihai Rusu... Dar nu sunt *domnu*, ci un client oarecare, pe numele său Mihai. Îmi place ca lucrurile, existența în general, să ia, în orice situație, forma cea mai simplă, fiindcă astfel am senzația că viața se prelungeste cu ceva, un metru, o oră, un kilogram, mă rog, nu știu cu ce, dar e mai bine, mi-e mai bine... De exemplu, azi: stăteam întins pe pat și mă gândeam că, uite, am ocazia să fiu relaxat o oră, o jumătate de zi, o zi chiar, apoi să fi intrat calm sau în orice caz mai calm în nebunia secolului. Dar poți? Bineînțeles că nu, fiindcă trebuie să intervină ceva...

- Bondarul?, întrebă Valeria Lictaru, zâmbind la rândul ei.

- Exact. Adică acum bondarul, altă dată altceva, și tot așa, pentru mine nu aceasta este important, ci felul în care reacționez în asemenea situații. Și de fiecare dată mă întreb: oare reacțiile mele sunt specifice unui om sănătos

sau nu? De cele mai multe ori răspunsul este negativ. Negativ și întristător. Înseamnă că, în mecanismul sufletului meu, *un ceva* nu funcționează cum trebuie, dar în același timp poate însemna și că sunt bolnav, nu?

- Păi...

Valeria Lictaru rămase cu răspunsul neterminat, fiindcă Mihai Rusu continuă:

- Așa că știți cumva unde locuiește, deci, doctorița Cojan?

- Nu, nu știu, dar putem afla din cartea de telefon. O avem la recepție. Dacă doriți, o pot aduce eu – poate vreți să vă mai odihniți, nu?

- Desigur-desigur, zise Mihai. Mulțumesc... A, era să uit... Dacă tot coborâți, luați-mi și o revistă, sau un pliant... Vă aștept aici.

- De ce? Până cobor, până urc din nou, până...

- Aveți dreptate, dar poate știu domnii de la recepție ceva despre doctorița Cojan.

- Stați liniștit, că mă interesez eu, zise îndatoritoare Valeria Lictaru.

De fapt, recunoștea în sinea ei că dorea sincer ca acest client oarecum năstrușnic să părăsească odată camera și să plece chiar și din oraș, deși, poate, omul nu era sărit de fix, ci avea, într-adevăr, cine știe ce problemă... Începu să coboare și nici nu-l mai auzi când zise:

- Cum se poate? O țară întregă știe despre această doctoriță, iar în localitatea unde își desfășoară activitatea mai sunt oameni care nici măcar nu au auzit de ea! Ciudat, foarte ciudat...

Abia ultimul cuvânt păru că impresionează auzul Valeriei Lictaru și gândi: Ciudat!, dar mai există ceva pe lumea asta care să nu fie ciudat? O fi existând o logică a lucrurilor, însă nu mai poate fi înțeleasă, ne depășește. Și orice nu încapă în înțelegerea minții omului, devine ciudățenie, mister, senzație de nesiguranță, de spaimă – își aminti iar că spunea profesorul Floranu. Și se miră că, uite, dintre toți profesorii doar ăsta, de filozofie, îi rămăsese în minte și ca figură, și ca... L-ar fi putut cita din memorie oricând, fiindcă recunoștea, fusese prima ei mare dragoste, poate chiar cea mai mare. Adevărul era că arăta bine, era tânăr și se îmbrăca fistichiu: cu o geacă de talcioc, pantaloni-blugi și adidași – adică așa cum le convenea lor, elevilor, simțindu-l astfel și mai aproape de vârsta lor, deși terminase doar cu doi ani mai înainte facultatea. Uita de sine privindu-l, urmărindu-i fiecare mișcare, felul cum își aranja veșnica și celebra șuviță de păr răzvrătită, indiferent cum

ar fi fost pieptănată. Le devenise diriginte și începuseră să-l simtă din ce în ce mai apropiat. Și el ținea la ei, dorea să fie considerat egalul lor, confidentul și prietenul cel mai bun, așa cum le-o și spusese de atâtea ori:

- Dacă între noi nu există comunicare sinceră, nu avem cum să ne cunoaștem, nu avem cum să ne venim în ajutor atunci când avem nevoie unii de alții. Trebuie să fim cei mai buni prieteni, înțelegeți, oameni buni?

Așa le spunea: oameni buni. Și nu numai o dată le atrăsese atenția:

- Vă sună ciudat acest *oameni buni*? Se poate, dar așa vrea foarte mult să exprime o realitate, să gândeți fiecare dintre voi: da, suntem niște oameni și așa e firesc să ni se spună. Și să umblați pe stradă și prin viață cu capul sus și fruntea luminată de bucuria și satisfacția, împlinirea și mândria de a fi om. E mare lucru, nu? Ieri am văzut un individ beat, arăta rău, ce mai!, nu semăna a om, dar cum să-i poți zice? Nu te supăra, dar nu mai facem parte din aceeași specie?... Într-o situație oarecare cineva nu procedează deloc omeneste – o face conștient sau nu, aceasta e deja altă problemă – dar ia spune-i: gestul tău nu cores-punde noțiunii de om, deci nu te pot considera ca atare... Credeți c-ar fi de acord? De altfel, lipsa de omenie este direct proporțională cu orgoliul individului în ceea ce privește prerogativele sale de ființă rațională.

Floranu umbla printre bănci cu mâinile la spate și le vorbea minute în șir fără să obosească, dar mai ales fără să-i plictisească pe ei care, la restul orelor de curs se gândeau cu un fel de nostalgie la minutele de recreație.

- Doctorița Cojan?, întrebă recepționera. Cum să nu știu? Poftim adresa și numărul de telefon. Le știu, se justifică ea, fiindcă soțul meu a urmat un tratament la ea și se simte excelent. Te interesează pentru tine, Valerica, sau...?

- A, nu... Mă interesez pentru clientul de la camera 417... M-a rugat, și mi se pare cu mult mai bolnav decât vrea el să pară. De câteva ori a încercat să-mi demonstreze că, de fapt, el este un om perfect sănătos sau, în orice caz, nu mai bolnav decât oricare alt om care se pretinde sănătos.

- Și?, întrebă recepționera. La urma-urmei, noi nu suntem casă de binefacere, nici stație de prim-ajutor. A venit, i-am asigurat camera, plătește, se poartă civilizată și... Atâta timp cât nu are ieșiri cu care să deranjeze pe alții...

- Ei, zise Valeria Lictaru, dar omul nu vrea decât o informație, atâta tot. În definitiv... Iar în ceea ce privește comportamentul...

Se gândi să-i povestească întâmplarea cu păianjenul, însă recepționera începuse să-și scoată coșurile de pe nas, ceea ce pe ea o scârbea cel mai mult la fandosita aia care, știa din sursă sigură, era pila inspectorului de la personal. Prinsese locul ăla de muncă și privea cu aroganță și dispreț la toți colegii-salariați ai hotelului, ceea ce pe ea o scotea din sărite și-i crea un sentiment de antipatie, de greață, de care nu mai putea să scape ore întregi.

VI

Trecuseră trei ore de când Mihai Rusu umbla pe străzile destul de aglomerate ale Orașului. Cumpăraseră o plasă de un leu, pentru orice eventualitate, și, din când în când, intra în câte un magazin sperând în descoperirea unui produs cu care să se fi putut lăuda la întoarcerea din delegație. Dar nu dăduse de nicio marfă demnă de speranțele sale, parcă dimpotrivă, pe măsură ce trecea timpul i se părea că vânzătoarele își dădeau seama, încă de la intrarea sa în magazin, că el era un biet provincial și îl tratau cu indiferență. Parcă își realizaseră de multă vreme planul pe luna respectivă și nu le mai rămăsese decât să discute despre prăjituri, filme, rochițe și căsnicii nereușite; sau, cele tinere, despre disco-baruri, despre stripteri aduși de dincolo de Prut. La un magazin de încălțăminte, o fată tânără și chiar drăguță, cu un corp care ar fi putut contribui substanțial la desfacerea unui volum uriaș de produse, îi aruncase peste umăr:

- Avem ce se vede pe raft!

Și dispăruse după un perete sau paravan de unde nu mai ieșise timp de cincisprezece minute, cât stătuse el acolo și încercase să-și dea seama cam ce se afla pe acel raft abia ghicit în semiobscuritatea magazinului, protejată cu grijă de niște perdele interesante ce acopereau cele două vitrine.

Și, în sfârșit, se hotărî să pornească spre locuința doctoriței Ioana Cojan, deși își repetase de câteva ori în cele peste trei ore de umblet că acea vizită a lui nu avea să-l ajute cu nimic, poate cel mult cu câteva lucruri, nu absolut noi, dar venind să consolideze un diagnostic pe care și-l pusese singur. Însă numai dacă respectiva doctoriță era cu adevărat suficient de pricepută profesional, încât să pătrundă în sufletul fiecărui pacient, așa cum i se dusesse vestea. Găsi blocul mult mai repede decât se aștepta și, înainte de a intra în casa scării, ezită câteva momente. Chiar îi trecu prin minte să renunțe atâta timp cât ceea ce se întâmpla, sau se întâmplase cu el, nu putea să fie – încă – numit chiar boală. La urma-urmei, mergea în delegații, conducerea

întreprinderii avea încredere în el, se comporta normal, adică nu diferit față de alți oameni... Atunci, la ce să fie consultat de un medic psihiatru? Chiar dacă acesta se numea Ioana Cojan. Și de ce acasă la ea? În cazul cel mai bun nu-l va primi, cum tot așa de firesc ar fi să-l primească și să-i țină o prelegere profesională, desigur, despre conduită, bun-simț, despre civilizație, în ultimă instanță, cea care poate defini cel mai potrivit un act comportamental. Asta i-ar mai lipsi după întâmplarea cu păianjenul: un diagnostic stabilit de un medic psihiatru... Stupizenia lumii... Ar fi putut foarte bine să-i fi omorât pe amândoi – asasin și victimă, și să se fi culcat, evitând fără niciun fel de efort întâlnirea cu camerista și întreaga poveste. Realitatea era că se dăduse în spectacol, unul ridicol, în fața unei cameriste de hotel – soiul de femeie căreia îi plăcea să știe totul despre cei cazați: câte batiste, câte perechi de indispensabili, dacă erau noi sau de *second*, dacă se bărbiera în fiecare zi, ce lame folosea, ce țigări fuma și cam câte pe zi... Sigur, toate acestea nu erau cine știe cât de greu de aflat despre un client, dar el mai apăruse cu ceva în plus: posibilitatea de a-l considera bolnav, și nu orice afecțiune.

Auzi: bondar-păianjen-asasinat – ce tâmpenie! Două găze și... Ce-o fi gândind acum despre el camerista? Ce-i umbra prin minte cotrobăindu-i discret, cu urechea la pândă, în sacoșă? Va da și peste fotografia unde el, cu un cuțit între dinți, stătea atârnat cu laba piciorului de creanga unui măr, iar cu ocazia asta se va și edifica: avea de-a face cel puțin cu un individ ciudat, altfel la ce-ar purta cu sine tocmai acea fotografie? Nu avea și el o femeie, nu avea pe cineva să-l ajute în menținerea echilibrului? O, dar ce senzație ar fi făcut dacă ar fi adus-o cu el, ca în alte câteva delegații, pe pisicuța Celma? Ar fi fost semn clar de nebunie: da, multor persoane cu probleme psihice li se recomandă animal de companie, de preferință pisică, adică o vietate care, prin prezența sa, aducea liniște și echilibru persoanelor diagnosticate cu...

Dar, ce i-ar fi putut trece prin minte cameristei găsind printre lucrurile sale fotografia unui bărbat? Aha, ar fi exclamat, desigur, uite *gay*-ul, uite de ce un bâzâit de bondar îi crea starea de nervozitate onoratului client al hotelului, fiindcă... Și repede cu vestea la recepție, la conducerea hotelului, la poliție și, întrebările.

Lista cu locatarii de pe scară atârna într-un cui strâmb, iar literele decolorate abia se mai puteau desluși. Un băiețel de patru-cinci ani coborî vijelios scările, ajunsese în dreptul lui Mihai Rusu, îl lovi cu bombeul pantofiorului deasupra gleznei și îi zise: eu știu că o cauți pe tanti Ioana... Pe

mine mă cheamă Neluțu Cârliș și știu să înot. Tu știi? Aproape-i dădură lacrimile de durere și, în primul moment, se gândi să-l ia de urechi, apoi să-i tragă câteva, însă se pomeni zicând:

- Nu, eu nu știu să înot, dar, dacă vrei, mâine putem merge împreună la strand. Tăticu' -i acasă?

Dar băiețelul îl lăsa vorbind singur. Ajunsesse deja în fața blocului și începuse să strige:

- Mami! Mami! A mai venit un nebun la tanti Ioana. Să-i spun?

Mihai Rusu înlemni în holișorul scării, pur și simplu neștiind ce să facă. Desigur, la geamuri și la vizoare apăruseră ochii curioși: cum arăta noul client? Aducea sau nu ceva plocoane? Era bine îmbrăcat sau mai așa...? Venise singur sau însoțit? Era tânăr sau bătrân? Brusc se simți încolțit de o armată nevăzută și devastat de niște deducții care de care mai ciudate, dar mai ales idioate. Își aminti de bondar, de țesătura diabolică a păianjenului și chiar avu senzația că îi era în pericol viața, viața lui așa plină de nimicuri de toate zilele cum era, dar aparținându-i după ce, în urma scandalului cu Renata, avusese acea tentativă de sinucidere. Ce întâmplare și ce zarvă în tot orașul!

- Ai auzit, dragă? Rusu a vrut să se spânzure de foraibăru' de la fereastră...

- Care Rusu?

- Ingineru', dragă...

- A, știu-știu: din cauza la curva aia...

- Petecu' după sac...

Pe naiba! Nici dram de potrivire de natură sentimentală și nici altceva. Își uniseră viețile din interes, o convenție care, pentru moment, îi avantajase pe amândoi: ea se afla după un eșec răsunător într-o legătură aparent indestructibilă cu un afacerist italian, el după un divorț greu de o semiunguroaică încăpățânată și cu pretenții care au uimit completul de judecată. Asta, deși inițial se înțeleseseră, ca doi oameni sănătoși la cap și cunoscuți ca intelectuali, să se despartă amiabil, după ce descoperiseră că, în realitate, niciodată nu avuseseră în comun mai mult decât domiciliul. Iar în ceea ce privea momentele lor intime, mai de fiecare dată, ea zicea:

- Mihai, nu simt nevoia, nu-mi place...

Altul, în locul lui, poate s-ar fi supărat sau chiar enervat, însă el replicase prompt și oftând teatral:

- Dragă, e o datorie de serviciu familial sau, mai intim spus, actul în sine este un fel de co-participare la păstrarea aparențelor și a unei căsnicii...

Să spui așa ceva unei femei admirată și dorită de majoritatea bărbaților din oraș, suna ca o blasfemie. Însă adevărul era – pe care nu i-l spusese niciodată – că ea avea o anumită rigiditate în mișcări, iar de felinitatea unei femei în călduri, nici pomeneală. Fapt nu doar constatat de italian, ci și comentat într-un dialect italo-român, după o pălincă bihoreană:

- Ildika? O, si, si... E una *bambina grandissima bella, una donna* frumoza... *Si-si... Io non capisco*, la mine *grande mare amore* am per perno in su... Ah, *Dio*, ah, *mascalzone*... *Dracula a condurre!* Brrrr!

Cu Tudorița a fost mai simplu divorțul... Ea își găsisese un tip de la poliție. A aflat, în scurtă vreme, chiar de la ea, că individul era, de fapt, securist, având chiar o funcție importantă în sistem.

- Auzi, o întrebuse la un moment dat, ție nu ți-e jenă de cei care ne cunosc, să te afișezi tot timpul cu ăsta?

- De ce să-mi fie? Frumos e, funcție are, deștept e... Și-apoi, e prietenul nostru de familie, așa l-am prezentat colegelor și cunoștințelor...

- Prieten de familie!, pufnise el. Tu nu mai ții seama că suntem soț și soție, iar pe individul ăsta eu nu-l cunosc deloc?

- Nici el nu te cunoaște, sunteți chit...

- Bine, dar vorbește lumea...

- Și, ce?, o dăduse ea pe glumă. E democrație, nici acum n-am voie?

- Ba da, ai...

S-au certat zdravăn în câteva rânduri, declanșând sistemul *bârfologic* din bloc – așa îi spunea ea – după care au decis amândoi:

- De fapt, nu ne potrivim și nu are rost să ne chinuim o viață întreagă mințindu-ne că avem o relație bună. Nici vorbă! Ne-am atinge scopul fiecare: tu ai obținut buletin de oraș, iar acum ești doamnă divorțată demn, fără blesteme, înjurături și pretenții urlate, încât să afle toată scara blocului ce-am avut și ce avem de împărțit...; eu statut de soț cu capul în nori – și îmi convine – divorțat, perindându-mă dintr-o delegație în alta fără a ști să mă îngrijesc de-o femeie-nevastă tânără, frumoasă și etc. Da, femeie tânără,

doritoare... Ți refaci viața și putem rămâne prieteni, a subliniat el. De acord? Poate că te iei cu securistul, nu m-aș mira...

- Nici eu... În rest, sunt de acord cu toate...

În două luni erau liberi unul față de celălalt. Se întâlneau adesea prin oraș, iar unul întreba:

- Ai timp? Hai la o cafea...

- Ce se mai miră unii, că mergem la cafea sau în altă parte...

- Da, și?, întrebă el. Vorba ta: nu e democrație?

- Ei, e, da' știi cum e, Mihai: trăim într-o țară în care bucuriile mari vin de la necazurile aproapei...

Privirile străbătând prin vizoare casa scârilor, îi apărură asemenea unor fire intersectându-se și formând o țesătură invizibilă pe care se simți brusc neputincios s-o înfrunte. Se opri în holișorul puțin mai mare decât o cămară și gândi: nu sunt obligat prin nimic să fac această vizită, nu trebuie să dau socoteală nimănui atâta timp cât comportamentul meu este de om normal – la serviciu, în societate și în familie – atunci, la ce să deranjez o somitate? Cum îmi pot justifica vizita? Spunându-i încă de la bun început că sunt un om perfect normal? Adică am venit de la câteva sute de kilometri să-i spun ei – mă rog, celebrei doctorițe Cojan – că sunt sănătos tun, că merg în delegații, umblu prin magazine, iubesc pictura și muzica, îmi plac femeile care seamănă cât de cât cu Evelina și... Dar acestea toate ar fi, de fapt, cel mai inatacabil argument împotriva normalului pentru care aș pleda. Și dacă totuși sunt un om bolnav? Bine: nu mă manifest ca atare, însă nici nu pot spune sigur că... dispun de robustețe psihică și că mă doare-n cot de tot ce se întâmplă împrejurul meu. Sunt om și tot ce e omenesc... Iar în acest complex *omenesc* intră, fără nici un dubiu, o componentă datorită căreia omul a ajuns să zboare în cosmos, să dezlege taine despre sine și univers, să... Pentru că, de fapt, ce ne-am fi făcut noi, oamenii, fără fenomenul curiozitate? Unde ne-am fi aflat la acest final de secol douăzeci-început de secol douăzeci și unu? Ei, da, datorită acestei curiozități trebuie să ajung la doctorița Cojan. Va trece prin pânza privirilor strecurate cu parșivism prin vizoare, demonstrându-și astfel că hipersensibilitatea invocată sieși în mai toate situațiile când avea trăiri acute ale realității nu era altceva decât un sticlete, mai bine-zis, un fix mintal, cum obișnuia să spună una dintre colegele sale. Numai așa va putea să spună la birou: uite, stimați domni, am fost, am văzut, m-a văzut, m-am convins. Poftim dovada... Și le va arăta o

rețetă, un bon, mă rog, o hârtiuță din care să rezulte că el, Mihai Rusu, de profesie inginer zootehnist în localitatea Gânța de Jos, nu numai că intrase în spațiul existențial al doctoriței Cojan, adică apartamentul ei, dar se întorcea aducând cu sine o dovadă palpabilă, un document scris de mâna ei... Da, nu era o imposibilitate, dar se ivea o nouă problemă: diagnosticul doctoriței putea să justifice tentativa lui de sinucidere, iar în acest caz – se ironiză – îl aștepta viitorul luminos al internării la balamuc. Ce i-ar mai fi rămas odată ajuns acolo? Sperația că într-o zi totul avea să reintre în normal? Care normal? Care medic ar fi fost atât de idiot încât să scrie pe biletul de ieșire dintr-un spital de psihiatrie „vindecat”? De regulă, și aproape în oricare din cazuri, se folosea diagnosticul-eschivă: „ameliorat”, adică, desigur, mai existau ceva probleme, însă, în urma tratamentului, supravegherii și etc., externatul avea toate șansele de partea sa în ceea ce privea reintegrarea într-o existență rămasă un timp dinafara spitalului.

Când ajunsese în fața ușii? Mai avea posibilitatea să se întoarcă, să renunțe... Însă nu mai avu timp: ușa se deschise aproape violent și abia se stăpâni să nu exclame:

- Tudorița?! Tu ce cauți aici?

Dar era o simplă asemănare, adică nu, nu era simplă, ci de-a dreptul uluitoare. În câteva fracțiuni de secundă descoperi atâtea detalii și amănunte comune încât pur și simplu se simți năucit și neînstare să mai scoată un singur cuvânt. Doctorița pleca undeva, însă o auzi adresându-i-se:

- Sper că nu sunteți de la Spațiul Locativ... Sau ați venit cumva pentru spațiul excedentar? Vreți să împărțim pe din două apartamentul? Dacă nu fumați, n-am nimic împotriva, că de băut... Ei, de ce să nu recunosc? Nu refuz un păhăruș de băutură bună... Ah, iertați-mă, poate că nici nu aveți treabă cu mine...

- Dacă sunteți doamna doctor Cojan, atunci la dumneavoastră am venit. Dar dacă plecați, dacă aveți probleme de rezolvat... De fapt, v-am căutat la policlinică și...

- Am înțeles: m-ați căutat, nu m-ați găsit, ați întrebat și... Nu a fost greu să ajungeți aici, nu? Nu mă grăbesc – de altfel nici nu mă simt prea bine –, voi am doar să ies puțin...

- Doamna doctor, nu din superstiție, dar nu e bine – se spune – să te întorci din drum, iar de această dată, credeți-mă, nici nu ar fi cazul. Dacă-mi permiteți să vă însoțesc puțin...

- Cum să nu? Îmi face plăcere și mă simt în siguranță, fiindcă, de când mi-a decedat soțul, am sentimentul că de fiecare dată când merg pe stradă sunt urmărită de câte un individ cu înfățișare dubioasă. Îmi place să citesc romane polițiste și sunt obligată să sar: ba din acțiunea cărții în realitate, ba invers, iar cele două alternative, să le zic așa, se suprapun uneori – când nu sunt atentă – și confund realitatea cu romanul, acțiunea cărții cu...

- Dar oricui i se poate întâmpla... Nu mai citiți noaptea, încuiați ușa! A, iertați-mi îndrăzneala, însă dacă tot vorbeți de indivizi dubioși... Apropo: eu cum vă par?

- Domnule, zise doctorița, mă gândesc că venind la mine ați făcut-o cu un scop anume, adică mă gândesc la o afecțiune de natură psihică. Chiar sunteți bolnav?

- Nu, adică nu știu, nu simt nimic, doar în urmă cu câțiva ani am vrut să mă sinucid...

- Și de ce n-ați făcut-o?

- Din cauza unei femei care semăna perfect cu dumneavoastră. O chema Tudorița... Sper să nu fie și o coincidență de nume... Ar fi o ocazie sigură să devin superstițios. A, dar cum de am uitat? Pe dumneavoastră vă cheamă Ioana, doar s-a scris atâta despre rezultatele dumneavoastră de excepție în psihiatrie...

- Întâmplător, mă cheamă și Teodora...

- Cum!?, îi scăpă lui exclamația.

Abia când ajunseră jos, în fața blocului, doctorița zise:

- Îmi iubesc profesia dintr-un motiv extrem de simplu și cât se poate de firesc: mă ocup de ceea ce influențează cel mai mult viața oamenilor văzută din afara lor mai ales – sufletul... Îi vreau pe clienții mei oameni normali, știind să trăiască normal, să sufere normal...

- Există un normal al suferinței?

- Categorical. Să vă dau un exemplu destul de prozaic: doi oameni sunt penalizați pentru nerespectarea a nu-știu-ce sarcini de serviciu; să veni în vedere următoarele: ambii au aceeași situație materială, aceeași retribuție, în sfârșit, să admitem prin absurd o situație perfect identică văzută din afara ei. Logic, în cazul penalizării, ei trebuie să reacționeze la fel, să sufere la fel... Însă nu se întâmplă așa, tocmai fiindcă fiecare dintre ei trăiește evenimentul la o altă cotă tensională. În timp ce unul primește vestea cu resemnare,

celălalt își exteriorizează sentimentele cu expresii care... Însă aceasta e o altă latură a problemei. Vă plictisesc?

- Încă nu.
- Sper că sunteți sincer...
- Să va dau cuvântul de onoare? Se pot pune și întrebări?
- Bineînțeles.
- Vă așteptați să vă întreb care dintre cei doi are un comportament normal?
- Pacienții mei îmi pun întrebări neașteptate întotdeauna...
- Eu nu vă sunt pacient...
- Deocamdată.
- Ați început să credeți că aș fi bolnav?
- Nu, am reținut doar că ați vrut să vă sinucideți... Deocamdată, fără supărare, mi-e suficient.
- Din cauza unei femei.
- Da, și? Sunteți absolut sigur?
- Nu, nu exclusiv, dar e mai simplă motivația. Întrebarea e a psihiatrului sau a omului Ioana Cojan?
- În mine, cele două laturi se condiționează și se suprapun.
- Mă rog... Pe mine, fie și ca viitor pacient, mă interesează cazul celor doi: nu s-ar putea admite și o ipoteză intermediară?
- Adică...
- Dumneavoastră considerați că unul dintre ei nu a reacționat normal?
- Da, e o variantă de răspuns...
- Eu, doamna doctor, aș întreba: care? Și răspund tot eu: oricare. Este vorba doar despre două structuri psihice diferite, nu? Deci, mi se pare logic să reacționeze diferit în fața nedreptății pe care trebuie s-o suporte...
- Există un normal, atât al suferinței cât și al manifestării exterioare a acesteia, pe mine asta mă interesează...
- Un fel de numitor comun...
- Nu – este vorba despre un *normal* comun, însă un *normal* strict reprezentativ pentru ființa omenească.
- Este un ideal imposibil de atins în viața practică.

- Pătrunzând cât mai adânc și în cele mai ascunse tainițe ale sufletului – aceasta însemnând cunoaștere – cresc șansele de a-i ajuta pe cei care nu respectă normalul...

- O utopie.

- Deocamdată. La revedere! Eu intru aici să-mi iau pâine...

- Doamna doctor, doamna Cojan, dar eu am venit la dumneavoastră pentru altceva, nu să vă însoțesc la centrul de pâine...

- Am spus eu asta?

- Nu, dar... În sfârșit, aș vrea, totuși, să-mi spuneți părerea dumneavoastră sinceră – de ce credeți că am vrut să mă sinucid?

- Domnule, aceasta nu are nicio legătură cu exemplul meu, adică vreau să spun că întrebarea nu intră în context...

VII

Aha, exclamă Pantelimon Șoricu în gând. Deci, doamna doctor Cojan nu e chiar atât de solo pe cât crede lumea... Are însoțitor chiar și la centrul de pâine! Probabil din cauza asta a reacționat atât de... când a fost vorba despre spațiul excedentar... În acest caz trebuie să schimbăm tactica, stimată doamnă...

- E cam caldă „Cola” asta, îi zise vânzătoarei de la tonetă.

- Cam, aprobă femeia.

- Și de ce nu-i puneți gheață?

- Chiar: nu cunoașteți pe cineva la... ăia, la ... firma lu’ Guvidu, să-mi aducă și mie niște calupi de gheață?

- Eu? Păi, nu dumneata ai datoria să te ocupi de asta?

Dăduse peste o nebună, probabil. Continuase cu voce apăsată:

- Adică dumneata drept cine mă iei? Eu nu mă ocup cu chestii de-astea, doamnă.

- Atunci să vă dau condica de reclamații?, întrebă vânzătoarea absentă.

- Chiar așa: dă-mi-o! Te reclam, și?

- Nimic, fin’că am pe cineva – arată ea cu degetul mare spre cer – cumnatu’ primului meu soț...

„- Da câți îi fi avut?, o întrebă în gând. Câți te-or fi avut în pat? Că, după cum arăți...”

Adevărul era că avea un fiziic! Unde era Relu, s-o vadă?

Era din ce în ce mai mirat: atâta bunăvoință la o vânzătoare nu mai întâlnise. De regulă, condica de sugestii și reclamații era un obiect tabu pentru cumpărătorul considerat, la urma urmei, nu un contribuabil la realizarea sarcinilor de plan, ci un virtual răufăcător care, nici într-un caz, nu trebuia să intre în contact cu ea. Și iată că vânzătoarea asta, care nu părea să fie normală, aproape îl obliga să-i scrie ceva în condică, ceva în stare să

schimbe în bine situația chioșcului și, evident, a vânzătoarei... În timp ce aceasta răscolea într-o cutie de carton – căuta caietul condică? – Pantelimon Șoricu privi peste drum, la centrul de pâine: doctorița Cojan era tot acolo, tot împreună cu individul... Bun-bun, își zise, se descâlcesc firele mai ușor, dacă așa stau lucrurile. În ultimă instanță, renume-renume, dar de ce unii să se lăfăiască prin spațiul de locuit, în timp ce alții... Pentru că și ăia sunt tot oameni ai muncii, nu?

- Poftiți, zise vânzătoarea. Aveți cu ce scrie?

- Auzi, îi zise, nu te temi că scriu ceva de-o să rămâi fără serviciu?

- Ei, scrieți, ori nu?, că nu mai pot sta cu mâna întinsă. Adică de ce să-mi fie frică? Am acasă calupi de gheață și nu vreau să-i aduc aici? N-am. Am depozit de mărfuri acasă? N-am. Să-mi aducă ce trebuie și eu vând, pentru că asta mi-e meseria, pentru asta am fost angajată. Dacă nu mi-aduc ce am nevoie, mărfuri care se vând bine... Vine omul și întrebă: auzi, aia ai? Nu. Aia ai? Nu. Cutare ai? Nu. Dă condica, doamna vânzătoare, înseamnă că nu te preocupi, înseamnă că... Ia mai lasă și pe alții, că probabil ți-ai făcut plinul și nu te mai interesează...

Era o femeie de vârsta lui, bine conservată – observă cu invidie – și sută la sută indicată pentru o noapte de dragoste la cea mai înaltă tensiune, cum spunea uneori Relu. Începuse să cotrobăiască din nou prin niște cutii și avu ocazia – repede trecătoare – să-i admire pielea ușor arămie de deasupra genunchilor.

- O cunoașteți cumva pe doctorița Cojan?, întrebă luând condica de pe tejgheaua minusculă.

- Da' cine n-o cunoaște?, întrebă femeia privindu-l mirată. Adică vreau să zic aici, în cartier, că încolo nu știu... O văd zilnic: și când pleacă, și când se întoarce. Păcat de ea că a rămas singură. Femeie tânără, frumoasă, deșteaptă...

- Cum, singură?, se miră el.

De fapt voia să afle niște amănunte în plus de la vânzătoarea pornită pe vorbă.

- Păi, dacă e singură, e văduvă, nu?, se opri brusc femeia din lucru. Sau necăsătorită... dumneavoastră n-ați auzit de arhitectul Cojan?...

Și îl privi neîncrezătoare.

- Vag, răspunse el. Ia uite la centrul de pâine, nu cumva e ea?

- A, ba da – ba da, zise vânzătoarea, parcă bucuroasă de descoperire.
- Dar parcă nu e prea singură, zise Pantelimon ironic.
- Păi, cum să fie? Ce, e funcționară la IGO? Vin oameni din toată țara, așa că...

- Dar la policlinică!, zise Pantelimon apăsător, nu la centrul de pâine.
- Nu mă interesează, zise femeia. Fiecare cu meseria lui...

Bineînțeles, gândi el: unul medic psihiatru, altul vânzător la tonetă, fiecare cu... A, și mai era: altul funcționar la IGO... Deci, în mintea vânzătoarei, acel IGO valora cât... Ia uite, domnule! Se simți jignit până în adâncul sufletului și nici nu i se mai păru femeia aceea atât de aptă pentru o noapte de dragoste formidabilă. Precis avea și varice din cauza statului în picioare, și trăia în cine știe ce condiții, în timp ce mintea îi era plină de... înțelepciune stradală, conform căreia ierarhia funcțiilor și a locurilor de muncă avea două extremități: în vârf – medicină-medic, iar undeva jos, jos de tot, IGO-funcționar...

- Auzi, îi zise, vreau să-ți spun o chestie: eu scriu reclamația în condică, iar fratele meu e director adjunct al firmei la care ești angajată. Cum ți se pare?

- Aveți cu ce scrie?, se interesă din nou femeia cu indiferență în glas.
Categoric, era nebună.

- Am, zise. Scriu, iar peste două-trei zile îți ieși zborul de-aici.

- Dacă aveți, scrieți, că e ora închiderii. Și lasă să mă dea afară fratele dumneavoastră, că doar și eu știu drumul la cine trebuie... Credeți că nu vă cunosc?

- Nu mai spune!

- Nu mai spun decât că Roji vă transmite salutări...

- Care Roji?

- Cea de alaltăieri noapte, măturătoarea de stradă...

Zdrang!

Oai, Dumnezeule mare! Alarmă generală în tot organismul. Mintea începu să-i lucreze cu febrilitate: rapid, ce rapid!, fulger, cu viteza luminii trebuia găsit un răspuns...

Dacă ar fi început să scrie cu un creion, precis acestuia i s-ar fi rupt vârful la auzul unor asemenea cuvinte. Uite, unde se putea ajunge din cauza unui suc! Ce chestie „ca dracu”, vorba lui Petre Roman.

- Auzi, zise împlânzindu-și brusc vocea, las-o dracului de condică, închide și hai să bem un suc undeva, dacă aici tot n-ai gheață...

- Mă rog, zise vânzătoarea, o lăsăm, dar cu invitația... Știți ceva? Sunt singură acasă până poimăine, când mi se întoarce bărbatul din delegație, așa că dacă vreți... Nu stau departe!

Asta ce dracu mai era? Pantelimon Șoricu avu impresia că i se atrofiase brusc bulbul rahidian sau că paralizase: nu se putu mișca de pe loc și nici nu mai reuși să spună nimic, semn că și... paralizase.

- Dar să nu vă închipuiți cine știe ce despre mine. Să fiu sinceră, am impresia că vă cunosc și că... În sfârșit, nu știu ce drac'u să vă spun ca să mă credeți că nu să mă culc cu dumneavoastră vă invit, ci pentru cu totul altceva, nu știu... Vreți să-mi dați puțin buletinul?

- Depășiți orice limită a buneicuviințe! Doar nu sunteți o femeie de stradă! Acum îi vorbea cu dumneavoastră, tocmai pentru că i se păru că distanța dintre pozițiile lor sociale se micșorase prea mult, îngrijorător de mult. Cum vă permiteți să vorbiți astfel unui străin? Cine vă credeți? Dar, la urma urmei, știți cine sunt eu?

- Un bărbat, și nici nu arătați rău deloc. V-am văzut de câteva ori cu soția și am invidiat-o.

- N-am soție, minți el.

- Să vă cred? Atunci e și mai bine. Poate divorțez și eu... Să știți că îmi vine și mie destul de greu mereu singură. Și apoi, haideți să fim cinstiți: rochița asta a mea e cam scurtă și, poate nu mă credeți, am observat cu ce hulpoșenie mi-ați privit picioarele în câteva rânduri...

- Bine, mormăi Șoricu, să lăsăm subiectul ăsta de nicio culoare...

- Dar eu ce vreau?, se miră femeia punând mâna pe clanță să iasă din tonetă. De fapt, ce vrea o femeie când îl dorește pe un bărbat? Exact asta, domnule: să dea la o parte subiectul-picioare, nu? Pentru că, știm cu toții – nu-i așa? – oricât ar fi de frumoase o pereche de picioare, în anumite momente sunt date la o parte fără nicio milă. Exagerez cumva?

Pantelimon Șoricu simți o ușoară înțepenire a limbii și o încetoșare a minții, abia reuși să spună:

- Doamnă, crede-mă, eu nu mai înțeleg nimic: ba spui că nu pentru dragoste mă inviți, ba că îți place de mine. Adică de ce îți place? Să mă vezi

spălându-mă pe picioare? Ți place cum case? Ești entuziasmată că am un nasture lipsă? Că am s-au n-am chelie?

- Vedeți? Așa vă place, dumneavoastră, bărbaților: să tot analizați. Domnule, sunt momente sau situații când viața trebuie trăită simplu, simplu de tot. Dacă vreți un desert după o „Cola” de la frigider, vă pot oferi cazare de-o oră-două, să-l serviți la pat, ce ziceți? Eu v-am invitat la un suc de la frigider și-atât, dar dacă dumneavoastră doriți și-un desert, mai negociem...

Deja făceau pași, în timp ce Șoricu se gândea: măi, ce ți-e și cu soarta asta, cum evoluează omul de la țigancă-măturătoare de stradă, la vânzătoare-filozof! Sunt curios ce mai urmează...

Vânzătoarea, neputându-i ști gândurile, turuia în continuare:

-În ce mă privește, poate că simt nevoia, pur și simplu, să stau de vorbă cu cineva, poate am ceva pe suflet și uite, simt că tocmai dumneavoastră pot să mă destăinui. Ce e rău în asta? Adică, de ce e nevoie cum ajungem acasă să ne dezbrăcăm și... în pat, la cuvinte frumoase, la sărutări și, în general, la crearea unei situații dincolo de care se află, de fapt, existența fiecăruia dintre noi? Sigur, o putem face și pe asta, că nu ni se uzează aparaturile și suntem oameni în toată firea...

- Dumnezeule, doamnă, exclamă Șoricu oprindu-se din mers: la ce naiba îți folosește pălăvrăgeala asta? Accepți să facem dragoste – foarte bine, nu accepți – e bine. Și-atât. Ce nevoie ai de toată polologhia asta?

- Nici eu nu știu exact, dar poate vom afla, răspunse ea făcând-o ușor pe misterioasa... Sau nu vă convine compania mea? Vă simțiți compromis că mergeți cu mine pe stradă?

- Prostii...

- Ei, nu vreau să vă supăr, Doamne-fereste, dar, ia priviți-mă: arăt sau nu mai bine decât soția dumneavoastră? Dar sincer...

- O cunoști?, trecu el din nou la pertu.

- Nu contează, domnule! Însă, din moment ce mă doriți la pat, înseamnă că arăt, nu? Da, mă rog, să zicem că eu nu bag de seamă, și nici nu contează... Așadar, iacă, ne mințim o oră-două, facem dragoste, ne promitem – ce dracu să ne promitem? – fin'că totu-i fals, domnule! Ce-am putea face noi doi, de exemplu? Să părăsim casa și orașul? Pentru ce? Pentru o săptămână sau un an de fericire? Chiar: dumneavoastră, ați fost vreodată fericit? Fericire! Sper că sunteți suficient de realist ca să nu credeți în

nebulia asta. De fapt, eu cred că există doar mulțumirea, uneori chiar numai amăgirea unei mulțumiri – un fel de surogat mai rău decât apa zisă *cafea* după ce ai fiert-o de ce-știu-câte-ori pe același zaț rămas/ păstrat de cine știe când. Mizeria asta pe care am sorbi-o zilnic înșelându-ne noi pe noi de parcă ar fi vorba despre alții. Iar când se ivește câte o ocazie să ne demonstrăm calitatea de oameni apropiați unii de alții, devenim bănuitori, începem să analizăm, să vedem: oare cine-o fi ăsta sau asta? Ce hram poartă? Cu cine se află în relații bune, dar, mai ales, cu cine se dușmănește... Ia să vedem: nu se poate să nu găsim noi ceva compromițător și chiar șantajabil până la urmă, fiindcă, nu-i așa?, nu se știe niciodată, iar pe noi să nu ne prindă momentul sau situația în cauză nepregătiți... Ehe, niciodată nu poți să știi. De parcă nu ar exista și în viața fiecăruia cel puțin câte un pas mai greșit, parcă numai altora li s-au întâmplat lucruri care nu cadrează cu normele unei existențe morale, civilizate și circumscriindu-se în principiile noastre...

- Ce, cum?, întrebă Șoricu întrerupând-o. Și continuă: Doamnă, dumneavoastră v-ați greșit profesia. Iertați-mă: femeie frumoasă și inteligentă, vânzătoare la o tonetă nenorocită?...

- Nu e nenorocită, domnule, că, de ani de zile îmi asigură un loc de muncă, fin'că altfel nu s-a putut când am absolvit eu, acum douăzeci și de ani...

- Doar nu o facultate!...

- Ba filozofia, la Cluj.

Să tâmpești, nu alta! Unde era Relu să audă și el minunăția?

Iată, libertatea și democrația le-a adus oamenilor posibilități nenumărate și nelimitate de a-și manifesta aptitudinile: un filozof vinde nimicuri la o tonetă, un profesor cerșește, altul mătură strada, un sociolog e hingher, altul e ospătar, un inginer electronist o face pe hamalul... Extraordinar! Iar această femeie, deci...

- Deci, o auzi pășindu-i alături, dacă-mi permiteți și nu vă plictisesc, tot ce-am făcut noi este moral și binefăcător pentru lume și, cu precădere, pentru cei din jurul nostru, în vreme ce altora le scoatem ochii pentru toate fleacurile... Aparent făcându-le bine, ne aprovizionăm cu una-alta despre ei, despre slăbiciunile lor, pentru a-i putea șantaja, pentru a-i avea la mână cu te miri ce...

- Știi ce?, se enervă dintr-odată Pantelimon. De filozofi sunt sătul până-aici, își arată el gâtul. Ce i-o fi apucând pe toți, doamnă, să comenteze

despre viață? Parcă suntem la Atena, în Grecia antică: geme lumea de înțelepți, ba unii, mai sclerozați, visează ca vorbele lor să devină lozinci și șlagăre. Ascultă-i numa' pe guvernanți și parlamentari... Doamnă, parcă ne-a hărăzit Dumnezeu să fim un popor de înțelepți, poporul ales, cum zice la *Biblie*... Ce să mai zici auzindu-l pe vicepreședintele nostru de la sindicat? Îți vine să-ți tai venele... Dar ce te interesează pe dumneata asta? Vrei să mă servești cu un suc? Servește-mă. Aici, acasă, în parc, în Patagonia, în baie – unde vrei – dar fii bună și nu-mi mai împuia capul. Nu e momentul, înțelegi? Și permite-mi o indiscreție: cu soțul dumitale tot așa procedezi înainte de...?

- Nu, domnule, cu el e mai simplu: vine de la serviciu, sau din delegație, face un duș, mănâncă bine și-mi zice: hai, fă, treci la pat, că mai am și alte treburi...

- Cum-cum?, tresări Pantelimon. Dar așa ceva nu se întâmplă nici între animale...

- Da? Bine, zise femeia devenind dintr-odată nepăsătoare.

- Gata, întrebă el, continuăm drumul?

- Unde?, întrebă vânzătoarea încercând dacă nu rămăsese lacătul descuiat.

- Cum, unde? Nu ziceai că dai un suc?

- Mi-ați dat buletinul?

- N-am.

- Bine, legitimația...

- N-am, nu am niciun act la mine. Sunt în delegație și le am la hotel.

- Da? Ia s-o întreb eu pe soră-mea Valerica...

- Auzi... Dumneata ai un soț normal?

- Eu de unde să știu?, ridică vânzătoarea din umeri. Poate... Dar, dacă vreți, putem da un telefon de-acasă la „Spațiu...”, să aflăm dacă nu cumva v-a rămas portofelul cu actele la birou...

- De unde știi că lucrez acolo?

- Adică mă credeți proastă? Nu dumneavoastră ați venit acum trei ani să mă evacuați pentru spațiu excedentar? Bărbatu-meu era tot în delegație și dacă eram mai proastă, mă găsea în stradă cu mobila și cu copilul. Chiar, nu vă amintiți?

Păi sigur: de la bun început i se păruse glasul cunoscut, și acum retrăi în câteva clipe întâmplarea, pentru că fusese o întâmplare tâmpită cauzată de prostia lui. Cineva îi zisese într-una din zile:

- Dumneavoastră lucrați la „Spațiu...”, nu? Uite, domnule, fiică-mea, cu trei copii, locuiește într-o garsonieră în timp ce în blocul...

Individul îi dăduse la telefon tot felul de amănunte și-i fixase o întâlnire chiar în fața blocului cu pricina. Deși respectivul nu a mai venit, își zisese că, dacă tot ajunsese acolo, nu era nicio greșeală să verifice: o femeie cu un copil mic ocupau un apartament cu trei camere? E posibil așa ceva?, se revoltase el. Se întorsese la serviciu, raportase situația și propusese evacuarea. Propunerea fusese acceptată rapid, urmând ca, în cel mult trei zile, apartamentul să rămână gol pentru acea fiică... Individul care îl sesizase nu apăruse deloc, însă urmărise de undeva desfășurarea evenimentelor, fiindcă îi dăduse zilnic telefon, dându-i noi amănunte și mulțumindu-i pentru operativitate. Bineînțeles că atunci când totul avea să fie gata va sosi și recompensa, care se întrezărea grasă. Cu o oră înainte să plece mașina pentru transportul lucrurilor, sună telefonul, ridicase șeful receptorul, dar auziră toți vocea:

- Cine se ocupă de cazul cutare?, întrebuse vocea răstit.

- Domnu' Șoricu, să trăiți, răspunsese șeful biroului.

Președintele Consiliului Județean se interesa personal, le fulgeră la toți prin minte în același timp. Ceva-ceva nu era în regulă!

- Domnu' Șoricu?, răzbătuse din receptor vocea președintelui. În cinci minute să fie la mine...

Distanța dintre Primărie, unde își avea sediul și „Spațiul Locativ”, nu putea fi străbătută în cinci minute decât în goană și fără să mai ții seama de regulile de circulație, plus cele două semafoare. Se încadrase în timp, așa că intrând găfâind la secretară, aceasta îl întrebuse speriată:

- Ce e, dom'...?

- Șoricu, zisese el cu greu. Mă așteaptă domnu' președinte...

- Nu știu, zisese femeia. Mie nu mi-a spus nimic, așa că ocupă loc și așteaptă.

Poate nu trecuse niciun minut... Sau cine să mai fi știut? Când ieșise în stradă avea în fața ochilor nu schimbarea din funcția asta dumnezeiesc de convenabilă, ci spectrul fioros al rămânerii fără loc de muncă. Câteva

săptămâni avusese în urechi cuvintele președintelui ascunzând, dincolo de ele, o profundă înțelegere a situației...

- Nimeni nu-ți cere imposibilul, domnule inspector, îi zisese președintele conducându-l spre ușă, ci doar să judeci lucrurile omenește, să te implicii în situații până la a te confunda cu ele. Altfel...

Să fi fost în acest *altfel* o nuanță amenințătoare? N-ar fi putut garanta, însă ajuns în stradă simțise dintr-o dată o oboseală cumplită, și sete, și foame, dar mai ales o nevoie aproape dureroasă de a rămâne singur cu sine, pentru a încerca să-și lingă cea mai adâncă și greu de vindecat rană din suflet: pericolul de a fi mătrășit de la un loc de muncă bine garnisit cu tot felul de avantaje. Și materiale și de altă natură, între care cele sentimentale nu se aflau pe ultimul loc... Și descoperi repede și explicația eventualei disponibilizări: refuzase să se înscrie în vreo formațiune politică iar, atunci, lucru foarte grav, nu se înscrisese nici în partidul care câștigase alegerile. Câteva zile tremurase, însă, încet-încet, viața intrase în normal, el rămăsese pe post continuând să se ocupe inclusiv de spații excedentare. Ba după un timp îndrăznise, și-apoi fusese tot mai convins, să creadă că era totuși un om de bază din moment ce nu i se dăduseră papucii. Și uite pentru cine: o vânzătoare de răcoritoare! Ehe, alta ar fi fost situația dacă în colimator se afla doctorița Cojan. Dar pe-atunci încă nu rămăsese văduvă, iar cu Victor Cojan, soțul ei, ca arhitect-șef al orașului, era greu de luptat. Doctorița însăși apucase să fie pe cai mari – pe merit, spuneau cei mai mulți, pe baza nurilor și generozității ei extraconjugale, spuneau răuvoitorii. Deci, familia Cojan, cu toată părerea de rău a lui Șoricu, era intangibilă din punct de vedere al locuinței. Însă, între timp, după moartea oarecum bizară a lui Victor, situația s-a schimbat radical, iar Pantelimon Șoricu nu uitase cum, la o ședință lunară a consiliului orașenesc, fiind invitat cineva și din partea Direcției Sanitare a județului, participase doctorița Cojan. Ea, referindu-se la problema locuințelor, fără să dea nume, pomenise de un „inspectoras” care încercase să-i șantajeze pe unii dintre clienții ei în legătură cu suprafața locuinței raportată la numărul de locatari...

„- Este vorba despre un individ infect, zisese ea în încheiere, unul dintre aceia cărora, dacă le spui „oameni”, stropești omenirea cu noroi. Nu știu cine e, nu-l cunosc și nici nu mă interesează, iar dacă Primăria îl are pe statul de funcții și salarii, personal cred că instituția are mari carențe în ceea ce privește evaluarea angajaților săi...”

Durere și revoltă în sufletul lui Șoricu.

Dintr-un impuls prostesc – multă vreme regretase gestul – el se ridicase repezit în picioare zicând:

„- Eu sunt ăla...”

„- Mă rog-mă rog, exclamă doctorița, eu n-am dat nume...”

Însă toți cei prezenți, ca la o comandă secretă, își întorseseră capetele spre el. Or, un asemenea afront-jignire era de neiertat...

Acum, ehe!, fără nicio îndoială, în cazul doctoriței, exista spațiu excedentar cât vedeai cu ochii, vorba unui coleg. Și ce dacă soțul ei fusese arhitect-șef? A fost, a murit, s-au lămurit lucrurile. Sunt atâția oameni, familii întregi, care ar binecuvânta cerul și pământul numai să pună mâna pe-o locuință în stare să le asigure un confort cât de cât mai apropiat de o medie acceptabilă. Privi din nou peste drum, spre centrul de pâine, întrebându-se: oare confortul doctoriței Ioana Cojan cam cât de sus se afla față de acea medie? Și își răspunse: sus, pentru unii incredibil de sus și de neiertat. Își aminti cum îl primise, cum îi vorbise și, în general, toată comportarea ei din ziua aceea și, stând așa, cu ochii pierduți spre centrul de pâine, simți cum crește în el revolta și dorința de a-i plăti doctoriței polița pentru grosolanie.

Eh, deocamdată, asta era. Vom vedea noi ceva mai încolo ce se mai poate face, gândi el răzbunător.

Dar, Doamne, ce feste îți mai juca soarta! Acum ajunsese s-o dorească pe femeia-vânzătoare, îi dezgolea în gând pulpele elegant arcuite ale picioarelor care se ghiceau sub fusta ușor transparentă. Până au ajunsă la bloc, pe strada Portului – niciodată nu se lămurise de ce Orașul avea o „stradă a Portului”, din moment ce nu-l străbătuse vreodată nici măcar un pârâiaș – vorbiră despre vara excesiv de călduroasă, despre tot felul de boli care omorau mii de oameni în toată lumea, despre prețuri mari la mărfuri proaste...

- Da, domnule, o auzi din nou pe chioșcăriță, uite: toate magazinele, toate supermarketurile sunt încărcate cu produse de import, ambalate strălucitor, dar calitatea lor, de cele mai multe ori, e jalnică. Au trecut atâția ani de când cei care ne conduc se întrec în a vorbi foarte mult, în a se învinovăți unii pe alții și a nu face nimic decât pentru ei, pentru interesele lor. Gândesc și votează legi care le apără mârșăviile, își legalizează escrocheriile cu legi ciudate...

Vânzătoarea era profund revoltată și, dacă n-ar fi ajuns acasă, probabil, ar fi început să vocifereze.

Am ajuns un popor de nebuni, gândi Șoricu. Ne-au înnebunit libertatea și democrația...

- Ei, vă amintiți, sau nu?, îl interogă vânzătoarea descurind ușa. Dar vă spun: pentru mine acum nici nu mai are importanță. A fost, a trecut... Fiecare dintre noi, muncind, putem greși, nu? Așa că invitația rămâne, fără vreo urmă de ranchiună... Pofțiți. Vă faceți comod și-mi spuneți dacă aveți poftă de-un suc sau de altceva...

Patroniiăștia nu știu să se orienteze deloc, gândi Pantelimon privind-o. Cum dracu, măi, managerule, îl mustră el pe iresponsabil, de ții tu o vietate ca asta vânzătoare la un chioșc, un punct comercial de nimic, în loc s-o folosești ca reclamă unduitoare printre mesele restaurantului „Transi”, de exemplu?

- De-un suc, dar și de altceva, îi răspunse femeii, dându-i vocii o nuanță semnificativă de veselie...

Ea își undui discret șoldurile pășind spre frigider, dar nu spuse nimic.

În clipa imediat următoare, Pantelimon Șoricu se întrebă: și totuși, cine o fi fost individul cu care stătea de vorbă Ioana Cojan?

VIII

În fiecare zi înainte de ora 16, când se termina programul, Valerica Lictaru mai trecea pe la unele camere considerate de ea cu probleme, asta însemnând clienți bețivi, neglijenți, indisciplinați și chiar răufăcători, adică în stare să fure diferite obiecte de prin camere: umerase, becuri, perii, hârtie igienică și chiar veioze sau pături, cearșafuri... Fără să-și dea seama, începu cu camera 417. Dacă ar fi întrebat-o cineva despre motivul exact, n-ar fi fost în stare să dea un răspuns anume. Mai sigur ar fi bălmăjit ceva, cum spunea uneori Dorin... Numele îi apărea în fața ochilor ca scris pe o pancartă și o fixă pentru câteva clipe în fața ușii. Dorin Lictaru... Omul datorită căruia crezuse, aproape trei ani de zile, că viața ei de până la întâlnirea cu el nu fusese decât o eroare a destinului și că de-abia de-atunci înainte intrase, în sfârșit, în drepturile ei normale... Se simțise tânără, frumoasă, inteligentă și, mai ales, trăind o mare dragoste – demnă de pana inegalabilului Wil, cum spunea adesea Dorin...

- Doamne, îi zicea el, parcă speriat, ținându-i capul între palmele sale mari și cam aspre, ești ca o bijuterie chinezească.

Când rămânea singură acasă se privea în oglinda mare a șifonierului și retrăia cu voluptate fiecare cuvânt al lui – omul ei drag –, fiecare atingere a mâinilor, trupurilor și șoptea:

- N-am dreptul la atâta fericire, e doar o iluzie, un vis și când mă voi trezi... Ce va fi cu mine atunci?

Alteori, când sosea Dorin de la serviciu, de pe șantier, îl ruga:

- Pune mâna pe mâna mea, pe obraji, mângâie-mă... Vreau să te simt, vreau să simt că ești o existență materială...

- Nu fi copil, îi zicea el. Totul e *all right*...

Asta pentru a o liniști, fiindcă ea îi spusese într-un rând:

- Dorine, mie mi-e frică. Nu știu de ce, dar simt că există undeva în sufletul meu acest sentiment, stă ascuns și, uneori, iese din tainița lui și,

asemenea unui convoi de termite, devorează tot ce e bun și frumos în mine, înstăpânindu-mi-se peste inimă și minte...

- Ești exact ca un copil, îi zicea el. Hai să mâncăm, că mi-e o foameeeee...

- Dar înțelege-mă, continua ea, și nu mă condamna: acest sentiment devorator îmi generează gândul sinuciderii. E groaznic.

- Lasă, glumise el, imediat îi dau telefon la prietenul nostru Wil și-o să vezi ce tragedie va scoate din toată povestea asta...

Aproape trei ani nu se întâmplase nimic deosebit între ei, doar câte un cuvânt inofensiv spus mai mult pentru divertisment și care, poate la alții, ar fi iscat certuri, trăgând după sine alte cuvinte grele... Îi plăcea viața lor simplă, anonimă pentru alții, ieșirile lor la o plimbare, la un film, la hoinărit prin magazine doar cu câțiva lei în buzunar, dar încercând încălțăminte scumpă, costume, rochițe, până la urmă găsindu-le câte un defect pentru care, bineînțeles, renunțau la marfa respectivă, nedumerind vânzătoarele. Dar ce le păsa lor? Între alte drepturi îl aveau și pe acesta: de a nedumeri pe cei din jur cu un fel de a fi revărsat mai mult sau mai puțin peste malurile firescului. Conveniseră încă de la început asupra unei conviețuiri fără încorsetarea în cine-știe ce legi tradițional-familiale sau canoane a căror nerespectare ducea la pedepse biblice, o coexistență bazată pe relații dintre cele mai libere cu putință. Și când această coexistență i se păruse ei că semăna cu o țesătură plăcut-învăluitoare, din care nimeni nu mai avea putere să-i scoată, mai ales pentru că ei nici nu doreau aceasta, a venit accidentul, săptămâna aceea de speranță în care orice cuvânt al medicilor îi suna în auz ca o speranță de viață sau ca un sfârșit iminent. De fapt, fusese o săptămână a groazei, a trecerii într-o realitate dură pe care subconștientul său o prevăzuse, de care o avertizase prin acele apariții ale sentimentului-teamă. Iată, se întâmplase: pânza plăcut-învăluitoare cedase, iar firele țesăturii nu aveau să mai poată fi nicicând innodate. Văzuse în închipuire destinul întruchipat în păianjen, un păianjen hidos, cu cap de mort, care țesuse împrejurul lor pânza aceea fals-protectoare, frumoasă, dar atât de firavă, stând într-un colț al pânzei-încăpere-coexistență și privind impasibil la zbaterea ei. În ochii lui, măriți ireal, citise zădărnicia speranței și zberetii ei, nimicnicia în fața implacabilului...

Se auzi camerista de la trei trântind o găleată pe mozaicul holului și Valerica Lictaru, după o scurtă tresărire, se reintegră în această realitate

gândind că uite cum cineva sau ceva, poate chiar acel destin, îi comandase pașii spre camera asta în care un client... La urma urmei, de ce să-l fi deranjat într-atât insecta aceea prinsă în pânza de păianjen? Fusese în stare un simplu bâzâit de bondar să declanșeze în sufletul său trăiri care condiționau umanul din el? Sau cine știe ce moment din viața sa făcuse legătura cu vietatea aceea sechestrată, fără nicio șansă de a mai scăpa cu viață... Ce s-o fi petrecut în sufletul său?

În cameră era răcoare și bine. Clientul deschisese fereastra înainte de a pleca și făcuse o ordine desăvârșită...

- Precis trăiește singur, zise cu voce tare Valeria Lictaru, uitându-se după ceva nelalocul lui. Un bărbat însurat este, de regulă, mai neglijent, cei mai mulți nici măcar nu știu să-și facă patul, sau nu vor, fiind creat în ei reflexul că există cineva care, oricum, se va ocupa de problema respectivă. Dar asta e, fără îndoială, singur. Doamne, câți oameni singuri! Câți!...

Și toți ar trebui să fie mulțumiți și fericiți, buni unii cu alții, sociabili și întotdeauna îndrăgostiți, pentru că numai dragostea îi face și-i ține pe oameni *oameni*, continuă Valerica Lictaru în gând, așezându-se pe un fotoliu. Pentru că dacă ai pretenția să ți se spună *om*, dacă mergi pe două picioare, vorbești și ai minte, atunci trebuie să te porți ca oamenii, să știi să te bucuri, să suferi, să te doară când ceva nu e cum trebuie să fie... Însă nu singur, nu de unul singur, fiindcă singurătatea te îmbolnăvește și roade în tine până te desfigurează sufletește și trupește, iar într-o bună zi mori ca un câine vagabond, ducând cu tine o lume care nu mai interesează pe nimeni. Lumea care, poate doar cu o zi înainte, te avea în componență alături de colegi, doi-trei prieteni de care nu puteai să fi sigur niciodată, cunoștințe, relații mai mult sau mai puțin importante... Într-un cuvânt, toate dispar odată cu tine pentru că nu ai cui să le lași, nu interesează pe nimeni aceste „obiecte” ale unei proprietăți unice și netransmisibile – viața ta.

- Viața, murmură camerista ridicându-se din fotoliu. Viața unui om, a mea, de exemplu...

- Valericaaa!, se auzi de pe coridorul lung. Unde ești? Vezi că a plecat de la 402, schimbă lenjeria... Valericaaa!, ai plecat?

Recunosc vocea Măricicăi de la recepție și-i trecu prin minte să răspundă urât, s-o facă odată să înțeleagă că ea își cunoștea atribuțiunile de serviciu și nu avea nevoie de dădăceli zilnice, de fapt săcăieli exasperante. Însă, pentru Măricica, a striga toată ziua după cameriste însemna activitate

intensă, mai ales pentru urechile inspectorului de cadre și ale șefului de la administrativ căruia ea nu-i putuse suporta, de la bun început, figura de țap. De altfel, chiar în prima zi după angajarea ei, administratorul o urmărise în *oficiu* și-i zisese:

- Domnișoară, dacă te porți bine pe-aici, ai ocazia să ieși din funcția asta la pensie, sau chiar să fii promovată – vedem noi cum și unde, înțelegi? Dacă te porți *bine*, subliniase șeful administrativului, că frumoasă ești, bună ești...

- Cum adică, bună? Bună la ce?, întrebase ea.

- Ei, așa, în general, continuase el, mi-ai făcut o impresie bună...

- Așa, în general, îi aruncase ea peste umăr, să știi că nu sunt bună deloc, dimpotrivă, sunt cum nu se poate mai rea și mai periculoasă!

- Oho!, îmi placi, domnișoară. Foarte bine-foarte bine! Numai să fii atentă cu clienții, că unii se cam dau la cameriste, iar dumneata ești... ești... Ehe!... Dar o să fie bine până la urmă, nu-i așa?

Și șeful administrativului își trecu palma peste șoldul ei ca într-o mângâiere. Aproape îi dăduseră lacrimile de furie. Îi zisese însă cu vocea destul de liniștită:

- Să știi că nu sunt domnișoară, sunt văduvă, dar asta nu înseamnă că leșin de plăcere dacă văd un bărbat aproape de mine. Nici de plăcere, nici de dorință. Și dacă mă mai atingeți o singură dată, vă las impotent. Sper că m-am exprimat destul de clar. Vă gândiți deja să-mi puneți bețe în roate? N-aveți decât.

- M-ai înțeles greșit, fato, zisese bărbatul. La urma urmei, ce vină am eu că ești frumoasă și că o să placi la clienți? Eu mi-am făcut doar datoria să te avertizez, pentru că lumea e plină de parșivism.

- Știu, zisese ea oarecum înmuiată. Din păcate, știu...

- Atunci e bine și nu mi-o lua în nume de rău. Pe mine mă interesează doar cum muncești, în rest... Că, dacă aș fi mai tânăăăăă... Însă aș dori doar să-ți dau un sfat – dacă vrei îl iei de bun, dacă nu... Aș zice să nu te mai bați cu pumnul în piept că ești văduvă, bine? Țasta e secretul tău, al nostru, dacă vrei...

- O să încerc. Mulțumesc pentru sfat, e bun.

- Trebuie. La revedere!

Îi mai surprinsese de câteva ori privirea urmărind-o pe coridorul lung, însă doar o singură dată îi mai zisese:

- Ei, Valerico, bună față ești tu, și frumoasă, și... Păcat că...

- Vreți să petrecem o noapte împreună?, întrebuse ea. Am treizeci și trei de ani... Dumneavoastră aveți vreo cincizeci și, nu? Dacă credeți că ne putem descurca... Dar onorabil, altfel intră în vigoare amenințarea de atunci, din prima zi, mai țineți minte?

- Știi ce, zisese el. există o ordine în toate câte sunt pe lumea asta. De exemplu, de regulă, oamenii gândesc și apoi vorbesc. Se pare că la dumneata e invers și nu e bine deloc. Mai gândește-te...

Unul dintre puținele sfaturi bune și dezinteresate pe care le primise în toată viața ei: să gândească, să se mai gândească, întotdeauna și-n orice situație. Munca de cameristă o învățase o mulțime de lucruri bune, îi șlefuiseră caracterul, personalitatea ei de femeie și de om. În acest hotel descoperise o categorie de oameni despre care, înainte de a se angaja, nici nu bănuise. Și încă ce categorie! Sigur, pentru personalul hotelului toți erau clienți, trebuiau respectați ca atare, în general, fiecare să se simtă cel mai important, efort care cerea o solitudine de gradul cel mai înalt, dar, în primul rând, tact, foarte mult tact, pentru că, de regulă, era greu de știut ce se ascunde după cutare sau cutare înfățișare. Sigur, de la clientul pasiv, indiferent și preocupat doar de rezolvarea problemelor pentru care se afla în oraș și până la clientul pretențios, chițibușar – unii chiar cu dorințe absurde – irascibil, îngâmfat și bătăran, era doar un pas mic. Învățase acest lucru afixându-se un comportament plin de solitudine în vreme ce, pe unii îi, înjura birjărește, bănuindu-le viața de dincolo de pereții hotelului, în afara perioadelor când se aflau în delegații, de inși șterși sau ratați, torturându-și familia cu excese aberante, ori pur și simplu ducându-și viața într-o mediocritate absolută. Mai ales aceștia arătau lumii o față de mare personalitate, la picioarele cărora restul oamenilor se târa încoace și-ncolo fără nicio perspectivă.

Și ce bine învățase să-i știe! Tocmai ei uitau să se spele pe picioare după o zi de alergătură prin oraș, tocmai ei nu foloseau periuța de dinți și furau hârtia igienică, umerase, mufa de la antena televizorului, scrumiere... Odată îl descoperise pe unul tăind o bucată de mochetă de sub masă...

- Ei, m-ai prins, și? Am nevoie în baie și n-am găsit culoarea asta. Ține aici o sută și am încheiat afacerea...

- Dar nu despre asta e vorba, zisese ea. Ce s-ar întâmpla dacă fiecare dintre cei cazați ar face la fel?

- Îmi faci morală!?! , se minunase individul. Te-ai găsit tu, o cameristă! Ai habar cam cine-aș putea să fiu?

- Pentru mine, sau așa, în general?

- Adică dumneata nu faci parte din... general?, răsese individul continuând să taie.

- Nu, răspunsese ea categoric. Pentru mine sunteți... sunteți...

- Ei, zi-i... zi-i, că de-un singur cuvânt atârnă dacă de mâine mai ocupi această *importantă* funcție sau nu.

- Am vrut să spun răufăcător, dar m-am răzgândit. De fapt, am impresia că sunteți un om lipsit de bun-simț, un om de nimic, asta ca să nu vă zic altfel...

- Daaa? Interesant, foarte interesant! Auzi: carte știi? Adică vreau să spun: știi să citești? Ia privește aici...

- Și îi băgase sub nas o legitimație de inspector într-un minister. Numai cât nu-i dăduse peste mână. Ieșise din cameră și dăduse telefon la poliție. În mai puțin de cinci minute se și prezentase un sergent, sau așa ceva, că ea nu se pricepea la grade, cu o stație de-a lor atârnând de gât, constatase fapta, îi ceruse individului buletinul, apoi îi zisese nu tocmai blând:

- Pofțiți cu mine!

Din toată povestea, după aproape o lună, ieșise un război absolut neașteptat: fusese chemată la *cadre* și atenționată sever în legătură cu atitudinea ei neprincipială față de unii clienți, materializată în jigniri, calomnii și altele.

- Uite-aici ce am primit, îi fluturase pe sub nas inspectorul de cadre o adresă, am primit-o drept mulțumire pentru modul necorespunzător, total necorespunzător, cum îți desfășori dumneata activitatea. Însă aici e vorba despre prestigiul hotelului, doamnă, nu numai despre o simplă atitudine. Trebuie să mai umbli la comportament, să-ți mai revezi atribuțiunile de serviciu, să... Să-ți mai spun ceva: nu depinde de mine, dar în cazul unei reduceri de personal, în acest caz... înțelegi, nu?

- Da, sigur, zisese ea, vă înțeleg, dar ce trebuia să fac? Ce-ați fi făcut dumneavoastră în locul meu?

- Trebuia să ne anunți pe noi, pe mine, conducerea... Așa, ne-ai cam băgat pe toți într-un mare rahat, cum a spus dom' director. De fapt, nici

măcar viitorul duminică nu mai prezintă prea multă siguranță. Cine a intervenit pentru angajare?

- Domnul președinte al Consiliului Județean. Dar nu știți pentru ce a intervenit atunci? Nu vă mai aduceți aminte? Eram într-o situație disperată și dumnealui nu a făcut altceva decât să mă înțeleagă omenește după ce dumneavoastră i-ați spus că vagabondez, că nu prezint prea multă garanție morală, că, de fapt, sunt o curvă.

- Am spus eu așa ceva? Dumneata ai auzit de calomnie?

- Știți ceva? De lucru nu mi-e frică. N-aveți decât să mă dați afară. Am fost și sunt o femeie simplă, poate ceva mai frumoasă decât altele, dar relele vieții m-au învățat să fiu om înainte de toate, să am demnitate.

- Vorbe mari și frumoase, doamna Lictaru. Probabil citești, nu? Ți place să citești?

- Da, am rămas cu dragostea pentru citit de pe vremea când eram studentă, apoi măritată cu Dorin...

- Mă bucur că îți îmbogățești cultura generală, însă nu în timpul serviciului, doamna Lictaru! Vezi că ai fost reclamată și pe această linie. Iar în adresă mai scrie și că n-ai schimbat lenjeria la timp, n-ai aerisit, n-ai scuturat și, în general, ai dat dovadă de lipsă de preocupare.

- Am înțeles, domnu' inspector că, așa *în general*, acestea ar fi argumente destule pentru a mi se da papucii, nu? Faceți-o. Nu vă pot opri, dar pot contesta și, dacă va fi cazul, voi face-o de-aș ști că ajung până la București, la minister.

- Ei, lasă-lasă, doar suntem oameni, ai greșit, dai o notă explicativă, te atenționăm cu o mustrare și-i comunicăm inspectorului că am luat măsuri. Dar fii și dumneata mai înțelegătoare, mai femeie, mai...

- O să fiu, zisese Valerica.

Iar vorbele ei sunaseră ca o amenințare. Și se făcuse rea de corectă ce era, așa se spunea despre ea. Încă din ziua aceea începuse să nu-i mai pese de nimeni. Își respecta atribuțiunile de serviciu aproape cu duritate, nu mai îngăduia nicio abatere de la regulile interioare ale hotelului, vorbea cu cei cazați folosind un ton rece și oficial.

- Aveți ceva nemulțumiri?, întreba pe câte unul care mai mormăia ceva. Dacă vreți, îmi spuneți mie, dacă nu, vă adresați conducerii hotelului. Mai doriți ceva?

De regulă, cel interpelat nu mai avea curaj să dorească nimic. Privea la ea cu mirare și doar câte unul, mai curajos, îndrăznea:

- Și totuși sunteți frumoasă și tânără...

- Mi s-a mai spus!...

- Ce se ascunde după masca asta de polițist interbelic, o întrebase cândva un bărbat aflat într-o delegație lungă, de aproape o lună.

Întrebarea pusă cu voce calmă și chiar plăcută – constatase – exprimase o mirare sinceră și oarecum binevoitoare.

- Încerțați să credeți că e vorba despre un biet suflet de femeie singură, expusă privirilor, cuvintelor și gesturilor nu întotdeauna cuviincioase. Mai doriți ceva?

Era întrebarea ei șablon cu care punea punct oricărei discuții cu clienții hotelului.

- Valericaaa!, auzi din nou. Ai plecat, dragă?

Măcar de nu i-ar mai zice *dragă!*

- Nu, n-am plecat, strigă ieșind din cameră. Am auzit...

După douăzeci de minute ieși din hotel zicându-și: astăzi trebuie neapărat să trec pe la Anișoara.

IX

Vânzătoarea făcea pași prin cameră, mișcând leneș din șolduri, parcă spre a-l pregăti... Ce dracu o să se întâmple între noi?, se întrebă neliniștit. Poate mă bagă și asta într-o plasă de nu mă mai scoate nici Han-Tătar sau Anticristul cu toată armata lui de draci. M-am prostiț, ce mai! Îi atinse ușurel cotul, zicându-i:

- Auzi, cred că sunt un mare dobitoc...

- Nu mă interesează și nu discut, zise ea. Pe anumiți bărbați m-am învățat să nu-i contrazic, fiindcă ei se cunosc mai bine. Eu v-am invitat. Dacă vrei să veniți, veniți, și stați să vă servesc cu ceva, iar dacă nu...

Are dreptate, gândi Pantelimon Șoricu. Are dreptate, afurisita, nu trebuie decât s-o ascult. Avea experiență de ilegalistă, foarte sigur, nu el era primul locțiitor al soțului ei, când acesta pleca în delegație. Revăzu drumul de la chioșc până acasă.

- Auziți, îi zisese ea la un moment dat, nu putem merge pe stradă cot la cot sau ținându-ne de mână... Treceți mai în față sau rămâneți mai în urmă...

Se prefăcuse împiedicat tot privind spre centrul de pâine și rămăsese în urma ei, la câțiva pași. Apoi trecură de Poșta Nouă, prin fața hotelului și prin spatele casei de cultură și, după ce ocoliseră un aprozar cu o vânzătoare căscând plictisită, femeia se oprise câteva clipe în fața unui bloc, apoi dispăruse în casa scării. Șoricu recunoscuse blocul doctoriței Cojan, grăbi pașii, o ajunsese pe femeie la etajul doi și îi zise:

- Auzi, doamnă: dacă știam că locuiești aici, nu veneam.

- Mă rog, zise femeia, poți să te întorci, nu e prea târziu, i se adresă tutuindu-l și ea.

Aha!, începe, gândi el.

- Sper să nu regretăm niciunul, continuă ea. Dacă totuși vrei să vii, apartamentul e 17, las ușa descuiată, nu apeși pe clanță și, pe cât se poate, nu

produci nici un zgomot. După ce ai intrat, mai vedem... Te aștept trei minute.

Roman polițist, zâmbi Șoricu în urma femeii care începuse să urce scările descoperind, pe rând, zone ale picioarelor neatinsse de priviri hămesite. Roman polițist slab, gândi el începând să urce, scris de un debutant mediocru, cu pretenție de descendent al lui Sir Arthur Conan Doyle, iar eu doresc în clipa asta să fiu Sherlock Holmes și să deduc ce se ascunde exact, cât mai exact, după comportamentul cel puțin dubios al acestei femei. Tocmai ajunsese în dreptul unei uși care se deschise silențios, dar foarte rapid, așa că nu avu ce să facă decât să rămână o clipă încremenit:

- Sssst! Teren minat, îi aruncă Relu peste umăr începând să coboare câte două trepte. Nu te-am văzut, nu m-ai văzut, lasă că ne mai vedem noi cu altă ocazie și mai discutăm.

- Bine, reuși să spună când celălalt ajunsese deja la parter. Apartamentul 12, își notă el în minte trăgând cu coada ochiului la ușa care se închise repedit, dar fără să producă nici cel mai mic zgomot. Când mă întorc, intru să văd cum stau cu spațiul excedentar... Dacă voi mai fi în viață... S-ar putea să plec aruncat de pe balcon, ceea ce va însemna ceva în viața mea, poate chiar sfârșitul. Apartamentul 17? Aceasta ar fi fost o chestie-bombă pentru colegi, prieteni, cunoscuți și dușmani. A murit Pantelimon Șoricu! Când? Cum? Tocmai asta era întrebarea: cum? Aruncat de pe balcon, de la etajul 4, ar fi venit răspunsul. Iar din gurile tuturor s-ar fi auzit exclamația:

- Aha! Și-o fi găsit și el nașu', că tot acuza pe toată lumea de spațiu excedentar...

Adică ei ștuseră de multă vreme că domnul inspector Șoricu își cam depășise sistematic atribuțiunile de serviciu, deci se deda la niște chestii care cam zbârnâiau când veneau în contact cu calitatea de om al muncii, cu etica și cu alte câteva principii din cele 19 ale directorului. Și dacă nu murea? Dacă era obligat să dea niște relații, sau măcar o notă explicativă-declarație băieților de la Cooperativa „Ochiul și Timpanul”, care erau ei băieți extraordinari, harnici și prompti, dar aveau un cusur: puneau întrebări sucite. Și dacă nu dădeai răspunsuri pe placul lor, erau în stare să-ți strice toate instalațiile și să-ți schimbe domiciliul cât ai clipi din ochi. Ajunsese în fața ușii aproape neverosimil de repede. Cele două cifre, un 1 și un 7 din staniol auriu, lipite cu premandez – se vedea clar – îi săriră în ochi, lucind discret în lumina slabă de pe casa scârilor. Deschid ușa, îi trecu prin minte și mă

trezesc bot în bot cu... proprietarul mândruții – ce dracu să-i zic?, a da: sunt de la Spațiul Locativ. Am auzit că aveți ceva spațiu exceden... Știți, avem mari probleme cu locuințele și ne omorâm să rezolvăm toate cererile oamenilor muncii, indiferent de sex, apartenență politică, etnie și așa mai departe.

De dincolo de ușă se auzise un țipăt scurt apoi o bufnitură. Se petrec pe aici lucruri într-adevăr necurate, îi trecu repede prin minte în timp ce se întorcea să coboare în viteză scara. Dar ușa se deschise chiar în acel moment și femeia-vânzătoare îi zise:

- Domnule, știi ce cred eu acum? Că ești un fricos și jumătate. Dar nu mai are importanță, hai... Intră! Descalță-te, dar nu te dezbrăca. Vino să-ți arăt apartamentul, să vezi, adică vreau să spun să te convingi că sunt singură acasă, fiindcă altfel sunt sigură că nici nu vei simți dacă sucul e rece sau clocotit și nici nu vei mai observa dacă mai am sau nu picioare frumoase și toate celelalte.

- Să știi, zise Pantelimon, c-am terminat școala elementară acum vreo... în sfârșit, mulți ani, așa că nu are rost să crezi că am nevoie să mă dădăcești tu. Iar în ce privește toate celelalte de care spuneai, voi încerca să-ți demonstrez că mă prezint onorabil în fața oricărei comisii de examinare sau juriu femeiesc. Unde să-mi agăț haina, că văd cuierul supraîncărcat? Nu cumva, unii ca mine, din anumite motive au plecat de la dumneata fără să mai aibă timp să se îmbrace?

- O, nu-nu! În anumite situații le-am aruncat bulendrele de pe balcon, iar când a fost cazul chiar câte ceva în plus, să-și bandajeze o rană-două apărute în urma aterizării forțate. Parașute n-am în dotare, deși, fiindcă tot ești angajatul Primăriei, aș putea să te rog să aveți în vedere ca în viitor apartamentele de la etajele superioare să fie dotate din oficiu cu scări de incendiu, frânghii, saltele, plase și, bineînțeles, parașute. Pentru că nu se știe niciodată ce e dat să i se întâmple omului. Vrei suc de curmale sau de ananas? Adică, domnule, te întreb pentru a nu pierde vremea uitându-ne unul la altul sau pe pereți. Îți zisei de parașute și de alte accesorii, doar pentru că ești angajat la Spațiul Locativ.

- Nu te supăra, zise Șoricu rămânând doar în cămașă, când am ajuns la ușă am auzit un țipăt... Nu vreau să încep din nou, dar parcă mi-ar conveni o explicație. Nu știu de ce am tot mai mult impresia că întâmplarea asta a noastră seamănă teribil cu o scenă de roman polițist.

- A, da, zise femeia-vânzătoare repede, ai dreptate să te miri, însă n-am putut prevedea chiar totul, inclusiv aprinzând aragazul să mă ard la un deget și să răstorn un scaun... Sper că n-ai probleme cu inima...

- Nu, n-am supus-o la prea multe șocuri de acest fel...

- Dar la eforturi?

- Depinde... Ei, mai așa, când s-au ivit ocazii...

- Și se ivesc des? Șezi pe fotoliu sau pe canapea? Aș prefera canapeaua, deoarece e mai rezistentă, pe când fotoliul e și vechi și... De fapt, n-o să-ți dau un suc, ci o limonadă preparată de mine.

- Adaugi și ceva narcotice?

- De obicei, nu, însă uneori e neapărată nevoie, pentru că, dacă nu, dorm cum nu trebuie noaptea.

- Chiar dacă ești singură?

- Bineînțeles. Însă, dacă nu sunt, cu tot regretul, stima și respectul, le aplic celor care nu mă lasă în pace un tratament încât dorm până a doua zi la amiază. Eu, acest lucru e important să-l știi, încep programul la 6,30, așa că trebuie să mă trezesc cel puțin la 5,30, ținând seama că sunt femeie, că lucrez în comerț, că trebuie să fiu plăcută clienților și că, în primul rând, de asta depinde enorm realizarea vânzărilor pe ziua respectivă – adică de felul cum arăt și cum mă comport. Vrei mai dulce?

- Aș vrea o...

- Cafea, nu? Îmi pare rău, dar nu am, respectiv, nu-mi pot permite să dau un leu și cincizeci de bani pe zece grame.

- Întotdeauna folosești tonul acesta și modul de a te exprima? Mi se pare destul de ciudat, sau nu știi cum să zic... Parcă în fiecare cuvânt există o doză din dorința de dominare a celui alt. Vrei cu orice preț ca partenerul să se simtă în inferioritate, să-l ai la picioare?

- Adică dumneata crezi că eu, fiind *numai* vânzătoare, orgoliul meu e mai mic decât al altor femei? Sunt femeie și nimic din ce e femeiesc nu-mi e străin!...

- Eu știam parcă altfel maxima asta...

- Era până la aplicarea nu-știu-cărui articol din *Constituție*, acum parcă s-au schimbat lucrurile, dar nu numai pentru a demonstra o egalizare, ci și din alte motive care, momentan, nu prea au legătură cu ce discutăm noi. Poftim... Te-aș ruga s-o bei ca pe-un medicament, fiindcă e destul de... tare

și n-aș vrea să sucombi, iar eu să fiu nevoită să te-arunc de pe balcon pe înserat, deoarece astăzi am avut o zi grea și nu știu dacă m-ar ține puterile.

- Și totuși, cred că vrei să mă otrăvești...

- Dacă crezi, ușa e acolo... Cum ai venit, așa poți și pleca! Nu te opresc. Sau, ca să mă exprim mai la obiect, mi-e indiferent ce faci...

- Indiferent!?! Și dacă ți-aș spune că vreau să facem puțină dragoste noi doi?

- De ce nu? Sunt tânără, încă tânără, și nu-mi e rușine să recunosc deseori că doresc un trup de bărbat lângă mine. Al meu vine atât de rar încât îl simt din ce în ce mai înstrăinat, dar adevărul, pe care aș vrea să nu-l pot crede nici eu, este că mi-am cam pierdut încrederea în el. Am devenit bănuitoare...

- Poate geloasă...

- Da, și? Se consideră cumva în prezent că această stare ar cășuna calității *fine du siecle*, sau *commencé du siecle*?

- Au, mamă!, nu-și putu opri Pantelimon o exclamație. Dumneata vorbești engleza? De fapt, e la modă...

- Încerc engleza, îl ironiză ea, da' mai bine vorbesc franceza. Am terminat de mulți ani studiile și nu știu cât de corect mă exprim...

- Deci, vorbești engleza în franceză?!?, păru el să se minuneze.

- Da, e un dialect nou, semiobligatoriu acum, după ce-am intrat în UE, continuă chioșcărița cu însuflețire.

- La noi, la *Spațiu*, încă nu s-a pus problema...

- Ei, la voi e simplu, nu vă complicați, o dați pe românește: Alo! Cutare? Vezi că ai spațiu excedentar și va trebui să... Alo! Ați închis? Trebuie să-i spuneți asta cuiva în engleză, greacă sau chineză?

- Doamnă, presimt că voi bea o Cola cu noduri în gât...

- Și eu. Ei, glumesc, ce naiba! Stați liniștit... Îți place băutura mea?

- Splendidă! Toate lucrurile le faci la fel de bine?

- Mă străduiesc. Să zicem că e vorba despre o supă... Ei, e drept că, dacă n-ai un morcov ca lumea – și, sigur încă o mulțime de verdețuri – iese o mâncare așa și așa...

- Deci, morcovul are un rost anume.

- Absolut.

- Iartă-mă... Știi? Cu puțină vreme în urmă mi-am amintit perfect de dumneata, însă nici dacă mă puneți la zid nu-mi amintesc numele...

- Numele?! Era scris pe ecuson, dar ce importanță are? Auzi?

- Ce?

- În bucătărie... Pe undeva se infiltrează apa și uneori mă trezesc, pur și simplu, cu bucătăria inundată. Mă scuzi câteva clipe?

O însoți cu privirea în timp ce ieșea din cameră și gândi că, într-adevăr, vânzătoarea asta era o femeie frumoasă, știa despre sine acest lucru și se ajuta inclusiv cu unduirea trupului în mers. Și nici nu părea proastă, sau măcar una din acelea de pe la magazine nou-înființate, cu viață de-o lună-două, care îți trântea pe cântar marfa privindu-te fioros și spunând: *șapțișpe lei*, domnu, mai doriți ceva? Și gata, altul la rând...

Altul la rând? Oare el, venind la această femeie, nu stătuse la un rând organizat de vreun destin sadic? Al câtelea să fi fost el, hai să nu zicem în ziua respectivă, dar în decurs de trei zile, de o săptămână, pentru că era imposibil ca o femeie cum era ea să fi ținut post săptămâni întregi, pentru că soțul era plecat în delegații interminabile și nici el pe acolo nu ducea viață de călugăr. Tot ce se putea – nu rămâneau datori unul celuilalt. Însă, pentru el, problema respectivă nu prezenta importanță decât în măsura în care păstra legătura cu ea, femeia aceasta, o simplă vânzătoare la un chioșc, dar atât de... de... Sigur, în afara frumosului cu care o înzestrase natura, chiar avea ceva deosebit, îi simțise personalitatea din fiecare cuvânt rostit, din fiecare gest sau privire. Și de-abia acum își explică de ce reușise să câștige lupta aceea pentru spațiul său excedentar. Categorie, nu avea de-a face cu o femeie oarecare, așa că, atenție, domnu' Șoricu, își zise, nu cumva să comiți vreo gafă care să te ducă din nou în fața primarului. Sorbi din lichidul maroniu, puternic sifonat – într-adevăr formidabil – apoi se ridică de pe canapea și porni spre bucătărie. Parchetul scârțâi ușor sub pașii săi și femeia zise:

-Stai acolo, să nu intri fiindcă e apă – conducta aceea îmi face din nou figura. Stai liniștit, că rezolv eu...

- De fapt, zise el, ajuns deja în ușă, am venit să-ți spun că ești nu numai o femeie frumoasă, dar ai și ceva așa, deosebit...

- Da?, întreabă ea îndreptându-se de cum șezuse aplecată sub chiuvetă.

Și toată fața îi exprima bucuria sinceră.

- Ceva care ține de suflet, continuă el apropiindu-se.

Simți prin ciorapi apa pătrunzându-i la tălpi și producându-i o senzație dizgrațioasă. Gândi: uite, domnule, în ce condiții am ajuns să complimentez o femeie! În bucătărie, în ciorapi, ud la picioare și, în general, într-un cadru nu tocmai propice, cum ar fi spus Tiriplic de la sectorul Pajiști. O prinse pe după umeri drăgăstos, o trase ușurel spre sine s-o sărute, iar ea păru că doar atât aștepta, însă în ultima clipă își feri fața și el rămase cu buzele într-o grimasă probabil destul de hilară, dacă nu chiar ridicolă.

- Du-te înapoi în cameră, îi zise ea. Pentru asta avem destul timp. Nu mai poți răbda câteva minute?

- Nu, răspunse el spunându-și că vorbele îi semănau binișor cu un scâncet de cățel ținut în ploaie. Dar știi ceva, continuă, hai să rezolvăm amândoi problema, sau și mai bine, lasă-mă pe mine singur, bine? Du-te și rezolvă alte probleme...

- Da, înțeleg, zise femeia privindu-l printre gene înțelegătoare și promițătoare. Dar, mai întâi, uite cam ce ar trebui făcut aici...

Aproape o oră se chinui fără niciun rezultat. Apa continua să se prelingă de undeva, pe undeva, așa că era tocmai gata să renunțe când auzi clar cum cineva descuia ușa pe dinafară. În clipa aceea simți genunchiul femeii atingându-l, iar vocea ei zise șoptit:

- Să fii calm, rezolv eu...

X

- Vă aștept spre seară la policlinică, îi zise doctorița Cojan întinzându-i brusc mâna. Iertați-mă, dar am impresia că trebuia să mă cam grăbesc... Ce să fac? De-o vreme sunt tot mai uitucă – trebuie să merg la un psihiatru, râse ea. Ne-am înțeles, da?

- Desigur, aprobasese el privind aproape fascinat de ochii doctoriței semănând atât de bine cu ai lui – albaștri cu floricele scânteind împrejurul irisului.

Acum aștepta în fața ușii cabinetului având în față un bătrânel ce își tot băga mâinile în buzunare, și un tip înalt cu o servietă diplomat, cravată, pieptănătură îngrijită, mustață și o privire de polițist dintr-un film de Sergiu Nicolaescu, copoi prost și autor de mari gafe. Asta nu s-ar da în lături de la a călca totul în picioare pentru a-și atinge un scop oarecare, gândi Mihai văzându-l în închipuire pe celălalt chiar comițând o crimă odioasă fără un motiv anume. Însă imediat își spuse că gândea nedrept, deoarece omul din fața sa nu făcuse nici măcar un simplu gest prin care să-și trădeze eventuale izbucniri feroce. Și totuși, am imaginația bolnavă, își zise, prea multe lucruri și situații care mă înconjoară, cu care vin în contact direct sau indirect, mă afectează și încă nu pur și simplu, ci acut, într-un mod nefiresc. Ce s-a întâmplat cu mine? Unde și când a intervenit ceva în eul meu, care mi-a tulburat felul de a fi, de fapt schimbându-mi-l și impunându-mi un altul pe care îl simt străin, dar în fața căruia mă simt neputincios? Știu că despre lucrul cutare trebuie să gândesc într-un fel, adică într-un fel anume, logic, omenește și în context cu ceilalți oameni, și totuși nu o fac. Îmi reprim pornirile firești, native, în favoarea aplicării unor principii absolut străine de ființa mea, care nu numai că nu m-ajută cu nimic, dar mă și înstrăinează tot mai mult de mine însumi. Cine și de ce îmi impune aceasta? Cu ce scop? Există măcar un scop? Dar să admit chiar absurdul: un anumit procent la suta sau la mia de indivizi gândesc la fel cu mine. Întrebarea e: procentul

respectiv e în creștere? Dacă da, atunci se poate preconiza că specia umană își va schimba structura psihică într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. În bine? În rău? Cine ar putea să spună? Mai ales, cine ar avea curaj să o facă? Ar fi necesar să se spună despre noi, acel procent deocamdată infim, că reprezentăm, de fapt, normalul viitoarelor generații de umanoizi, chiar dacă în momentul de față nu putem fi considerați decât niște intruși, în cazul cel mai fericit, dacă nu cumva, logic, nebuni. Tocmai pentru că am ieșit din normalul general valabil, normalul liniștitor care nu dă la nimeni dureri de cap, devenit alarmant doar prin manifestarea sa la câțiva indivizi izolați.

Da, deocamdată el, și alții ca el – mulți-puțini, câți or fi fost – coexistau relativ pașnic și egalitar, demonstrându-și capacitățile intelectuale în exercitarea vreunei îndeletniciri, implicarea în realitate și firescul relațiilor dintre ei și restul oamenilor. Își demonstrau în primul rând lor, apoi... Adică eu trebuie să-mi demonstrez mie însumi că sunt un om normal prin felul cum merg pe stradă, cum mă îmbrac, cum reacționez într-o împrejurare sau alta, în relațiile de serviciu, chiar fiind vorba despre o femeie, un șef – directorul, de exemplu, managerul nostru. A, iată un personaj interesant, aproape de procentul acela... S-o fi întrebât el vreodată în ce măsură influențează starea de spirit a subordonaților? Dar acesta este un lucru care trebuie întâi să-l intereseze ca fenomen și abia după aceea să-și pună întrebarea. Cândva, cu ceva ani în urmă, liderul de sindicat zisese într-o ședință:

- Domnilor, datoria noastră este, înainte de toate, de a cunoaște starea de spirit a oamenilor. Să știm ce vor, ce gândesc, ce nemulțumiri și necazuri au, fiindcă numai astfel le putem fi alături și ei ne simt apropiați, altfel... Adică vreau să spun că omul, colegul și prietenul nostru, nu trebuie să fie uitat în lumea lui cu probleme și întrebări ale căror răspunsuri nu le poate afla singur. Într-o asemenea situație, el, simțindu-le tot mai mult într-un hățiș sufocant, cam cum ar fi o pânză de păianjen pentru o insectă, domnilor – iertați-mi comparația, însă momentan alta nu găsesc –, trăiește senzația unui abandonat, iar o cădere psihică nu mai e de mirare. Mult timp se mirase că, din toate întâmplările de la serviciu, nu păstrase în amintire decât fragmentul din cuvântarea respectivă, însă cu trecerea anilor își dăduse tot mai mult seama că, de fapt, omul spusese un mare adevăr, poate chiar unul esențial. Și mai contribuise ceva:

- S-a vorbit aici despre starea de spirit a oamenilor... Da, sigur, este un aspect ce nu trebuie neglijat, însă personal consider că nu este suficientă cunoașterea, ci trebuie acționat în așa fel încât starea de spirit a colectivului nostru să fie influențată – mi-aș permite să spun: chiar impusă – de normele unei etici și echității în deplină concordanță cu necesitatea evoluției spre o înaltă conștiință, specifică omului de tip nou, component activ al economiei de piață. Iată de ce, domnilor, iar aici sunt absolut de acord cu domnul lider – ca să vedeți că, în ce mă privește, împărtășesc ideile constructive ale reprezentantului sindicatului –, omul nu trebuie lăsat de capul lui în hățișul problemelor și întrebărilor, inerente, de altfel, oricărei etape de dezvoltare a societății omenești. Cu atât mai mult acum, în perioada asta de criză și austeritate...

- Ehe, dom' director, se auzise o voce, dacă s-ar fura mai puțin în țara asta, n-am duce-o chiar rău!

- N-am înțeles, se prefăcu directorul.

- E complicat, dom' director: salarii mici, prețuri și tarife mari...

- Ei, dar ne descurcăm, nu?

Ce ușor era de vorbit de la nivelul funcției de director! Pe el îl uimise câtă inconștiență putea să existe la un om cu rol important, apreciat conducător de firmă, atunci când, pur și simplu, se lăsa sedus de ideea că îi stătea în putere să impună un mod de a gândi oamenilor. Își impunea, de fapt, punctul de vedere personal și nicidecum un mod de a vedea lucrurile în conformitate cu niște principii cunoscute de toată lumea, dar mai ales cu altele, care îi aparțineau, acestea din urmă reprezentând, de fapt, cele de bază. Omul din fața sa, subordonatul, mai corect spus, nu-și putea permite să-l contrazică știind că dincolo de frazele principiale, brodate frumos cu vorbe alese, se afla artileria-funcție în stare să întoarcă orice dispută în favoarea directorului. Întrebarea era: în ce măsură el, în calitate de conducător al colectivului, miza pe acest lucru? Sau: miza cu adevărat ori exista doar bănuiala? Pe de altă parte, cum să-și fi scos în relief personalitatea în fața oamenilor? Dar cu mult mai important era cu totul altceva: dacă întregul colectiv, și fiecare om în parte, îl accepta și ținea seama că semenul lor, aflat întotdeauna în prezidiu, este compus din două laturi – personalitate și funcție – și o a treia, omul, care le patrona pe celelalte două, mai bine zis ar fi trebuit să le domine. Însă era aproape exclus ca prin mintea directorului întreprinderii, sau al unei întreprinderi, să fie timp

și loc pentru astfel de analize... O, cum de uitase? Însuși directorul, la prima adunare generală după venirea sa, zisese la începutul cuvântării sale:

- Sper să ne înțelegem bine, domnilor, dar neapărat ținând seama de următorul lucru: eu am fost numit aici să organizez și să conduc.

Numit? Guvernării și parlamentarii, inclusiv șeful statului, vorbeau cu atâta agresivitate și ură despre clientelism, nepotism, sau criterii politice în cazul ocupării unei funcții importante, încât orice om de bună credință ar fi jurat că este locuitorul singurului stat din lume unde criteriul *competență* este cea de-a unsprezecea poruncă. În realitate, principiul care ordona și aviza cam toate angajările era criteriul politic.

Lui îi rămăseseră multă vreme în urechi vorbele directorului general și se tot frământase să le afle semnificația exactă, aia adâncă. Până la urmă ajunsese la concluzia: ori omului i se concretizase mulțimea de sarcini în cele două cuvinte ori el – cine știe ce funcție avusese înainte – era un strateg prost, neștiind să se folosească de un dram de diplomație pentru a camufla... Ce? Prin vorbe și gesturi, prin atitudini și măsuri, demonstrase în numai câteva săptămâni că nu se pricepea la nimic. Dezorganizase întreaga activitate prin așa-zisa îmbunătățire a proceselor tehnologice, produsele întreprinderii începând să fie refuzate, în timp ce oamenii erau sancționați aruncându-li-se în față că erau nereceptivi la nou și, mai grav, că sabotează producția. Se ajunsese la un fel de haos, fiecare încercând să rezolve problemele după cum îl ducea capul, adoptând soluții ad-hoc, în funcție de tot felul de considerente ce contraveneau adeseori interesului general al întreprinderii. Se încercase, discret, ameliorarea situației prin consfătuiri de lucru cu cadre de conducere: șef de birou, șef de producție, maiștri, ingineri. Cu toate acestea, întreprinderea se redresase foarte greu și, cine știe?, dacă nu lua el cuvântul în acea adunare lărgită de producție, poate lucrurile ar fi continuat să meargă așa multă vreme. El, dacă tot avusese în intenție să părăsească întreprinde-rea, propusese ca directorul să se ocupe numai de probleme de conducere și de organizare, așa cum le și spusese la venire, și să lase specialiștii să se ocupe de problemele de producție pentru că, nu era nicio supărare, el fiind mai nou între ei, era și firesc să nu cunoască în amănunt – deocamdată – situația. În ziua următoare, un inginer de la „Tehnic” îi spusese:

- Mihai, ar fi bine să-ți grăbești plecarea din întreprindere, zic eu că e mai bine.

Reacția orgoliului, își zisese. Adică eu, un inginerăș oarecare, mă încumet să dau lecții de atitudine. Bine, plătesc, pentru că totul se plătește... Dar nu apucase, doar după vreo trei luni se întâlnise cu directorul prin oraș și acesta îi zisese prinzându-l afectuos pe după umeri:

- Să știi că îmi plac oamenii care au calitatea să fie lași inteligenți...

- Nu vă înțeleg...

- E și foarte complicat: lovești și te retragi pe poziții dinainte stabilite...

- A, se lămurise el, e vorba despre...

- Exact: despre. Dar îmi permit să-ți dau un sfat: ești încă tânăr, așa că fii atent pe unde mergi și pe unde treci strada, fiindcă nu toate drumurile sunt șosele asfaltate, iar marcajele – mă rog, politice, dacă-ți sună mai bine – te pot salva de la moarte chiar...

- Am constatat singur și de-aceea am și plecat de la firma dumneavoastră...

- Nu-i a mea...

- Ei, lăsați... Deci, am plecat fiindcă începuse să crape asfaltul, iar pe alocuri nici nu se mai putea circula din cauza gropilor. Încercarea mea de-atunci luați-o drept un act de eroism...

- Oho! Nici chiar așa, începuse să râdă directorul. Dar, oricum, îmi plăci, sper să ne mai vedem...

Spera? Lui îi venise să râdă: speră să revezi un personaj incomod doar pentru a-i demonstra diminuarea sau anularea eventualelor atu-uri avute asupra-ți și nu pentru îmbrățișări duioase...

- Pofțiți, cine urmează?

- Eu, se auzi vocea bătrânelului, neverosimil de puternică.

Și intră pe ușă, înăuntru, cu pași siguri.

Ar fi trebuit să intru înaintea tuturor, gândi Mihai. Stau la rând ca un idiot, deși am fost invitat de doctoriță! Țasta e provincialul, nu ai ce să-i faci... Provincial-provincie, două noțiuni care formează un tot indisolubil, se condiționează și dau naștere la indivizi mediocri și neputincioși în fața reprezentanților marilor metropole.

Dacă stăm să judecăm, îi putem considera aproape reduși mintal din moment ce pentru ei fericire înseamnă bălăcirea dezinvoltă în lacul mărginirii, automulțumirii și nimicniciei. Dar poate că nici nu e vorba despre

așa ceva, ci despre un hățiş ingenios, o țesătură ce-i învăluie nevăzută și din care nu se mai pot desface întreaga viață, sau chiar generații întregi...

- Așa că, moșule, auzi glasul doctoriței, ai grijă de vie, de papagali și mai ales de nevastă, dacă zici că e mai tânără decât matala cu...

- Patruștrei, doamna doctoră, patruștrei, se auzi vocea pacientului, oxidată de fumat. Da' eu nu sunt moș!, țipă el dintr-odată.

- Bravo!, păru fericită și doctorița. Ai grijă de rețetă, să n-o pierzi, îl atenționează ea ieșind după el în cadrul ușii. Și vezi că *Distonocalm* nu se găsește decât la farmacia 164! Cine urmează, vă rog? A, dumneavoastră erați aici?, exclamă. De ce nu ați intrat?

- Cum să intre, doamnă?, întreabă individul cu mustață. Și-aici merge cu favoritisme? E cumva dumnealui mai grav decât mine?

- Da, sigur, are dreptate, domnul. Nu se știe care din noi e mai bolnav, zise Mihai. Lăsați, doamna doctor, să păstrăm rândul, că e corect, e mai omenește... În ce mă privește, nu mă grăbesc...

Chiar așa, gândi, nu am niciun motiv... Cât să dureze un consult fiind vorba despre un biet provincial? Poate îl va expedia în câteva minute cu un diagnostic... Dar, ce-ar fi să-i dea un bilet de trimitere-internare la casa de nebuni, zisă *spital de psihiatrie*? Adică, ce păianjeni? Ce ostatici? Ce...? Vrei să zici că ești un individ normal? Cât de interesant ți s-ar părea dacă într-un hotel toți clienții ar începe să deplaseze mobilierul prin camere pe motiv de bâzâit de insecte? Consideri că ar fi vorba despre oameni normali? Și nu numai aceasta, ci și felul cum raționezi asupra unui fenomen sau altul, asupra unei situații pentru toată lumea firească, doar ție părânduți-se că n-ar fi tocmai la locul ei. De ce? Ești un cusurgiu? Ești un îndrăgostit...? Nu, nici vorbă!, e ceva care se manifestă independent de voința mea. De fapt, tot ce doresc eu e ca lumea, oamenii să fie așa cum au pretenția că sunt... Pentru că totul, dar absolut totul, mi se pare a fi, mereu, o altă față a fiecăruia, o mască după care se pitește fiecare cum poate. De ce nu pot fi oamenii sinceri? Ce tot au de ascuns? Nu numai față de alții – atitudine mai scuzabilă, să zicem –, dar nici cu ei înșiși... Da, nici măcar cu ei nu vor să fie sinceri, să se recunoască așa, cu toate calitățile și defectele, cu toate ajunsurile și neajunsurile și ar avea posibilitatea să mediteze, dacă sunt în stare sau nu să corespundă calității de om. Dar există vreun interes? Un interes real? Nu, nimeni nu face nimic fără cointerесare, nu ridică nici măcar un deget. La urma urmei, de ce aș fi eu mai om decât X? Își îndreaptă lumea

strâmbătatea datorită sincerității mele, sau măcar ajut cât de cât ca ea să fie mai bună? Nuuu! Și-atunci? Ia să fiu eu ca toți ceilalți, ia să nu mai întind obrazul celălalt când primesc o palmă... Asta s-o facă alții, întotdeauna alții, pentru că de ce aș fi eu mai prost decât ei? Să râdă de mine? Să mă arate cu degetul? Uite, ăsta e ăla care face pe nebunul, pe eroul. Priviți cum e bătut cu pietre, iar el aruncă înapoi cu pâine. E un prost formidabil, oameni buni! Vrea cineva să i se sărute tălpile? Uite amatorul de lingușeli, caută director să-și încovoieze spinarea în fața lui, să-i dea lacrimile din cauza sciaticii, dar să zâmbească mulțumit că îi este îngăduit să ocupe un post de câine a cărui limbă atât de catifelată și dezinteresată e... El nu a reușit niciodată să fie astfel, nu și-a încovoiat spinarea în fața nimănui, deși, dacă ar fi făcut-o, de câteva ori de-a lungul anilor, este absolut cert că viața lui ar fi suferit mutații pozitive, materiale în primul rând... Spirituale – ei, da: și spirituale; ar fi fost exact opusul celui care așteaptă acum în fața cabinetului. Dar nici nu s-ar mai afla aici, așteptând o confirmare oficială a diagnosticului dat de colegi, ci undeva, poate chiar într-o funcție importantă, demonstrând capacități profesionale și intelectuale peste un nivel convențional-mediu...

- Dereglarea despre care vorbeați se poate datora atât efortului intelectual, cât și suprasolicitării nervoase în problemele de serviciu!, auzi vocea doctoriței aproape de ușă.

Probabil îl conducea pe individ...

- ...Și încercați să dormiți noaptea cât mai liniștit și cât mai multe ore, cel puțin până dispăre senzația neplăcută. Plimbați-vă mult prin locuri răcoroase, eventual într-o companie plăcută, doar sunteți tânăr. În acest scop o puteți folosi chiar pe soție, evident, dacă vă împăcați bine...

- Ei, ce bine-ar fi dacă aș avea timp, oftă individul părăsind cabinetul. Dar uite, lucrez în prezent la un tratat despre..., dar nici nu are importanță, ghilolină el amănuntele văzându-l pe Mihai, mai important este că îmi cere niște date o editură londoneză și am primit corespondența din Franța la care trebuie să răspund urgent, fiind vorba de niște probleme foarte importante...

O, Doamne, ce persoană importantă!, exclamă Mihai în gând, cu total dispreț.

- Da, aprobă doctorița sec. La revedere și, cum vă spuneam, încercați să nu mai faceți niciun fel de abuzuri, că altfel ne întâlnim din nou și nu se știe ce surprize se pot ivi...

XI

Iubea gara, se simțea acolo frântură din mulțimea care aștepta, venind-plecând într-o parte sau alta parcă fără un rost anume, deși pe multe chipuri era ușor de citit bucurie, îngrijorare, așteptare, spaimă... Poate că nicăieri în altă parte nu puteau fi întâlnite toate stările omenești, exteriorizate pe chipuri și în priviri, mai ales în priviri. De fapt, niciodată nu se gândise ce anume o atrăgea spre gară, doar din când în când simțea nevoia, ca un fel de sete într-o zi de arșiță, să ajungă acolo și să se așeze pe banca vopsită într-un roșu strident. Tumultul peronului o odihnea, îi aducea în suflet o stare ciudată de liniște, de împăcare cu sine și cu toată lumea. Devenea bună și înțelegătoare, în stare să ierte tot răul ce i se făcuse în decurs de... cine știe cât timp. Gara era pentru ea un mijloc de purificare a sinelui, de sfârșit și început de viață. Aici, oricare plecare putea să fie ultima, oricare sosire putea să fie extraordinară. O impresionau săruturile mereu insuficiente ale despărțiților, sinceri în trăirile lor, dar și cele de revedere, de regăsire, săruturi pe gură, pe obraji, pe mâini – toate ca o explozie de nestăpânire a sentimentelor ce umpluseră sufletul și mintea. Era frumos să-i poți vedea pe oameni fericiți, îți crea o stare de împlinire, de adâncire a convingerii că, până la urmă, ei, oamenii, rămâneau oameni, știau să se bucure, să fie triști, să se zbuциume și, în general, să se manifeste așa cum, de altfel, le și stătea bine... Uneori se dorea venind de undeva de departe, așteptată cu dor la tren, îmbrățișată cu dragoste și sărutată până la sufocare; de multe ori se închipuia în brațele vreunui bărbat care aducea cât de cât cu Dorin și simțea urcându-i dinspre stomac ceva ca un ghem gata-gata s-o înăbușe, iar ochii i se umpleau de lacrimi. Doamne, gândea atunci, ce poate fi mai greu de suportat decât să rămâi fără un om drag, să trăiești mai departe – dacă viață se mai putea numi asta – fără să-l mai vezi, fără să-l mai auzi vorbindu-ți, ori să-i mai simți mâinile umblându-ți pe trup în mângâieri binefăcătoare... Cine poate

înțelege toate acestea dacă nu le-a trăit, dacă nu a suferit pentru fiecare clipă petrecută fără cel drag?

Când ajunse la gară, peronul era aproape pustiu, doar câțiva țișănuși murdari și mucoși alergau după un câine sfrijit și flocos încercând să-l călărească. Uite cum se prosteau și animalele... Cum se schimbau și ele dacă viața le este altfel decât normală! Adică, de fapt, care era viața normală a unui câine? Să aibă un stăpân, să stea legat, să latre, să lingă vreo mână dacă credea de cuviință și, în general, să se facă util, să facă parte dintr-un spațiu de existență compus din casă, grajd, curte, coteț... Iată normalul vieții lui văzut dinspre noi, oamenii. Dar el, cum își vedea el soarta – bună sau rea? Bună pentru că avea asigurată cazarea și masa contra unui serviciu aproape derizoriu, rea pentru că îi lipsea libertatea. Și, dacă i-ar fi putut trece prin minte, punând în balanță binele și răul, ar fi fost mulțumit? Ar fi renunțat la libertate în favoarea confortului compus din coteț-cazare și masă? Pentru un timp, sigur da, apoi, însă... Foamea obligă orice animal nu numai la compromisuri, dar și la riscuri. Din acest punct de vedere, însuși omul e un animal. Un om înfometat, gândi Valerica Lictaru așezându-se pe banca vopsită strident, e în stare de orice, ajungând să-și calce în picioare cele mai importante principii, să se implice în situații din care nu iese decât cel puțin compromis. Uneori îi zicea tatăl ei:

- Măi copile, ține minte ce îți spun eu: goliciunea înconjură, iar foamea dă de-a dreptul, asta așa a fost și așa va fi întotdeauna și în vecii-vecilor.

O, da, ținuse foarte bine minte. Viața o obligase să învețe o mulțime de lucruri aparent nefolositoare. Inclusiv venirea și șederea ei pe această bancă – lucru ce putea să pară oricui faptă de om nu tocmai cu minte – avea pentru ea o anumită însemnătate, tocmai pentru că, mai ales după moartea lui Dorin, descoperise gara ca fiind cel mai important loc de refugiu al ei, locul unde reușea să uite... Cine ar fi înțeles-o? Dar cine ar fi aprobat-o fără să o considere altfel de cum era. În general, oamenii nu prea stau să discearnă ce și cum, mai lesne le vine să dea verdicte, să judece lucrurile văzute doar la suprafața lor aplicând principiul: dacă știi din câte toate este compusă o prăjitură, parcă nici nu-ți mai vine s-o mănânci, îi zicea uneori maică-sa. Și chiar așa era și cu oamenii... La urma urmei avea fiecare necazurile lui, avea sufletul și mintea încărcate de tot felul de probleme, încât nu găsea nici un chilipir în a ști și despre alții amănunte ce nu aveau cum să fie interesante numai în măsura în care constituiau materie primă pentru bârfă – cel puțin!

Încolo... Adică, ba da, pe unii îi interesa totul, absolut totul. unde ai fost ieri după-masă? Unde lucrezi? Cu ce te îmbraci dacă vine Circul din Moscova sau din Budapesta? Ce prăjituri faci pentru duminică sau pentru Crăciun? Nu te-ai măritat încă? Păcat. De ce? De ce să fie păcat că stătea nemăritată?

- În care *Biblie* scrie de păcatul ăsta?, o întrebase pe o colegă, mare cititoare de cărți religioase – dracu' știe de unde tot făcea rost de ele –, dar divorțată de două ori. Eu n-am citit și nici n-am auzit că ar fi păcat să stea o femeie singură. Deocamdată n-am luat bărbatul nimănui și consider că mă comport normal și nu cum a afirmat domnul inspector de la *Personal*...

Uitase numele inspectorului pentru moment și cealaltă îi răsese în față:

- Care domn, dragă Valerica? Cel *cu care*...?

- Da, aprobase ea: cel *cu care*. Și lucrează la noi la *Personal*.

- Gârbocea?!

- Exact. Cu el mă culc, el îmi dă indicații cum să mă îmbrac în zile de lucru și în zile de sărbătoare, cum să stau când facem dragoste și în general toate cele. Mai are cineva întrebări? Dacă nu, uite, m-ar interesa și pe mine ceva: cum vede *Sfânta Scriptură* problema preacurviei, că de curvie m-am săturat...

Îi închisese gura, însă ea rămăsese cu o durere în suflet de pe urma aceluia incident. Oare chiar: unii oameni nu aveau destule necazuri ale lor? Ba da, însă curiozitatea îi ajuta convenabil să evadeze dintre sau de sub ele creându-le posibilitatea bucuriei că și capra vecinului...

- Valerica, greu îi e omului singur, nu-i așa?, o întreba câte ceva cu vocea fals-compătimitoare.

O, și câtă perfidie se ascundea nu numai în întrebare, ci mai ales dincolo de ea! Adică: singurică-singurică – ehe, ce viață... Tânără-tânără, văduvă-văduvă și, peste astea, ca un blestem pe capul slutelor din oraș, mai era și frumusețea. Uneori o întrebau:

- Chiar, tu, Valerică dragă – îi ziceau dragă! –, de ce nu-ți găsești și tu un bărbat, un om cu care să-ți împarți cele bune și cele rele? Că doar n-ai de gând să stai de la vârsta asta așa, singură...

Iar într-o zi șeful administrativului îi zisese:

- Tu, fată, eu n-am nimic cu tine și nici cu alții, dar am impresia că începi să devii pericol social. De ce nu te măriți? Pentru că ți-o spun așa, din

pură simpatie, un om căsătorit este văzut altfel, din toate punctele de vedere...

- Dar eu nu i-am spus de-atâtea ori?, întrebuse și inspectorul de cadre, răsărit de undeva lângă ei. Nu i-am spus că altfel arată în ochii lumii un dosar de cadre al unui om căsătorit, la casa lui, ducând viață conform...

- Vă gândiți cumva la imoralitate? Adică ce? Un om necăsătorit e din capul locului un imoral?

Își adusese tocmai atunci aminte de o cunoștință, o capacitate, care, nefiind căsătorită, nu putuse ocupa o funcție de director-adjunct... Adică, fusese divorțată, ceea ce, i se spusese, crea o imagine nefavorabilă la dosarului personal... Cunoștința nu se alarmase cine știe ce, însă nici nu mai fusese ca înainte: parcă și luminile ochilor îi deveniseră mai tăioase, îi apăruse o anumită rigiditate în mișcări în timp ce se străduia tot mai des să convingă că, de fapt, nenumirea ei în funcție nu o afectase absolut cu nimic și, bineînțeles, din niciun punct de vedere. Treptat, începuse să-și ducă viața tot mai izolată, invocând motive de sănătate, de stări depresive datorate ba unui deces în familie, ba unui accident... Dar nu știa să mintă, iar cunoșcuii începuseră s-o evite tocmai pentru a nu da loc la situații penibile. Era tot mai singură și mai schimbată, până când, într-o zi, dispăruse fără urmă din oraș, lăsând un spațiu în care începuseră să curgă ipotezele... Doar o singură dată, la o votcă poloneză, își zisese un gând cu voce tare:

- Oare chiar nu făceam față?

Și imediat se uitase împrejur cu un fel de spaimă în priviri, își ceruse suze și plecase fără să mai spună un singur cuvânt. Cam așa sunt și eu, gândi Valeria Lictaru: într-o zi mă sui într-un tren și-mi va rămâne numai numele în orașul ăsta unde am cunoscut și fericirea, dar și atâtea umilințe... Sigur, cu totul alta ar fi fost viața ei dacă trăia Dorin. Ar fi venit copiii și totul ar fi fost așa cum era firesc să fie.

- E liber?, întrebă o voce de bărbat.

Tot șirul de bănci era liber, așa că pricepu...

- Nu e, răspunse. Am ocupat toate scaunele pentru niște rude din provincie – trebuie să sosească... Sunt aproape treizeci în total...

- Nu e niciun tren la ora asta, zise bărbatul.

- Dar am spus eu că vin cu trenul?, se miră ea.

Nu-l privea. Dintr-o dată se simți revoltată, ca și cum i s-ar fi încălcat un teritoriu al sufletului care se bucura, încă, de independență și autonomie. Cu ce drept?, îi veni să strige. Cine ești tu, să-mi violezi suprafața de suflet care mi-a fost repartizată în conformitate cu prevederile nu știu cărei legi universale? Vreau să fiu singură, să hotărâsc dacă fac sau nu fac un lucru sau altul, dacă mai stau aici, dacă plec în clipa asta ori mai târziu...

- Atenție la linia doi, trece un tren de marfă! Atenție la linia doi, trece un tren de marfă!, se anunță prin difuzoarele gării.

Cum o fi arătând femeia asta?, se întrebă. Parcă nicicând nu-i pătrunsese în urechi o așa voce plăcută. Chiar și numai pentru glasul ei ar fi putut-o iubi înnebunit un bărbat...

- Ziceți că nu-mi dați voie să stau și eu?, auzi din nou vocea bărbatului.

Uitase de el ca de-un lucru lipsit de importanță. Extraordinar cum o schimbase viața! În urmă cu niște ani, nici măcar prea mulți, altfel ar fi reacționat, da, cu totul altfel... Ajunsesese, iată, să n-o mai intereseze aproape nimic și, culmea!, nu numai în astfel de momente, momentele ei de refugiu, de evadare din *nebunia lumii*, cum își spunea deseori în gând, ci fenomenul îi intrase adânc în suflet...

- Am impresia, răspunse, că doriți să stați chiar pe acest scaun – poftiți, poate vă face, într-adevăr, bine. Mie mi-e indiferent...

- Doamna Valerica...

Abia acum își dădu seama că vocea bărbatului nu-i era cu totul străină. Își ridică ochii, apoi se ridică de pe scaun și simți un sentiment de ciudată bucurie umplându-i sufletul...

- A, doriți o cameră, probabil, se auzi spunând fără să vrea.

- Da, desigur, zise bărbatul, dar aș vrea pe palierul unde faceți dumneavoastră de serviciu... Iertați-mă, am uitat etajul...

- Patru.

- E ocupată cumva camera 427?

- De data asta, da... Dar dacă vreți ceva cu șapte la capăt, e liberă 447...

- A, nu-nu... La urma urmei, mi-e indiferent... Mai rămâneți aici, sau...?

- Trebuie să mă hotărâsc, ridică ea din umeri.

- Sunteți o femeie ciudată, doamnă Valerica. O faceți intenționat, pentru a impresiona?

- Nu mi-a trecut prin minte nici măcar o singură dată, deși în anumite împrejurări mi-ar fi greu să neg. Și-apoi, de ce să nu recunosc? Îmi convine cu mult mai bine să fiu considerată ciudată sau chiar nebună decât o... oarecare normală ușor de abordat, de... Toată lumea, considerându-se normală, se ferește de oameni ca mine, care au părăsit albia firescului de zi cu zi și *cel puțin* o fac pe nebunii, dacă nu cumva chiar sunt... Dumneavoastră cum vi s-ar părea viața alături de o femeie venind zilnic la gară sub pretextul că aici, chiar pe băncile peronului, se simțea foarte bine refăcându-și forțele pentru o altă confruntare cu lumea... normală?

- Vreți să facem o experiență?, întrebă bărbatul.

- E un fel de cerere în căsătorie?, râse ea.

- De ce nu?

Porniră să traverseze cele trei linii care despărțeau clădirea gării de peronul patru. Era o trecere de pietoni improvizată din câteva dale de piatră cam instabile. Ce Dumnezeu vrea omul ăsta?, se trezi întrebându-se în gând. O fi vreun țicnit ca și mine?

Era gata să cadă între linii și când simți mâinile bărbatului sprijinind-o într-un gest de tandrețe ar fi vrut să i le mângâie și să-i spună că le dorise atingerea pe suprafața trupului ei de polițist interbelic, așa cum îi zisese atunci, la hotel.

- Doamna Valerica, zise bărbatul, aș vrea să vă spun că și eu sunt destul de singur în momentul de față...

- Adică pe timpul delegației, nu?

- Nu. Momentul a început acum un an, când am divorțat – e cu totul altceva.

- A, înțeleg: doriți o aventură ieftină cu o cameristă de hotel. Cum se spune: am venit, am făcut dragoste, am plecat... Nu te cunosc, nu mă cunoști – fără obligații. Echitabil, nu-i așa?

- Dacă priviți lucrurile strict din acest punct de vedere – nu am nimic împotriva, însă, din fericire pentru mine și nefericire pentru dumneavoastră, nu aveți dreptate. Puteți să nu mă credeți, dar doresc efectiv o partidă serioasă. Vreau să-mi refac viața, știu că e o prostie, un fel de farsă idioată să spui că îți refaci viața. Nu-ți refaci nimic, doamnă! S-a dus clipa? N-ai exploatat-o cum trebuia și regreti, dorești întoarcerea ei? Și? E o prostie imensă să crezi așa ceva. În clipa următoare de viață ești deja altul...

Și-atunci? Trebuie tot timpul să ne adaptăm, să ne pliăm pe moment, pe situații, pe etape de vârstă... Dacă nu, e jale, doamnă.

- Îmi place filozofia, zise Valerica. Mi-a plăcut încă din liceu, când mă îndrăgostisem de profesorul de filozofie. Minte de adolescentă visătoare... Omul era un dascăl foarte bun, dar și un bețiv ordinar și un soț de-o josnicie fără pereche.

- Se mai întâmplă, doamna Valerica, se mai întâmplă... După ce că ei au probleme grave, îi mai fac și pe alții să sufere. De-aceea, e mai bine să fim singuri, decât să...

- Ei, sunt excepțiile – știți cum e... Știți? Acum, după ce a trecut ceva vreme de când a murit Dorin – soțul meu – uneori parcă mi-aș dori să fie cineva cu mine, lângă mine, chiar și numai pentru a ne certa. O tâmpenie, nu? Cu Dorin nu ne-am certat niciodată serios în toți anii, până a murit în accident... Ei, ce să-i faci, viața... Nu profiți de clipă, cum ați spus, gata! Iar singurătatea e o experiență grea, foarte grea, care te ajută să te cunoști, să-ți cunoști limitele.

- Dar mai e ceva, doamna Valerica: singurătatea, după părerea mea, te împinge la a-ți crea, încet-încet, un cult al singurătății proprii. Un fel de egocentrism care poate deveni, cu timpul, o redută inexpugnabilă de pe meterezele căreia mârâi amenințător când cineva din altă singurătate a lumii are intenții de escaladare. Este o perioadă de vârstă, apoi începe, ușor, iar cu trecerea anilor tot mai viguros, declinul sau, mai blând spus, căderea spre vârsta a treia, cea în care încep pericolele numite, cu un generic atotcuprinzător, neputințe... Încet-încet, scade numărul delegațiilor, se înmulțesc renunțările... Așa că revin: e o nouă etapă a plierilor, a adaptărilor, cele mai multe neplăcute, dar inevitabile... După ce am rămas singur, la o vârstă convenabilă aproape din toate punctele de vedere, mi-am zis: scap de plecări în delegație, de tot felul de obligații care nu mă avantajează cu nimic, și-mi trăiesc viața cum vreau, fără să mai dau socoteală cuiva... Huzur, nu? Nici vorbă! După vreun an, am început să simt oboseala...

- Hotelul nu e departe, îl întrerupse Valerica, o putem lua pe jos dacă nu vă grăbiți.

- N-am niciun motiv, oricum la ora asta, sau începând cu ora asta, nu mai pot face nimic în interesul serviciului. Vreau să mă odihnesc, eventual să văd un film...

- E un serial bun la televizor...

- Doamna Valerica, n-am suportat de când mă știu filmele de acțiune pline de suspans, iar ăștia s-au specializat atât de mult în ciopârțeli încât efectiv chiar și cele mai banale filme sunt presărate din belșug cu momente imprevizibile, ținând telespectatorul în mare încordare. Mă rog, treaba lor, o fac bine, sunt pe gustul publicului larg, așa că... Deocamdată însă mă bucur din tot sufletul că nu mă obligă cei de la întreprindere să le văd, să le fac rezumate, sau referate, din care să rezulte că am stat în fața televizorului și nu mi-am făcut de cap...

- Cu vreo cameristă...

- Ei, da, poate o să ajungem și acolo într-o zi, dar, până atunci, nu vreți să mâncăm o prăjitură?

- Nu vă refuz, deși...

Cofetăria „Mimoza” era aproape pustie, doar într-un colț doi juniori arămii mâncau dintr-o prăjitură folosindu-se mai mult de degete decât de lingurițe.

- Hai, se răsti o fată în halat roz la ei, terminați mai repede și să nu vă mai prind pe aici! Credeți că-i pomană în fiecare zi?

- Cu ce vă servim?, îi întrebă pe ei.

- Păi, am vrea..., începu bărbatul, însă se opri privind tăvile în care fuseseră, desigur, prăjituri în cursul zilei...

- Pofțiți lista, zise ospătărița. Avem plăcintă cu brânză dulce, foarte apreciată de clienți.

- Ceva răcoritoare?

- „Cola”, „Pepsi” și ce mai vedeți în listă...

- Deci, Cola și două cafele.

- Mari?

- Iacobs?, întrebă bărbatul.

- Da, răspuse fata.

- Atunci, mari.

- De fapt, zise ea zâmbind, cred că e un amestec braziliano-turco-columbiană.

- Nu prea-mi convine să stau aici, zise Valerica.

- Știi, răspuse bărbatul, dar ești în afara programului, pardon: *sunteți*, iertați-mă.

- În afara programului, însă nu și ferită de anumite priviri...
 - Să plecăm, zise bărbatul, poate mai e vreo cofetărie prin apropiere...
- Dau orice alcool pe o răcoritoare bună.
- Da? De ce nu ați spus așa de la început?
 - Plecăm?
- La „Recepție”, Valerica zise:
- Am liberă camera 447, sper că nu ați dat-o... O vrea domnul pentru noaptea asta.
 - Pentru treisprezece nopți, spuse apăsător bărbatul.
 - Buletinul, ceru recepționera – cu figură clară de manechin, gândi bărbatul în timp ce scotea buletinul. Și delegația, vă rog...
 - E pentru prima dată când mi se cere, se împotrivi el. Nu văd sensul...
 - Dispoziția conducerii.
 - Mă rog...
 - La revedere, pe mâine, zise Valerica.
 - Și cum rămâne cu...?, întrebă bărbatul.
- Ea înțelese, dar răspunse:
- Bine, s-a rezolvat: aveți camera cu șapte la urmă...

XII

Încăperea nu semăna deloc a cabinet medical, ci mai degrabă a cameră de întâlniri poate chiar pronunțat intime. Doctorița se așezase pe un fotoliu protejat de o husă bleu, care se asorta perfect cu rochița ei. Această doamnă doctor arată splendid, gândi Mihai. Probabil că mulți pacienți se fac bine urmând doar câte-o cură de vizite la acest cabinet.

- Ocupați loc, îl îmbie. Acolo...

La peretele opus fotoliului se afla o sofa acoperită cu husă din același material bleu, iar deasupra ei o reproducere foarte reușită după „Madona marelui duce” de Rafael. Se așeză pe sofa, vrând să pară cât mai degajat, însă își dădu seama repede că nu reușește, dimpotrivă, avu parcă dintr-odată impresia că parcă niște dispozitive speciale invizibile îi urmăresc și îi analizează fiecare mișcare.

- Sunteți emoționat?, îl întrebă doctorița.

- Am destule motive, încercă el un răspuns cât de cât vesel.

- De ce? E o întâlnire firească, între doi oameni destul de apropiați ca vârstă, să zicem că este vorba despre o întâlnire de afaceri, vă convine?

- Am de ales? La urma urmelor, eu am venit la dumneavoastră în calitate de pacient și nu-mi rămâne decât să respect modul sau strategia pe care mi le propuneți... Vreau să fiu un pacient fără probleme, mergând pe ideea că ajutându-vă pe dumneavoastră mă ajut pe mine.

- Fumați? Pofțiți...

Îi întinse un pachet de Kent.

- Altele n-am, se scuză.

- Dar eu nici nu fumez, doamna doctor.

- Nici eu, surâse ea. În schimb, de o cafea bună nu mă feresc.

- Nici eu.

- Vreți să bem câte o cafea?

- Nu, vă rog să nu vă deranjați pentru mine.

- Dar bem împreună, iar până o pregătesc, mai stăm de vorbă despre una-alta. De exemplu: de când sunteți în oraș? Ați văzut filmul „Aeroport 80”?

- Da, și mi-a plăcut, deși unele secvențe mi s-au părut cam forțate, cam rupte de realitate. Sunt de părerea că spectatorul nu trebuie înșelat cu trucuri. El se caută pe sine în personaje și dacă se regăsește atunci opera de artă are un destinatar sigur și fidel.

- Obișnuiți să analizați filmele pe care le vedeți? Eu nu. Îmi rămâne câte un personaj în minte sau în suflet un timp, apoi devine tot mai confuz, mai voalat, astfel că mă trezesc într-o bună zi că nu mai știu aproape nimic despre el. Abia dacă revăd filmul îmi reamintesc câte ceva. O vreți mai dulce?

- Nu mi-o luați în nume de rău, dar aș vrea să-mi pun eu zahăr.

- Nu aveți încredere?

- Ei, așa se pune problema?

- Să vă spun un secret care ține mai mult de profesiunea mea decât de sex: nici mie nu-mi prea inspiră încredere femeile. Adică am greșit folosindu-l pe *nici*. Corect e să spun că *mie*, nu-i așa?

- Ei, doamna doctor, ce rost are să complicăm lucrurile? În ultimă instanță prea puțin contează dacă puneți sau nu zahăr în cafea și cât. Pentru mine are importanță capitală – dacă vreți să dramatizez un pic – concluzia la care veți ajunge după ce îmi veți scormoni prin suflet...

- Sufletul... Sufletul... Pentru cei mai mulți oameni el este o entitate, un fel de alt eu evadând, ori de câte ori vrea, din încosetarea rațiunii. Aș zice chiar că, între aceste două componente ale fiecărui individ, există un război permanent. Asta n-am citit, ci am trăit pe propria piele, cum se spune, adică am trăit o experiență interesantă după moartea soțului meu. El a murit în urmă cu trei luni, dar aproape o lună de zile durerea despărțirii de el mi-a creat o stare chiar specială de care nu m-aș fi crezut în stare... Poate nu mă credeți că nu reușeam să mai fiu stăpână pe mine, constatam stupefiată că vorbesc singură prin camere, că, într-un fel de virtute a inerției, cumpăr aceeași cantitate de pâine, lapte, ouă, salam și toate celelalte. De abia atunci, după dispariția lui, am realizat cât de mult am ținut la el, deși nu știu dacă a fost vorba despre dragoste... Apoi, treptat-treptat, mi-am revenit. Mi-am zis:

am datoria să trăiesc, am o profesie care mă obligă să fiu de folos oamenilor, așa că trebuie să fiu un om cât mai normal și cât mai bine pregătit profesional. M-am substituit Păsării Phoenix și... Povestea e simplă, nu-i așa? Teoretic... Dar practic nu. Credeți-mă că e foarte greu de trăit o astfel de realitate și numai cine are sistemul nervos bine pus la punct rezistă. Ah, eram sigură că o să dea în foc, la mine e o tradiție... Vedeți cum păstrăm anumite expresii vechi în subconștientul nostru? Am fiert cafeaua cu termoplonjorul, așa că nu avea cum să *dea în foc* – vă dați seama... Însă, luat prin surprindere, omul reacționează foarte interesant și, de cele mai multe ori, dacă nu totdeauna, sub efect instinctual. Undeva, nu mai țin minte unde, am citit despre experiența cu un ins care nega că ar cunoaște o oarecare limbă care-i era chiar limba maternă. Dar el știa că un singur cuvânt rostit în acea limbă i-ar fi adus moartea pe scaunul electric. Și atunci s-a recurs la o experiență simplă, însă efect sigur: insul a fost supus unui șoc teribil, sau îngrozitor – termenul nu contează – în fracțiunea de secundă imediat următoare el strigând „mamă” exact în acea limbă pe care o negase până atunci.

- Fiecare pasăre pre limba ei...

- Exact, asta voise și autorul să transmită cititorului.

În camera-cabinet se lăasă liniștea. Doctorița se fixase în fața mesei-birou pe care se afla ibricul, lăsând la vedere un semiprofil ne semnificativ, mai mult acoperit de părul căzut într-o dezordine ce abia mai târziu, după câteva minute, i se relevă lui Mihai că avea un anume rost în ansamblul ce alcătua ținuta femeii. Aruncată întâmplător, o privire nu ar fi sesizat de la bun început nota de eleganță a doctoriței și totuși, își zise el, are ceva agresiv, în stare să demoleze orice pornire de penetranță sentimental-masculină. Noroc mare că nu e genul meu, se ironiză el. Că, dacă ar fi blondăăăă... Și-o imagine fără nicio greutate cu un păr galben căzându-i pe umeri, cum îl avea Tudorița. Asemănarea ar fi fost, într-adevăr, izbitoare și s-ar fi îndrăgostit de ea, foarte probabil.

- Mă urmăriți, se întoarse doctorița brusc spre el.

- Vă priveam, fiindcă aveți profilul semănând înspăimântător de bine cu al fostei mele soții, Tudorița.

- Chiar?

- Da, scuze...

- Ei, nu are rost să vă faceți probleme din asta. V-ați speriat că v-am surprins, nu-i așa? De ce, domnule? Sunteți bărbat, sunt femeie, suntem oameni, doi oameni tineri... Ce e rău dacă, să zicem, vă place de mine? Am foarte mulți pacienți care mă simpatizează, iar unii chiar s-au îndrăgostit de doctorița Ioana Cojan, spun ei, însă știu sigur că nu m-ar ține la casa lor, ce ziceți? Deși arăt destul de bine, ca bibelou în mărime naturală, râse ea. Încolo, nu sunt prea comodă, iar după moartea soțului am devenit irascibilă, sarcastică, rea... Adesea răbufnesc în prezența cuiva care nu e vinovat câtuși de puțin.

- Iertați-mă: cu toți pacienții vă purtați la fel?

- Nu înțeleg...

- Sunteți ciudată, doamna doctor. Sau poate așa sunt toți psihiatrii? Nu cred că gândiți așa, însă vorbiți derutant. Vă simt venind spre sufletul meu din toate direcțiile, pe toate lungimile de undă.

- Oho!, stați un pic – nu am apucături paranormale dacă acesta ar fi un motiv să-mi faceți complimente.

- Aveți nevoie? Sunt convins că nu. Vă cunoașteți prea bine, sunteți mult prea sigură pe dumneavoastră, pe ceea ce știți, pentru a vă simți cât de cât flatată. Și-apoi, indiferent ce turnură ar lua discuția noastră, rămâne ideea că relațiile dintre noi nu pot fi decât de genul medic-pacient, iar în acest context, strategia nu este altceva decât un efort inutil.

- Chiar așa?

- Așa mi se pare mie. Și, poate nu mă credeți, dar în clipa asta trăiesc limpede senzația – și e chiar neplăcută – că v-am descoperit trucul.

- Interesant...

- Și mie mi se pare interesant, însă cu totul altceva și anume: tactica de învăluire a pacientului cu fraze și în general cu o atitudine care, cel puțin aparent, nu are nimic de-a face cu profesia dumneavoastră.

- Pe viitor trebuie să fim mai atenți, domnule inginer, fiindcă discuția noastră se desfășoară cam pe muchie de cuțit și nu avem niciunul dintre noi de câștigat.

- Doamna doctor, se ridică Mihai în picioare, dar eu am tot timpul în vedere că mă aflu aici în calitate de pacient, pacientul doctoriței Ioana Cojan, e adevărat, însă acest gând nu mă urcă în proprii ochi, ci aproape mă strivește, nu știu dacă mă înțelegeți... Vreau să spun că îmi vine destul de

greu să accept ideea unui diagnostic drept consecință a unei afecțiuni anume...

- Nu mai spuneți!, își întoarse brusc doctorița fața spre el. Vreți să vă și cred, nu? Așezați-vă, încercați să fiți cât mai relaxat, gândiți-vă la ceva frumos sau interesant, puteți să vă gândiți chiar la mine: ca medic de o anume notorietate, ca femeie de o anumită frumusețe, ca văduvă tânără... Nu mă deranjează niciuna dintre ipostaze.

- Iertați-mă, dar efectiv nu știu ce să mai cred, ce să mai fac, ce să mai spun... Vreau să fiu foarte sincer cu dumneavoastră, când vă spun că, în câteva rânduri, am avut impresia clară că ne-am întâlnit din pură întâmplare, că dincolo de aparențe nu mai există nimic, respectiv niciun fel de interese medicale.

- Poate că nici nu există, domnule. Poate că dumneavoastră sunteți un om perfect sănătos, iar pe mine experiența unei conversații, mai mult de rutină, evident, nu mă mai ajută.

- Nu vă cred, dar nu are importanță. Important pentru mine este să știu dacă mă puteți ajuta să pricep ce trebuie sau e corect să cred despre felul meu de a fi: e vorba despre un comportament normal sau despre manifestarea – mă rog, simptomatică – a alienării? Fie ea și în stadiu de incipientă...

- Oho, cuvinte mari și periculoase!, exclamă doctorița. Nu are rost să amplificăm un fapt lipsit de importanță. În fiecare dintre noi există – cel puțin așa se spune – geniu, alienare, cancer, sadism, tandrețe etc., etc. Parcă nici nu-ți vine să crezi, nu? Iar dacă mai avem în vedere și faptul că mare parte din aceste laturi ale sufletului sunt nu numai negative, ci și antiumane și antisociale, îți poate trece prin minte chiar cuvântul sinucidere... Adică am ajuns oarecum la cazul dumneavoastră... Ați văzut ce repede se face legătura cu... sinuciderea?

- Credeți că am încercat să mă sinucid din prea multă tandrețe, să zicem?

- Eu i-aș zice dragoste.

- Mă rog... În orice caz, nu sunt de acord. Tentativa mea este consecința unor trăiri de ordin social, strict social.

- Nu vă contrazic decât în cazul în care veți afirma că iubirea este un act antisocial...

- Doamna doctor, dar n-am vrut să mă sinucid din dragoste! Nu mă puteți crede?

- Dar Tudorița, cu care semăn eu atât de bine?

- Ei, da, din cauza ei aș fi făcut-o, însă, din nefericire, nu a fost cazul, deși, vă spun cu toată sinceritatea și convingerea că aș fi făcut-o cu mare plăcere și bucurie.

- Să te sinucizi cu o mare plăcere și bucurie!?! , făcu doctorița ochii mari. Interesant! Cred că așa ceva nu auzi prea des în viață. Mă și întreb: cât de mult ați putut ține la acea femeie?

- Cât de mult? Dar ce însemnătate are acest *cât*? Sau, mai bine spus: ce semnificație are? În ce se măsoară? În metri? În tone? În ore? Nu știți, așa e? Sigur că nu știți, pentru că dragostea pentru cineva nu poate fi măsurată cu nimic, adică nu poți spune: te iubesc Tudorița cam cât de-aici la Saturn... Dragostea există și atât, însă vă spun: nu despre asta e vorba, ci despre cu totul altceva, cu mult mai complicat, ceva care depășește posibilitățile mele raționale și de aceea am venit la dumneavoastră. Adică să-mi spuneți dacă într-un context anume, social-istoric, poate fi justificată o sinucidere, a unui om oarecare neimplicat în probleme, să le zicem majore.

- Dar, domnule, cine poate să știe cât de implicat se simte cineva la un moment dat în realitatea imediată pentru a-i putea explica un gest sau altul? Eu de mine însămi nu pot fi sigură în fiecare clipă...

- Și atunci? Ni se dă voie să acceptăm imprevizibilul ca o trăsătură dominantă?

- Ei, nici chiar așa, domnule...

- Mihai Rusu – scrie pe bilet, dar trebuia să mă și prezint, nu-i așa? Inteligența și rațiunea îmi joacă feste uneori – iertați-mă.

- Bine, râse ea, vă iert, dar să nu se mai repete.

- Dar ce-ați zice, doamna doctor, dacă v-aș spune că în clipele premergătoare sinuciderii...

- ...Tentativei!, îl atenționează doctorița.

- Da, tentativei de sinucidere. Dacă v-aș spune că în clipele acelea nu mă gândeam la absolut nimic concret, ajunseseam la un sentiment de indiferență impresionant, m-ați crede?

- Nu prea.

- Eram sigur. De fapt, aş vrea să mă ajutați să aleg dintre laturile propuse de dumneavoastră mai înainte pe cele care ar fi putut cântări greu în suflet, respectiv care m-ar fi putut determina să comit acel act.

- Ne cunoaştem mult prea puţin, dar hai să încercăm amândoi...

- De acord. De unde şi cum să începem?

- De la insecta de la hotel...

- Vă bateţi joc de mine?, se miră Mihai.

- N-am timp, aproape se răsti doctoriţa la el. Dacă nu vreţi, mai bine să discutăm despre altceva dacă tot sunteţi în casă la mine, pentru că n-o să vă scot în stradă să beţi cafeaua, dacă v-am servit. Sunt şi eu om... Dar vă rog să staţi liniştit pe sofa, să discutăm în tihnă despre fotbal, femei, fasole, fleacuri, fotografii... Apropo: din întâmplare, nu aveţi la dumneavoastră o fotografie a Tudoriţei?

- Nu.

- Chiar nu aveţi?

- Dacă vă priviţi în oglindă şi vă imaginaţi că aveţi păr blond, vă veţi afla faţă în faţă cu ea.

- Domnule, încep să fiu neliniştită. Încep să mă îndoiesc că o simplă întâmplare a făcut să ne întâlnim. Nu cumva o fi vorba despre altceva?

- Să mă fi îndrăgostit de dumneavoastră? Ar fi varianta cea mai acceptabilă, zâmbi Mihai. Şi mai convenabilă. Poate mă aleg cu un diagnostic mai liniştit, nu atât pentru mine cât pentru colegii mei, pentru conducerea firmei...

- La serviciu aveţi un comportament de om normal?

- Nu ştiu, dar cred că fiecare, în felul lui, plătim tribut societăţii bolnave în care trăim.

- Adică...

- Dacă-mi permiteţi o glumă, aş întreba: într-o societate bolnavă, ce comportament ar trebui să aibă un membru al său pentru a fi considerat sănătos la minte? Doamna doctor, e haita, înţelegeţi? Prin forţa împrejurărilor, îi eşti component, iar în această calitate, dacă nu-i respecti legile şi regulile, pe scurt: dacă nu urla ca toţi ceilalţi membri, îţi rişti viaţa. Deci, a trăi în normalul tău, înseamnă a ieşi din normalul haitei, iar ea rezolvă problema prin sfâşiere...

- Până la urmă, sunteți, sau vă considerați un om integrat în normalul haitei, sau...?

- Nu, nu sunt, nu mă simt a fi, nu vreau, nu pot... Fac eforturi, doamna doctor, să fiu, să rămân eu însumi – înțelegeți?

- Așadar, sunteți un fel de oaie rătăcită de turmă...

- Da, așa considerați? În regulă, să admitem. Dar nu sunt. Pe mine, în momentul de față, mă preocupă sănătatea. E ceva nefiresc? Vreau să am de la dumneavoastră o hârtie, o rețetă, mă rog, ceva care să justifice că m-ați văzut, că am stat de vorbă, că sunt sau nu sunt nebun. Înțelegeți? Adică pentru cei de la întreprindere acest lucru este foarte important...

- Eu nu pot elibera certificate de cuminenție sau de nebunie, nu-mi pot asuma acest risc. Înțeleg că pe dumneavoastră v-ar încânta dacă aș spune că sunteți nebun...

- Pe hârtie!, ridică Mihai degetul, numai pe hârtie... Acolo, să apară scris că am fost consultat de doctorița Ioana Cojan în data de și că am fost găsit apt sau... nebun. Dar sincer, cât mai sincer, doamna doctor. Iar pentru ceilalți să apară doar că am fost la dumneavoastră, m-ați testat și, în concluzie, sunt sănătos și apt de muncă, de orice muncă.

- Dar nu v-am testat...

- Dar ce-ați făcut de când stăm de vorbă? Ce fel de specialistă sunteți?

- Îmi cereți socoteală?

- Iertați-mă...

- Bine. Să încercăm, totuși, explicarea comportamentului dumneavoastră în anumite situații, pornind de la...

- ...Strangulare...

- Asta ce mai e?

- Senzația că sunt permanent strangulat de ceva. Spu-neți să pornim de la insecta de la hotel...

- Exact.

- Ei, vedeți? Și mai spuneți că nu vreau să vă ajut!

- Am spus că nu am timp de... Dar, vă ascult...

- M-am simțit atunci exact în situația ei, adică un prins într-o pânză diabolică a unui păianjen uriaș. Puțin mai înainte i-am spus strangulare, e tot aia. Esențialul e că de un timp încoace mă simt, într-adevăr, ca înfășurat într-o astfel de pânză.

- Tot timpul, sunteți absolut sigur?

- Nu mă credeți? Atât de acut trăiesc uneori sentimentul acesta, încât am senzația de sufocare și atunci reacționez chiar imprevizibil și, bineînțeles, colegii...

- Înțeleg... Și chiar nu vă puteți stăpâni?

- N-am niciun interes, doamna doctor. Adică n-am niciun interes să evadez din această pânză dincolo de care e tot pânză, iar mai departe altă pânză și tot așa... Omul, noi, toți oamenii, suntem niște captivi, niște biete vietăți care depind permanent de ceva sau de cineva. Mulți, poate cei mai mulți, nu vor să recunoască, însă este vorba despre un soi de sclavagism de tip modern, sau mai corect spus: un fel de autosclavagism, pentru că pânza despre care vorbesc eu nu reprezintă decât îngrădirile făcute de noi înșine pentru noi. Vreți exemple? Am câte vreți...

- Sunt curioasă...

- Locuim la bloc. Simt nevoia să fac un duș pe la ora două noaptea, îmi vine mie așa o nebunie... Pot? Nu, fiindcă nu am apă caldă, deci cineva, un fragment din acea pânză nu-mi permite... S-a construit un bulevard nou, modern, benzi de circulație etc., etc., pe unde e mijlocul său – axa, cum îi spun buletinele rutiere – s-a plantat o zonă verde. Frumos, nu? Excelent, dar apare și îngrădirea, pânza adică: exact pe mijlocul zonei verzi s-a montat un gard de fier forjat care nu-mi permite să traversez pe unde vreau eu, ci doar pe unde e marcat...

- Asta nu, se opuse doctorița. Sunt absolut de acord cu edilii și cu poliția. Eu consider gardul...

- Știu, o întrepruse Mihai: gardul, continuă el școlărește, este o măsură preventivă. Gardul mă apără de un posibil accident, iar din acest punct de vedere eu, cetățeanul-pieton, am datoria să fiu fericit că, prin această măsură, societatea mă protejează, nu?

- Din acest punct de vedere, îl imită doctorița, exemplul dumneavoastră nu mai este o pânză... sufocantă, ci una social-binefăcătoare – sunteți de acord?

- Da, numai că pe mine, acum, nu mă interesează din acest punct de vedere. Ea este încă un mod de a mi se demonstra că depind de ceva.

- Coexistăm, nu avem ce face. Iar unii, prin funcțiile pe care le dețin, au chiar grijă – deci eu așa văd problema: ca o grijă față de noi, ceilalți.

- Fac alergie la cuvântul ăsta, doamna doctor. Sunt înconjurat din toate părțile de atâta grijă, încât, vă rog să mă credeți, mă aflu îngrijorător de des la un pas de...

- Sinucidere?

- Nu, de nebulie. Ce i-a apucat pe toți să-mi poarte de grijă? De ce trebuie să mi se spună: nu călca pe flori, pe iarbă, păstrează curățenia, păstrează liniștea între orele...? Poate că eu chiar atunci aș vrea din tot sufletul să-i ascult pe Vivaldi sau pe Grieg. Dar nu se poate, pentru că depind de societate, de semenii mei, de un milion de instrucțiuni conform cărora fac cel puțin câte-o greșeală la fiecare pas, la fiecare minut. Cum s-ar zice, sunt un individ care comite permanent infracțiuni încălcând reguli de mult acceptate și respectate.

- Dar dumnevoastră vă convine dacă altcineva vrea să asculte Vivaldi, tocmai când nu aveți chef?

- Eu încerc să înțeleg pe toată lumea, să mă comport omenește...

- Și-atunci? Mi s-a părut mie, sau chiar sunteți mai mult sau mai puțin adaptabil?

- Nu, doamna doctor, repet: încerc să fiu om, adică să rămân om într-un context general de dezumanizare. În acest sens, mă puteți considera un inadapabil, adică nu mă pot împăca nicidecum cu gândul că, în procesul de progres și tehnicizare, eu, cea mai desăvârșită creație a naturii sau a lui Dumnezeu, cum vreți s-o luați, sunt tot mai ignorat.

- De ce credeți asta?

- Pentru că tot mai mult trăiesc sentimentul unei izolări. Am deseori senzația că societatea se dispensează de mine obligându-mă, în același timp, să fiu tot mai înstrăinat față de ea. Îmi impune să gândesc, să trăiesc într-un anumit fel, devenind astfel un executant docil al preceptelor ei care, în general, contravin ideii mele native de libertate.

- Sunteți un răzvrătit?

- Da de unde! Constat doar și atât. Procesul despre care vorbesc eu este adânc și ireversibil. Societatea, prinsă în acest complex proces de progres tehnic, se civilizează, oamenii beneficiază de mulțimea de obiecte civilizatorii fără nicio jenă față de ei înșiși, ca să zic așa, lăsându-se târâți într-un convenționalism care îi scutește de eforturi, mai ales spirituale. Sunteți de acord?

- Sunteți împotriva progresului și civilizației?

- Ar fi culmea, doamna doctor! Dar aceasta nici nu poate să mă facă să devin sclavul cuminte al științei și tehnicii, atrofiindu-mi partea umană. Oricum, întrebarea mă face să cred că nu m-am exprimat bine.

- Dimpotrivă, cred că v-am înțeles perfect, chiar dacă nu ați pronunțat cuvântul robot.

- Exact: acesta era cuvântul.

XIII

Victor făcuse rost de-o sonerie strident-lătrătoare și, oricât ar fi meșterit la ea nu-i putuse reduce volumul până la un nivel decent, așa că au căzut de acord să renunțe la ea, adică să o schimbe cu o „chestie” ceva mai... umană. Chiar în dimineața când îi mai auzise vocea, o sunase și-i zisese:

- Bucură-te, doamna psihiatră – așa i se adresa uneori –, bucură-te, azi îți voi instala o sonerie nouă...

- La ce oră ajungi acasă?, îl întrebase. Oricum, nu gătesc nimic – mâncăm ciorba de ieri, iar la felul doi...

- Bine, lasă că ne descurcăm, o consolase el...

Însă n-a mai fost cazul: dispăruse de parcă l-ar fi înghițit pământul. Ea anunțase poliția, dar trecuseră zile lungi până primise acea veste incredibilă a morții lui, o moarte ciudată, explicată sumar de către poliție și procuratură, în orice caz, pentru ea rămasă absolut neverosimilă... La urma urmei, ce să fi căutat el în Pădurea Cailor? Nici măcar nu-i pomenise vreodată despre acel pâlc de pădure, singuratic, departe de alte păduri, de zone unde creșteau brazilii în voia lor.

Soneria lătră de trei ori scurt, nervos și enervant, recreându-i pe loc doctoriței starea veche de disconfort...

- Imediat-imediat, zise ea cu voce tare și cam repezită.

Era ora ei de odihnă, cine naiba să mai fi fost?

Deschise și se trezi față în față cu un bărbat tânăr, îmbrăcat modest, cu o mapă de student sub braț și cu o grimasă oarecum ciudată întipărită pe chip.

- Bună ziua! Sper că n-am greșit: sunteți doamna doctor Cojan, nu?

Ea privi câteva secunde la dreptunghiul de tablă de pe ușă pe care scria „Fam. Ioana și Victor Cojan”, apoi răspunse:

- Domnule, sunt atât de obosită încât uneori uit până și cum mă cheamă... Da, eu sunt, ce doriți? Program de consultații am la policlinică, de la ora două...

- Nu, nu am nevoie, este vorba despre altceva: sunt de la poliție, secția criminalistică, locotenent-major Călărașu, și aș dori să vorbim câteva minute despre soțul dumneavoastră...

- Păi, au trecut niște luni de-atunci, iar procuratura și dumneavoastră, mă rog, poliția, mi-ați spus că lucrurile sunt clare...

- Da, chiar eu v-am comunicat că soțul dumneavoastră a fost sfâșiat într-o noapte de către niște fiare. Însă a fost o diversiune, doamna doctor, mă scuzați... Știți, lumea trebuia să știe acest adevăr și nu altul, un adevăr atestat de noi. Pot să intru puțin?

- Da, desigur... Pofțiți în sufragerie, ocupați loc. Vă fac imediat o cafea...

- Mulțumesc. Deci, ca să lămuresc vizita mea și ca să nu vă rețin prea mult: eu n-am crezut de la bun început în chestia cu sfâșierea, pornind de la o întrebare și logică și simplă: ce să caute un inginer arhitect, noaptea, în Pădurea Cailor?

- Și eu mi-am pus această întrebare, zise doctorița din bucătărie.

- Cu atât mai mult că în legenda despre zonă se spun lucruri nu tocmai liniștitoare pentru oricine s-ar fi încumetat să o viziteze, chiar și ziua! Eu am avut această curiozitate și m-am convins: doamna doctor, hățișurile și tot ce am văzut acolo rivalizează cu mangrovele australiene. Am și filmat câteva, am făcut și niște fotografii. Din păcate, n-a ieșit nimic, adică abia se poate observa una-alta, ca printr-o inexplicabilă voalare. Dar aceasta e o altă poveste... Nu mai intru în alte amănunte, însă cred că soțul dumneavoastră, doar dacă ar fi părăsit motelul din apropiere în stare de ebrietate putea să o apuce spre Pădurea Cailor.

- Soțul meu nu bea.

- Știu. Nici din analize n-a reieșit că ar fi gustat măcar vreo băutură. Concluzia mea, doamna doctor, e că soțul dumneavoastră a fost ucis, apoi transportat în pădure. Însă ceea ce mie mi s-a părut din capul locului interesant și bizar a fost că el nu putea fi dus acolo decât cu elicopterul. Iar în acest caz, stau și mă întreb: cine și-a putut permite așa ceva și de ce ar fi făcut-o?

- Într-adevăr, e uimitor ce spuneți...
- De-aceea am și venit la dumneavoastră, poate că vom reuși împreună să evaluăm corect măcar o parte din situație... Pot să vă întreb?
- Desigur!
- Soțul dumneavoastră era un om corect?
- Ei, cam la nivelul tuturor bărbaților...
- Ați observat vreo schimbare la el cu ceva timp înainte de eveniment?
- Nu, sau nu importantă, care să ne afecteze căsnicia...
- V-am întrebat, fiindcă femeile au un spirit de observație foarte bine pus la punct. Poate ați observat, totuși, ceva-ceva: o anume nervozitate în vreo zi, întârziere la masă, motivații cât de cât neverosimile...
- Ei, sigur că se mai întâmpla, dar accidental. Însă, în general, a fost corect și sincer, elemente care au și contat foarte mult în căsnicia noastră...
- Aveți prieteni? Vă vizitați?
- Nu, nici nu prea aveam timp, iar eu nu aveam nici chef să ascult sau să particip la bârfe. Adică, vreau să înțelegeți că nu fac parte din categoria persoanelor pentru care bârfa este un *modus vivendi*; dacă într-o zi nu apare măcar o bârfuliță oricât de mică – urmând să i se aplice apoi amplificările de rigoare – unora li se pare viața lipsită de sens... Pe scurt, din acest motiv, dar și din altele, trăiam destul de retras, așa, într-un fel de cădere liber-acceptată spre lehamite de tot și de toate.
- Nu sunteți prea aspră?
- Pot să nu răspund?
- Între dumneavoastră, ca soți, aveți probleme de comunicare?
- Nu, ne mulțumeam cu strictul necesar: despre facturi, prețuri, o încălțăminte, o lenjerie... Rar, mai ieșeam să aflăm noutăți prin magazine... Mai comentam vreo veste despre o cunoștință comună, despre vreun eveniment de prin oraș. Seara, o vreme, stăteam la câte-un film la televizor, apoi am rărit vizionările până la renunțare, pentru că era, și este!, o prostie monumentală să vezi un film în segmente împărțite după bunul plac al unor idiști, iar la sfârșit să afli că ai vizionat în mod egal ca procent părți din film și reclame stupide. Mai bine nu!
- Televiziuni comerciale...
- Toate, domnule ofițer, toate!, inclusiv *Tevereul* la care plătim abonament obligatoriu, ca proștii...

- Și-atunci? Viață simplă, plicticoasă?

- Nici vorbă! Victor lucra la proiecte, la rezolvarea problemelor lui, iar eu... Eu am o grămadă de pacienți, aproape din toată țara, și trebuie să le urmăresc evoluția bolii. Au numărul meu de telefon, mă pot suna când vor, mă informează, simt că au încredere în mine, îmi dau tot felul de detalii care, profesional și ca om, mă ajută foarte mult. Însă aflu și anecdote porcoase, sunt înjurată sau complimentată. Până acum, de vreo doi ani încoace, am șaptesprezece cereri în căsătorie, cel puțin cincizeci de amenințări cu moartea și cam tot atâtea cu schilodirea...

- Și nu vă temeți?

- Ei, nu! Adesea mi-e frică să ies din casă, credeți-mă. Nu mai departe decât zilele trecute, o voce de bărbat, fîroasă și hotărâtă, mi-a spus pe mobil că mă așteaptă în fața blocului să-mi rupă gâtul. Am dat telefon la poliție, iar un coleg de-al dumneavoastră, foarte drăguț, știți ce mi-a spus? Doamnă, interesați-vă cine e, luați-i semnalmentele și dați-ni-l pe mână. Nici nu am reușit să mă supăr, din contră, colegul dumneavoastră m-a amuzat copios. V-aș spune chiar și numele, dar nu s-a prezentat, probabil fiind conștient de enormitatea pretenției sale. Adică eu, o femeie oarecare, că asta eram pentru el, ar fi trebuit să mă transform într-un fel de Schwarzenegger II și să-i aduc amenințătorul în brațe, primind apoi felicitări pentru operativă colaborare a cetățencei Ioana Cojan cu poliția română! Aberant! În asemenea condiții, azi-mâine va trebui să am în poșetă un pistol, iar într-o sacoșică inocentă un Kalașnikov, nu?

- Mă scuzați, doamna doctor, nu vreau să intrăm pe-un teritoriu nepotrivit discuției inițiale. Problema e mai complexă. Vreau să vă spun doar că, zilnic, sunt descoperiți, prinși și anchetati tot fel de răufăcători...

- Inclusiv asasini, nu? Și, ce se întâmplă cu mulți dintre aceștia? Din păcate, mult prea mulți... Uite: aseară, la teleshow, s-a dat o știre că un tânăr și-a ucis iubita cu o nenumărată lovituri de cuțit, după care s-a prezentat la poliție și, senin, și-a declarat fapta. Finalul știrii m-a oripilat, domnule! Suna așa: „ucigașul este cercetat în stare de libertate, iar dacă va fi găsit vinovat, va petrece ani grei după gratii”. Auziți? Dacă va fi găsit vinovat! Adică individul se prezintă la poliție, relatează cu lux de amănunte atrocitatea, iar autoritatea – poliție, procuratură, nu contează – îi spune: oho, stai un pic, criminalule, că nu e chiar așa: de unde să știm noi dacă nu cumva ai probleme psihice, dacă nu cumva... Dar eu vă spun, domnule locotenent:

în general, ucigașul nu va petrece ani mulți, sau nu foarte mulți după gratii, ci va fi internat la un spital de psihiatrie, fiind declarat iresponsabil, debil, labil și etc., de către vreun procuror escroc și corupt ajutat frățeste de vreun alt magistrat la fel. Și-atunci, domnule ofițer, la ce să mai umblu eu cu pistolul în poșetă să prind infractori și asasini?

- Ei, doamna doctor, răsă Călărașu, aveți un fel de a vedea lucrurile foarte interesant. Și-apoi, nu e o regulă, apropo de cele spuse de dumneavoastră... Din păcate, nu prea mai am timp, deși mi-ar face mare plăcere să continuăm discuția asta. Mă rog... Așadar, revin cu voia dumneavoastră: vă amintiți cumva dacă soțul, în vreo discuție întâmplătoare, a pomenit un nume Leman?

- Leman? Leman... A, da, zicea că insul lucra la nu-știu-ce ziar, că urma să-i ia un interviu...

- Și?

- Păi, n-a mai apucat după cât știu eu...

- L-ați văzut? Îl cunoașteți?

- Nu. A fost o singură dată la noi în casă, cu câteva zile înainte de dispariția soțului meu...

- Cum vi s-a părut?

- N-am reținut decât că părea un tip morocănos. Eram cam ocupată, fiindcă mă pregăteam să dau drumul la mașina de spălat.

- Da, dar m-ar interesa, totuși, ceva: presupun că mașina de spălat o aveți în baie...

- Da...

- Deci, după cât îmi imaginez eu, ca să ajungeți la ea cu rufele murdare, trebuia să traversați prin sufragerie...

- Da.

- Mai rețineți, absolut întâmplător, dacă era o conversație relaxată, fără puncte de suspensie – să zicem – sau cu tăceri?...

- N-am remarcat... Adică, de câte ori am trecut pe lângă ei nu vorbeau...

- Cum adică?

- Silabiseau două-trei vorbe, iar ultima dată, înainte de a pleca acel Leman, cum spuneți că îl cheamă, când m-am uitat spre ei, mi s-a părut că fiecare uitase de prezența celuilalt. Ultimele cuvinte ale musafirului – mi le

amintesc perfect – au fost: domnule arhitect, pe noi ne interesează ca partea de lucrare care vă revine, pentru care v-ați asumat răspunderea și-o să luați bani frumoși sub formă de euro, să iasă bine, înțelegeți? Da, a răspuns soțul meu, dar vocea parcă nu era lui. Mi s-o fi părut doar...

- Da, doamna doctor, e foarte posibil, fiindcă între soțul dumneavoastră și acel individ intervenise ceva, ceva extrem de important, așa cred eu. Că știți cum e: au și jurnaliștii sursele lor de informare, putând declanșa adevărate și periculoase campanii pentru a înălța pe cineva sau a-l distruge. Și chiar dacă nu se ajunge până acolo, poate fi vorba despre o compromitere, folosindu-se acuzații dintre cele mai... Dumneavoastră sunteți convinsă că în activitatea soțului totul era curat ca lacrima?

- Nu știu și nici nu m-a interesat vreodată, iar lui nu-i plăcea să vorbească despre problemele lui de serviciu. Mi-e destul că le am eu toată ziua pe cap, zicea. Doar câteodată mai răbufnea: Dumnezeuule, ăștia sunt perfect nebuni, nu-i mai oprește nimeni din furat! Cine, dragă?, l-am întrebat odată. Știți ce mi-a răspuns? Ioana, duci o viață mai dezordonată decât mine. Ar trebui ca măcar tu să schimbi ceva, că te văd palidă, obosită... O să clachezi într-o zi...

- Am înțeles, doamna doctor, și, fără supărare, cred că soțul dumneavoastră avea dreptate: zi de zi în contact direct cu oameni loviți de boli incurabile, de regulă incurabile...

- E profesia mea, eu mi-am ales-o și o practic cu plăcere, fiindcă simt că-i pot ajuta pe pacienți să supraviețuiască într-o societate cum e a noastră, într-o lume bolnavă care, în loc să fie tratată de către cei care o și pot face, este injectată cu microbi și viruși noi, cu boli care sunt sau pot deveni incurabile, letale în ultimă instanță.

- Mă scuzați – asta ar fi o altă discuție. Vă mulțumesc că m-ați primit și mai am o singură rugămintă: vizita mea aici, la dumneavoastră, să rămână știută doar de noi doi, cu atât mai mult că bănuielile mele converg spre ideea tot mai clară că ziaristul Lemana nu este deloc străin de moartea soțului dumneavoastră. Poate chiar de asasinarea lui...

- Cum?!?

- Săru-mâna, revin eu cu vești noi...

XIV

Cam cât ar putea să fie de calm un om în situația mea?, se întrebă Pantelimon Șoricu în clipa imediat următoare răsucirii cheii în broască. Probabil se albise la față, fiindcă femeia îi repetă șoptit:

- Fii calm, că altfel dăm de dracu amândoi! Lași totul în seama mea, bine? Altfel...

Altfel, ce? O ură cumplită îi năvăli în suflet dintr-o dată, însă nu mai avu timp să și-o exteriorizeze în vreun fel. Ușa se deschise și o voce care nu era, parcă, necunoscută, zise:

- Ce faci, iar speli? Miroase a...

- Pe dracu! Am inundație... Vechea poveste. Dar sper că de data asta se va rezolva definitiv, fiindcă am chemat pe cineva de la „Salubritate” – mi l-au recomandat drept un om priceput...

- Bună ziua și spor la lucru...

- Sora mea, o prezentă femeia, Valerica...

- Îmi pare bine, eu sunt...

- Lasă, îl întrerupse femeia, ești instalatorul, ajunge... Mai ai nevoie de ceva?

- Păi, zise el, privind-o cu disperare, niște sfoară...

- Vrei să te spânzuri?, râse femeia. N-am nimic împotriva, deși, după mine este cea mai stupidă moarte, ca să nu mai vorbesc de aspectul estetic... Îmi și imaginez un instalator atârând de tavan!

Pantelimon Șoricu nu-și crezu urechilor: asta era vânzătoare la un chioșc de răcoritoare, sau profesor doctor docent? Auzi: aspect estetic! Mă rog...

- Încă nu vreau să-mi pun capăt zilelor, preciză el ironic. În primul rând pentru că nu sunt laș, iar în al doilea rând, pentru că mai am de plătit unele datorii...

- La C.A.R.?, întrebă femeia bine dispusă.
- Și, răspunse el, dar mai ales altele.
- Eh, oftă femeia, dacă nu eram măritată, te-aș fi luat de bărbat, pentru că avem un principiu comun: fără datorii!
- Dă-i omului ce-i trebuie, că doar n-o să-l ții aici toată ziua, dragă, zise Valerica.

Camerista!, i se înfipse lui cuvântul în creier. Sigur că ea e, doar că fără halat arăta și mai bine. Prin rochița făcută cu economii specifice programului de austeritate anunțat de guvern, însoțit de zâmbetele sadice ale câtorva miniștri rotofeți, i se vedeau, tulburător de clare, formele trupului.

- A, cred că ne cunoaștem, spuse aproape fără să-și dea seama. Nu cumva lucrați la hotel?

Îi citi o clipă în priviri deruta, apoi totul se liniști.

- Ba da... Acum mi-am amintit și eu că erați la bar cu domnul Relu...

Deci, Relu era *domnul*, iar el *instalatorul*, adică un nimeni, statut impus de stăpâna casei – femeia-drac. Normal ar trebui să inventeze ceva și să plece cât mai repede din această casă, din preajma acestor două femei care erau, într-adevăr, frumoase, însă periculos de inteligente și afurisite, plus alte calități pe care le-or mai fi având...

- Valerica, zise stăpâna casei, intră în sufragerie și spune-mi cu ce să te servesc. Cafea nu am, coniac nu am, dar pot să te servesc cu o votcă din fosta Uniune Sovietică și pepsii... Cam ce lungime să aibă sfoara?, îl întrebă pe el. Să ajungă de la fereastră până jos? E destul de riscant.

- Știu, râse el cu un fel de behăit ovin.

În aceeași clipă își zise că, uite, ce bine se pricepe să joace teatru. Doar numai pentru că se lăsase dus de nas... Cum dracu' de nu-și dăduse seama, încă de la început, din cuvintele și comportamentul ei, că exista ceva dubios în atitudinea acestei femei? Se lăsase pur și simplu târât de glas și de șolduri, asemenea unui adolescent. Dar am făcut, totuși, unele progrese, se consolă în gând, pentru că de la țigancă și până la o vânzătoare, chiar și de la un chioșc, era ceva distanță. În orice caz, își zise, dacă scap cu bine și azi e pentru ultima dată când mă arunc în astfel de aventuri de adolescent prost. Ce rost au, în afară de satisfacerea unor necesități strict biologico-erotice? De sentimente nici nu putea fi vorba, niciunul din ei n-ar fi fost dispus la suferințe de acest fel. Nu era nici vârsta nici momentul, deși Relu spunea

uneori: măi, nu trebuie iertată niciuna, cum o prinzi... la pat cu ea. Crezi că ele așteaptă altceva? Să nu-mi spui mie că visează plimbări sub clar de lună și că, Doamne ferește, nu-i trece prin minte posibilitatea unui contact sexual. Să fim serioși, domnule! Sunt și ele oameni, iar dacă le acordăm acest statut, atunci, automat, trebuie să le vedem și latura dorinței de... În sfârșit, să nu intrăm în amănunte indecente. Amănunte indecente! Relu ăsta era o figură! Păi, tocmai amănunțele astea indecente erau baza relațiilor dintre sexe, chiar dacă, în general, o coteau cu eleganță pe după paravanul binefăcător și onorabil al moralei fiecare participant la... imoralități de genul: relații extraconjugale. Sigur, nu toți erau păcătoși, dimpotrivă, cei mai mulți erau oameni la locul lor, cu familii respectabile, cu soți și soții, croiți și perfecționați de-a lungul anilor conform indicațiilor date de ofițerul stării civile în urma aceluia *da*, anemic totuși. Aceștia purtau cu demnitate drapelul exemplului personal și de grup, atât în familie și societate, cât și la locul de muncă. Bărbatul nu venea de la serviciu și se apuca să citească ziarul, ci punea mâna pe mătură, aspirator – în funcție de starea materială – și își ajuta soția la treburile casei, fredonând arii din opere sau cântece educativ-mobilizatoare. Iar lucrul mergea cu un spor incredibil. Și unde mai pui că, în câte o zi, cineva, cu funcție de răspundere la întreprindere, venea întâmplător la cetățeanul respectiv și constata conduita bravului om al muncii care, și care, și care!

Așa că la o adunare generală a salariaților, omul își auzea numele la aspecte pozitive, ca un exemplu demn de urmat. Era un stimulent extraordinar și nu mai departe decât în ziua următoare majoritatea covârșitoare a participanților la adunare procedau la fel și, uite-așa, se crea opinia de masă, uite-așa copiii aveau posibilitate să urmeze exemple și în general să existe certitudinea că orele de dirigenție – teoria – se împleteau emoționant și armonios cu practica din familie. Numai eu fac notă discordantă, se întristă Pantelimon Șoricu desfăcând o piuliță de la conducta de apă caldă. Pur și simplu am ajuns un intrus, un om de nimic, între ceilalți oameni și colegi. Chiar în acest moment ei își aduceau contribuția la mărețele înfăptuiri din localitate în timp ce el... Adevărat că repara o defecțiune care aparținea într-un fel de activitatea salubrității din oraș, de primărie în ultimă instanță, dar aceasta nu-i atenua aproape cu nimic vina de a fi încălcat, cu bună știință, etica comportamentului din viața de zi cu zi. Pentru că scopul în sine era altul, un scop murdar pentru ființa omenească

dotată cu rațiune. Cum de se putuse coborî într-atât? Nu-i ajunsese greșeala cealaltă, cu țiganca? Acum, altă istorie, și încă nu-i gata, pentru că uite, stătea acolo, băgat pe jumătate sub chiuveta din bucătărie, încercând să-și dovedească priceperea la o treabă absolut străină de el. Cum dracu'? Femeia asta nu-și dăduse seama că el nu arăta, totuși, ca un simplu meseriaș? Cel puțin după îmbrăcăminte ar fi trebuit să priceapă că rosturile sale erau cu totul altele decât să repare chiuvete. Să fi găsit alt compromis, cel puțin mai onorabil, mai... În situația în care se afla acum, nici nu-și mai putea imagina o revenire la reluarea aventurii începută cu vreo oră înainte când, încrezut în puterea sa de seducție, mizase pe o reușită fără probleme și fără pierdere de vreme. Când acolo... Și dacă povestea fusese pusă la cale de... cineva? Cine? Nu cumva am devenit superstițios?, se alertă. Se și văzu mergând conștiincios la biserică alături de familie și de alți camarazi întru ale cultului religios. Dar aceasta încă nu ar fi chiar atât de grav. Merse și mai departe cu imaginația, ajungând la cultul Martorii..., în casa aceea de pe strada Bapțiștei – cultul Martorii lui Yehova pe strada Bapțiștei!, ironia sortii! – interpretând cu frenezie, alături de alți fanatici, cântece-texte prelucrate rudimentar din versetele biblice. Își aminti cum într-o zi, trecând pe acolo, îl văzuse ieșind pe individul acela cu ochi bulbucați și figură de ticălos perfect, care ocupa pe undeva vreo funcție importantă, fiindcă îl văzuse de mai multe ori coborând dintr-o Laguna neagră cu număr, mic și palid, cum zicea Relu. Încă nu-și revenise din starea convulsivă și arăta groaznic. Vrusese în primul moment să se repeadă să-l ajute, abia apoi realizând ce trăiri îl încercau pe distinsul personaj, ocupantul unui loc spre vârful ierarhiei aristocratice a orașului. După trei săptămâni îl auzise vorbind la Casa de Cultură despre educarea materialist-dialectică a tinerei generații. Frumos, dominându-și auditoriul cu fraze de intelectual rafinat, aproape o oră demonstrase șubrezenia și decăderea, compromisul și întunericul în care se zvârcoleau religia și în special cultele religioase care proliferau totuși, gășind adepți printre indivizi insuficient educați în spiritul noii civilizații. Îl așteptase la ieșire și îi spusese:

- Știi că nu mă cunoașteți și nici nu are vreo importanță. Dar aș vrea să vă întreb ceva: pe strada Bapțiștei numărul 7, mergeți des?

Un moment sperase să-l vadă pe individ leșinând... Nu se întâmplase nimic, în schimb îl auzise vorbind cu un calm imperturbabil:

- Cum să nu vă cunosc, domnul meu? Nu ne-am întâlnit noi în ziua de..., nu are importanță, când eu tocmai ieșeam de-acolo? Ba da. Și am să vă răspund că da, merg, adevărat că nu prea des, dar simt uneori nevoia s-o fac. Vă mirați? Sigur, chestiunea, văzută dinafara ei, pare contradictorie, însă nu uitați un adevăr simplu, știut până și de cei mici: ca să poți combate *ceva*, trebuie să cunoști acel *ceva*, nu-i așa, domnul meu? Pot eu să înfierez religia și tot ce ține de ea, dacă nu știu ce se petrece acolo, tocmai în lumea manifestărilor ei intime? N-am cum. La revedere – m-am bucurat sincer, domnul meu... De cunoștință, vreau să zic.

- Ești un măgar!, șoptise el în urma lui. Du-te dracului!...

Îl părăsise acolo, sub copertina de la intrarea principală în Casa de Cultură, ca pe un obiect oarecare lipsit de orice importanță. Avusese dreptate grangurul: ca să poți combate, trebuie să cunoști, trebuie să cunoști armele dușmanului pentru a le putea transforma în bumerang la nevoie. Dar care erau, într-adevăr, armele cu care puteai fi lovit într-un moment sau altul, într-o situație sau alta? De fapt, rămăseseră câteva convențional-știute, pentru că civilizația adusese cu sine, și o făcea în continuare, arme din ce în ce mai sofisticate, mai imprevizibile. Și nu numai atât: chiar și modul de a ataca o victimă nu se limita la lovitura propriu-zisă, ci se compunea dintr-o suită de elemente sofisticate, uneori atât de complicate încât însăși victima dorea din tot sufletul să se termine o dată cu mascarada, declarând în scris că își recunoștea o vină în fapt imaginară. Sigur, ca să fi putut lovi nu era suficient să ai arme. În general, oamenii dispun de tot felul de asemenea obiecte, însă câți dintre ei le și pot folosi fără a-și risca locul de muncă, funcția și etc.? Foarte puțini. Dar cu grangurul, considerase el, lucrurile stăteau și mai complicat: în primul rând era bine de știut când fusese sincer: când ieșise de la „Martori...” livid la față sau când îl dojenise pe el, atenționându-l ce mare importanță avea cunoașterea în problema combaterii cu succes a misticismului, a diferitelor manifestări religio-cultiste.

Tot căutând cu mâinile pe sub chiuvetă, simți ușoara atingere a pânzei de păianjen. Un păianjen, își zise. Ce dor îmi era să văd unul! Ia să văd eu cum mai arată sadismul personificat. Și imediat gândi: într-adevăr, mult nu mai am până ajung la ospiciu. S-ar putea chiar primul drum să fie într-acolo, în eventualitatea că scap nebătut măr de aici. Frumoasă alternativă: bătaia sau casa de nebuni. Cum de-am putut coborî atât de jos, sfinte Dumnezeule? Cine m-o fi împins? Sigur, n-am cine știe ce funcție, dar nici una care să-mi

permiță un compromis atât de groaznic: instalator de ocazie și, culmea, nevoit să-mi dau toată silința. Deci, asta-i arma cu care mă lovește vipera! Mă umilește... Cum de-am putut să cad în cursa asta stupidă? Cum de nu mi-a trecut prin minte și posibilitatea răzbnării pentru întâmplarea aceea cu spațiul excedentar?

- Doamnă, strigă, vreți să veniți puțin?

Îl auzise sau nu? Stătu câteva clipe și ascultă: în sufragerie, cele două femei continuau să discute despre ceva desigur interesant, deoarece li se auzeau din când în când exclamațiile de uimire. O va chema aici și-i va spune câteva cuvinte care s-o facă să-i piardă pofta de... Dar uite că nu venea, sau nu auzise când o strigase. Soluția era să meargă el acolo și să-i spună *fransch*, cum zicea Relu, că el era cine era și că nu-i convenea deloc atitudinea ei – și ca om și ca femeie –, așa că n-are decât să se gândească bine până nu era prea târziu, pentru că el ocupa, totuși, o funcție la Primărie, la Spațiul Locativ, cu ajutorul căreia mai putea lua niște măsuri: o amendă, o evacuare, o invitație la un for. În orice caz, indiferent ce se va întâmpla, umilința de azi i-o va plăti. Chiar lângă perete simți îmbucătura conductei cu altă conductă și apa; încercă și își dădu imediat seama că, din cine știe ce motive, înfiletarea fusese făcută aiurea. Conducta cedă mai ușor decât se aștepta și un șuvoi de apă fierbinte i se năpusti prin mâneca hainei. Mare prost sunt, gândi. Cine dracu' a mai văzut instalator lucrând în costum de culoare deschisă, cu cravată și cu pantofi de lux, drept că stângul având talpa desprinsă în două locuri, însă aceasta era o problemă strict personală. Reparația se redusese la o simplă joacă. Uitase, cum de uitase de păianjen? Se aplecă și mai mult de șale și intră sub chiuvetă aproape cu tot trupul. Colțul din dreapta se întunecase din cauza umbrei lui. Scoase bricheta și o aprinse... Nu o ținu mai mult de un minut, studie insecta pe îndelete, aproape bucurându-se ca de o întâlnire cu o cunoștință veche, nu cine știe cât de apropiată, dar a cărei prezență nu era dizgrațioasă. Era un păianjen de o mărime impresionantă – așa ceva nu mai văzuse – era convins, niciodată. Însă ceea ce îl șocase, de fapt, în clipa aprinderii brichetei, fusese altceva: mărimea capului insectei și asemănarea cu o figură de om. Nu una de necunoscut, ci, dimpotrivă, aducea clar cu cineva în miniatură, o reproducere fidelă a unui cap... Al cui? Într-un genunchi, sprijinit cu mâna de conductă, stătu așa câteva momente încercând să-și amintească, să recunoască în figura aceea, diformă totuși, originalul. Originalul? Dar, la drept vorbind, cine ar

putea să garanteze prioritatea? Poate că nu păianjenul semăna cu un chip de om, ci invers. De ce nu? Dar despre cine să fi fost vorba?, se întrebă. Trebuie să mai văd o dată, trebuie să mă conving că nu e o halucinație, un produs al autosugestiei, al imaginației mele bolnave, mai corect spus, îmbolnăvită de umilința la care m-a împins propria-mi idioțenie. Nu, nu era absolut nicio eroare: capul vietății semăna perfect cu al... Să fi trecut trei sau patru ani de atunci? Chiar el, cu o carioca, scrisese anunțul că în data cutare, în sala de festivități, va avea loc o întâlnire între salariații întreprinderii și o brigadă cultural-științifică de la București, aflată în turneu prin țară pentru luminarea contribuabililor asupra unor probleme legate de economia de piață și integrarea în UE. Fusese o întâlnire plăcută, instructivă, un dialog util între salariați și personalitățile din brigadă, pentru că erau, într-adevăr, niște oameni deosebiți, cu experiență în ale contactelor cu lumea de rând, așa cum se și exprimase un component al brigăzii, care fusese invitat, ultimul, să ia cuvântul. Câteva minute bune nimeni nu reușise să priceapă ce se chinuia el să spună. Vorbea dezlânat, cu pauze mari – și, credea el, de efect –, trecând de la o idee la alta, sclav al unei incoerențe în gândire pe care, din cauza imbecilității, nici nu avea cum să o sesizeze. Oamenii începuseră să se foiască pe scaune, să tușească până când, la un moment dat, un salariat roșcovan se ridicase în picioare și zisese:

- Domnilor, vi-ți supăra – nu vi-ți supăra, să mă bată Dumnezeu dacă eu pricep oareceva din ce zice domnu'. Am părerea că, fiind muncitor necalificat, și ardelean, bag sama că sunt ceva mai prost decât marea majoritate plus unul de aici, așa că dați-mi voie să plec... Adică nu, mai am o întrebare...

- Dar n-ați întrebat încă nimic, i se spusese.

- Așa e, aprobase roșcovanul, de fapt, m-am întrebat doar în cap la mine, în mintea asta a mea de om de rând, cum zice domnu'... Iertați-mă, n-am auzit bine numele, că îmi cam fâlfâie urechea stângă. Și nici nu mai contează acum. Vreau să întreb: pot să știu și eu ce ocupație are domnul profesor?

- Tot colțos ai rămas, se auzise atunci vocea liderului de sindicat. Colțos și neatent. În primul rând nu este vorba despre *profesorul*, ci despre *domnul* și, în al doilea rând, nu înțeleg ce rost are să întrebi despre ocupația unui om pe care îl numești profesor...

- Ziceți cum vreți. Eu la viața mea n-am decât patru domni: cei din echipa de la desfundări canale. E cineva împotriva?, își rotise roșcovanul ochii prin sală.

Nu spusese nimeni nimic, însă se citea clar pe fețele tuturor că acel membru al brigăzii nu-i mai interesa. Liderul de sindicat le spusese că aveau în fața lor pe unul dintre cei mai importanți scriitori tineri, căruia tocmai îi apăruse un roman de mare succes.

- Nu se poate, zisese liderul în încheiere, să nu fi auzit despre el. Se intitulează „Funcționarul de la administrație”. Așa arată cartea... De altfel, domnul scriitor, după terminarea programului nostru, va acorda autografe. Să păstrăm liniștea, stimați domni. Membrul brigăzii, scriitorul, mai vorbise un sfert de oră, reușise să-i facă pe câțiva să sforăie, apoi acordă, într-adevăr, autografe din ce în ce mai ilizibile, însă garantate printr-o semnătură aducând foarte bine cu un ștreang atârnând neglijent pe un perete de grajd.

Și da: capul insectei era o minireproducere fidelă a capului scriitorului, o extremitate a corpului mai expresivă decât ar fi putut exprima oricât de multe cuvinte.

În câteva locuri pânza cedase la atingerea mâinii și țesătura nu mai arăta ochiului figuri geometrice, ci ochiuri deformate, agățate, parcă în disperare de cauză, de câte un fir mai mult bănuț decât vizibil. O muscă mare, verzuie, începu să se zbată în imediata apropiere a păianjenului, parcă vrând să-i arate lui starea gravă în care se afla și de unde nu mai avea, în realitate, nicio șansă să mai scape. Stă în puterea mea, își zise Șoricu, să salvez o vietate, să omor un păianjen și, în același timp, să-mi rezolv – conform zicerii populare – iertarea a cel puțin două păcate. Însă nu o voi face. Nu vreau să am niciun amestec în toată lupta asta pentru existență, numai dacă aș fi, eventual, trimis în casa aceasta cu scopul de a... de a... Doamne, ce nebunii pot să-mi treacă prin minte! Adică, de ce nu? Ia să mă uit puțin la mine, la soarta mea, în acest minut. Nu cumva semăn și eu cu o vietate prinsă în pânza unui păianjen? Nu cumva, cineva, în clipa asta, mi-a hotărât deja soarta? Sigur, aș putea să plec, să ies de sub chiuvetă, să trec în sufragerie și să... Adică nu: la ce ar mai folosi? Pentru a mă compromite de tot în fața a două târfe ale orașului? Pentru că altceva nu sunt... Dar n-o fac, dau dovadă de lașitate deplină, îmi calc – chiar dacă regretând, sau revoltându-mă – demnitatea în picioare așteptând ceva, nu știu ce, probabil să vină bărbatu-său acasă să mă ia la bătaie! Sau măcar să anunțe poliția că

am intrat în casă prin efracție, că îi lipsesc niște obiecte de valoare moștenite de la părinți!

Nu găsi repede un cuvânt care să-i explice cât mai veridic ipostaza și situația, însă o auzi chiar atunci pe cameristă, din sufragerie:

- Rezolvă-ți, dragă, problema cu instalatorul și vino să ne ocupăm de...
Însă dă-mi voie să mă mir: cum Dumnezeu l-ai găsit pe mototolul ăsta?

Camerista avea perfectă dreptate și auzind-o plecând îi trecu prin minte o enormitate: s-o felicite și să-i strângă mâna ca la un bun prieten. Încă un semn de tâmpenie, gândi apoi privind cum se dezbrăca vânzătoarea... Rămasă într-un furou scurt și transparent, îl întrebă:

- Vrei să pun puțină muzică?

- Sigur, aprobă el. Dacă ai Simfonia a IX-a, m-aș bucura, zise gândindu-se că o dădea gata cu preferința lui muzicală.

- Cu multă plăcere, răspunse vânzătoarea, dar nu le am decât pe cele opt. La ultima acum lucrează sărmanul Beethoven.

Poc! Parcă i-ar fi tras un glonț în cap. asta însemna să judeci oamenii după criteriile arbitrare și aparente. Lui nu i-ar fi putut trece prin minte un asemenea răspuns care cuprindea în el inteligență, ironie, cultură generală și încă alte nuanțe ajutând frumos la rotunjirea unei personalități... N-are decât, gândi, oricum, pe aici nu-mi mai vor călca picioarele în vecii vecilor. N-are decât să explodeze de inteligentă ce e!

XV

Doctorița Ioana Cojan deschise ușa cabinetului și întrebă:

- Mai așteaptă cineva pentru consultație?

Nu mai era nimeni pe sală și ea continuă, întorcându-se spre Mihai:

- Dacă nu aveți nimic împotriva, vă însoțesc până în apropierea hotelului...

- Consultați și la domiciliu?, întrebă el.

- Rar. Bolnavii mei, în general, sunt suficient de sănătoși pentru a nu avea nevoie de Salvare... Vin singuri la mine și, doar uneori, la plecare, îi văd pe unii că abia se mai țin pe picioare.

- Aveți vreo explicație?

- Simplă, mai simplă decât ar părea: omul vine la mine având doar senzația că i se întâmplă niște ciudățenii în suflet. Nu știe despre ce este vorba, are doar niște bănuieli vagi. De fapt, el nu dorește să fie tratat, ci să afle doar dacă i se întâmplă într-adevăr ceva sau i se pare. Vrea o certitudine, cei mai mulți oameni trăind într-un fel cu convingerea că, în realitate, totul e în ordine numai că uite, a apărut ceva, un semn, un semnal care, desigur, nu poate fi periculos. Unii chiar îmi vorbesc de sus, încrezători în sănătatea lor care niciodată nu le-a făcut probleme și, adică, de ce tocmai acum? E un fel de optimism-platoșă în spatele căruia încearcă să se simtă bine, încearcă să-mi demonstreze mie opusul unui fenomen pe care eu îl sesizez de la prima vedere. Am zile rele, când simt nevoia să fiu sadică și mă joc un timp cu cei prea încrezători cu sănătatea lor, categoria plinilor de ei, a convingătorilor că o stare materială bună rezolvă totul de la sine, inclusiv prelungirea vieții. Interesant, nu? Ai putea crede că e vorba despre niște oameni-pacienți inventați de mine, însă, din păcate, categoria aceasta de inși, de oameni bine situați în ierarhia socială, există.

- Îi știu, doamna doctor, deși cred că dumneavoastră exagerați puțin...

- Deloc: aş vrea să demonstrez zilnic că ei sunt o realitate palpabilă. Dar, apropó de palpabil: după ce mă plictisesc ascultându-i, ascultându-le exteriorizarea aroganței, le palpez o oarecare zonă a capului – absolut indiferent care – îi rog să privească fix, le spun așa, în treacăt, că o internare la Maza și un tratament adecvat, neapărat sub supraveghere de specialitate, i-ar putea feri de un posibil sindrom de nuanță neurastenică finalizat chiar cu paralizie. Mă amuză brusca schimbare care se produce pe fața acestor oameni în doar câteva secunde. Și pleacă de la mine pleoștiți, apăsați de monstruoziitatea unui destin care, uite, totuși, poate să devină neîndurător, insensibil la starea de bine existentă la un moment dat în viața lor. E adevărat că în asemenea momente simt milă față de ei, de fragilitatea ființei umane în general, sunt, în același timp, și revoltată pentru umilința lor în fața aceleiași implacabil destin-timp. Însă mai rămâne ceva foarte important: dacă l-aș chema înapoi pe oricare dintre acești aroganți și aş spune că a fost doar o glumă de-a mea, în realitate el fiind incredibil de sănătos, în clipa următoare ar redeveni la poziția lui de arogant. Adică experiența asta, în fond inocentă, nu i-a învățat nimic. Eu însă am zile când mă simt un fel de... Dumnezeu, sau locțiitor, mă rog, în stare să-i facă pe oameni fericiți sau nefericiți, aroganți sau umili.

- Aceasta este una dintre experiențele dumneavoastră profesionale, probabil, constată Mihai.

- Nu e rău s-o luăm și așa, nu mă deranjează.

- Dar cu mine cum e?

- Vreți, totuși, un diagnostic?

- Scris.

- Aș putea scrie fără nicio rețineră: sănătos, și ați putea să vă desfășurați activitatea în continuare fără probleme, dar, recunosc, aş fi nedreaptă, pentru că... Nu vreți să intrăm la o cafea? Vă invit eu...

- Nu refuz o cafea bună, doamna doctor, dar prefer un ceai...

- Aici au o cafea naturală foarte bună. Nu știu cum, nu știu din ce surse, unii le spun dubioase, dar pe mine nu mă interesează. Mă interesează, dacă doresc, să găsesc o cafea bine preparată, indiferent la care local din oraș m-aș opri, ceea ce din păcate, nu se întâmplă, pentru că nu ajunge să vreau eu...

- Dar, în același timp, s-ar putea să mai dorească așa ceva încă un milion-două de indivizi, completă Mihai.

- Da, și?, îl privi mirată doctorița.

După pustietatea cofetăriei deduseră simplu că nu era cafea din cea bună. La o masă erau doi tineri – soț și soție, probabil – care, gânditori, cu privirile atârinate în gol, ronțăiau semințe de dovleac având fiecare în față câte un pahar cu Cola. Mihai își aminti dintr-odată cum, cu ani în urmă, în cofetăria „Iasomia”, în orașelul său, mirosind a săpun de rufe ordinar, bea zilnic o licoare gălbuie cu gust de câine murat, gust pe care fabricuța de răcoritoare nu putea nicicum să-l elimine; doar cafeaua *nechezol* mai atenua puțin aroma sucului pretențios zis *de lămâie*, cu etichete care de care mai exotice, dar fără nicio legătură cu conținutul. Într-un timp, participase la o instruire pe linie de producție. Directorul fabricuței ținuse o cuvântare din care trebuia să deduci că produsele lor erau singurele răcoritoare căutate pe piața externă, fără nicio concurență. Norocul fusese că cineva din prezidiu, cu un gest de plictiseală, îl oprise, încercând să-l salveze astfel și dintr-o iminentă cădere în ridicol. Însă omul insistase în a demonstra ponderea și importanța economică în contextul dezvoltării multilaterale, și așa mai departe, până când i se spusese clar să încheie întrucât mai doreau să vorbească și alții, iar timpul...

- Timpul, domnule director, timpul, bătuse cu arătătorul în cadranul ceasului *Raketa*, „Made in CCCP”, reprezentantul organizației locale a partidului aflat la putere.

Directorașul fabricuței se așezase ofensat, dar fără a cuteza să i se împotrivescă activistului, amintindu-și de criteriul politic camuflat sub sintagma „competență profesională”, în baza căroră el fusese numit în acea funcție.

Și el, de-abia acum, auzind-o pe doctorița Cojan, își dădu seama că individul respectiv făcea parte din categoria descrisă de ea, fiind tipul-lider al categoriei în cauză. La o altă masă, trei țigănuși, probabil frați, mâncau din aceeași farfurioară o bucată de tort maroniu-gălbui. Culoarea acestuia se asorta perfect cu pielea puradeilor și Mihai le admiră câteva clipe degețelele umblând cu viteză prin farfurioară, rupând cu dexteritate din tort, și apoi, naveta la gură și invers, spre farfurie. Impresionant, într-adevăr.

- S-au înmulțit și ăștia ca bureții după ploaie, arată el cu o ușoară înclinare a capului spre masa țigănușilor.

- Dar cine vreți să se ocupe de natalitate și de problema demografică? Dumneavoastră? Apropo: aveți copii, domnule Rusu?

- Nu, n-am reușit să... Știți? Pentru asta, după părerea mea, trebuie să ai un fel de stabilitate familială, un fel de garanție. Or, în ce mă privește...

- Aveți cafea din cea care știți că îmi place mie?, o auzi pe doctoriță adresându-i-se unei fete de la bar.

Mihai uită pentru câteva secunde unde se afla și de ce.

- Din păcate, nu, doamna doctor, surâse fata.

Era de-a dreptul fermecătoare. Poate numai când nu aveau cafea bună, gândi Mihai cu un pic de răutate.

- Când am fost ultima dată..., reîncepu Ioana Cojan.

- O, dar n-am mai avut demult, zise ca un fel de scuză fata. De fapt, de când ne-a venit altă șefă. Zice că lumea trebuie să se obișnuiască... Numai că lumea, doamna doctor, nu mai vine, pierdem clienții. Ei, pe vremea doamnei Lenuța! Ea, sărmana, făcea pe dracul în patru și avea grijă de clienți, aprovizionă cofetăria cu aproape tot ce trebuia, veneau clienții la sigur. Eram atente cu ei, doamna Lenuța ne-a învățat să ne comportăm în așa fel încât fiecare client să aibă impresia că el e cel mai important. Și am băgat de seamă că, încet-încet, ne-am format clientela...

- Și, probabil, după atâta succes, zise Mihai, doamna Lenuța a fost promovată. Mi se pare firesc...

- Firesc?, întrebă fata. Iertați-mă, dar ce e firesc pentru dumneavoastră în lumea de azi? A venit una, zice lumea că e nevasta unui mare grangur politic, așa că doamna Lenuța nefiind în vreun partid, a trebuit să plece pe motiv că nu avea studii corespunzătoare, că nu era competentă... În schimb, nevasta grangurului e, că a terminat liceul de muzică! Iar pe doamna Lenuța puțin a lipsit să n-o promoveze în instanță, pentru că aducea cafeaua aia bună de nu știu unde... A scăpat, că i-am fost noi – eu și colega – două martore foarte bune... Mă rog... Dar au dispărut și clienții, au dispărut și realizările...

- Bine, păru cam plictisită doctorița, dar măcar așa, de-o cafeluță mică, n-a mai rămas prin vreo pungă? Uite, a venit un prieten din copilărie și... Poate găsești ceva, domnișoară...

- Ei, așa, de-o cafea-două, am păstrat pentru mine, pentru vreo ocazie, știți dumneavoastră cum e: nu dai ceva, nu faci nimic. Tocmai îmi făcusem

planul să-mi iau niște melană, un mov frumos, și cunosc lecția: dacă merg la colega de vizavi fără să-i duc ceva, nu primesc melana. Adică, ce, dumneavoastră nu știți?

- Poftim, zise doctorița întinzându-i o bancnotă, fă-ne, te rog, două cafele bune...

- Îmi pare rău, zise fata zâmbind din nou fermecător, dar n-am să vă dau rest, abia acum am deschis...

- Aveam mărunț, domnișoară, zise tăios doctorița. Fă-ne două cafele și lasă că ne socotim noi altă dată, bine?

- Vechiul truc, zise Mihai după ce se așezară la masă. Cam șmecheruță fata, nu vi se pare?

- Vechi și destul de eficace, bombăni doctorița.

- Mă, spurcaților, o auziră pe fată, ajunsă lângă masa țigănușilor, cu mâinile mâncați? V-am dat lingurițe, unde sunt?

- Nu știu, tanti, se smiorcăi unul dintre ei.

Ceilalți doi se ridicară de pe scaune gata s-o ia la fugă, însă fata îi înșfăcă de pe unde apucă, amenințându-i:

- Dacă nu scoateți lingurițele, chem poliția. Hai-hai...

Cel mai mic dintre ei scotoci printre ferfenițurile unui trening și scoase lingurițele după care plecară toți ca din pușcă, neuitând însă să se oprească un moment la ușă, să-și întoarcă fețișoarele galben-maronii și să scoată limba...

- Poate ar cam trebui să-i tratăm puțin mai altfel, zise doctorița, având în vedere viteza cu care se înmulțesc, pentru că – eu singură nu cred ce spun – într-un secol-două, vom deveni niște bieți tolerați copleșiți de imensul lor număr...

- Ei, râse Mihai, să nu exagerăm și mai ales să nu dramatizăm. Eu așa zice că problema noastră de a deveni etnie, sau naționalitatea conlocuitor-tolerată, se va rezolva în cel mult o jumătate de secol. Există o ordine în toate lucrurile.

- Într-adevăr, dar nu una impusă de noi, ci venită de undeva din univers, de la mama-natură și tatăl-Occident, împotriva cărora rezultatul oricărei lupte devine imprevizibil. Deseori, victoriile noastre asupra ei nu sunt decât simple utopii, dacă nu chiar bumeranguri...

- E prea complicat pentru mine – uitați că aveți în față un pacient?

- Un pacient mai sănătos decât mine.

- Îmi faceți complimente?

- Inutil și nici nu mă pretez la chestii din astea. Joc cinstit atunci când am de-a face cu oameni cinstiți.

- Poate vă înșelați, și chiar așa și este: nu mă simt un om cinstit. În primul rând, pentru că mă mint pe mine: îmi repet, de-un timp încoace, că tentativa de sinucidere a fost un incident, poate că nici nu mi s-a întâmplat mie, ci altcuiva, poate am visat, poate am dorit s-o fac din cauza Tudoriței... Vedeti? Există nu știu câte probabilități, oricare valabilă. De exemplu, acum, în clipa aceasta, dacă vă spun că în colțul opus nouă, între draperie și colțul ramei tabloului, este o pânză de păianjen, veți spune că sunt obsedat, că am halucinații, sau cine știe ce termen de specialitate aveți. Dar uite: pânza există și simt cum se naște în mine senzația de învăluire, de strangulare, de sufocare. Trebuie să fie pe-acolo și păianjenul, stă la pândă, așteaptă naivii și idioții să se atingă de inocenta lui pânză. Și ce-o să se întâmple, mă rog, își zic ei probabil, dacă luăm puțin contact cu această fină țesătură? Nimic, pentru că este prea puțin delicată pentru a ne pricinui vreun rău, așa că ia să vedem... Iar scârboșenia lipicioasă îi primește cum se cuvine, asigurându-i masa monstrului care stă de-o parte, asistând la spectacolul oferit de-o victimă tot mai conștientă de iminentul sfârșit, mai conștientă și mai neputincioasă. Apare groaza și cumplita realitate că orice ar face e în zadar. Însă culmea fenomenului, doamna doctor, nu e acesta, ci faptul că orice mișcare aduce după sine o înfășurare tot mai desăvârșită în pânza diabolică. E ca o cămașă de forță, vă dați seama? Puteți încerca să realizați această senzație?

- Ca glumă, merge, zise doctorița.

- Cum?! Nu credeți ce vă spun eu?

- De ce să nu cred? Cred, dar nu mă transpun pentru că e o naivitate, iar eu sunt o fire prea conștient-realistă ca să cad în idei superstițioase...

- Dar, doamna doctor, eu poate că sunt, totuși, bolnav...

- Vreți cu orice chip să-mi demonstrați asta? Dacă vă folosește, dumneavoastră personal și nu pentru a fi văzut cu alți ochi de către unii sau alții, eu pot să vă diagnostichez și așa.

- Nu, doamna doctor, datoria mea de pacient este să vă explic ce mi se întâmplă, nu să vă forțez asupra unui diagnostic. La urma urmei, pot admite

că sunt perfect sănătos, pot crede că din zece oameni unul îmi seamănă cât de cât din punct de vedere al obsesiilor, deci nu mai sunt o excepție, ci fac parte dintr-un grup, deci nu mai am nici un motiv să mă alarmez... Poate că tocmai ăsta să fie normalul, sau unul dintre normaluri, de ce mi-aș face probleme? Muncesc, merg pe propriile picioare, iubesc, urăsc etc., adică nu fac nimic nici mai bine nici mai rău decât alții, componenți ai aceluși normal...

- Pofțiți cafeaua...

Fata puse pe masă două cești – una ușor ciobită, alta discret fisurată – și se depărtă unduind ușor din șoldurile. „Cam plinuțe pentru vârsta ei”, gândi Mihai admirându-i, totuși, formele perfect armonizate, dar ce rost mai avea să aprobe sau să conteste legile misterioase ale naturii?

- Vă ascult, zise doctorița. Sau ați terminat?

- N-am nicio șansă, doamna doctor. Chiar zilele trecute mă gândeam că noi, oamenii, am putea vorbi tot timpul, pentru că raționăm, pentru că ne frământă probleme, și încă un milion de *pentru că*. Uneori, îmi dau seama că, tăcând, gândesc mai curat, mai adânc, mai nu știu cum să zic, în orice caz, sunt mai eu, mai concret parcă, nu știu dacă mă înțelegeți...

- Mă străduiesc, am interes, fiindcă îmi sunteți pacient...

- Am fost. Să fiu sincer, aș fi vrut să aflu, cu ajutorul dumneavoastră, mai multe lucruri despre mine, să mă cunosc mai bine. Din păcate, n-am reușit, nu reușesc... Parcă tot timpul mă provocați să vorbesc, să dialogăm despre nu-știu-ce fără rost... Iertați-mă, uite, acum, îmi trece prin minte că, poate, nici nu sunteți cunoscuta și apreciată doctoriță Cojan, ci un medic oarecare... Dar n-aș vrea să vă supăr. Am venit la dumneavoastră, recunosc, cu gândul să aflu un tămăduitor al frământărilor mele...

- Și când colo?

- Am descoperit că am făcut o mare greșală. Înainte de toate, semănați înfiorător de bine cu femeia pentru care am vrut să mă sinucid. Când am intrat la dumneavoastră, mi-a trecut o clipă prin minte că sunt victima unei farse sinistre a destinului meu care, parcă v-am mai spus, nu s-a purtat prea bine cu mine. Dar mă întreb și-acum, privindu-vă: cum poate să existe o astfel de asemănare? E de-a dreptul năucitoare. Deci, iată că destinul-păianjen, sau cum vreți să-i ziceți, nu numai că mă urmărește, dar își face simțită prezența când mă aștept mai puțin.

- Nu vă înțeleg: ba fugiți de această Tudorița, ba suferiți că vă lipsește. Ce se întâmplă, de fapt, cu dumneavoastră?

- Nimic, în momentul de față. Mă aflu într-o continuă așteptare. Nu știu ce aștept, nu știu pe cine aștept, însă e un sentiment pe care îl simt, îi trăiesc acuitatea permanentă și nu mă pot elibera de el. Ce să fie?, mă întreb de multe ori. Am greșit undeva și instinctul îmi sugerează că trebuie să mi se întâmple ceva? Curiozitatea față de necunoscutul aflat mereu în fața noastră? Poate fi chiar teama de pânză, pânza de păianjen... Și, poate că nu atât pânza, cât el, acel *cineva* sau *ceva* care o țese și îi face simțită prezența în fel și chip... Vreți să vă dau exemple? Dimineața, ceasul mă smulge brutal dintr-o stare a trupului și a sufletului cel puțin convenabilă, apoi orele de serviciu, grija pentru rezolvarea problemelor de serviciu, dar și frica de nerezolvarea lor, terminarea programului, cumpărături, drumul spre casă, acasă, culcatul seara, la o anumită oră, pentru a fi apt în ziua următoare etc., etc. Sau altfel: am venit pe lume, preșcolar, elev, eventual student, funcție – mă rog, muncitor sau funcționar – pensionarea, dacă mai ajung, și finalul tuturor finalurilor.

- Adică, moartea.

- Exact, doamna doctor: moartea care ne face egali, în sfârșit, pe toți. Dacă am putea să știm, abia aici și acum ar trebui să fim fericiți, pentru că numai acolo, pe lumea cealaltă, probabil, există egalitate deplină. Adică nu, n-am zis bine: nu pe lumea cealaltă, ci în momentul în care nu mai suntem decât prezențe fizice, când pentru cei rămași suntem posesorii unui atu, adică aflăm și știm ceva în plus față de ei. Însă imediat și întreb: ce rost mai poate avea? Mai putem ști? Utopii! Din pământ ai venit, în pământ te vei întoarce și, cu aceasta, *finita la comedia*.

- Pesimist feroce. Sunteți de-a dreptul contaminant, domnule Rusu. De-a lungul anilor am avut de-a face cu tot felul de situații, cu tot felul de oameni, dar vă spun cu toată sinceritatea: dintr-un anumit punct de vedere, sunteți un caz absolut singular.

- Doamna doctor, vă gândiți cumva să-mi asigurați funcția de cobai?

- Nu e frumos ce spuneți și parcă m-aș întrista dacă discuția noastră ar degenera în desuet. Vorbind strict profesional și cinstit, sunteți un caz interesant, de care mi-ar face plăcere să mă ocup.

- Și mie mi-ar conveni să fiu pacientul dumneavoastră permanent.

- A, nu! Vă rog să fiți mai atent: înainte de orice sunt medic, am datoria să încerc vindecarea bolnavilor, am datoria să fac tot ce e posibil pentru a respecta Jurământul lui Hipocrat.

- Dar acest „tot ce e posibil” implică, înainte de orice, calitatea de om.

- Și de femeie, nu-i așa?

- Exact.

- Însă eu v-aș ruga să vedeți în mine doar medicul...

- Aș fi, într-adevăr, un pacient alienat dacă aș face abstracție de frumusețea dumneavoastră. Nu vă fac complimente gratuite și sunt convins că au făcut-o destui înaintea mea, dar e un fapt, o realitate peste care nu se poate trece. E ca și cum aș încerca să ies dintr-o apă fără să-mi fie ude hainele. Simt cum mă inundă tot ce vă aparține, cum pătrundeți secundă cu secundă în sufletul meu, copleșindu-mă până la sufocare, o sufocare plăcută, purificatoare... Și vă recunosc de undeva, ba nu: o recunosc clar în dumneavoastră pe Tudorița, e o suprapunere formidabilă care creează în mine un sentiment ciudat, aproape superstițios. Dar sunt un ateu convins, cel mult cred în mine, adică eu sunt Dumnezeuul meu, încolo...

- V-am mai spus și înainte: fiți atent, că alunecați spre o zonă absolut interzisă și e cel puțin riscant.

XVI

- Doamnă Valerica! Doamnă Valerica!

Nici nu sesizase când ajunsese în apropierea hotelului, în dreptul grădinii de vară, un spațiu amenajat în fiecare an ad-hoc pentru a camufla, de fapt, destinația sa de berărie, unde se adunau tot felul de indivizi și unde se încheiau cele mai felurite și mai neașteptate tranzacții comerciale și combinații ale bișnițarilor. Aici era un soi de anexă a restaurantului în care prospera comerțul la negru cu tot felul de produse apărute în localitate pe căi necunoscute. De regulă, mijlocitorii erau țigani. Pe câțiva îi și cunoștea după figură, după privirile furișate, după gesturile precipitate, după un aer misterios ce și-l dădeau. Luau de la străini cu grămada, nu se uitau la bani, și vindeau apoi cu târâita, la prețuri triple. Fraieri găseau... Pe ea n-o tentaseră niciodată lucrurile străine, indiferent despre ce ar fi fost vorba. Deși câte o ciocolată bună nu refuza. Până într-o zi, când se trezise la ea în *Oficiu* cu un ins, cu un bărbat destul de arătos, care, vorbind destul de aproximativ românește, îi propusese o afacere absolut fără niciun risc, cum susținuse. El trebuia să plece urgent, iar în dimineața următoare ar fi trebuit să se întâlnească la etajul 3, în fața liftului, cu un cetățean așa și așa, căruia să-i dea un pachet pentru o verișoară din Alexeni. O ruga pe ea, dacă nu era prea mare deranjul, să spună că îl reprezenta pe el.

- Cum să nu?, zisese ea. Doar suntem oameni, trebuie să ne ajutăm unii pe alții, la oricine se poate întâmpla. Deci, ce să spun? Din partea cui e?

Și arătase spre pachet.

- Nu e nevoie, doamnă, știe el când vede cutia. Deci, acceptați, doamnă? Uite-aici, o mică atenție pentru dumneavoastră și vă mulțumesc din tot sufletul.

- Bine, dar nu e nevoie, se revoltase ea.

- Doamnă, eu știu că gesturile frumoase trebuie răsplătite și, dacă mă refuzați, mă jigniți. De altfel nici nu e cine știe ce...

Într-adevăr: două ciocolate mari, un deodorant, o oglinjoară chinezească în miniatură și un pachet mare de cafea *Jacobs*. Asta nu e cine știe ce?, se mirase ea. Însemna că pachetul conținea produse sau obiecte de valoare. Primul gând care îi trecuse prin minte fusese că ar fi trebuit să anunțe poliția, însă în ultimul moment se răzgândise: la urma urmelor, poate că omul chiar fusese într-o situație mai deosebită și nu ar fi fost omenește să... După o lună, se auzise strigată pe coridor:

- Doamna Valerica, sunteți într-adevăr, o mare doamnă. Vă mulțumesc încă o dată.

Imediat îl recunoscuse pe individ și-i zisese:

- De ce îmi mulțumiți?

- Cum, ați uitat?

- V-am servit, iar dumneavoastră mi-ați răsplătit fapta cu cât nu a meritat...

Îi dăduse alt pachet, ceva mai mărișor și, bineînțeles, și partea ei. Abia atunci înțelese...

- Doamna Valerica îi zisese individul, să nu vă faceți niciun fel de probleme, și, dacă nu vreți, nu mai vreți să colaborăm, îmi spuneți și rămânem bune cunoștințe, sau nici măcar atât.

Cum să nu fi vrut? Prinsese gustul micii aventuri, de altfel destul de avantajoasă, așa că zisese:

- Dar nu mă deranjează deloc, domnule...

- Lemin, jurnalist...

- Valerica Lictaru, simți și ea nevoia să se prezinte.

- Vă știu numele, cine nu vă cunoaște în hotel?

Nu-i plăcuse tonul cu care individul pronunțase cuvintele, și îl întrebase:

- Adică, ce vreți să spuneți, domnu' Lemin?

- O, nimic deosebit, doamna Valerica, doar că sunteți o femeie frumoasă și foarte multă lume vă agreează și vă respectă.

Intraseră în încăperea-oficiu, unde își ținea ea câteva lucrșoare, inclusiv hainele de schimb, iar Lemin se așezase pe dormeza-miniatură, afișând un aer cât se putea de familiar, având chiar o urmă de zâmbet în colțul gurii.

- Nu am nimic, zisese ea, doar, dacă v-ar face plăcere, vă pot servi o cafeleuță din cea dăruită de dumneavoastră.

- Cum să nu, cum să nu? Îmi face bine orice vine dinspre dumneavoastră. Și, de altfel, însăși faptul că putem sta câteva minute împreună, îl consider o împlinire frumoasă pe ziua de azi.

În timp ce începuse să pregătească cele două cafele, se gândea că, probabil, îi mai apăruse în cale un nebun sau, cel puțin, un ins care o făcea pe sentimentalul mânat de cine știe ce interese, în cel mai bun caz.. erotice. Tot discutând, privise în câteva rânduri la el și-i trecuse prin minte că, la o adică, nu arăta rău deloc. Îi simțise privirea urmărindu-i fiecare gest, urmărind-o cum se mișca în spațiul mic dintre dormeză și o măsuță de serviciu. Ca de obicei, acesta era deja un fenomen căruia nu i se putea opune, cafeaua fusese gata să dea peste marginea ibricului și ea se repezise să salveze conținutul și, mai ales, onoarea ei de femeie. Dar nu mai ajunsese: se împiedicase de genunchiul bărbatului și, fiind gata-gata să cadă, el o prinsese de mijloc cu un gest reflex. În fracțiunea de secundă următoare, ea își dăduse seama că nu ar fi avut putere să i se opună, în cazul că... Atingerea mâinilor lui adusese asupra trupului său un efect binefăcător, asemănător unei mângâieri tandre – dar de ce să fi fost tandru?, se întrebuse ea imediat. Sunt o proastă, mai proastă decât o adolescentă, își zisese. La urma urmelor e un bărbat care cutreieră țările, are de-a face cu tot felul de oameni și bineînțeles, printre aceștia, cu destule femei. Și totuși mâna lui întârziase, parcă, ceva mai mult decât ar fi fost nevoie pe șoldul ei.

- De ce nu sunteți atentă, doamna Vali?, o întrebuse în timp ce își retrăgea mâna fără grabă. Aș fi fost de-a dreptul nefericit dacă vi s-ar fi întâmplat ceva. Stați puțin aici, lângă mine, să vă liniștiți, v-ați speriat, nu?

Exagerat de multă grijă pentru o biată cameristă, gândise ea, ceva nu e în ordine. Dar tocmai acel *ceva* în... neordine, începuse să-i convină, să-i facă plăcere, și s-ar fi cuibărit cu un oftat de ușurare la pieptul lui – cam păros, dar, probabil, odihnitor. Și-apoi, trupul ei își cerea drepturile, dreptul la o viață normală, la împliniri biologico-sentimentale. O prinsese pe după umeri – să fi fost doar un gest de circumstanță fals-grijuliu? – și-i zisese:

- Încercați să vă liniștiți, doamna Vali...

- Iertați-mă că vă întreb, își auzise ea gândul rostit aproape fără să vrea, dumneavoastră sunteți chiar jurnalist?

- Dar, se mirase el, are chiar atât de mare importanță?

Nu avusese.

Se ajutaseră reciproc la dezbrăcat și făcuseră dragoste, abia într-un târziu, în timp ce sorbeau din cafeaua cu gust discret de ciocolată, el zisese:

- Vali, ești o femeie extraordinară!

- Sunt, aprobase ea, pentru că am uitat să încui ușa, iar Gârbocea de la *personal* are obicei să mă controleze uneori...

- Și?, răsese el. Altă dată, sigur n-ar mai fi făcut-o.

- Da-da, zisese ea neliniștită, dar aceasta ar fi putut să însemne chiar și desfacerea contractului meu de muncă.

- Da, și?, întrebase Lemn. Crezi că în Occident nu se poate trăi?

- Nu!, exclamase ea. Eu n-aș putea, fiindcă mă leagă prea multe de tot ce e pe-aici, începând cu acest Gârbocea care mă tot amenință, dar o face... românește, mă înțelegeți?

- Înțeleg...

Dintr-odată între ei se lăsase o undă de răceală, un paravan în dosul căruia fiecare își avea viața lui cu tot ce ținea de ea, bun și rău, dar aparținându-i datorită unor fire nevăzute, dar atât de puternice! Cum de-am putut uita măcar o singură clipă că suntem doi străini pe care nu-i leagă mai nimic?, se întrebase ea cu ciudă.

- Sper că vă mai pot vedea, doamna Vali, zisese Lemn înainte de a-și lua rămas bun. Eu o doresc din tot sufletul.

Se sărutaseră – un sărut de serviciu –, cum zicea uneori Dorin, și se despărțiseră fără ca ea să-i fi răspuns la întrebare. El mai venise totuși de câteva ori, mai adusese de fiecare dată câte un pachet, mai făcuseră și dragoste, însă ceva-ceva se schimbasese, se ofilise, iar ea constatasese că, de fapt, era vorba despre locul ocupat, în legătura lor, de problema „comercială” în detrimentul celei sentimentale. O dată îi zisese:

- Domnul Lemn, eu nu mai vreau să-mi rezolv problemele sentimentale ca pe niște probleme de serviciu...

- Iar eu țin prea mult la dumneavoastră pentru a nu fi de acord...

- S-ar putea și altfel?, întrebase ea oarecum înveselită.

- De ce nu?, întrebase și el. Aș putea să vă șantajez, dar v-am spus: acum țin prea mult la dumneavoastră ca să o pot face.

- Iar într-o zi, când relația noastră s-ar putea să vă incomodeze...

- Prostii, doamna Vali, prostii! Consider că suntem amândoi suficient de inteligenți și de realiști pentru a renunța la... mă-nțelegeți.

Mai venise de câteva ori apoi dispăruse. Pentru totdeauna, crezuse ea fără să regrete, gândindu-se că din legătura lor, în ce o privea, nu avusese decât de câștigat. Își reluase viața, într-un fel, de unde o lăsase și doar rareori își mai aducea aminte de el, de momentele lor bune...

Iar acum, îl văzu stând la masă singur, într-un colț al grădinii de vară și făcându-i semne cu mâna. Simți o căldură inundându-i tot trupul și, pentru moment, pur și simplu nu știu ce să facă: să răspundă ori să se prefacă a nu-l fi observat.

- Ce mai faceți, doamna Valerica? Nu vă mai aduceți aminte de mine?

Doamne, ce întrebare stupidă!

- O, exclamă, ce faceți pe la noi, domnu' Lemn?

- Am venit pentru câteva zile și, ca de obicei, am tras la hotelul dumneavoastră...

Între timp se ridică de la masă și porni spre ieșirea din grădină.

- Arătați la fel de bine, doamna Valerica, îi zise aplecându-se cu eleganță să-i sărute mâna, adică foarte bine! Cum mai trăiți?

- Bine, tot bine, zise ea cu început de zâmbet. Ca omul singur...

- Da, oftă Lemn, asta e viața, sau așa e viața, nu știu cum e mai corect să spun. În timp ce unii se plâng că ar fi prea aglomerați, prea posedați de semeni și de probleme, alții suferă de singurătate. Încă o bizarerie a destinului, nu-i așa?

- Dar eu nu mă simt singură deloc, domnu' Lemn, zise ea. Mă simt bine, uneori chiar foarte bine, în singurătatea asta a mea.

- A, desigur-desigur, aprobă el repede, depinde despre cine se vorbește în propoziție și nu despre ce. Trebuie să excludem din capul locului un șablon în ceea ce privește trăirea sentimentului de singurătate. Eu, de exemplu, aș suferi, poate aș ajunge cu gândul la sinucidere, pentru că aș simți singurătatea ca un fel de cămașă de forță, strângându-mă tot mai mult, pe măsură ce ar trece zilele, săptămânile... Sau, hai să nu-i zic atât de prozaic, s-o numesc un fel de... pânză invizibilă, o țesătură dintr-un material ciudat, ale cărui fire te învăluie discret și aparent inofensive, transformându-se apoi într-o senzație de ștrangulare până la sufocare.

- Ce-ați pățit?, păru Valerica fals speriată. Nu cumva ați trăit vreo experiență deosebită de când nu ne-am văzut?

- O, nu-nu! Ce vă spun acum, nu sunt noutăți pentru mine, doamna Vali, sunt senzații pe care le-am trăit și, tocmai din acest motiv, doar ideea de a le trăi din nou mă sperie. Îmi dați voie să fac câțiva pași cu dumneavoastră? De altfel, mă și gândesc să mă retrag în cameră, pentru că n-am o stare prea bună, poate și oboseala de pe drum, și căldura, și vârsta, că după cum vedeți nu mai sunt chiar tânăr...

- Cred că exagerați, dar, oricum, căldura asta cam năucește omul...

- Sunteți de serviciu după-masă?, o întrebă.

- Nu, eram în drum spre casă, de la sora mea. Uneori mai trec pe la ea, mai simt chemarea sângelui, cum se spune, ne mai destăinuim, ne mai plângem...

Ajunseră în dreptul intrării în hotel și se opriră. Lemni zise cu voce scăzută:

- Pot să vă mai văd cât rămân aici?

- Nu mi-am schimbat programul, răspunse ea zâmbind ușor și oarecum cu subînțeles. Sunt vizibilă între orele opt și șaisprezece, râse. La revedere...

- Un moment, doamna Valerica...

XVII

Când ieșiră din cofetărie, Mihai zise:

- Doamna doctor, mi-o luați în nume de rău dacă vă rog să-mi dați voie să vă conduc până... în sfârșit, câțiva pași?

- Într-adevăr, nu am de făcut decât câțiva pași, dar dacă doriți, nu am nimic împotriva. V-am și spus: sunteți un bolnav interesant, de la care aș avea de învățat...

- Ce-ar fi să ne căsătorim?, întrebă el serios.

- Și Tudorița?, întrebă doctorița la fel de serioasă.

- Poate că nu a fost decât un vis de-al meu, un fel de realizare a unei dorințe. Poate că așa ar fi trebuit să arate femeia cu care să fi făcut o familie, ideală din punctul meu de vedere.

- Domnule Mihai, nu sunteți nici omul și nici atât de bolnav să nu puteți delimita realitatea de vis, sau concretul palpabil de o abstracție, utopică în ultimă instanță. Adică aici este vorba și despre profesia mea, dar și despre profesionist și om în același timp. Or, ar fi greu de crezut că amândoi s-ar putea înșela, nu? Și spun aceasta nu pentru că Tudorița mi-ar sta în drum, ci pentru că, mai ales, pe lângă psihiatru mai sunt și femeie. Mai sunt și tânără, o văduvă tânără, mai sunt și frumoasă, sunt și sănătoasă, adică am niște calități – de altfel, normale – care mă obligă, să zic așa, la o viață firească, adică: profesie, serviciu, familie, dragoste și toate celelalte. O parte le am, altă parte le-am avut, însă nu se poate trăi din amintiri dacă avem în vedere anumite laturi ale existenței...

- Absolut de acord, zise Mihai. Imaginați-vă că Tudorița a existat cu adevărat, că există, și din anumite motive nu-mi este accesibilă. Aș putea eu să compensez prezența ei cu niște amintiri, cu niște trăiri din trecut? De fapt, ce fel de compensație ar fi? Un surogat, o simțire de care mi-ar fi mie însumi rușine. Eu vreau să trăiesc, așa cum îmi cere ființa mea întreagă, un trăit care s-o mulțumească absolut din toate punctele de vedere, abia atunci m-aș simți

împlinit, aş putea să spun liniştit că aceasta e viaţa, acesta modul reprezentativ de a fi, de a face legătura între generaţii, nu chiar la modul ideal, dar, oricum, pe undeva pe aproape, chiar foarte aproape...

- Dar cine ar vrea să se înşele pe el însuşi?, se opri doctoriţa din mers. Poate să existe cineva căruia să-i convină? E absurd, nu?

- Evident. Mi se pare totul extrem de limpede, însă constat imediat că, de fapt, ne hrănim aproape tot timpul cu iluzii, că mai nimic nu e așa cum dorim, ci mereu altfel, conform hotărârilor unui destin imprevizibil, sau, mă rog, a unor legi pe care nici nu le stăpânim și nici nu putem să le explicăm în momentul de față. Dar le simțim clipă de clipă acționând asupra noastră, iar uneori chiar în momentele-cheie din viață, fără a ne putea opune.

- Faceți ce faceți și o cotiți spre neputință, spre imposibilitate, spre îngrădire! Presupun că e pe-aproape... pânza!

- Chiar: dumneavoastră nu ați avut nicio singură dată senzația că vă zbateți nebunește pentru a scăpa din niște chingi nevăzute, mai bine zis de o cămașă de forță?...

- O pânză, deci? Nu, nu. În primul rând, pentru că am încredere în mine, în ceea ce sunt și ce fac, în faptul că reprezint umanitatea, un anumit nivel al ei de cunoaștere, chiar fiind vorba numai de specialitatea mea. Din aceste puncte de vedere, pe aceste considerente, nu am voie să fiu o mărginită, să am o gândire conservatoare. Oamenii, semenii mei, toți cei care vin la mine, o fac nu numai pentru a-și vedea de sănătate, ci pentru a verifica dacă mai sunt ei înșiși, dacă mai acționează și reacționează normal într-un context general și, mai ales, dacă pot îndeplini în continuare sarcina de a duce mai departe povara de a se numi oameni, povară care – să recunoaștem – de multe ori este cumplit de grea. Ei, gândindu-mă la toate acestea și încă o mulțime de alte lucruri, nu am dreptul să mă las învinsă de... simpla senzație a unei pânze.

- Nu m-ați înțeles, doamna doctor. V-am întrebat dacă ați avut vreodată senzația...

- Oricare om normal are, poate avea astfel de trăiri, însă ele nu trebuie să fie dominante, adică nu trebuie să le creăm teren prielnic. Sigur, aceasta este legată direct – măsura, vreau să spun – de om, de cultura lui generală, de pregătire, de ce nu?, și așa mai departe. Adică, în fiecare din noi există suficientă materie primă pentru a asigura o structură psihică corespunzătoare în lupta cu... pânzele, doar că trebuie exploatată rațional.

- Teorii frumoase, înălțătoare, doamna doctor, dar numai pentru cabinetul dumneavoastră. În afara lui... Ehe, viața, realitatea, dă năvală uneori cu o asemenea brutalitate în eul nostru, încât..., încât devenim brusc de o vulnerabilitate înspăimântătoare.

- Omul?

- Exact, doamna doctor. Omul, această ființă superbă, rațională, în stare să miște munții din loc, în stare să-și omoare semenul fără să clipească măcar, în fața unor situații-limită devine ceea ce este, de fapt: un minuscul fir de nisip sau, într-un caz mai puțin compromițător, o vietate expusă, fără nicio posibilitate de apărare, tuturor vicisitudinilor, tuturor loviturilor nevăzutului, imprevizibilului...

- Faceți ce faceți și ajungeți, iar și iar, la fatalism.

- Da de unde! Înainte de toate, vă spun sigur că nu sunt un pesimist, nu cred în sfârșitul lumii și alte bazaconii, că trăiesc cu picioarele pe pământ și că, în general, sunt un om cu mult mai realist decât s-ar putea crede.

- Era chiar necesară precizarea aceasta, domnule inginer. Fără ea portretul dumneavoastră ar fi fost imperfect. Simțeam eu că lipsește ceva. Dar cum rămâne atunci cu... sinuciderea?

- Simplu: acceptăm că perfecțiune nu poate să existe. Sunt supus și eu canoanelor lumii, respectiv, am momente mai dificile când...

- Îmi pare că destul de dese...

- Nu e o regulă, doamna doctor. Sigur, nu pot să neg că acuitatea trăirilor mele o întrece pe a altora și că datorită ei mi se întâmplă unele ciudățenii, ca să zic așa.

- De exemplu, până la întâmplarea de la hotel, cum ați trăit viața acasă, pe stradă, la serviciu, în alte delegații? Să nu-mi spuneți că în fiecare delegație vi se repartizează de către destin, pe care îl antipatizați atât, câte-un păianjen.

- A, nuuu! Dar sunteți de acord că oricui i s-ar fi putut întâmpla?

- Absolut!

- Poate nu ar fi luat o asemenea amploare, poate că nu ar fi fost în stare să facă legătura cu alte întâmplări cât de cât similare, și încă o mulțime de *poate*. Între care și *poatele* că nu toată lumea sau nu toți bărbații ar fi la fel de sensibil-receptivi la asemenea situații, altfel banale.

- De acord, dar eu sunt eu! Adică insul care...

- Trăiți la intensitate maximă sentimentul că ați fi un unicat? Vă convine ipostaza asta și o cultivați, poate, cu o intimă aroganță?

- Am de ales? Aș întreba, pentru că, oricum, suntem obligați de argumente incontestabile să ne credem unici, nu-i așa? Dar nu-mi face nici cea mai mică plăcere să fiu singur, fie chiar și numai din acest punct de vedere. Singurătatea nu duce la nimic bun.

- Credeți?

- Depinde ce avem în vedere...

- Gândiți-vă la singurătate vizavi de creatorul de artă...

- Mă gândesc, însă, în timp ce la mine este vorba despre o singurătate impusă de dinafara mea, la el este vorba despre o singurătate ce și-o impune singur, necesară pentru actul creației.

- Dar trăirile artistului pot lua forma unor senzații atât de puternice, încât să se transforme în prime semne ale alienării.

- Nu mă amestec, doamna doctor. Problema mi se pare strict de specialitate și nu mă pricep, însă atât pot să spun, că nu sunt de acord întru totul cu alienarea. De ce? Pentru că artistul, conștient sau nu, are în viziunea sa nu numai creația în sine, ci și destinația ei, contactul cu ceilalți, cu oamenii, în fața cărora el, artistul, va avea posibilitatea să se simtă un fel de Dumnezeu, iată marea satisfacție care îl poate ține pe acel *om din singurătate* în deplinătatea facultăților mintale.

- Totuși, se cunosc cazuri...

- Dar am negat? Le-am negat? Nu am discutat despre ele. Le admit în context și într-un anumit procent.

- Încep să țin la dumneavoastră, domnule inginer – sunteți un pacient de excepție... Ce-ar fi să vă mutați în orașul nostru?

- A, să devin cobaiul dumneavoastră? Nu e o mare problemă: am înțeles că sunteți văduvă, vârsta e ideală, aș zice. Frumoasă sunteți, profesie, ce să mai vorbim? Condiția mea e să... Auziți: ce-ar fi să ne căsătorim, totuși, doamna doctor...?

Râseră amândoi ca de-o năstrucnicie.

- Să ne mai gândim, totuși, cum bine ați zis, măcar până la viitoarea dumneavoastră venire aici, condiționă Ioana Cojan, prelungind ideea de glumă.

- Așa o spuneți de parcă ar fi vorba despre a doua venire a fiului omului.

- Păi, nu căzurăm de acord că sunteți unicat? Dar, apropo: citiți *Biblia*?, întrebă doctorița.

- De ce nu? O consider o lectură plină de învățăminte folositoare, instructivă și, nu în ultimul rând, o lectură care contribuie la cultura mea generală, la intelectualizare, dacă nu spun prea mult... Așadar, nu văd unde ar fi greșeala dacă citesc *Sfânta Scriptură*.

- M-am mirat, atâta tot, iar asta o pot face din *enșpe* motive, cum zice un băietan din bloc de la mine.

- Da, desigur, doamna doctor, mirați-vă, așa cum în clipa aceasta mă mir și eu de ce sunteți atât de... celebră, de ce vă caută lumea și încă o mulțime de *de ce*-uri, ca să vă imit. Și mă mir, în primul rând, pentru că pe mine nu m-ați ajutat cu nimic parcă, dimpotrivă, mă simt și mai derutat. Vă spuneam că am venit la dumneavoastră cu scopul de a-mi lămuri unele probleme de sănătate...

- Adică ce-ați fi vrut, domnule inginer? Să privesc la dumneavoastră și să vă spun de ce ați vrut să vă sinucideți? Sau să simțiți coborând peste dumneavoastră, asemenea unui duh sfânt, înțelepciunea cunoașterii cauzelor care pot avea, uneori, efecte stranii? Nu cumva îmi cereți prea mult? Dar, în definitiv, fiecare pacient are așteptările lui, iar eu dau cât pot, cui și cum pot, de multe ori insesizabil de puțin. La revedere și să știți, că m-am bucurat sincer de cunoștință. Iar în ceea ce privește sănătatea dumneavoastră, fiți liniștit: nu sunteți decât un personaj *molieresc*...

- Adică?

- Un bolnav închipuit. Vă convine diagnosticul?

- Mda, e o imixtiune în treburile mele sufletești, însă, în calitatea dumneavoastră de medic psihiatru... Aș vrea să ne mai vedem, doamna doctor, pentru că, vă spun cu toată sinceritatea, parcă am început să aflu lucruri noi despre mine, doar datorită dumneavoastră.

- Poftiți ori de câte ori simțiți nevoia, sau măcar atunci când veniți în orașul nostru în delegație, deși cred că sănătatea merită mai mult.

- Mulțumesc pentru invitație și voi face tot posibilul ca, mai repede decât v-ați aștepta dumneavoastră, să mă reîntorc pentru încă o cură de psihoterapie. Iar în ce privește căsătoria...

- A, nu, deocamdată nu sunt convinsă că am face casă bună noi doi. Am câteva motive foarte întemeiate, dintre care unul atârnă, mai bine spus ar

atârna, deasupra capetelor noastre mai amenințător decât sabia lui Damocles: nu mă cheamă Tudorița!

Înainte ca el să mai fi spus ceva, doctorița Cojan se îndepărtă lăsându-l în mijlocul trotuarului, statuie vie, cu mâinile atârânădu-i de-a lungul corpului, cu ochii având încă în ei lumina aceea apărută din clipa în care o văzuse prima dată. Se întoarse spre hotel gândind că, într-adevăr, și-ar fi asumat o mare răspundere față de sine căsătorindu-se cu această femeie. Și nici nu are rost să mă gândesc, își zise ajuns în camera care i se păru, brusc, rece și neprimitoare. Avea o mulțime de argumente împotriva unei posibile căsătorii. Mai avea doar câteva ceasuri de stat și cine știe când va reveni, așa că trebuia să se concentreze la alte probleme, cum ar fi întreprinderea, colegii și domnul director. Deja a prelungise delegația cu două zile fără să-i anunțe, ceea ce, sunt sigur, îl va face pe șeful de *plan* să zbiere, cel târziu mâine spre amiază:

- Îi fac referat și propun să i se desfacă contractul de muncă idiotului ăstuia. Ce crede el, că e firma lu' mă-sa? Să plece, să mă văd odată scăpat de el și să-mi aduc un om în care să pot avea încredere, cu care să pot munci, care să-mi execute ordinele și nu să filozofeze. Cine l-o fi angajat pe nebunul ăsta? Unde e fișa lui medicală? Ia aduceți-mi dosarul de la *Personal*, să văd eu cum stă individul ăsta cu sănătatea... Domnu' inspector, spune-mi, te rog, de unde l-ai recrutat pe Mihai ăsta? De unde dracu' a apărut? Cine l-a recomandat? Cine i-a cerut transferul? Cum l-ai încadrat la salariu? Nu cumva ai făcut vreo ilegalitate, domnu' inspector? Ia să văd, că vă trag o disponibilizare de vă fac cerșetori! Că sunteți niște incompetenți toți, domnilor, toți! Toți, fără nicio excepție! V-ați înscris în partid ca să obțineți locuri de muncă, ca să nu faceți nimic, ca să primiți salarii grase! Și mai vorbim de competență profesională, domnilor! Nu vă încadrați nici măcar în criteriul politic, darmita la cel profesional! Și ăla, nenorocitu' ăla de Rusu... Mi-ai adus dosaru', inspectore? Dă-mi...

- Păi, domnu' șef, știți că n-are...

- Cum n-are dosar de angajare, mă? Cum? Adică, n-are fișă medicală? N-are act de studii? N-are... Pfu! Isuse Cristoase! Iar noi îl ținem la firmă ca să... Ca să ce, domnilor colegi? Auzi, mă, domnule inspector: dacă-l mai prind pe-aici, vă cotonogesc pe amândoi, vă rup în bătaie... Doamne-Dumnezeule, suntem o firmă de neputincioși, ba nu, domnilor, o firmă de nebuni, de...

- Domnu' șef, dacă-mi permiteți, se va auzi atunci vocea răgușită a lui Cocârdea de la „Invenții și inovații”, colegul Mihai este fratele noului nostru ministru...

- Care ministru? Păi, nu e Săsescu?

- Nu, l-au schimbat aseară cu Rusu...

- Cum?!? Adică un electronist la agricultură? Ei, da, nu e rău, încă mai avem speranțe să facem țara asta praf și pulbere până partidu' nost e la putere...

- Poate v-aude șefu' cel mare și...

- Da, și? Nu tot așa se va întâmpla? Vrem să facem bici dintr-o semicolonie și să și pocnească... Bine, inspectore, nenorocitu' ăla de Rusu să-și completeze dosaru' cu tot ce trebuie și-apoi mai vedem... A, dă-mi și...

Pentru moment nu va mai ști ce să ceară, așa că inspectorul va reuși să spună:

- Domnu' șef, dacă pierde partidul nostru alegerile anticipate, zburăm cu toții. A, uitați aici, găsiți dosaru' lu' Rusu, poftiți... Aveți totul în legătură cu domnul inginer.

- Cum, totul? Unde sunt certificatele medicale pe ultimele douăsprezece luni? Vreau să le văd, pentru că omul ăsta e un angajat bolnav, un... un...

- În ultimii doi ani nu a fost în concediu medical, va zice planificatoarea Celestina, care se ocupa cu retribuțiile și certificatele medicale.

- Nu cu dumneata discut!, i-o va reteza șeful biroului. Încă nu discut cu dumneata. Ce ziceam? A, da: acest salariat este un sinucigaș, așa că oricând putem rămâne fără un om, nu? De ce ne-om fi încurcat noi cu incapabilul ăsta, domnule?, va suspina șeful de birou. Și acum, unde e? Unde umblă pe banii statului? Se plimbă, se ține după curul femeilor, că de aia nu se-nsoară, ca să nu aibă obligații de familie, să nu-l întrebe nimeni unde a fost... Dar, uite, o să-l întreb eu acum, și-o voi face în așa fel încât să-l usture sufletul și buzunarele! Ce dacă e fratele...

Avea posibilitatea să decalzeze această dezlănțuire cu vreo câteva ore: dimineață, la prima oră, îl va suna pe director, chiar pe el ca să-i mai bage un cui în coastă șefului de birou, și-i va spune că întâmpină greutăți cu niște contracte și cu livrarea utilajului pentru automacaraua de o sută de tone. Directorul îl va crede, îl va chema pe șeful de birou și-i va spune:

- Vezi că inginerul Rusu întâmpină greutăți cu macaraua aia... Care macara?, va sări celălalt de pe scaun.

- Aia, de o sută de tone.

- Adică, ce greutăți? Nu e gata utilajul? N-au piese? De fapt, ce Dumnezeu v-a mai îndrugat? Pentru că omul ăsta s-a specializat în argumentări, în tot felul de comentarii fără nicio legătură cu munca pe care trebuie s-o facă el. Domn' director, vă spun cu toată convingerea și răspunderea că acest om nu mai face față funcției, adică, mai clar, nu mai corespunde.

- Și propui să-l dăm afară?

- Măcar să-l schimbăm...

- De acord. Stabilește pe altcineva care să plece în locul lui în delegații, apoi să prezinți referatul în consiliul de administrație, dar cu argumente. Și să ai în vedere ca înlocuitorul să facă, într-adevăr, față problemelor, adică să fie cel puțin la nivelul zăpăcitului ăștia de Mihai. Ai om?

- Păi, asta e, că nu prea.

- Bine, atunci să mai vedem, să vină la mine când se întoarce, că mi ți-l iau eu în primire...

Oricum, hotărî Mihai înainte de a adormi, mâine dimineață, la prima oră îl sun pe director...

XVIII

- Bună ziua, domnu' Șoricu, să știi că îmi place de dumneata: toată ziua pe teren, investighezi, am văzut și niște procese-verbale de constatare... Dar ce e cu dumneata? Nu te simți bine? Cum stai cu tensiunea, cu inima? Ferește-te de suprasolicitări...

Ajuns în fața blocului și auzind vocea, Pantelimon Șoricu crezu sincer că i s-a fi întâmplat ceva, că imaginea directorului era o halucinație. „Jur”, își spuse repede în gând încercând să se desprindă din poziția în care se simțise pur și simplu înțepenit câteva secunde. Zise:

- Să trăiți, dom' director! Ce să fac și eu? Contribui cum pot la edificare, la... Toată ziua alerg și am de-a face cu tot felul de nebuni. Nu ies bine de la unul, că dau de altul. Ies de la ăla, altul! Și asta în fiecare zi...

- Azi ai depistat ceva?

- Da: două cazuri cu spațiul excedentar, dintre care unul la doctorița Cojan, dacă o știți...

- Dar cine nu o știe? Vezi, nu cumva să faci vreo hârtie în legătură cu ea, că ne ia județul de nu ne vedem. Situația ei se cunoaște unde trebuie, așa că nu se pune problema, înțelegi? Și-apoi, a zis președintele organizației județene că avem șanse să o luăm în partidul nostru...

- Mă rog, zise Șoricu, doar că față de mine a avut o atitudine nu tocmai civilizată...

- I-auzi! Adică?, se miră directorul. În ce sens?

- Când am intrat, era într-un capot și-mi tot arăta buricul pe unde avea lipsă un nasture. Nu știi, dumneavoastră cum vedeți problema asta?...

- Să vezi buricul doctoriței Cojan și să te simți jignit? Domnu' Șoricu, dar acesta e un eveniment, răsă directorul. Zici că i se vedea bine buricul?

Și dacă, totuși, era vorba despre o vedenie?, îi trecu prin minte lui Pantelimon Șoricu. Poate că în fața sa nu se afla directorul, nu avea de-a face cu cel numit pe la spate *omul-groază*, ci, din cauza ultimelor

evenimente, i se dereglase ceva pe la nervi, iar acum, drept consecință... Ce ar fi, gândi, să întind mâna și să-l pipăi, să-l pișc? Vorbea cu el, cel care doar cu trei zile în urmă băgase spaima într-un sfert din personal amenințându-i, nu cu o cifră de disponibilizați cu adevărat năucitoare, cu rămânerea fără serviciu deci, ci, pe vreo câțiva dintre ei, chiar cu închisoarea, pentru sabotarea activității! Tot ce făceau ei, le spusese, din punct de vedere penal se numea sabotaj. Adică ce credeau ei? Că întreprinderea era casă de binefaceri? Că la urma urmei, fiecare poate face ce-l taie capul? Îi ceruse șefului de la biroul exploatare să-i prezinte concret situația personalului din subordine, atribuțiunii de serviciu, stare materială, stare civilă, numărul membrilor din familie, număr de copii, vârsta...

- Mă, e groasă, șoptise careva.

- Nu vă convine să lucrați opt ore, zisese directorul atunci, veți lucra zece-douăsprezece la trustul de construcții sau zi-lumină în agricultură...

Câteva colege începură să plângă, iar una chiar exclamă că se va sinucide în caz că o lasă firma pe drumuri.

Iată, directorul părea acum, stând în fața lui cu mâinile în buzunarele scurtei sale de piele, cel mai inocent și mai binevoitor om de pe suprafața planetei.

- Iertați-mă, zise, parcă n-am înțeles întrebarea, dom' director...

- Întrebam dacă i se vedea bine buricul doctoriței...

- Excelent!, îi scăpă exclamația fără să vrea.

- Deci excelent, mormăi directorul. Iar dumneata te-ai uitat la el până te-a dat afară din casă, nu? Ai uitat cu cine stai de vorbă, domnu' coleg Șoricu? Ai uitat că te aflai în casa doctoriței Cojan...

- Cum să uit, dom' director? Pe mine, dacă vreți să vă spun sincer, nu mă interesa persoana, ci situația. Eu intru în casele oamenilor în virtutea atribuțiunilor de serviciu și mă țin de ele...

- Dar ți-a plăcut doctorița, nu?, zise directorul. Frumoasă femeie, domnule!

- Frumoasă, dom' director, de te dărmă și-ți dirijează simțurile de bărbat la imoralități, zău! Da' o persoană singură într-un apartament de trei camere...?

- Auzi: dumneata ai un fix...

- Serviciul, domnu' director.

- Hai, măi, las-o dracului! Adică dumneata crezi că eu sunt altcineva? Crezi că eu nu știu cam ce activitate desfășori? De exemplu, acum: poți să-mi spui exact ce-ai făcut în blocul ăsta? Ia zi-mi: la ce apartament ai fost?...

- Păi, vă spusei: la doctorița Cojan.

- Deci, acum ai ieșit de la ea... Interesant, domnu' Șoricu, foarte interesant... Înseamnă că eu sunt și bolnav mintal. Ei, dar și dumneata: tânăr, sănătos, un picuț cam naiv și fără jenă. Măine dimineață, la prima oră, te prezinți la mine cu o notă de două pagini din care să rezulte activitatea pe care ai desfășurat-o azi. Vezi să nu lipsească vizita în acest bloc și apartamentul vizitat, cu cine ai stat de vorbă, numărul membrilor din familie și așa mai departe. Clar?

- Da, dom' director, e clar.

- Dar te-aș ruga să ai grijă: doctorița Cojan nu e acasă în momentul de față – am întâlnit-o prin dreptul hotelului, așa că vreau să te scutesc de o nouă gafă. La revedere! A, te rog înlesnește-mi și mie o vizită la doamna doctor...

- Să trăiți, cu sănătate, dom' director! Se rezolvă! Pe când vreți programarea?

- Îți comunic eu în cursul zilei de azi...

O bancă! Repede o bancă să mă așez... Cum dracu? Numai blocul ăsta nu are o bancă în față? A, după tufa aia de liliac...

Se întinse pe cele câteva fire de iarbă pârlite de soare și de secetă prelungită, în timp ce-și zice: trebuie să stau aici măcar o oră, să încerc să mă liniștesc, altfel risc să ajung la balamuc unde, de ce să nu recunosc, în condițiile actuale mi-ar fi cu mult mai bine, pentru că nici nu merit altceva. Și jur pe indiferent ce, că ăsta îmi va fi ultimul gest de infidelitate. N-are decât Galenuța să mă înșele cât o vrea și cu cine o vrea, eu vreau să ajung la finis, când vor suna trompetiștii Domnului, corect, cinstit și curat sufletește, lua-m-ar dracu de idiot! Ce mă fac mâine dimineață? Nu puteam să fiu mai atent la ieșirea din bloc? Puteam să evit întâlnirea cu directorul! Dumnezeu cu mila. Care milă? Mai merit eu milă de la el? Iadul, ăsta e de mine! La mila domnului Scaraoțchi trebuie să apelez acum, nu la... Dar ce rost mai are lamentarea? Trebuie să găsesc soluția să-mi salvez serviciul, că ăsta-i în stare să mă lase pe drumuri, ceea ce, de fapt, și merit ori de unde ai privi problema! Ce-i scriu dimineață în notă, cum o întorc? Cine m-a împins să

intru în blocul ăsta blestemat? Nu mi-a fost destul întâlnirea cu doctorița? Nu mi-a fost de învățătură lecția pe care am luat-o de la ea? Și-apoi: de ce nu mi-oi fi dat seama că de la bun început ceva-ceva nu e la locul său? Păi, cum? Așa se primește un amant? Așa se tratează? Trebuia s-o las dracului de curvă și să plec, nu să mă apuc de reparat instalații stând cu fundul în sus două ore, cu picioarele în apă fierbinte, măcar dacă m-aș fi priceput. O mai primește și pe deșteapta de soră-sa – altă curvă rasată – și mă compromite definitiv. De ce n-oi fi plecat la timp? Am văzut cum se țese pânza, salut! De fapt, dacă m-am băgat în tărățe, cine să mă mănânce decât porcii? Asta vânzătoare, cealaltă cameristă! Iar eu... Mai bine mă găsea directorul la restaurant, cu țiganca la masă, fiindcă acolo se poate orice... Țiganii nu sunt oameni? N-au suflet în ei? Și încă ce suflet și sânge! Cum o fi arătând nebuna aia ziua? Auzi: „Puiule, puiule, puiule...!” M-am îmbătat și-atunci ca un porc și m-am lăsat târât de... De cine? De ce? Cine mi-o făcut figura? Să fi avut țiganca atâta curaj să mă ducă acasă la ea? E, totuși, o enigmă. Poate m-o fi dus careva, să-și bată joc de mine, să-mă compromită...

Ce mai, în ultima vreme m-am degradat într-un stil foarte personal, are dreptate directorul: să-mi fie rușine! Directorul... Ah, bine că nu le știe pe toate, bine că informatorii pe care îi are m-au scăpat din vedere. Și dacă nu m-au scăpat? Dacă întâlnirea de astăzi a fost pusă la cale de ei? Înseamnă că el știe, totuși, și alte... Înclusiv chestia cu țiganca? Dacă aud ceva, chiar mă sinucid, dă-o-n mă-sa de viață! În primul rând, mă opărește Galenuța, apoi rămân văduv, apoi fără serviciu, apoi... Ei, și? Mă voi prezenta la țigancă, îi spun toată povestea, mă convertesc la religia lor... Gata, m-am tâmpit de tot... Ai ei au vreun Dumnezeu? Au pe dracu'! Ei nu au nimic și pe nimeni. Ei fac ce vor în țara asta. Și foarte bine! Așa voi fi și eu. Le voi cere de lucru, să mă trimită în vreo zonă a orașului, să umblu din casă în casă cu sacul pe umăr, cu sticlele zdrăngănind, cu bulendrele atârând pe mine ca floacele de pe-un câine, dar fericit că am ieșit de sub Constituție, că pot ieși în lume cu cioara de nevastă-mea, că va trebui să o iau de nevastă, nu? Dacă nu mă voi însura, nu mă primesc în șatră, dacă nu mă primesc în șatră, nu-mi vor asigura domiciliul. Dacă nu am domiciliu, bineînțeles că nu-mi vor asigura loc de muncă – iată cum se legau toate una de alta. O să învăț tinichigerie sau confecționatul de inele și cercei sau și mai bine: învăț să cânt la vioară, sau la alt instrument, eventual la fluier, că asta pot să încep de pe-acum, că uite trebuie să fluier a pagubă...

Fluier-fluier, dar, până una-alta, trebuie să scriu, să-i pregătesc directorului nota. Două pagini... Domnule, omul ăsta nu e normal! Ce să scriu că am făcut? Doamne, ce să scriu? E cam rară umbra asta de liliac, ar trebui să caut o umbră mai deasă, să pot gândi mai bine, mai corect, că dacă n-o judec bine, mă ard, mă rade directorul... Să mă duc acasă? Oare nevastă-mea o fi venit de la hândrălaul ei? De câte ori o caut la telefon – nu-i!, ori, dacă-mi răspunde, fie că atunci a sosit, fie că e gata de plecare. Culmea e că nici nu încearcă să ascundă tonul dubios din voce, adică mă face să înțeleg că, într-adevăr, ea are niște probleme, așa și pe dincolo... Unde crede dumneaei, Doamne, că va ajunge căsnicia noastră dacă o ia razna? Se duce dracului, divorțăm – eu o apuc spre șatră, ea... Ehe, cine știe cum o fi arătând și drăguțul ei! Dar ce, ea arată bine? Și mică, și grasă, și incultă, și... dracu' să ne fi luat pe amândoi! Cum de nu mi-am dat seama mai de mult că nu ne potrivim? Mă rog, nici eu nu sunt Făt-Frumos, dar orișicât... Ei, uite că se adună acum toate în capul meu, Dumnezeu sau dracul, toate trebuie să-mi treacă acum prin minte, să mă macine până turbez, și bine-ar fi să fie, dar nu e. omul e mai rezistent decât se știe și crede. Rezistă, tot rezistă până într-o zi când, sigur, nici lui nu-i trece prin minte, fie și doar cât o fulgerătură, le lasă toate și se domiciliază între cele patru scânduri – vorba bătrânilor. Se-alege praful, ales-bules, cum zicea bietul Dican. Ei, că îl pomenesc și pe tâmpitul ăla ca pe un înțelept! Parcă nu l-aș ști cine e... Parcă n-ar avea și el bubele lui în cap, și cât de multe! Noroc de el, că știe că-i prost și cu funcție nesigură, așa că îndoapă și înfundă cu cadouri pe toată lumea, cu atenții de tot felul... Ehe, dacă ar lucra și nevastă-mea la Alimentara, ca a lui, sigur că altfel s-ar desfășura viața, inclusiv întâlnirile mele cu directorul, pe când așa... Eu cu ce să-i atenționez, cu ce să-i cadorisesc – vorba lui Gabor? N-am nimic, n-am pe nimeni în comerț, n-am pe nimeni la țară, care să-mi care fasole, smântână, porc, lapte, brânză, găini... Eu cultiv un trandafir japonez și niște mușcate... Altă viață. Și-atunci: cum pot fi eu egal cu...? Cu nimeni. Sunt inegalabil – atât! Ia stai: pe Gabor ăla de unde l-am citat? Gabor, Gabor... Domnule, păi, ăsta e nume de țigan, e țiganul care mi-a vândut inelul, ghiulul Galeniei. Sigur că da: doar n-o să-i citez pe Socrate, Hegel, Marx și etcetera, citez și eu înțelepți din rândul viitorilor mei compatrioți, nu-i așa? Excelent! Mă bucur din tot sufletul pentru această superbă performanță. Bravo mie...

Gata, plec, nu mai stau aici, că mă prostesc de tot și-i păcat de tinerețea mea, vorba directorului – că mai cred, ca un fraier, că încă sunt tânăr, adică la treizeci și nouă de ani mai poate fi, se mai poate considera un om tânăr? Dar trebuie să fii copt la minte, domnule! Pentru că cel puțin două treimi din viață s-au dus... S-au dus și... Ce-au lăsat în urma lor pentru mine? Casă, apartament, familie, adică o nevestă urâtă, proastă și, după toate probabilitățile, curvă, serviciu care, de mâine, s-ar putea să nu-l mai am, și mai ce? Minte nu prea posed, institutul ăla de subingineri l-am terminat după trei ani de comă și groază, mă și mir cum de-am scăpat sănătos la cap. Dar acum îmi pare rău: aș fi putut deveni un alienat excelent, un cobai excelent pentru vreun psihiatru, adică un animal cu rosturi clare în existență, unul de care să fie, într-adevăr, nevoie, iar nu să fie amenințat zilnic, de câteva ori, ba cu retrogradarea, ba cu desfacerea contractului de muncă. Dar cine e corect? Câți sunt corecți? Că de perfecțiune n-are rost să vorbim... Crede directorul că alții muncesc mai bine decât mine? Dacă el crede așa ceva, este cu mult mai naiv decât mine. Sau chiar el... Ce face opt ore în fiecare zi? Vrea să spună că și le dedică în întregime firmei? Las-o jos, că măcăne!, vorba unui fost coleg. Ar putea el să se jure cu mâna pe inimă că în sutele de minute dintr-o săptămână, minut cu minut, acționează numai în interesul firmei? Să fim serioși, dom' director! Dar nu mă interesează alții, pentru că, uite, am eu milionul meu de probleme, între care se lăfăie, sfidătoare, *nota explicativă*. Da, o văd clar dacă închid ochii, însă coală albă – aici e durerea: albul. Cine-ar fi crezut că *albul*, culoarea păcii și liniștii sufletești, putea să aibă un astfel de efect asupra stării mele...? Ei, asta e! Ce să mă mai tângui? Hai, băietе, la treabă! Pentru că va trebui să scriu ceva, mă rog, două pagini, și va trebui să o și întorc în așa fel încât să iasă totul cât mai plauzibil, să-mi pot vedea mai departe de treabă, pentru că o să-mi văd, într-adevăr, o să fiu de mâine încolo exemplu în activitate, în societate și viața de familie, adică așa cum îmi scrie ăla, de la personal – nici nu știu cum îl cheamă – în aprecierea anuală. Dacă mi se vor recunoaște meritele, voi lua prime până când, într-o bună zi, îmi vor da și medalii, voi fi cel dintâi om al muncii de la „Spațiu...” cu medalie – uraaa! Voi găsi atâtea spații excedentare încât se va sista construcția de apartamente pentru cel puțin un deceniu, iar primarul mă va ține pe lângă el în calitate de expert în ceva, că nu se poate să nu existe și funcția asta, „de expert în ceva”, pe lângă un primar. Fiecare șef are în preajmă câte un expert, un povățuitor, sau ceva de acest gen. Inclusiv țarul

Nicolae, pe Rasputin, care se ocupa și de rezolvarea problemelor intime ale țarinei Alexandra – slutul ăla!, dar bravo lui! Deși, tot mă întreb ce naiba o fi găsit *țarina* aia la el? Și la Cotroceniul nost există trepăduși cu rost de consilier-sfătuitor... Ei, și-atunci, să vină directorul la mine, să se milogească pentru vreun nepot, nepoată, să-l ajut în vreo problemă. Să vină dacă are, dacă mai poate avea curaj după modul în care s-a comportat astăzi cu mine...

- Nenea, nenea, vă e rău? De ce v-ați culcat aici?

Pantelimon Șoricu se ridică fulgerător în picioare și îl ținti în ochi pe copilașul de patru-cinci ani, zicându-i:

- Nu, pușor, am făcut niște schițe pentru un spațiu de joacă.

- Să văd-să văd!, se bucură puștiul.

- Le-am făcut în gând, pușor, doar acasă le scriu pe hârtie.

- Hai la noi, că am eu creion și hârtie. Te rrrogeu eu, mult de tot... Haide, că nu-i acasă decât mămica, tăticul e în delegație...

- Măine-măine!, zise Șoricu repede, înfricat și de gândul unei noi vizite la o femeie cu soț plecat în delegație. Nuuuu, gata, nea Destinule, nu mă mai prinzi tu cu... Îi fi tu șmecher, da' gata! Măine, îi zise copilului, vin și-ți aduc și ție un desen, bine?

- Nu, nene, vreau acum, vreau... Te rrrogeu!

Îl prinse de cracul pantalonului stâng și nu voia să se mai desprindă. Avea atâta candoare în priviri, încât pur și simplu îl apucă mila. La urma urmelor, de ce să nu se fi dus, doar până la ușă, să-l dea pe puști în primire maică-si explicându-i despre incident – atât! Nu era vorba despre nicio greșeală aici. Simțindu-l că cedează, puștiul îl prinse de mână și începu să-l tragă după sine tot vorbindu-i nimicuri, dar atât de însuflețit, că el nici nu băgă de seamă când ajunseră în fața ușii. Acolo, înlemni, recunoscând ușa de la apartamentul vânzătoarei și-i trecu prin minte să urle:

- Sfinte Dumnezeule, de ce îți bați joc de mine?

Aiurea! Dumnezeule, dacă ar fi existat, nu s-ar fi compromis amestecându-se în preacurviile lui, sau, în nici un caz așa, săptămânal, ci o dată și să țină minte pentru toată viața, apoi și la ultima dare de seamă, când aveau să vină trompetiștii din Apocalipsă... Însă aceasta era o poveste inocentă, de gura sobei, pe când el se afla, iată, în pragul unei noi situații din care nu prea avea habar cum să mai iasă.

- Aici e casa ta?, îl întrebă pe copil. Nu cumva te-ai rătăcit, n-ai greșit cumva blocul?

- Cum să greșesc, nene?, se miră copilul. Am eu semnul meu, uite-aici...

Jos, la baza ușii, se vedea o zgârâietură de briceag sau de cuțit. Ce mai, nu mai era nici un dubiu, gata.

- Și dacă nu-i acasă mămica?, întrebă el.

- Păi, nici nu-i, nene, e la serviciu.

- Sigur?

- Pe cuvântul meu, nene.

- Ei, așa da, te cred, zise el serios. Când un om își dă cuvântul, înseamnă că problema este foarte serioasă.

- Așa zice și mama. Dumneavoastră n-o știți pe mama?

- De unde s-o știu?

- Așa, fiindcă pe ea o cunoaște toată lumea...

Mie-mi spui?, exclamă Șoricu în gând. Vânătoare la răcoritoare, tânăra, frumoasă și toate celelalte – cum dracu să n-o cunoască tot orașul? Mai ales de-i partea masculină a orașului, de fapt. Ce știi tu, juniorule? Ce știi tu, dar ce bine e de tine că nu știi, că nu te interesează decât, ce? Mingea, praștia, tovarășii de joacă...

- Nu găsesc cheia, zise puștiul disperat. Cred că am pierdut-o, acu' să vezi ce bătaie iau...

- Lasă, îl încurajă Șoricu, că luptăm amândoi cu mămica, dar nu azi, bine? Mâine, sau în oricare altă zi, fixăm noi una și dăm bătălia, adică facem rost înainte de toate de arme... Așaaa! Ia zii, voi cu ce vă luptați?

- Cu țevi și cornete...

- Minunea lumii: țevi și cornete! Ce-or mai fi și alea? Dar, mă rog, nu e cazul s-o fac pe neștiutorul, doar să ne depărtăm odată de ușa asta blestemată...

- Auzi, îi zise puștiului, dacă tot nu ai cheie, hai să plecăm, să stăm de vorbă și noi ca oamenii, la o înghețată, la o prăjitură...

- Nu pot, nene, că mi-e frică de tanti...

- Care tanti?

- Minodora.

- Ea cine e?

- Tanti care locuiește aici și mă are în grijă până vine mămica de la serviciu.

Îl săltă pe puști în brațe, îl vântură de câteva ori apoi îi zise:

- Bine, măi omule, de ce nu spui așa? De ce nu spui că mămica ta nu e aici? Bravo! Lasă că restul problemelor le rezolvăm noi, hai... Coborî în goană scările cu puștiul în brațe, alergă pe alee încercând să-și amintească urgent unde era o cofetărie prin apropiere.

- Ce faci, nene?, se sperie puștiul. Lasă-mă! Lasă-mă! Vreau la mama... Vreau acasă... Nu vreau înghețată, nu vreau prăjitură, nuuu...

- Îți fac imediat schița, uite, la cofetărie...

- Nene, mă bate mămica... Mă bate tanti... Nu vreaaauuu...

Deja puștiul începu să urle din toate puterile. Până la urmă, îl vor crede vreun răufăcător, vreun răpitor de minori... Pedofil? Brrrr! Asta-i mai lipsea... Se și văzu cu poliția pe urmele sale, interogată la sânge și dat pe mâna Parchetului, anchetat în legătură cu tot arborele genealogic, plus vecini, prieteni, colegi, cunoscuți, rude în străinătate... De ce Dumnezeu se lipise de copilul ăsta? Nu, categoric, nu mai existau nici un fel de dubii: se scrântise de tot după întâlnirea cu directorul. Ca să vezi, domnule, ce poate declanșa alienarea! Dar, în sfârșit, să-l lase pe junior în pace și s-o șteargă până când nu era prea târziu, până nu se trezea cu băieții de la poliție invitându-l cu eleganță în mașina lor alb-albastră, oferindu-i țigări bune și începând discuția despre... așa, în general, apoi la concret: răpirea minorilor la începutul secolului XXI, respectiv, cum vedea el problema asta, și așa mai departe... Extraordinar, cum îi aluneca mintea: doar spre enormități, spre catastrofe, parcă nu i-ar fi fost de ajuns dimineța zilei...

- Bine, mă, zise lăsându-l pe puști să-i alunece din brațe, du-te unde vrei, ce te tot smiorcăi?

Puștiul se depărtă cât crezu el că e în siguranță, scoase limba spre el și o rupse la fugă spre bloc.

„Du-te, gândi, bine că mă văd scăpat de zona asta! Gata, la restaurant, la o votcă și la creație! Mă fac scriitor, ce mai! Nota pentru director va fi primul capitol din primul meu roman. O să le arăt eu la toți cine sunt și mai ales, ce pot. Îi fac pe toți personaje negative, îi bag și-i compromit în tot felul de situații, îi pun să se pârască, să se bată, să preacurvească, să... Adică, de toate ce știu că nu le-ar conveni să afle lumea. Gata, îi am la mână, am dat

lovitura: roman-fluviu, cinci mii de pagini, un milion de exemplare, premiul Pulitzer, adică nu, ăsta nu se dă pentru orice european. Și ce? Fac și eu un scenariu de film și iau chiar și Oscarul, iar pentru roman iau apoi Nobelul! O să devin celebru, fotografia în presă, interviuri la radio și televiziune, o părăsesc pe urâta de nevastă-mea și-mi găsesc una pe la Hollywood. Ehe, cum se pot aranja lucrurile când dispui de sume!”

XIX

- Da, domnu Lemin. Vă pot fi cu ceva de folos?

- Întotdeauna este închis după-amiază biroul dumneavoastră? Adică, vreau să spun: nici într-o zi a săptămânii nu aveți program după ora șaisprezece?

- O, ce bine că mi-ați amintit de... birou! Când am plecat la soră-mea, mi-am uitat acolo uscătorul de păr și mi l-a cerut o vecină, așa că, domnu' Lemin, zise Valerica, în cinstea dumneavoastră, uite că sunt nevoită să am program – câteva momente – și după ora șaisprezece. Urcați și dumneavoastră? Ce cameră aveți?

- Cea dintotdeauna – mi-am rezervat-o încă de data trecută, dar, oricum, am anunțat că vin în urmă cu vreo trei sau patru zile...

- Și totuși, zise Valerica, nu mai rețin: două sute zece sau două sute unsprezece?

- Trei sute zece, râse Lemin. Chiar ați uitat? În schimb, eu știu perfect unde este amplasat biroul dumneavoastră. Vreți să vă duc la el?

Intrară în lift și Lemin o cuprinse pe după mijloc...

- Te rog să mă crezi, doamnă, că mi-a fost foarte dor de tine... Știi? În câteva rânduri am trăit senzația că opririle *Internaționalului* în gări depășea – ca timp, vorbesc – orice limită a bunului-simț.

- Ei, domnu' Lemin, domnu' Lemin!, se precipită Valerica. Dumneavoastră nu știți că și lifturile pot avea ochi și urechi? Chiar vreți să mă lăsați fără serviciu?

- Doamne ferește!, păru el speriat. Cum vă puteți gândi la așa ceva, doamnă? După ce că...

Valeria Lictaru îi puse un deget pe buze obligându-l să tacă, apoi îi zise în șoaptă:

- Să tăcem, domnu' Lemin, e mai sănătos pentru noi...

- Deja păreți o conspiratoare profesionistă, constată el zâmbind.
- Ați vrut să spuneți *contrabandistă*, nu-i așa?, râse și Valerica.
- Aș putea, însă nu vă contrazic, având în vedere...
Îi puse din nou degetul pe buze și-i zise:
- Domnu' Lemin, sunteți un copil neascultător și veți fi aspru pedepsit.
- Orice pedeapsă venind de la dumneavoastră îmi va părea ușoară și mai ales convenabilă.

- Oho, asta înseamnă că, într-adevăr, nu vă pricepeți la femei, iar pe mine, în primul rând, nu mă cunoașteți. Să știți că pot fi de-o cruzime neașteptată. Destinul – dacă o fi existând – m-a obligat să trăiesc singură, iar singurătatea, la rândul ei, m-a obligat să mă reconstruiesc din punct de vedere sufletesc. Rămânând o simplă femeie văduvă, în plus și tânără și frumoasă – cum mi se spune adesea – am constatat mai repede decât m-aș fi așteptat că am găsit în singurătate un aliat de nădejde.

- Am ajuns, anunță Lemin, întrerupând-o. Pofțiți, stimată doamnă!... Și, dacă-mi permiteți, continuă el după ce ușile liftului se închiseră automat, aș vrea să vin puțin pe la dumneavoastră, să mai stăm de vorbă...

- Despre ce, domnu' Lemin? În ultima vreme am avut impresia clară că noi doi nu prea avem ce povesti. Scurt și cuprinzător: afaceri am făcut, dragoste am făcut... Acum, ce mai avem de făcut? Să încercăm s-o luăm de la capăt? Eu nu pot. Și, la drept vorbind, nici nu vreau. În eventualitatea că aveți într-adevăr ceva să-mi spuneți, vă rog s-o faceți aici. Vă ascult. Dacă pot și trebuie, sau aveți nevoie, vă și ajut. Dar atât.

- Ai... Ați avut probleme cu poliția? Îmi pare rău...

- Nuuu! Și, bineînțeles, nici nu vreau să am, iar pentru aceasta cred că e foarte indicat să nu mai prea stăm amândoi de vorbă. Aveți într-adevăr să-mi spuneți ceva?

- Aș fi vrut să vă sărut, să vă mângâi, să...

- ...Facem puțină dragoste, nu? Ba da, domnu' Lemin, pentru că așa sunt toți bărbații: nu văd în femeie decât sexul, femela mereu în călduri, posibilitatea de satisfacerea poftelor ei trupesti, încolo... Dar ce rost mai poate avea orice discuție dintre noi doi? Vă întreb foarte sincer...

- Suntem doi cunoscuți vechi, doi prieteni...

- Nu. Să nu amestecăm sentimentele. Prietenia e altceva și nu face parte din relația noastră, care s-a și terminat.

- Vreți neapărat să-mi dovedești... cruzimea?

- Prostii, domnu' Lemin. Vreau să vă dovedesc înaintea de toate, că sunt om, că gândesc, că mă gândesc la mine, în primul rând, ca femeie.

- Bine, doamna Valerica, nu-mi stă în obicei să forțez uși care îmi sunt închise în nas. Oricum, din partea mea aveți, veți avea, cele mai bune gânduri întotdeauna. Iar dacă doriți vreodată să... Uite cartea mea de vizită, numărul de telefon de la redacție și adresa de acasă.

- Da, zise ea. Mulțumesc, domnu' Lemin. Și vă mulțumesc, în general, pentru că ați știut și ați vrut, mai ales, să mă înțelegeți. La revedere... A, uitam: câte zile rămâneți la noi?

- Câteva. Încă nu știu sigur, adică în funcție de cum rezolv unele probleme.

- Tot cu...?

- Doamna Valerica, zise Lemin aproape răstit, ce vreți să insinuați?

- A, da, iertați-mă, domnu' Lemin, era cât pe ce să fac o gafă...

- Care să fi fost începutul unei situații nu tocmai plăcute, încheie el. Dar, din fericire, ați dat încă o dată dovadă de tact și inteligență. Am toată stima pentru dumneavoastră.

- Mulțumesc. Și dacă aveți nevoie de ceva pe timpul șederii la noi... Însă numai probleme strict de serviciu, da? La revedere, domnu' Lemin. Până la biroul meu care, de fapt, este o simplă debara unde-mi țin halatul, detergenții, soda de rufe, mătura, aspiratorul și alte accesorii specifice ocupației unei cameriste... inteligente, nu mai am decât câțiva pași. Dar să nu uitați, domnu' Lemin: *ca-me-ris-tă*, adică femeie de serviciu, adică ultimul om între salariații hotelului, adică o ființă pe care o poate amenința oricine cu orice, inclusiv cu desfacerea contractului de muncă... Dumneavoastră, restul, ce importanță mai are? Sau, nu, nu-mi spuneți nimic, plecați, adică să plecăm fiecare la treburile noastre.

În fața *Oficiului* îl găsi pe Gârbocea cu un individ, discutând ceva despre ea.

- Bună ziua, zise, îmi dați voie? Se dădură la o parte, îi făcură loc să deschidă ușa în timp ce Gârbocea zise:

- Doamna Lictaru, bine că ai venit. Aș vrea, am vrea, cu domnul, să intrăm și noi puțin la dumneata. N-o să te reținem prea mult, nu?

Celălalt aprobă din cap, apoi zise:

- Bineînțeles-bineînțeles. Îmi dați voie? Locotenent-major Călărașu, se prezentă el militărește.

- Pofțiți, zise Valerica, intrați, dar la mine e cam strâmt, poate că era mai bine să mă fi chemat la domnul Gârbocea în birou, dacă vreți să schimbăm câteva cuvinte...

- A, dar este vorba despre un minut-două, doamna Lictaru – dacă bine v-am reținut numele.

- Da, bine, aprobă ea absentă, Lictaru, Valerica Lictaru – văduvă, cameristă și...

- Și?, întrebă Călărașu.

- Am vrut să spun: recalcitrantă din punctul de vedere al domnului Gârbocea, râse ea.

Și se miră cât de firesc îi suna râsul în încăperea mică, în biroul ei, totuși, și doar ofițerul ăsta nu venise să-i viziteze reședința de serviciu, ci, sigur, din cu totul alte motive... Alte motive!? Aiurea! Ba da, o fi unul. Singur... Lemn nu prea e de bine, da' să auzim, își spuse.

- Ce rost are să fiți rea, doamna Lictaru?, întrebă locotenentul zâmbind. Poate că domnul Gârbocea este bine intenționat, aspectul acesta al problemei nu l-ați observat?

- Ba da, dar nu-mi convenea, din anumite considerente.

- Mă rog... De fapt, acestea sunt alte aspecte. Concret, uite despre ce este vorba: suntem informați că întrețineți legături cu persoane străine, respectiv cu un anume Lemn...

- Da, chiar acum cinci minute m-am despărțit de el în fața liftului.

- De data asta nu v-a mai rugat nimic?

- Nu.

- Nu v-a mai dat vreun colet-colețel?

- Dacă mi l-ar fi dat îl aveam la mine, nu?

- Poate că l-ați pus undeva între timp...

- Nu aveam unde și nici nu l-aș fi pus, ci îl aduceam aici. Sunt femeie și m-ar fi împins curiozitatea.

- Îmi dați voie să mă uit puțin prin lucrurile dumneavoastră?

- Bineînțeles: aici am mătura, dincolo aspiratorul, aici detergenții, sub dormeză o cutie cu tot felul de nimicuri, adică becuri, cremă de ghetе, hârtie igienică...

- Sunteți amabilă să mă lăsați să văd singur? Adică fără să-mi spuneți dumneavoastră, bine?

- Desigur... Dom' Gârbocea, mie când îmi dați concediul de odihnă? Că nu mai pot, zău... Mă dor șalele, mă doare umărul stâng și am și o amețeală înaintea de culcare...

- Încearcă să nu mai dormi singură, doamna Lictaru, și o să vezi că nu mai ai insomnii.

- Asta știu și fără indicații, dar unde găsesc eu un leac potrivit? Că de o vreme am devenit cam pretențioasă și la medicamente...

- Se pare că vă fac mai bine cele străine, nu?, interveni locotenentul-major.

- Și eu am avut impresia, intră Valerica Lictaru în jocul ofițerului, dar, din păcate, n-am luat decât o singură dată...

- De ce?, se întrerupse el din căutat.

- Pentru că nu suport prejudecățile. Medicamentele noastre sunt cel puțin la fel de bune, dacă știi cum și când să le folosești, cu atât mai mult dacă proprietarul, mai bine-zis furnizorul, prezintă garanții.

- Interesant, zise Călărașu. Vă aud vorbind și parcă nu-mi vine să cred că sunteți cameristă...

- Poate-i mai convenabil să credeți că sunt femeie de serviciu, nu?

- Eram sigur că n-o să găsesc nimic, am impresia că a fost o informație falsă, un răuvoitor o fi vrut să vă facă figura.

- Dom' Gârbocea?, se miră ea. Nu-l cred în stare...

- Nici eu, însă informația – scrisă! – există, dar e nesemnată – este adevărat – conform tradiției lașității omenești...

- Da, oamenii sunt foarte lași, îngrozitor de lași, îți vine să-i calci în picioare, apoi să-i scuipi, sau invers, că nici nu ar avea mare importanță.

- Ați fi dumneavoastră în stare de așa gest?, întrebă locotenentul-major neîncrezător.

- De ce nu? Credeți că ei nu ar fi în stare? Oricare. Adică sunt ei lași, însă atunci când e vorba să-ți facă rău, nu vedeți? M-au reclamat, nu verbal, ci scris, ca să fie mai convingători. Cu ce am greșit eu cuiva?

- Asta-i altă poveste, doamna Lictaru... Totuși, ce fel de relații aveți cu ziaristul Lemin, că n-am înțeles?

- N-o să credeți, dar sunt de-o corectitudine care mă înspăimântă pe mine însămi: am întreținut – vorbesc la timpul trecut! – relații comerciale, bișniță se zice în momentul de față, și relații amoroase. Amănunte însă nu pot să vă dau aici și, de altfel, aș prefera să vi le dau în scris la dumneavoastră la sediu...

- Dacă doriți, puteți da o declarație chiar aici, acum.

- Nu am nimic împotriva, însă trebuie să-mi adun puțin gândurile, adică îmi dau seama că nu pot scrie orice și oricum, nu? Toată povestea este îngrozitor de simplă, chiar plictisitor de simplă. Puteți să mă-ngăduiți o oră, o jumătate de oră? Sau altceva: până la poliție este ceva de mers, așa că aș putea să mă pregătesc în drum spre sediul dumneavoastră, dacă nu aveți nimic împotriva.

- Văd că țineți cu tot dinadinsul să ne vizitați, râse Călărașu. În vreme ce alții fug de noi ca dracu' de tămâie. Dar poftiți! Nu v-am invitat de la început, fiindcă știu că oamenii, când aud de noi, se cam feresc, iar unii, cum mi-a zis odată cineva, simt brusc crescând în ei o stare de ură împotriva instituției noastre. Dar ce vină avem noi că oamenii încalcă legile? Dar, mă rog... Dumneavoastră dacă doriți, nu am nimic împotriva să mergem la poliție. Vă propun să veniți la noi după ora șase, deci peste vreo două ore – e bine?

- Mai bine. Vă mulțumesc.

Părea emoționată și mulțumită că lucrurile nu erau chiar atât de complicate. De altfel, ce să și fi fost atât de complicat? Recunoscuse de la început că avusese legături cu Lemin, vorbind intenționat la timpul trecut, pentru ca ofițerul să priceapă că situația luase sfârșit.

- Mă bucur că ne-am înțeles, zise el apropiindu-se de ușă. La revedere, doamna Valerica, și vă aștept.

Gârbocea rămase puțin în urma ofițerului și-i zise:

- Vezi în ce rahat m-ai băgat? Acum să te văd ce faci...

- Mă descurc eu, în orice caz, fără ajutorul dumitale.

- A, sunt convins, doamna Valerica, dar ce faci cu locul de muncă? Ce te faci cu colegii, cu prietenii, cu familia? Că aici, dacă te prind ăștia cu... chestii, nu mai ai ce căuta – sper că înțelegi.

- Sigur. Dar nu știți decât dumneata și cu ofițerul, așa că, dacă se află, pe el îl scoatem din cauză, nu?

- Doamna Valerica, chestiunea este cu mult mai gravă decât îți închipui.
- Ei, o să fac închisoare, așa că îți poți aduce nepoata în locul meu.
- Viperă!, strecură Gârbocea cuvântul printre dinți plecând. Mai vorbim noi, bineînțeles dacă mai scapi de acolo...

De ce să nu scap?, tresări ea după ce ușa se închise în urma lui Gârbocea. O să scap, spun adevărul și scap.

XX

Însă nu putu să adoarmă. Stătea cu ochii închiși, încercând să nu se gândească la ceva anume, ci să-și lase gândurile să umble în voia lor, de colo-colo, până când îi vor fi obosit mintea și atunci, fără efort, va adormi. Descoperise trucul cu ani în urmă, la cursul acela de perfecționare de la Constanța. Un curs de perfecționare pe litoral, în plin sezon, plus o lună de primăvară și una de toamnă, amândouă la fel de frumoase. Ce perioadă de viață! Simțise cu adevărat că trăiește, că gustă binele lumii cu întreg trupul și sufletul. Ce minunat ar fi fost dacă rămânea acolo! Și cât îl rugase Tudorița!...

- Nu, îi repeta întruna, aici, la voi, e extraordinar, însă rămânând aici m-aș simți toată viața un dezrădăcinat și un individ care a făcut o faptă reproabilă. Nu-ți dai seama, Tudorița, că locul meu e acolo? Nu poți să crezi că numai acolo pot să mă realizez profesional și ca om? *Acolo* am demonstrat ce pot, acolo, unde mă cunosc toți și unde s-a investit în mine încredere. Vino cu mine și vom face adevărate minuni, îi vom uimi pe toți, Tudorița, iar noi doi vom fi fericiți, vom avea casa noastră, mobilată cum îți vizezi tu, vom avea copiii frumoși ca tine și...

Se plimbau ore întregi pe faleză. Uneori îi prindea miezul nopții și parcă tot nu reușeau să obosească ascultând murmurul mării la doi-trei pași de ei.

- Mihai, zicea ea deseori, stai, să ascultăm marea. Știi?, sunt bolnavă de ea, aș tot asculta-o, simt cum îmi dă viață, cum mă ajută să trăiesc, să visez, să mă păstrez bună și tandră pentru tine, pentru noi doi, Mihai. Tu nu o simți la fel? Nu o auzi la fel? Hai să ne înecăm în vraja ei, să rămânem așa o veșnicie.

- Da, Tudorița, să rămânem, aproba el prinzând-o pe după umeri și apropiindu-și-o, măcar până dimineață, dar o să simți din nou răcoarea brizei și...

- Ah, nu-mi mai aminti de lucruri prozaice, Mihai, vreau să uit de tot ce nu ține de vraja care – de ce nu simți? – ne înconjoară.

- Dar simt, Tudorița, trăiesc alături de tine aceleași nemaiîntâlnite senzații și mă simt bine, parcă sunt alt om, parcă renasc... Dar în același timp nu pot uita că tu...

- Mihai, te-am rugat de-atâtea ori: știu tot ce e cu mine, dar lasă-mă să mă bucur de tot ce-i convine trupului și sufletului. Da, voi pleca de aici acolo, unde vrei tu, voi lăsa marea și tot ce ține de ea, mă voi strădui să ne fie bine la amândoi, să fim fericiți.

- Doamne, ce copii eram!, se trezi Mihai vorbind cu voce tare. Cum ne mai amăgeam crezând într-o existență dominată de împliniri cărora le spuneam fără nicio jenă fericire! Pe ce lume eram atunci? Faleză, marea, Tudorița, frumoasă și doar rareori întristată brusc, Eminescu și Veronica privind și ascultând clipocitul valurilor, Casino-ul, portul – fascinant, Acvariul... Numai lucruri extraordinare.

De ce nu o ascultase pe Tudorița? Adică acolo nu trăiau oameni, nu se putea realiza ca inginer, dar, mai ales, nu credea că pentru ea marea însemna viața? Se îndărătnicise, simțise în el un orgoliu prostesc, de ins coborât dintr-un arbore genealogic în care femeia și-a urmat întotdeauna bărbatul și nu invers. Deviza era: dacă mă place, n-are decât să vină după mine. O idioțenie fără margini, la urma urmelor. Of, dacă ar fi gândit atunci ca acum! Dar n-o făcuse, se ambiționase să creadă că în orașul său natal va avea parte de niște împliniri atât de mărețe cum nu îndrăzniseră măcar să viseze neam de neamul lui. Nu se întâmplase nimic deosebit. Viața avusese un curs și un rost al ei în care îl integrase și pe el, îl aliniase în rândul maselor largi de oameni ai muncii și păruse că uitase de el, așa cum și el, treptat-treptat, pierdea imaginea Tudoriței într-un fel de ceață. Dar într-una din zile venise și telegrama mult așteptată: „Sosesc mâine, așteaptă-mă la tren, Tudorița”. O așteptase și mai să nu o recunoască: slăbise mult, se schimbase și i se păruse chiar îmbătrânită. La toate întrebările lui răspunsese doar că de dorul lui se petrecuse acea schimbare cu ea. Răspuns care ar fi trebuit să-l măgulească, dar mai mult îl întristase. Știuse sigur că ea îl mințea și că, mai ales, o făcea dintr-un motiv pentru care nu avea cum s-o condamne. Dimpotrivă, simțise, brusc și aproape dureros, că săvârșise o mare greșală aducând-o acolo, o greșală care putea să evolueze spre dramatic dacă nu renunța, până când mai era timp, la ambiția sa prostească. Nu renunțase, iar viața îi dusese spre

un deznodământ nu într-un tot neprevăzut, ci mai degrabă incredibil. Se căsătoriseră, își făcuseră în câțiva ani un rost frumos și totul părea în ordine.

- Ar fi timpul să aveți și voi un copil, îi zicea uneori maică-sa. Serviciu bun aveți, casă aveți, tineri sunteți, ce vă mai trebuie ca să fiți mulțumiți? Copii, răspundea tot ea. Fără copii, o familie nu e familie...

- Mai avem niște probleme, mamă, o liniștea el. Le rezolvăm și ne apucăm de făcut copii: doi, trei, cinci, șapte – vedem noi...

- Așa-așa, aproba maică-sa, așa e bine.

Deseori stăteau amândoi pe balcon seara și se imaginau pe faleză, plimbându-se de la intrarea în port, de lângă restaurantul „Vraja mării” și până la statuia lui Eminescu și a Veronicăi, sau chiar până la Portul Tomis. Tudorița stătea ore în șir, parcă uitând de el, cu privirea pierdută în gol... Arăta din nou bine, se împlinise și chiar spunea că se simte excelent, neașteptat de bine, iar profesia o îndrăgește din ce în ce mai mult. A început să se obișnuiască și cu locul de muncă, și cu cei din preajmă și, desigur, cu colegii. În secția de psihiatrie a spitalului erau câțiva oameni de excepție, așa îi simțise ea încă de la venire. O luaseră între ei, știuseră să și-o apropie, să o integreze echipa spitalului, într-un cuvânt, s-o facă să se simtă părtaşă, cu drepturi egale, la bucuriile, împlinirile, dar și la necazurile lor, pentru că, sigur că da, viața nu era făcută doar din frumuseți, mai avea și părți mai închise la culoare. Fuseseră toți atenți cu ea, iar ea le mulțumise obținând câteva rezultate de excepție în psihoterapie, ridicând astfel prestigiul spitalului din oraș și în special al secției de psihiatrie. Bineînțeles, invidiile s-au născut brusc și au evoluat spre o atmosferă din ce în ce mai greu de suportat de către Tudorița, ea care era, oricum de-o sensibilitate bolnăvicioasă.

- Vezi?, îi zicea uneori, de dinafara spitalului pare că totul este în regulă, că viața urmează același curs normal început imediat după venirea mea aici. Însă nu mai este, Mihai, ceva s-a schimbat, ceva plutește pe deasupra noastră, printre noi, în sfârșit, nu știu ce, dar îmi dă o senzație de nefiresc, senzația că trebuie să se întâmple ceva... Simt cum mă apasă din toate părțile, ajung tot mai des să doresc mai mult aer, mai multă liniște, o evadare într-o lume care să-mi aparțină, să-mi pot desfășura activitatea fără efort, fără efortul devenit aproape permanent, al debarasării de o anume stare, de a-mi crea o altă nouă pentru a putea să muncesc. Sunt exagerată? Aș vrea să nu crezi așa, Mihai, să mă înțelegi, să crezi și tu, sincer, că a

intervenit ceva de dinafara sau dinăuntru nostru care ne creează starea asta de apăsare, de... ștrangulare – știi cum – asemenea unei cămăși de forță.

De fiecare dată îi venea să exclame cu voce tare:

- Cum? Și tu, Brutus?

Mult timp fusese convins că doar el suferea de boala sufocării și chiar se jenase să-i mărturisească până și ei. Considerase sentimentul un rău al lui, însă nu atât de rău încât să nu poată fi suportat, să nu poată fi „dus pe picioare” ani de zile. Întotdeauna, când i se întâmpla să simtă acut senzația de „prins în pânza diabolică”, își repeta că nu avea ce să fie nimic grav atâta timp cât se deștepta dimineța la timp, nu întârzia la serviciu, constata nonșalanța cu care câțiva colegi își afixau incultura prin conversații dorit-inteligente, participa – uneori cu entuziasm – la acțiuni cu caracter obștesc și așa mai departe. Era ceva ce îi aparținea în întregime, însă al lui. Și, atâta timp cât nu-l mai știau și alții, nici nu avea cum să-l periclitizeze, așa că... liniște, întotdeauna: „Pe frontul de vest nimic nou”. În rest, trebuiau să știe toți că el le semăna, că acționa și reacționa absolut în ton cu ei, adică el era, în calitate de particular, perfect integrat generalului, o fărâmă din colectivul de oameni ai muncii care semăna perfect cu întregul...

Prima oară, când din cuvintele Tudoriței dedusese că ea „suferea” de aceeași boală ca și el, trăise un adevărat șoc camuflat cu greu după niște fraze aiurea și cu zâmbete subînțelegătoare. Ce s-ar fi ales de ei dacă i-ar fi spus că el cunoștea perfect boala respectivă fiindcă și el suferea de ea, încă demult? Cum ar fi evoluat viața lor mai departe? Mai rău? Mai bine? Ar fi făcut un front comun și le-ar fi fost mai ușor? S-ar fi produs înstrăinarea, răcirea sentimentelor? Dar câte întrebări, poate mii, îi trecuseră prin minte? Și nu găsisese nici măcar un răspuns care să-l fi mulțumit, nu total, măcar așa, cât de cât. Continua să-și ducă viața, căreia îi ziceau normală: mergeau la spectacole, la filme, prin magazine, se plimbau prin parc, mai ieșeau în câte un week-end și totul părea în cea mai desăvârșită ordine.

- Măi, copii, îi atenționa din când în când maică-sa, trece vremea și-i mai greu pentru voi să...

Obsesia ei: copiii. Să nu fi rămas singuri pe lume, să îmbătrânească și să nu aibă cine le da un pahar cu apă. Avea dreptate, foarte multă dreptate, și ei îi promiteau că da, sigur, în curând problema se va rezolva, iar ea o să fie o bunică fericită cu cel mai frumos nepoțel din oraș și din toată lumea.

- De ce nu ai încredere în mine, mamă?, o întreba uneori, când se întâmpla să fie singuri. Crezi că eu nu-mi dau seama cât adevăr este în ce spui? Dar ce să facem? Momentan nu se poate, adică așa credem noi că e mai bine...

- Auzi, îi zisese într-una din zile, nu cumva femeia asta a ta nu e în stare să aibă copii?

- Da de unde!, exclamase el. Tudorița?! O să vezi dumneata...

- Bine-bine, de vorbe m-am săturat, dragul mamei...

Adevărul era că, în ultima vreme, tot mai des se iscaseră discuții în legătură cu rămânerea sau nerămânerea în oraș. Orașul nu le dăduse ce așteptaseră de la el, dimpotrivă, părea că-i consideră tot mai mult niște copii vitregi care, ar fi cumva cam neagreați la modul general vorbind. El dorise atât de mult stabilirea acolo, în orașul de munte, cu aer curat, cu oameni încă purtând cu ei amintirea sufletului de țăran de munte, blajin, înțelept, bun gospodar, prietenos și încă o mulțime de calități care îi asigurau actualului orășean un statut aparte. Se înșelase: marea majoritate se emancipaseră, își croiseră niște existențe care semănau perfect cu niște haine de împrumut, dar pe care ei le purtau fericiți, fiindcă era ceva nou, un fel de modă nouă care îi obliga să-și iasă din pielea lor de țărani mirosind inclusiv a balegă... Ani de zile se luptaseră, ei cu ei și apoi și cu alții, pentru a lepăda un mod de a fi și a gândi, în schimbul altuia, mai convenabil și, în același timp, mai la nivelul unui anumit grad de cultură și civilizație, fenomen pe care îl înțeleuseră prost cei mai mulți dintre ei. Astfel stând lucrurile, lăsasera tot ce avuseseră bun, frumos și sănătos în ei, la marginea orașului și se transformaseră, treptat, în oameni de oraș, cu pretenții, cu situații, cu relații, cu... Aveai o problemă, te adresai cuiva așa, ca să mai schimbi o vorbă, și când acolo auzai ce să nu-ți crezi urechilor:

- A, păi, pot să te ajut, frate-mio. Dai ceva produse – că știi cum e treaba – și îți rezolv problema.

Și cine vorbea? Un oarecare, devenit între timp un tip cu asemenea relații încât nu-ți venea să crezi că este vorba despre un fost coleg de școală și chiar de bancă, repetentul clasei, care se *ajunsese*.

- Carte?, se mira. Ce-mi trebuie mie atâta carte? Am serviciu bun, nevastă-mea e la supermarket, iar nașul la... n-are importanță. Așa..., zicea că nu am nevoie de atâta carte. Bani știi să-i număr, la afaceri am început să mă pricep binișor... Mi-am făcut și eu câte ceva: casă cu etaj, mașină, o

mobilă nouă de sufragerie și altele. Dar am tras, să știi! Regim special – vedeai cimitirul prin urechile mele și ale soției. Nu a fost ușor, dar a trecut și acum e ok. Ne-am făcut rost și de niște relații, că știi cum e: îți iese dracul în drum când te aștepti cel mai puțin. Că de aia ziceam: ai nevoie de ajutor? Spune, frate, și vedem ce putem face, însă, îți spun: fără produse... Cum, ce produse? Cafea, un Metaxa, un picior de vițel, un curcan, sau chiar găini, un cartuș de Kent și, iacă, facem treaba, dom' inginer...

- Bine, dar eu locuiesc la bloc, omule...

- Dar pe ce lucrezi? Nu te plătește cu bani?

- Da' cum!

- Păi, da, domnule... Și cu banii nu poți cumpăra? Nu știi cum e?, ai bani – ai mamă și tată! Adu-mi mâine dimineată ceva produse și te rezolv, frate!

Odată se gândise să-i strige în față:

- Auzi: te rog să nu-mi mai zici frate, că-mi vine să te strâng de gât. De ce suntem noi doi, frați? Pentru că ne spunem oameni? E suficient atât? E destul să ne numim așa, iar dincolo de *firma-om* să se afle cu totul altceva? Cum poți să gândești așa? Mă rog, poate că dumneata ești mai om decât mine, poate că dumneata ești cel care reprezintă specia, iar eu nu sunt decât un... anormal, dar, deocamdată, am convingerea că este invers, fără să am pretenția că eu aș fi perfecțiunea întruchipată. Adică cine te crezi?

Însă nu ajunsese niciodată atât de nervos, încât să fie în stare de o asemenea izbucnire. De regulă evita ciocnirile de acest fel și, pe cât putea, se ferea chiar de simplele întâlniri cu foști colegi de școală, cu foști cunoscuți și, în general, cu oricine pe care el îl considera un parvenit. Viața lângă ea îi crea tot mai mult un sentiment de deplină împlinire chiar dacă nu și din punct de vedere profesional. La acest capitol, cum îi plăcea directorului să spună când le vorbea la câte-o ședință, stătea, din păcate, rău, parcă tot mai rău... Nimic nu părea să aibă șanse de împlinire dintre cele pe care și le pusese în gând atunci când se hotărâse să se întoarcă din orașul natal, sau, în orice caz, realizările ocupau un procent atât de mic în cuprinzătorul *întreg* numit viață, încât i se părea de-a dreptul jenant să discute cu Tudorița problema respectivă. Cel puțin bine că ea îl înțelesese întotdeauna. Dar el? El o înțelesese, oare, cum trebuia, cum ar fi fost bine pentru amândoi? Vezi, aceasta, văzută acum de la distanță în timp, dar și geografică, era o altă latură a problemei, a mării probleme numită existență.

Dar uite că nu mai venea somnul, poate și pentru că era prea devreme pentru somnul de seară și prea târziu pentru somnul de după-amiază cu care se cam obișnuise în ultimii doi ani. Cred că ar trebui să mai ies puțin, își zise, să mai iau puțin aer, să mai beau o bere...

XXI

Trei pacienți, atât avusese în după-amiaza aceea, însă fusese nevoită să-și prelungească programul din cauza unuia care nu părea deloc bolnav, dar juca teatru foarte bine. Se închipuia ba Beethoven, ba Frank Sinatra, ba Galilei, ba un hingher, ba Socrate, ba o... femeie de serviciu. Când prinsese un moment liber în perorația lui, doctorița Cojan îi zisese:

- Domnule, dumneata nu prea ești bolnav, mai mult te închipui a fi, iar dacă nu termini cu prostiile, chem poliția...

- Bine, acceptase el, termin, da' vii cu mine la Monte Carlo?

- De ce nu? Cât mă costă?

- Nimic-nimicuța, doamna doctoră. Aveți asigurată totul pe banii mei: transport, cazare, masă și toate alea...

- Parcă ziceai că ești femeie de serviciu – de unde ai bani?

- Am, doamnă, că muncesc, doamnă – sunt patron de firmă...

- Bine, mai vorbim... Acum trebuie să plec...

- Nicio problemă. Rezolv eu cu tot ce trebuie: bilete de avion, cazare... Vreți undeva, pe malul mării sau...?

- Mai vorbim, domnule. Trebuie să mă hotărâsc...

- Bine, nu e grabă – eu aștept oricât!

Da, fix asta mi-ar lipsi ca văduvă: să merg pe Coasta de Azur cu un nebun!, gândi doctorița traversând strada.

- Bună ziua, doamna doctor... Aveți câteva minute și pentru mine?

- A, domnu' Călărașu! Bună ziua. Sunt foarte obosită, am avut o zi infernală, dar nu mi-ar face rău o cafea... Uite, la terasa asta – e destul de discretă...

- Da, e bine...

- Vreau liniște, un pic de liniște, domnule ofițer... Ce mai faceți?

- Veneam spre dumneavoastră...

- Cu vești noi?
- Da, dar nu tocmai plăcute.
- De ce?
- Două cafele, vă rog, domnișoară. Vreți și-o răcoritoare?
- Apă, *Izvorul Harghita*, aveți?
- Da.
- E în regulă. Vă ascult, domnu' Călărașu...
- Ascultăm amândoi ceva, iar apoi, dacă vreți, comentăm. Uitați, este vorba despre caseta asta...

Locotenentul o puse într-un reportofon și, aproape instantaneu, se auzi:

- Alo! Domnul inginer Victor Cojan?
- El.
- Sunt Leman – vă salut...
- Domnule Leman, nu v-am spus să mă lăsați în pace?
- Da' ce v-am făcut? De ce sunteți rău?
- Nu sunt, dar parcă ne înțeleseserăm să nu mă mai căutați.
- Așa e, dar a intervenit ceva și cred că sunteți singura persoană care ne poate ajuta... fără nici un fel de probleme pentru dumneavoastră.

- Domnule Leman – fără pachete sau pachetele, bine? N-am nici un fel de obligații față de nimeni, să fie clar...

- Chiar așa? Bine, de acord: nu aveți, dar un gest puteți face față de o anumită persoană... Adică, scurt: vă rog să primiți într-un fel de audiență pe cineva, se poate?

- Cine-i, ce vrea?
- Domnu' arhitect, nu vă grăbiți... Deci?
- Bine.

Se aude clar o bătaie în ușă.

- Intră!
- Bună, Victore, sunt Carmen...
- Carmen? Care Carmen?

- Chiar nu-ți mai amintești de mine? Au trecut aproape douăzeci de ani, e-adevărat, dar chiar atât de mult să mă fi schimbat? Ia privește-mă un pic mai atent...

- Carmen! Doamne, nu credeam să te mai văd. De unde ai răsărit și ce cauți pe-aici? De ani de zile nu mai știu nimic de tine... Unde ai fost, cu ce te ocupi?

- Cu prostituția, Victore. Fac prostituție. Asta fac după ce m-ai lăsat cu burta la gură. Ai o fiică de nouăsprezece ani, frumoasă și deșteaptă.

- Sper că nu și ea...

- A, nu, nici vorbă, fiindcă am ferit-o din toate puterile de toate greutățile... De-aceea, între altele, mi-a fost și încă mi-e foarte greu, Victore...

- Te cred, da' de ce n-ai acceptat s-o recunosc de fiică și nici să te ajut din când în când, lunar chiar, pentru că mi-aș fi putut permite, pot și acum, dar ai refuzat tot timpul, nu știu de ce...

- A fost aventura mea, greșeala mea, dar și bucuria de a nu împărți cu nimeni ceea ce, prin tine, mi-a dat Dumnezeu.

- Și-acum, unde e? Vrei pentru ea ceva?

- Nu, pentru mine vreau...

- Dacă pot...

- Vreau să mă angajezi. Nu contează pe ce post și unde. Îmi trebuie un act, o adeverință din care să reiasă că sunt angajată, fiindcă vreau să plec afară, dar legal, adică fără probleme, înțelegi?

- Afară însemnând ce, și unde?

- În Spania, Italia, Franța, Irlanda – nu contează, Victore, dar trebuie să plec din țară cât mai repede...

- Să muncești, sau tot cu...?

- Nu, nu știu, dar sunt luată în colimator de poliție, așa că vreau să apar drept salariată, înțelegi? O lună, două...

- Am înțeles, da' pe ce post să te angajez, ce...? Adică, ai mai făcut ceva școală între timp?

- Am terminat filologia la *fe-fe*...

- Cum?!? Adică, scuză-mă: filologie și prostituție? N-ai găsit un serviciu, așa, mai...?

- Unde? Cine mai are nevoie de dascăli în ziua de azi? Mai ales de filologi... Așa că, ce era să fac? Cu ce să fi trăit? Eram deja două...

- Și fiică-ta știe că tu...?

- A, nu! Poate va afla cândva...

- În situația asta, nu puteai să mă cauți mai demult?
- Nu, pentru că nu mi-a dat voie.
- Cine?
- Leman.
- Te-ai căsătorit cu el?
- Nu, el e șeful, da' rămâne între noi...
- Șeful a ce, la ce?
- E un fel de grup, după cât am înțeles eu, dar e important acolo...
- Bine: grup-grup, echipă-echipă, dar ce, cu ce se ocupă? Adică, e vreo organizație, o...
- Victore, e o! Adică, e ceva greu de definit; adică, eu cred că e un fel de rețea națională cu sediu sau cu stăpâni undeva prin America de Sud. Dar mai multe nu știu...
- A, droguri...
- Și, desigur...
- Și tu? Ce rost ai pe-acolo?
- Nu cred că prea au încredere în mine, din cauza contactului meu cu prea multă lume de condiție, mă rog... Rostul meu? Sunt un fel de secretară a lui Leman.
- Dumnezeule! Deci, droguri, prostituție...
- Îmi pare rău, Victore, n-am prea avut de ales, mai ales pentru fiică-mea...
- Fiica noastră, Carmen!
- Lasă... Dar vreau să înțelegi și să crezi că e un sacrificiu pe care îl fac mutilată până în adâncul sufletului și, dacă n-ar fi ea, dacă n-ar avea nevoie pentru terminarea studiilor...
- E școlăriță? Bravo!
- Studentă...
- Cum?!? Să nu-mi spui că tot la filo...
- Ba da. Anul doi. A publicat și poezii prin reviste, are două cărți de versuri, una premiată... E deșteaptă, Victore, și foarte bine văzută de toată lumea. Sunt mândră de ea... De fapt, se spune că toți sau majoritatea copiilor din flori sunt frumoși, deștepți și cu ochi albaștri...
- Ea corespunde?

- Da, sută la sută! Ei, am glumit, dar are, cu adevărat, o pereche de ochi albaștri unici, cu floricele... Eu n-am mai văzut așa ceva... De deșteptăciune, ce să mai zic?

- Albastrul ochilor o fi de la ai mei, Carmen?

- Clar.

- Bine, totul e bine, e frumos, dar ea știe că tu...?

- Ți-am spus că nu! Și sper să nici nu știe vreodată...

- Aș vrea s-o văd, s-o cunosc, să fac pentru ea ceva, să... Știi? Noi nu avem copii și, sincer vorbind, mi-am dorit mereu să am o fiică. Doamne, ce tâmpenii se petrec pe lumea asta! Auzi: ce dracu', nu puteai să-mi spui mai demult?

- Nu, nu mi-au dat voie. Ziceau că nu prezinți garanții morală și de nici un fel...

- Adică, ei sunt cei morali?!?

- Așa se cred. Conform principiilor lor...

- Deci, au și principii?

- Normal. Deci, conform acestora, prin folosirea drogurilor generațiile tinere sunt ajutate să viseze frumos, să se rupă de realitățile dure ale existenței – tu nu vezi ce se întâmplă cu societatea, cu oamenii?...

- Adică să optăm pentru o lume a dezaxaților, a...

- E prezentul, Victore, și, mai ales, viitorul. Tu nu vezi ce fac și cum se zbat cei de care depinde mersul lumii pentru a conduce oameni cu cât mai puțină minte?

- Și ce naiba faci? Vrei să convingi și să mă racolezi?

- Eu? Victore, nu e cazul. Ai făcut-o singur preluând acele pachete de la Lemman. Habar n-ai în ce te-ai băgat... Eu încerc să te scot, fiindcă sunt răi, Victore, răi, periculoși și neiertători, crede-mă. Prin angajarea mea la firma ta, sper să te lase în pace, sper din tot sufletul...

- Chiar crezi că sunt în pericol?

- Da, iar un pas greșit, oricât de mic, te poate costa mult. Lemman n-a uitat că, la un moment dat, l-ai amenințat cu poliția.

- Și? Oricum, eu nu fac parte din rețea, sau ce naiba o fi...

- Nu, dar pachetelele...

- Și dacă anunț, totuși, poliția?

- Doamne ferește! Ar fi și mai rău, fiindcă ei au oameni peste tot: în Parlament, în Guvern, în Poliție, pe la servicii...

- De unde știi?

- Nu contează. Ei, mă angajezi? Ai cum? Hai, că mă așteaptă Lemn cu răspunsul...

- E grabă mare? Nu-mi poți lăsa o zi, două?

- O zi...

- Bine. Și cu fiică-ta, a noastră, cum rămâne? Cum ziceai că o cheamă?

- Deocamdată fiica, atât.

- Bine, la revedere. A, stai: ceva acte sper că ai...

- Păi, cum?

- În regulă. Te aștept mâine dimineață, dar la prima oră...

- Bine.

Zgomotul ușii închizându-se, apoi, după câteva momente, sunetul telefonului...

- Alo, domnul arhitect Cojan? Aici e Lemn. Ați rezolvat problema, e *okei*. Săptămâna viitoare eliberați o adeverință pentru domnișoara Carmen...

- Cu condiția să fiu lăsat în pace.

- Of, Doamne, îmi pare rău, domnule Cojan, dar e cam târziu să puneți dumneavoastră condiții. Noi, da, fiindcă oricând poate apărea în contul dumneavoastră o informație mică-micuță, cum că ați înlesnit vânzarea de droguri în oraș...

- Adică, în pachetelele alea erau droguri? Cum dracu' și de unde naiba ați dat tocmai de mine?

- Prin prietena dumneavoastră Carmen. Era gata-gata să se întâmple necaz mare la noi din cauza ei, așa că a găsit singură soluția...

- Ce josnicie din partea ei!

- Domnule Cojan, a făcut-o fiindcă nu avea de ales. De exemplu, ar fi dispărut fără să se mai știe vreodată de ea...

- Adică, o crimă?

- Ei, un accident de mașină sau o cădere dintr-un tren în mers oricui i se poate întâmpla, nu? Deci, revin: din cauza ei am pierdut o legătură foarte bună, un om de bază... Omul a căzut pe mâna poliției și n-am mai avut ce face. Norocul nostru, și-al lui, a fost că a murit, din motive, necunoscute, să zicem, înainte de a da informații importante...

- Cum adică a murit?

- Simplu, domnule Cojan, foarte simplu. La noi, dacă cineva nu e cuminte, o poate păți rău de tot...

- Și Carmen? O prostituată, la urma urmei, ce vină a avut sau, mă rog, are în toată povestea asta?

- N-ați înțeles? Omul nostru a căzut pe mâna poliției din cauza ei, deci, domnișoara Carmen trebuia să refacă legătura, adică să găsească zaua care să lege lanțul la loc, atât. Altfel, ar fi pățit-o rău, poate chiar foarte rău. Noroc că și-a amintit de dumneavoastră, iar dumneavoastră ați cuplat. Provizoriu, domnule arhitect, doar provizoriu, deoarece sunteți în perioada de probă...

- Cum?!? Probă? Dar e o nebunie să credeți că eu, arhitectul Victor Cojan, voi înlesni vânzarea de droguri...

- Despre asta o să mai povestim. Deocamdată, eliberați adeverința pentru Carmen...

- Bine, sper să nu mai aveți și alte pretenții...

- Nuuuu! Doar ce v-am spus: să fiți cuminte. Sunteți om deștept și ar fi păcat să nu fiți cuminte. Ce credeți că ar zice soția dumneavoastră dacă ar afla de droguri, de-o eventuală arestare, de Carmen și...

- Du-te dracului!

- Pssst! Liniște, domnule Cojan! Li-niș-te! Fiindcă, făcând gălăgie, puteți deranja, puteți trezi în te-miri-cine vreun resentiment și... Deci, ne-am înțeles, da?

- Bine.

- Dar, ca să vedeți că noi știm să-i răsplătim pe cei care ne ajută...

- Să ucideți tineri, oameni, în general? Vă rog să nu mă mai amestecați...

- Domnu' Cojan, n-ați înțeles ce v-am zis? Liniște! Așadar, după eliberarea adeverinței, pe strada Merilor, imediat după colț, vă va aștepta un Logan alb, urcați și ne vedem la motelul de lângă Pădurea Cailor...

- Nu, n-am nevoie de nicio răsplată. Mă lăsați în pace și gata.

- Domnu' Cojan, ascultați-mă, fiindcă așa e bine, credeți-mă. Altfel se va interpreta...

Altă pauză în înregistrare, apoi:

- Așa, domnu' arhitect, sunteți ascultător. Mâncăm ceva, bem un vin bun și... Preferați un anume soi de vin?

- Fetească regală de Jidvei.

- S-a făcut. Asta e masa noastră, ocupați loc. Deci, domnule Cojan, fiindcă suntem cam grăbiți, uite cum stă situația: terminăm cu masa, urcăm în mașină și facem o mică plimbare, să admirăm peisajul. Într-un anumit loc vom coborî, vă voi da un plic, dumneavoastră îl veți desface, veți scoate din el niște euro – mulți! – și... Vă spun acest mic scenariu, pentru că toată scena va fi filmată, auzindu-se și vocea mea. Voi spune: domnule Cojan, aveți aici niște mii de euro pentru că ne-ați ajutat la distribuirea de droguri în oraș...

- Eu!?

- Păi, pachetelele de la doamna Lictaru...

- Care Lictaru?

- Valerica, femeia de la hotel – ați uitat-o. Vreți să cred că vă face feste memoria?

Doamne, ce nebunie, ce nebunie!

- Asta e viața, domnule Cojan, sau, altfel spus, păcatele tinereților...

- Prostii!

- Gata, haideți, că se face târziu...

- Nu, nu vin, nu vreau nimic, n-am nevoie...

- Bine, haideți... Ați mâncat, să vă fie de bine! Urcați, vă ducem în oraș după ce terminăm cu filmarea... Doar că întoarcerea va fi un pic mai pe ocolite, fiindcă trebuie să fim prevăzători. Uite: ne-apropiem de Pădurea Cailor, coborâm, rezolvăm problema cu filmarea și... acasă, la doamna Cojan.

- Domnule, nu înțelegeți că nu e nevoie să rezolvăm nimic?

- Ba da, e! Hai, jos! Scenariul vi l-am spus și trebuie doar să fți cuminte, da? Altfel...

- Altfel, ce?

- Gata, atenție! Poftim plicul. Deschideți-l...

- Nu vreau banii voștri!...

- Domnule Cojan, nu vă jucați, nu ne mai jucăm, fiindcă nu avem timp. Și-așa, am cam pierdut... Luați plicul, numărați banii cu voce tare, noi filmăm, urcăm în Logan și... acasă. Trebuie să facem acest ceremonial, fiindcă altfel riscăm să ne dați pe mâna poliției și nu se știe cu cine avem

de-a face acolo... Hai, gata. Hei! Unde ești, Gicule? A, da. Bine, ieși că, oricum, nu te cunoaște nici dracu', așa mascat cum ești...

- Nu, nu vreau...

- Ce, domnule Cojan? Banii?

- Gicule, unde ți-i colegul? Cheamă-l... Domnu' Cojan, vreți să forțăm puțin lucrurile? Cred că vrei, fiindcă începi să nu fii cuminte...

- Du-te-n mă-ta!

- Domnu' arhitect, martor mi-e Dumnezeu că... Deci, sunteți sigur că nu vreți să respectați miniscenariul nostru? Asta înseamnă, înțeleg eu, că veți anunța poliția imediat ce ajungeți acasă?

- Mi-e scârbă...

- Nu zău! Dacă nu-ți dai seama, vreau să aflu că pielea mea și a colegilor mei este foarte scumpă și... Așadar, ultimul cuvânt, domnule Cojan?

- Nu.

- În acest caz, legați-l... Bine. Alo! Unde-i rabla? A, în partea cealaltă a pădurii? Vino, că domnul Cojan e cam neascultător, iar eu nu mai prea am timp. Știi locul, da? E *okei!*

De pe casetă se mai auzi un scurt fâșăit, apoi vocea locotenentului Călărășu:

- Și, mai departe, domnule Leman?

- Păi, nu l-ați găsit pe arhitect în hățiș? Știți cum e, domnule ofițer? La noi nimeni nu iartă nimic. Era cu totul altceva dacă inginerul Cojan m-ar fi ascultat.

- I-ați fi dat banii și gata?

- Da, dar îl aveam la mână, ca rezervă...

- Ideea nu era rea...

- Nu. Din păcate s-a dus totul naibii deocamdată.

- Chiar așa credeți? Că, deocamdată? Vă înșelați, fiindcă a căzut și omul vostru de la poliție...

- În sfârșit, n-am înțeles: cum dracu' de ați dat așa de repede de mine...

- Vedeți, domnule Leman? Prostituatele nu sunt întotdeauna ce par a fi...

- Curva dracului!

- Prea târziu...

- Și Carmen?, întrebă doctorița.

- Deocamdată e la noi pentru cercetări, dar are șanse să scape ușor, respectiv doar cu vreo trei-patru ani de detenție...

- Și fiică-sa?

- O să avem noi grijă. Până azi n-a vrut să ne spună nimic despre ea... Vi s-a încălzit apa minerală, doamna doctor...

- Nu contează...

În grădina de vară a hotelului nu prea erau clienți, deși în aer se mai păstra bine căldura de peste zi, iar câteva trecătoare își făceau vânt cu niște evantaie mici, străine și de efect, mai ales dacă aveau parte să fie ținute și de mâini delicate, ceea ce, la drept vorbind, gândi Pantelimon Șoricu cu amărăciune, e-o marfă de import tot mai rară. Mâini de import!?! tresări el imediat, gata, m-am prostit, și din cauza căldurii, dar mai ales din cauza domnului director, pentru că uite, nu pot trece de șocul ăla. Sunt, ce mai, unul dintre marii ghinionişti din istoria omenirii. Și ghinionist și prost, asta e, ce să-i faci! Ah, uite o masă liberă, dar îmi trebuia să fie și ceva mai ferită, aha, uite alta... Bun-bun! Stau aici până mă scot ăștia afară, ori mă dau pe mâna poliției. Aici va fi locul meu de creație, aici se va naște cea mai importantă scriere a mea: volumul I din *Nota explicativă* asupra activității pe care am desfășurat-o azi, 17 iulie 2009, între orele 7,30-16,00. E bine-așa, dom' director, să trăiți!, sau să intitulez capodopera altfel? Mă rog...

Domnul să mă aibă în sfânta lui pază militarizată!

- Alo! Alo!... Sunteți amabilă, doamna ospătară? Două halbe la spumă deasă...

- Altceva nu mai doriți în afară de spumă deasă?, îl întrebă cu răutate ospătara.

- Aș vrea eu, zise el cu voce îndulcită, dar pot să cer? Poți îndrăzni să ceri la o așa femeie frumoasă ca dumneavoastră? Scuzați de deranj...

Aceasta în timp ce gândea: Sfinte Dumnezeule, în viața mea nu am văzut o femeie mai urâtă! Și nici îmbrăcămintea nu șade pe ea ca pe alte femei. Dar, în definitiv, nu pot fi toți frumoși ca mine, își zise cu amărăciune, amintindu-și cum, într-o dimineață, înainte de-a intra în birou, o auzise pe o colegă spunându-i alteia:

- Păcat de Pantelimon ăsta că e cam mic, fiindcă altfel e destul de prost. Adică mic și prost...

- Nu așa se spune, o atenționează el, doamnă distinsă, ci așa: decât mare și prost, mai bine mic și căscat, ceea ce e cu totul altceva, drept care te bag în mă-ta acum și pururea și în vecii-vecilor... Apoi o făcuse să plătească, drept cam scump, jignirea. Îi urmărise gesturile, frazele, sosirile și plecările, deplasările dintr-un birou în altul în timpul programului și, când se aștepta mai puțin, de obicei la câte-o ședință de luni dimineața, zicea ca din întâmplare:

- Eu, domnu' director, consider că lucrurile ar merge cu mult mai bine dacă noi, cei de prin birouri, am da dovadă de mai multă responsabilitate civică, de respect față de colegi și, în primul rând față de conducere, pentru că se întâmplă niște chestii de te doare mintea...

- Concret, dom' Șoricu, mai concret, îl atenționa directorul.

Iar el exact asta aștepta...

- Concret, domn' director, la noi, unii, nu prea respectă programul, nu prea își văd de treabă în timpul celor opt ore, așa că să nu ne mai mirăm că situațiile decadale sunt întocmite așa cum sunt întocmite, ca să nu mai vorbesc de corectitudinea cifrelor raportate. M-am referit absolut accidental la situațiile decadale și nu pentru că aș avea ceva cu doamna Levița, pentru că nu mă interesează persoana, nu mă interesează că își face cumpărăturile – evident nu toate – în timpul serviciului, ci spun doar așa, un fel de exemplu...

Levița făcea fețe-fețe, încerca să spună ceva și se bâlbâia până când directorul îi zicea:

- Doamna Levița, așa nu mai merge: altădată să te pregătești mai bine când vrei să vorbești la ședință...

Sau, în altă zi:

- Ei, mare doamnă e doamna Levița! Cine își mai permite să vină la serviciu după ce domnul director a intrat în firmă? După câte am băgat eu de seamă, nimeni în afară de colega Levița...

În câteva rânduri îi dăduse telefon lui bărbatu-său și-i spusese ținându-și mâna pâlnie la receptor pentru a nu i se recunoaște vocea:

- Mă, tu stai ca un fraier ce ești la gura sobei și citești basme de Petre Ispirescu, în timp ce nevastă-ta *suferă* în brațele șefului de la Financiar!

A, nu-l știi? Țăla, mă, cu mutră de berbec și cu privirea de vițel... Felicitări, măi, felicitări sincere! Pa și stimă pentru naivitate, ca să nu-i zic prostie...

În ziua următoare, Levița venea la serviciu învinețită pe la fălci și pe la ochi, purtând ochelari de soare pentru a mai atenua aspectul dezastruos al feței.

- Oho, zicea el, doamna Levița arătați foarte bine cu ochelari!... Dar sper că nu sunt de vedere, că doar dumneavoastră aveți ochi frumoși... Arătați splendid, pe-onoarea mea! Dar ce-ați făcut? Parcă aveți o vânătaie la coada ochiului stâng... Ați căzut, doamna Levița? E polei în cartierul dumneavoastră? La noi e vară, da' la dumneavoastră, fiind mai la nordul orașului... Sau era gata-gata să vă taie trenul? Doamne-fereste!. Aș regreta toată... Bine, vă doresc multă fericire în căsnicie și împlinirea tuturor dorințelor. Altfel, ce mai faceți? Zău că arătați bine... Ehe, dacă aș fi mai înalt și mai deștept... Dar așa: mic și prost... Grea și pentru mine viața asta, se consola el depărtându-se fals-dărâmat și lăsând-o pe Levița interzisă, pentru că nu știa ce să creadă...

În nicio jumătate de an slăbise să n-o mai cunoască cei care n-o văzuseră de multă vreme. Pe el îl amuza situația, simțindu-se ca un Jago. În anumite momente, jubila, iar în una din zile îi spusese:

- Doamnă, ești o dulce, dar până ce nu te văd plecată de-aici, ori cu grumazul rupt, n-am liniște – ține minte ce îți spune băiatu'. Asta așa, fiindcă sunt mic și prost, parcă așa spuseseși, nu? Adică, de fapt, cu ce dracu îți greșisem eu, să vorbești urât despre mine? Nu te-am respectat întotdeauna, poate că mai mult decât meritai? Eu cred că da, dar ce importanță mai are acum? Să știi, doamnă, că eu nu sunt ranchiunos, dar fac alergie când își bate cineva joc de mine fără să am nicio vină față de acel cineva. Ajung să mă gândesc chiar la posibilitatea unei crime, mă înțelegi? Uite, aș fi în stare să te sugrum fără să am nici cel mai mic regret. Mă crezi? Vrei să-ți demonstrez? Ia, să vezi...

Erau numai ei doi pe coridorul lung și întunecos de la secția de produse finite și ea se lipise înspăimântată de perete...

- Fii cuminte, doamnă, îi zisese mângâind-o pe obraz, că nu-mi murdăresc eu mâinile cu gâtul dumatilă. Dacă tot îmi fac păcate, caut ceva care măcar să merite... Pa!

- Hai, doamna ospătară! Vii odată cu berea aia, ori plec la altă crâșmă, că și-așa sunt pus pe fapte mari azi...

- N-am zece mâini!, țipă ospătara spre el. Nu vedeți că nu stau și nu dorm?

- Ei, mai zic și eu, mormăi. Ce dracu să fac? Ehe, dacă ai ști matala ce e în sufletul meu la ora asta, altfel te-ai uita la mine, altfel m-ai servi și, bineînțeles, toate ar fi altfel. Dar uite că nu știi. Belzebut și-a băgat coada și cred că a uitat-o acolo, ori îi place să... De fapt, doamna ospătară, dacă vrei să fii sincer, parcă nici nu mai prea simt nevoie să beau bere, parcă aș vrea altceva... Ce? Nu știu. Simt doar că îmi lipsește ceva, ceva așa, ca un fel de poartă prin care să trec, să ies din lumea asta și să... Da, uite-așa, am o senzație că sunt forțat să stau într-o anumită poziție, că sunt obligat să tot fac ce nu vreau, ci numai ce vor alții, mereu la cheremul lor, mereu ținând seama de ce și cum doresc ei... Îți dai seama cam ce poate să însemne asta, doamna ospătară? Așa că să nu mă crezi un bețiv oarecare, ci un biet om care are de rezolvat o problemă, e într-o situație tâmpită și s-a refugiat aici pentru...

- Pofțiți berea – face 9,85...

- Zece, nu? Că nu am mărunț...

- Nici eu, zise ospătara, dar schimb.

- Și îmi dai cin'șpe bani?, se miră el. Las-o, doamnă, că mă pricep și la bancuri, adică îmi plac, drept care, te rog nu-mi mai aduce restul, păstrează-l: puțin de la mine, mult de la bunul Dumnezeu și, cu mult mai mult, de la clienți mai... Ce, v-ați supărat? Luați tava și să rămânem prieteni, doamnă, că zău de nu te-aș țuca o dată. Hai, noroc! A, nu e rea berea, nu e rea deloc – ia mai adu-mi o halbă, doamnă. Ia și dolarii... Auzi, dar niște mici nu ai? Noa, ce te holbezi așa la mine, doamnă ospătară? Cu ce ți-am greșit?

- Mititei nu avem. Altceva mai doriți?

- Un zâmbet, doamnă, măcar un zâmbet, să-l văd eu confecționat de gura dumneavoastră frumoasă, că pe cuvânt de nu mi-ar ține loc de mititei... Apropo: când s-au terminat?

- Ce?

- Mititeii, doamnă – despre ce discutăm noi aici? De când nu aveți?

- De anul trecut, de prin septembrie...

- Doamnă, dar aveți un umor extraordinar! De vă prindăștia de pe la radio sau *teve*, ați dat lovitura... La ce oră terminați programul? Îmi dați voie să vă aștept, să discutăm ceva?

- Lasă, domnule, zise un ins așezându-se la masa lui, dacă vrei, discută cu mine, eu sunt impresarul ei, înțelege? Eu îi organizez toate spectacolele, inclusiv câte o bătaie conform ultimelor hotărâri de guvern – ha-ha-ha! Zii, fiule, ce nemulțumiri ai, până nu mă înfurii și-ți aplic și ție vreo câteva? Să știi că pentru mine e o nimica să-ți pocnesc niște pumni, de să visezi copârșeie trei nopti la rând.

- Tot conform hotărârilor...?, încercă el să o țină pe glumă.

- Auzi, îi zise insul, ea e nevastă-mea, e o mare curvă, iar eu m-am cam matolit, înțelege? Băui niște trăscau, așa că sunt numai bun de scandal. Tu, adu-mi și mie o halbă – domnu' face cinste – mersiu. De-aceea zic: las-o în pace, vezi-ți de bere și de alte treburi, care să nu te bage în spital, mă-nțelege? Hai. Noroc și pa, mă, pa, lua-ne-ar dracu' pe toți – zii ca mine...

- Bine, așa să fie...

- Nu, vere, nu așa – hei: zi-i după mine, că altfel situația devine gri spre negru, pricepi? Fiindcă-ți altoiesc vo două cu halba în scâfârlie, de te pupă mă-ta rece. Hai, zi-i: lua-ne-ar dracu' pe toți. Gata, e ok, ești ficior fain, dă-mi voie să te țuc... Eu sunt economist, mă, bădițule, și cu perspectivă să fiu disponibilizat, băga-mi-aș, scuză-mă, adică... Auleo!, îi fi din ăia, cu ciripitu'...

- Nu sunt...

- Bine, mă, am glumit – duceți-vă toți dracului... Hai, pa!

Insul se ridicase de la masă și plecase tot așa cum venise: aproape pe nesimțite.

- Sluta, zisese cu voce tare Pantelimon. Ai văzut pentru cine se poate încasa o mamă de bătaie? Pentru ciurma pământului. Păi, da, că nu-mi mai vine mîntea la cap! Ia să consum ce am de consumat și să plec naibii de-acî!, gîndise în continuare. Adică nu: în timp ce consum să-mi vină și muza, trebuie să fac și lucrarea de doctorat pentru mâine de dimineață... Sfinte Dumnezeule, dar ce dracu să scriu? Ce să scriu pe două pagini? Mă rog... O, uite-o și pe doamna doctor Cojan! Mamă, ce femeie faină! Și ce buric... Ce piele rozalie, ce... Dar cine-o fi, Doamne, masculul care o însoțește? Parcă l-am mai văzut... Nimic de zis, și el e bărbat bine și ar face pereche bună amîndoi, dar așa, văzută problema de la mine, de dinafara lor, pentru că altfel, cu femeia asta nu cred că face casă bună nici... Ehe, câte nedreptăți mai face și destinul oamenilor! De fapt, de ce o fi trebuit să rămîna femeia asta văduvă? Să poarte ochii bărbaților după ea? Să sufere, poate, de

singurătate și de alte neajunsuri? Mari nedreptăți se întâmplă... Ei, dar ce mă supăr eu pentru alții? N-am eu destule ale mele? Nu mă strâng necazurile mele de gât? Uite, chiar acum: am o senzație clară că e gata să-mi taie respirația un nod, un ceva... Dar nici nu-mi pot da seama ce mi se întâmplă. Oare așa li s-o fi întâmplat la toți? Așa simt unii senzația de apăsare, de a nu putea face ce vrei? E groaznic, să te simți prins ca într-un clește – ei, nu chiar! – care nu-ți permite să faci decât ceea ce e conform cu indicațiile... Că știa directorul ăsta să te umple de indicații, de nu s-a văzut! Toată ziua îl auzi:

„- Domnu’ Șoricu, nu ți-am indicat eu să faci astfel încât să ajungi la rezultatul care ne interesează? Nu ți-am indicat clar cifrele pe care trebuie mers? Și dumneata îmi apari cu raportări aiurea...”

„- Păi, dom’ director, dacă atâta e? eu de unde să raportez mai altfel? Vreți să mă lege?”

„- Te leagă pe dracu!”

„- În orice caz, eu nu pot, dom’ director. Nu pot și gata. Din buzunar nu pot scoate producție...”

„- Dacă nu mi-ai respectat indicațiile...”

Da, indicații! Toată lumea știe foarte bine să dea indicații, să amenințe, să sancționeze, dar când e vorba de lucru practic... Toată lumea știe la fel de foarte bine să se fofileze, să se ascundă pe unde nici nu te aștepti și să dea vina mereu pe altcineva. Aici, da, la capitolul „fugă de răspundere”, suntem pe locul I, cu diplomă de onoare, pentru că asta a făcut omul în a doua jumătate a secolului vitezei și civilizației: s-a perfecționat în fofilare și lașitate. Pe nimeni nu mai interesează de nimeni, fiecare se dorește pe sine cât mai sus, dacă se poate măcar cu un cap deasupra mulțimii, măcar cu câțiva milimetri, dar să vadă și, mai ales, să fie văzut! Că s-a urcat pe piciorul sau mâna cuiva pentru aceasta? Da? Și ce? Dacă ăla dormita, cine era vinovat? Păi, viața așteaptă după adormiți? Nu ești pe fază, te-ai ars, te ia tăvălugul de nu te mai vezi. Viața nu iartă nimic, universul își face mendrele, pentru că are nevoie și el de echilibru: ia de-aici și pune dincolo... Porcăria este că din câte-un loc ia și tot ia până ce rămâne pustiu, în timp ce în altă parte crește grămada binelui. Culmea e că fiecare crede că asta e viața: așa se poate numi trai și nu altfel. Suntem copiii cei mai cuminiți, ne aliniem docili la ordinul destinului și mărșăluim care cum putem spre un finis veșnic necunoscut, dorim permanent să fie cât mai departe, să ajungă alții, mereu

alții, pe când tu, mai bine să nu mai ajungi, mai bine să fii penalizat, sancționat, scos afară de pe pista de alergare și lăsat acolo, să faci ce vrei – varianta cea mai convenabilă și mereu de neatins. Pentru că, la drept vorbind, cine-ți îngăduie ție, un biet funcționar la „Spațiu...”, să faci ce vrei? Și nu pentru că ai avea putere să faci minuni, ci pentru că s-ar putea, doar, să incomodezi cu faptele tale pe oarecine și atunci... Nu, e mai bine așa: membru cumsecade al grupului, contribuind la mersul înainte al societății, la înflorirea ei, la mersul ei înainte spre culmile de progres și civilizație. Cum or fi arătând culmile astea, Doamne, trăsnească-le, că ne tot strofocăm să le zărim și... nimic. Și-atunci, ce naiba ne mai rămâne de făcut? Nimic, pur și simplu nimic, oameni buni! Vom sta cu burțile la soare, ne vom plimba cu privirile și sufletul furate de un peisaj superb – proprietate într-adevăr obștească, unde egalitatea nu va mai fi o teorie pentru viitorime, ci prezentul din apropierea noastră, concretul palpabil și de necrezut. Probabil nu ne va fi ușor să ne obișnuim, dar am trecut noi și peste momente mai grele de-a lungul zbuciumatei noastre existențe pornind de la – să zicem – coborârea omului de prin copaci...

- Ce ziceți, doamna ospătară? O fi fost greu pentru om când s-a gândit pentru prima oară să coboare puțin din copac? Și chiar când a trecut practic, la înfăptuirea mărețului act, ce-o fi simțit el atunci, adică în clipa când a atins pământul?

- Domnule, zise ospătară, nu știu ce-o fi simțit, dar știu că mîntea matală plutește în alcool și te-aș sfătui omeneste să nu mai bei, să pleci, pentru că, mă gândesc, îi fi având acasă nevastă, copii... Sau ți-e rău? Vrei să chem salvarea?

- Da, aprobă el ridicându-se de la masă, mi-e groaznic de rău, m-am îmbolnăvit de scârbă și merg să văd la farmacie, poate găsesc ceva, dar nu pastile – Doamne ferește! – de astea sunt sătul până în vârful capului, uite-aici, puse Șoricu degetul pe propriul creștet. Pune și matală, să vezi că se simte, ai cuvântul meu... Hai, doamnă, pune degetul ăla odată, că nu ți se-ntâmplă nimic!... Mă rog: nu vrei-nu vrei, pa și scuză-mă de deranj.

Și acum, încotro?, se întrebă ieșind din grădina de vară. Dar oare, e bine că plec? O, dar nu plec, domnule, ci intru la restaurant, beau o cafea bună și-mi compun teza de doctorat. Aia-i! Se putea intra la restaurant și prin holul hotelului, iar de-acolo calea i se păru cu mult mai scurtă. Totuși, e bine, gândi. Uite, mă mișc de colo-colo, beau o bere. O cafea – e drept că

absolut contraindicată pentru pancreas, se spune –, fac dragoste, într-un cuvânt, duc viață de om normal, adică nu cred să fiu nici mai bun nici mai rău decât alții. Respectiv, ăsta sunt: om al muncii, cu salariu de încadrare în limitele legii, cu diminuări în caz că nu realizez planul, cu procente peste, atunci când se realizează, cu simpatia colegilor atunci când tragi pentru toți, ca un dobitoc, cu zâmbetul dubios al directorului care nu se știe ce exprimă, și așa mai departe. De ce să mă simt eu mai altfel? Sunt om, și ce frumos sună acest cuvânt, ar spune naivul Gorki. Pardon, cuvântul sună frumos, dar ce se ascunde dincolo de inocența celor două litere, numai Dumnezeu sau dracu' pot să știe, pentru că e greu de știut, într-adevăr, cine și sub a cui stăpânire este, cine îi dictează, ce, când și cum să facă?

Să vezi că mă transform în filozof, domnule, voi umple lumea cu înțelepciuni nemaiîntâlnite, voi apărea în manualele școlare, îmi vor pune bustul în piața... mă rog, într-o piață, opera mea va fi alcătuită cel puțin din en cărți, pentru că voi avea publicate cel puțin un număr dublu de cărți față de anii pe care îi voi avea la bătrânețe, voi ajunge membru a zeci de academii și voi avea câte-un cuvânt greu de spus în te miri ce problemă, pentru că un înțelept se pricepe la orice: de la bătutul covoarelor la legile mecanicii cerești, de la croitorie sau cizmărie, la construcția de submarine atomice, autopropulsate, și de la etcetera la infinit etcetera. Și îmi trec toate astea prin minte, pentru că, într-adevăr, se întâmplă ceva cu mine, ceva ciudat, dubios și nu găsesc nicio explicație plauzibilă, de fapt, nu găsesc nimic și mi-e din ce în ce mai frică de ceva. nu știu de ce, nu pot materializa nimic, dar simt cum mă cuprinde și mă înfășoară ceva ca un vâl, ca o pânză din fire atât de tari, încât nu are nici un pic de elasticitate. Ce pânza naibii o mai fi și asta? Dar cum o arăta țesătorul ei – păianjenul? Cât un... o... Chestia e că, până la urmă, ce se va întâmpla? Să mă fi afectat chiar atât de mult întâlnirea cu directorul? Să fie vorba despre o presimțire, despre un semnal făcut de organism pentru a evita o situație-limită? E îngrozitor. Dacă aș fi undeva, singur, cred că m-aș apuca să plâng chiar cu hohote. Dar ce se întâmplă aici, oameni buni? Ce-i cu atâta lume în holul hotelului? Chiar au înnebunit cu *toții astăzi*? *De ce nu-și vede fiecare de treburile lui*? Uite, domnule, nici nu ai putea să crezi că există atâtea vietăți într-un hotel. Ce e? ce s-a întâmplat? Ce e cu năvala asta? A venit vreun popor migrator? A venit?!? Cum, domnule? Acum, popor migrator?! Dumneata, dom' Șoricu, cred că ai ceva, ori cu inima ori cu capul. Uite-l și pe Relu și pe doctorița Cojan, și pe vânzătoare... Ceva se întâmplă, nu chiar ceva

banal, pentru că prea este multă lume, prea se agită, dar parcă vorbesc altă limbă nu românește, limba *zumzet*, sau nu mai aud eu bine? Dar până am intrat aici aveam auzul perfect, așa că... Ia uite, a apărut și cineva în halat alb, o femeie, un bărbat... Aha: înseamnă că este vorba despre vreun accident, sau i s-o fi făcut la careva rău, la vreo femeie, că ele, bietele, au tot felul de probleme...

- La o parte! La o parte!, strigau cei doi brancardieri înaintând printre cei prezenți. Dați-vă la o parte, ce-aveți de văzut? Alo! Dumneata-dumneata, cu mini ăla, dă-te puțin mai la dreapta... Hei, știi care ți-e dreapta, domnișoară? Bravo!

- Cine-i? Cine?, întrebau unii care se aflau mai aproape de acel... centru al situației unde se întâmplase ceva.

Nu răspundea nimeni, probabil cel în cauză era un client al hotelului venit cine știe de unde. Cine să-l fi cunoscut? Ce chestie și asta! Să pleci de acasă, să-ți săruți soția sau soțul, copiii și să pleci, firesc, gândindu-te că peste o zi, două, trei, o săptămână, o lună, te întorci la ei, te regăsești, se regăsesc buzele, se recunosc și totul reintră în normal. Dar uite că mai intervine și hazardul, sfidează, ca de obicei, legile și credințele oamenilor, și răstoarnă totul cu josul în sus, fiindcă așa îi convine lui – în aceasta constă ordinea concepută și respectată de el. Da, uite și targa, ce cearșaf alb au pus, ba nu: au aruncat peste ea, fiindcă așa înțeleg unii să-și facă datoria, mai mult să fie, să nu se poată spune că... Dar ce să-l fi interesat pe el de tot ce se întâmpla acolo? El avea treburile lui...

- Ei-ei! Ce-aveți cu mine?, crezu Pantelimon Șoricu că era cazul să întrebe. De ce vă legați de viața unui biet funcționar de la „Spațiu...”? Nu vreau, auziți, nu vreau! Dacă nu luați mâinile de pe hainele mele, chem poliția. Relu! Măi, Relule! Hei, unde ești? Nici tu nu ții cu mine? De ce nu spui și nu faci nimic, omule? Nu mă mai recunoști?

Însă niciun sunet nu-i ieșea din gură. Nu căzuse: se lăsase întâi într-un genunchi de parcă s-ar fi pregătit pentru rugăciuni, apoi își pierduse echilibrul, se răsturnase într-o rână și se chircise ridicol, cu privirea uimită de lumea aflată în jurul său. De fapt, nu se afla nimeni, doar fata de la recepție, care striga isteric:

- Dom' Gârbocea! Dom' Gârbocea! Vino repede...

- Aici-aici, se auzi vocea inspectorului de undeva.

- Hai repede, că a căzut unu în hol. Cred că... Ia să sun eu la salvare...

XXII

Adevărul? Dar poate că tocmai el nu mă scapă, ci mai tare mă va apăsa în fața poliției, doar mi s-a spus de-atâtea ori: aveți grijă cum vă comportați cu străinii, cum le vorbiți, ce le vorbiți, ce răspundeți, dacă vă pun întrebări... Am căzut singură, ca o proastă, în cursă. M-am lăcomit la cafea, la o ciocolată, la... În rest, mai nimic n-o mulțumise în relația cu Lemn: nu-i plăcea cum săruta, cum făcea dragoste, și încă o mulțime de alte lucruri care compun o legătură dintre un bărbat și o femeie. Ce-o legase de acel om? Nici măcar nu era frumos, nici inteligent și, în general, era o oarecare mediocritate. Imaginea lui îi apărură în fața ochilor și simți nevoia să scuipe – ce bine ar fi fost dacă era chiar el în direcția aceea! Arăta cu mult mai îmbătrânit, cu riduri pronunțate și dese, cu părul albit, de un alb spălăcit, aproape grețos, de altfel ca și întreaga lui făptură începând cu ochii de o culoare greu de definit... Cu un astfel de individ își făcuse de lucru, dar bine măcar că se trezise la timp și o rupsese cu el. La timp? Cât de la timp? Că uite, apucase și poliția să intre pe fir. Cine să o fi reclamat? Probabil tot cineva de-aici, din hotel, că doar n-o fi urmărit-o vreun securist... Poate pe el? E? Să știi că asta e! Cine știe ce avea în pachețelele alea, fir-ar a...! Cum de nu se gândise la droguri? Cum...?

- Săru-mâna, doamna Valerica, auzi când, întoarsă cu spatele spre coridorul întunecos, răsuca cheia în ială.

- Bună ziua, zise fără să distingă prea bine fața bărbatului care-o salutase, și porni spre lift.

Acum avea nevoie de singurătate, de singurătatea asemănătoare celei dorite și căutate de câini pentru a-și linge rănilor sau chiar să moară. Sigur, dacă ar fi trăit Dorin nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea, ar fi fost o familie ca oricare alta, ar fi avut și copii și, desigur, acum, o situație materială bună. Așa însă... Imediat după moartea lui, simțise dându-i buzna, în sufletul încă răvășit, lumea, un ceva abstract, dar acaparator. Iar

sentimentul acesta durase până când, neavând ce face, se hotărâse să caute un loc de muncă. Atunci lucrurile se schimbaseră brusc și aproape brutal: lumea nu mai fusese ceva abstract, ci se concretizase în prezențe fizice, în oameni cu nume și funcții, cu bărbați dorindu-i trupul fără să le pese că acesta adăpostea în el un suflet încă nevindecat de o nedreptate a sorții. Abia atunci, oricât de puțin ar fi dorit, își dăduse seama treptat ce însemna viața pentru o femeie singură, tânără, văduvă și frumoasă. Ajunsese să urască oamenii fără să mai țină seama că unii doreau sincer și dezinteresat s-o ajute să iasă din acel impas. Erau însă prea puțini în masa aceea mare de indivizi al căror interes se oprea, exclusiv, la fizicul ei; erau puțini și greu de recunoscut pentru că nu prea cutezau. Unii aveau, fiecare, problemele sale, între care cel mai important loc îl ocupa familia: nevastă, copii, socri, părinți, rude... Adică acei *alții* de care putea să depindă binele și liniștea celui în cauză, chiar de-a lungul întregii vieți. O văduvă tânără și frumoasă, concluzionase ea cândva, prezintă, de fapt, un pericol social destul de important.

- Doamna Valerica, nu vreți să mă așteptați puțin?, auzi în urma ei vocea care o salutase cu câteva secunde mai înainte. Știți? Sunt cam obosit și n-aș mai coborî...

- Aveți ceva cu mine?, se opri ea. Chiar cu mine personal?

- Da, adică este vorba despre ceva care vă privește...

- Bine, dar să nu încercați să-mi faceți curte, să bateți apropo-uri, că azi, în după-amiaza asta, am niște draaaaci...

- Ei, eu sper că ne vom înțelege, zise individul apropiindu-se.

Și abia atunci îl recunoscu pe clientul de la 447.

- O, dumneavoastră erați?, spuse ea surprinsă.

Iar din voce îi răzbătu o nuanță de bucurie.

- Eu-eu, păru și clientul că se bucura, sper să nu vă rețin de la ceva important...

- A, nu, râse ea destul de crispat, este vorba despre o invitație la poliție, așa că putem sta liniștiți de vorbă.

- Sunteți sarcastică, dar tot îmi voi permite să vă rețin câteva minute...

- Mă rog...

- Doamna Valerica, fiind vorba despre poliție, ca să intru direct în problemă: vă cunoașteți bine cu Lemîn?

Un trăsnet, da, acolo, în coridor, ar fi avut cam același efect asupra Valericăi Lictaru. Pentru câteva clipe amuți, abia într-un târziu întrebând:

- Sunteți cumva de la poliție și dumneavoastră?

- Nu, doamnă, sunt fratele lui...

- Cum?!?

- Simplu: părinții mei au cinci copii, între care suntem și noi doi, băieți, fiindcă trei sunt fete. Dar nu despre aceasta e vorba, ci despre acest frate al meu care a moștenit – nu știe nimeni de la cine – darul de a face pe grozavul, pe misteriosul, pe importantul și încă o serie de chestii din astea. Bineînțeles că e inofensiv...

- Inofensiv?! Dumneavoastră știți că din cauza lui am fost reclamată la poliție?

- Știi, și tocmai de aceea am venit: fiți liniștită, fiindcă totul se va aranja cu bine. Chiar nici nu mai are rost să mergeți la locotenentul-major Călărașu – am fost eu și i-am spus cum stau lucrurile, adică nu este vorba despre nici un ziarist străin, ci despre un... de fapt, face parte – azi am aflat – dintr-o rețea de... Adică primește și plasează cocaină și canabis. Bineînțeles că este, în primul rând, cel care va suporta consecințele, așa că, în speranța că v-am spus o veste bună, dați-mi voie să fac câțiva pași cu dumneavoastră. Mergeți spre casă?

- Da, dar nu... nu mă puteți însoți, pentru că trebuie să fiu singură, să pot... În sfârșit, ce Dumnezeu, sau ce dracu' aveți toți cu mine? Vreau să fiu singură, înțelegeți?, țipă Valerica încât răsună coridorul lung. Iertați-mă, domnu' Lemîn...

- Cum?!?

- Lemîn, nu vă cheamă ca pe fratele dumneavoastră?

- A, altă nebunie care i-a trecut prin minte: să-și schimbe numele! Nu, doamnă, numele meu este Buțarca, Eugen Buțarca, economist de profesie... Lemîn e vreun nume găsit pe undeva, poate să fie vorba chiar despre un ziarist mediocru, unul despre care nu a auzit lumea sau dacă i l-o fi întâlnit a trecut peste el, fiindcă pagina culturală pe care o semna el, să zicem, erau doar niște texte anodine.

- Și cartea de vizită?

- Un vechi truc de-al lui. Are un prieten, grafician, care îi face cărți de vizită și...

- Deci, așa, zise Valerica Lictaru rămânând câteva clipe cu privirea pierdută spre podea.

- Sper că nu v-am spus lucruri care să vă afecteze prea mult, doamna Valerica, se impacientă Buțarca. E și el un om acolo...

- Fratele dumneavoastră?, întrebă ea ca trezită din somn. Nu e un om, ci un escroc ordinar, drept care și trebuie să merg, da, neapărat, la poliție.

- Doamna Valerica, dar a fost internat deja la Spitalul de Psihiatrie din Maza, e bolnav, continuă Buțarca destul de iritat. Se află sub supraveghere...

- Nu-i nimic, spuse ea, o să mai fie internat și la poliție pentru substituire de persoană...

- Nu mai e nevoie și vă sfătuiesc să renunțați, zise Buțarca. Este numai în folosul dumneavoastră, doamnă. Vă avertizez, fiindcă vă stimez și...

- Știți ceva? dați-mi certificatul de naștere, buletinul și toate actele care se referă la dumneavoastră. De unde să știu eu dacă nu cumva și numele de Buțarca nu e unul inventat? Ei, glumesc, desigur, mai ales având în vedere că nu sunt de la poliție. De fapt, nu mă interesează, nu mă mai interesează nimic, domnule. Vreau să fiu liberă, să nu mai am de lucru cu nimeni, să nu mă mai întrebe nimeni unde plec, ce fac acolo, când mă întorc și etcetera. Vreau singurătate, înțelegeți domnule Buțarca? Vreau sin-gu-ră-ta-te și liniște, atât! Ați venit la hotel? Bine. Aveți cameră? Aveți! Aveți ceva nemulțumiri? Există cameristă, există recepționeră, există conducere, există sindicat, și să vă mai înșir?...

- Doamnă, dar nici prin gând nu mi-a trecut să vă supăr. Vă rog să mă iertați... Eu am venit aici cu gând să mai fac ceva cu zăpăcitul de frate-miu...

- Minunat, domnule Buțarca!

De undeva se auzi soneria stridentă a unui telefon. A treia oară sunetul se întrerupsese pe la jumătate și o voce de bariton se împrăștie neplăcut prin liniștea hotelului...

- Hallo! Hallo! Da' grăiește mai tărișor, țucu-te, că nu aud... Pă cine cați, domnucule? Poate că pe mine?! Noa, să știi că nu te poci crede, macăr cine-ai fi. La orice cauz, zâi ce te doare și apoi om videea ce-a mai fi. Cum, cu ce mă ocup eu pe-aici? Cu șederea, omu' lu' Dumnezeu! Mai răsfoiesc gazeta să văd de-și mai dau în cap orientalii de mijloc, mă mai holbez la ai de joacă șah... Că îmi zăcea draga de nevastă-mea: „Învață, mă bolundule,

și tu, jocuri de-acelea domnești, că te mai duci pântre lume și ești de toată pleazna”, adică stăi, că îți spui eu cum îi cu pleazna, adică de toată minunea lumii. Noa, mă rog, așa că toate-s bune pe-aici. Vremea-i faină, așternuturi spălate, femei faine, mâncare bună, spirtoase – numa’ bani să fie și rânză bună. Adică, de ce să nu consum, domnule? Consum, fiindcă-mi cere organu’, simt eu așa ca un fel de sete teribilă... Și-apoi, să știi de la mine: bărbatul care nu pute a duhan și trăscau, nu place femeilor. Strâmbă ele din nas, mai blastămă roada prunilor, da’ știu ele, săracele, că omu’, dacă nu-i o țărucută băut, nu-i nici în forță în caz de... mă-nțelegi matale, nu? Apăi, nu-ți spusăi că șed? Doamne, bate-mă, de nu ești mai uituc decât mine, domnule! Sunt încazarmat aici pe vreo șapte-opt zile, până gat părdaițele de vândut, că după-aceia, cine dracu’ mă mai ține pe ședere? Apăi, aia zâceam și io, țucu-te fain... Da’ tot nu-mi zăsăși ce treabă ai cu mine... Cum? Nu cu mine? Apăi, atunci, la ce haramu lu’ Precista mă țai de povești de mă prinsă curentu la rărunchi pântre ușile aieste? Și cum zâci c-o cheamă pe doamna? Aha...

Urmără câteva clipe de liniște, apoi aceeași baritonală voce se rostogoli peste tot cu puternicia ei:

- Hallo! Hallooo! Care-i p’aci doamna Valerica? Urjent la capătul drotului, că o cată ceva domni jândari... Hallo, nu s-aude?

- Valericaaa! Valericaaa!, se auzi țipătul ascuțit al Măricicăi de la recepție, mai ești pe aici, dragă? Vîno, că ești căutată la telefon... Valericaaa!...

- Vin-vin imediat, răspunse ea făcând un pas să se depărteze de Buțarca.

- Doamna Valerica, se impacientă el din nou, și cu mine cum rămâne?

- Luați-l pe escrocul de... Lemn și duceți-l, plecați amândoi, să nu mai aud. A, sigur, n-am nimic cu dumneavoastră, domnule Buțarca, îmi sunteți totalmente străin, așa cum, de altfel, îmi sunt toți, toți...

Ce bine i-ar fi făcut acum o oră de liniște, de izolare deplină de toată nebulia aceasta care, parcă, pusese stăpânire pe teritoriul spațiu-timp, unde-și ducea și ea zilele. Ce se întâmplase oare? Ce se va întâmpla în continuare cu ea și cu...? Da, sigur, întotdeauna existase o anumită doză de precipitare, de nervi și, poate, de depășire a unor limite permise, dar parcă niciodată nu luaseră forme atât de concrete. Întâi apăruse nebunul cu pânza de păianjen... Ce tâmpenie! Ce-o fi având omul ăsta în cap? Ei, unul ca el să fi avut ea de bărbat...

- Am bănuț cã vã mai gãsesc acolo, îi zise locotenentul-major Cãlãrașu și de asta am sunat la hotel. Ar fi minunat dacã ați putea veni acum pãnã la noi, sã lãmurim cãteva lucruri. Nu, pentru cã a intervenit ceva în „afacerea” noastrã...

- Știu, îl întrerupse ea pe ofițer, a venit pe la dumneavoastrã fratele escrocului sã îl salveze...

- Care frate?

- Al lui Lemin...

În receptor nu se mai auzi cãteva momente decãt rãsul lui Cãlãrașu, iar apoi vocea:

- Frate?!? Vedeți, doamna Valerica? Recunoaște lumea-nu recunoaște, una din calitãțile noastre e cã nu ne pripim. De fapt, mai mult nu pot sã vã spun, însã vã rog sã fiți cãt se poate de liniștitã, deoarece vã voi da numai vești plãcute. Vã aștept...

- Cred cã am intrat în plin roman polițist, șopti ea oarecum mai liniștitã și începând sã coboare scãrile. Și s-ar putea sã fie chiar un roman interesant, mai ales cã fac și eu parte dintre personaje...

XXIII

Când se deschiseră ușile liftului, glisând destul de silențios, aproape că se lovi de cameristă. Câteva clipe se priviră, apoi Valerica zise:

- A, domnul de la 417...

- Da, doamnă, adică cel cu problema pânzei de păianjen, cel... cu bondari la cap... V-a mai trecut spaima de mine?

Simțise brusc nevoia să schimbe câteva cuvinte cu femeia-cameristă, la urma urmelor o *femeie* nici măcar urâtă, ba chiar total nepotrivită pentru funcția respectivă. Ce s-o fi aflând dincolo de frumusețea și rotunjimile trupului ei?, se întrebă. Între altele, desigur, un suflet de om, poate de om chinuit de una-alta, doar există atâtea și atâtea probleme, mai ales în afara pânzelor de păianjen...

- Ei, zise Valerica zâmbind destul de discret, dacă stau să mă gândesc bine, nu cred că a fost vorba chiar despre spaimă, mai degrabă o senzație de mirare în fața unei situații mai rar întâlnite sau deloc. Nu știu, încă mi-e greu să-i dau un nume corect. Și apoi, are vreo importanță? Doriți ceva? Aveți nevoie de ceva?

- Nu, doamnă. Momentan mă simt bine și aș bea o bere, atâta tot. În clipa aceasta trăiesc sentimentul că sunt un om perfect sănătos, iar întâmplarea cu păianjenul, cu pânda și cu bondarul n-a fost decât o chestiune, o întâmplare, mă rog, o idiotenie care... în sfârșit, chiar îmi vine să râd de... noi amândoi. Ce-ar fi să vă invit la o cafea și să ne împăcăm?

- În general, nu dau socoteală nimănui de ceea ce fac, de ceea ce simt nevoia să fac, dar acum, din păcate, nu am timp, deși mi-ar fi făcut plăcere să... Rămâne pentru altă dată și vă rog să nu o luați drept ca un refuz din partea mea, să țineți seama că motivul pentru care nu pot veni acum cu dumneavoastră este absolut independent de mine. Dar ce se întâmplă acolo?

Holul hotelului începea dincolo de peretele-mască din fața liftului și acum, după ce făcuseră câțiva pași, se pomeniră foarte aproape de lumea

adunată acolo. Chiar atunci intrară pe ușa principală doi brancardieri cu o targă, cel din față strigând:

- Faceți loc! Faceți loc! Ce Dumnezeu? N-ați mai văzut un om căzut? I s-a făcut rău și gata. Alo! Doamnă, nu se aude? E cumva soțul dumneavoastră, nu? Dacă nu, atunci ce vă băgați așa? Hai, vă rugăm puțină înțelegere, nu de altceva, dar dacă moare îl avem cu toții pe conștiință. Looc! Faceți loc, oameni buni... Hei, domnule, ți-e frate cumva? Atunci pune mâna și ajută, că pierdem timpul, poate îl pierdem și pe dânsul, nu? A, doamna doctor Cojan? Ce bine că sunteți aici și dumneavoastră, să...

Doctorița Cojan? Mihai uită de Valerica, se ridică pe vârfuri și încercă s-o găsească pe doctoriță prin mulțimea de trupuri, străduindu-se să-i compună chipul din fărâme-imagini rămase de la întâlnirile cu ea. În primul rând îmbrăcăminte: ce rochiță avea când veniseră amândoi spre hotel? Cum era pieptănată? Ce culoare-i avea părul? Nimic nu-și mai aduse aminte, nimic, nu vedea în hol decât fețe străine, bărbați și femei sosiți acolo să vadă, să aibă ce povesti în ziua următoare la serviciu, să aibă cu ce să-și motiveze acasă întârzierea de la restaurant sau de la vreo amantă, de la vreun amant...

Doamne, ce la fix apăruse întâmplarea asta! O să țină excelent loc de explicații: unde ai fost? De ce ai stat atâta? Magazinele se închid la ora șase, iar tu te întorci la ora nouă fără zece... Din care margine a orașului? Oraș... Țsta-i oraș? O comună ceva mai mare, pe care o străbați cu mers liniștit într-o oră dacă întârzi pe cine știe unde. Așa că nu ține, domnule, înseamnă că alte cauze sunt... De fapt, nu mă interesează, nu mă mai interesează absolut nimic ce are vreo legătură cu tine... Bine, eu sunt nebun, iar tu deșteaptă și ne descurcăm fiecare cum putem de azi înainte, dar cel puțin taci și nu te mai dezvinovăți... Nu vezi, nu simți că tot ce spui e împotriva ta? Înseamnă că unul din noi doi e tâmpit și cine altul ar putea fi decât eu, nu? Eu, care, crezi tu, te ascult și îți cred minciunile și jurămintele care valorează pentru mine – îți spun acum – exact zero lei, zero bani... Dar ce importanță mai au cuvintele? Viața, realitatea de fiecă zi confirmă trecerea implacabilă a timpului și îmbătrânirea fiecăruia dintre noi. Și de ce dracu să îmbătrânim frumos și senin, nu? De ce s-o facem, când putem fi răi și câinoși unii cu alții? Cel puțin avem satisfacția că i-am făcut-o celui alt, că i-am creat o stare negativă pentru o zi-două, pentru toată viața – e și mai și. De ce să-l lăsăm să trăiască liniștit pe individul acela care – uite la el – merge spre locul de muncă nepăsător, fluierând ceva, mă rog, fals, dar omul se simte,

probabil, bine, pentru că a rezolvat, poate, una dintre milioanele de probleme cotidiene pentru el și familie? Hai să-i facem figura, să-l facem să creadă că îl amenință ceva, să-i creăm nesiguranță în suflet. Găsim noi ceva... Crezi că există ceva mai afurisit decât nesiguranța? Ia gândește-te: mă iubește-nu mă iubește? Bate Steaua sau nu bate? Iau primă sau nu? Și așa mai departe. Iar nesiguranța poate să însemne frică, groază și încă o mulțime de senzații care te pot duce până în pragul nebuniei. O dată, de două ori, de zece ori, dar într-o zi va trebui să cedezi, să cedeze ceva în tine și atunci... există o mulțime de variante între care, de ce nu?, obsesia cu pâza de păianjen, cu dependența de ceva sau de cineva. Adică, iată, de fapt, nu ești o ființă liberă deși ești una rațională, ești subordonat unor legi și instrucțiuni pe care nu le înțelegi în totalitate, dar căroră li te supui cuminte-cuminte mărâind cu sălbăcie – în gând, evident – și bucurându-te din tot sufletul că, deocamdată cel puțin, nu se pot ști gândurile. Așa că asta e: nu faci nici măcar unu la sută din ceea ce ai vrea să faci, din ceea ce dorești, și execuți toată ziua dispoziții, ordine și instrucțiuni, te miști de colo-colo în conformitate cu prevederile cutărei legi, poate spunându-ți stupid și optimist că, uite, domnule, ce liber sunt, ce s-au mai aranjat lucrurile pentru mine ca om, în timp ce pentru celelalte vietăți existența e încălcată, periclitată, o fugă permanentă de tot felul de răufăcători, mai ales bipezi. Unde ești, doamnă doctor-psihiatru? Privește fețele acestor participanți la o întâmplare destul de banală, să zicem, mai ales pentru că nu ne privește direct. Ah, ce bine e să nu ne privească ceva pe noi, ci întotdeauna pe alții, ce comod te simți! De ce să fie vorba despre răutate? Este doar un simplu sentiment uman. Aș vrea să cunosc și eu un ins care să regrete sincer că nu a fost el apostrofat de un contabil-șef cu mintea ferfenițată de balanțe și bilanțuri, la care nu mai există loc pentru sentimente umane, ci totul, toată materia lui cenușie, înseamnă un polonic de cifre...

Există așa ceva, doamna doctor? Să fim serioși! Dimpotrivă, hai să recunoaștem, în acele momente se naște în noi buruiana bucuriei pentru răul celuilalt, pentru că acel rău mi s-ar fi putut întâmpla mie, dar uite că nu mi s-a întâmplat, iar aceasta poate să însemne ceva, nu? Poate că sunt un favorizat al destinului, poate că sunt, într-adevăr, un individ capabil, care se bucură de stimă și respect din partea conducerii firmei. Îți vine să o iei pe dealuri fluierând fericit, sau să umbli pe străzi zâmbind cu superioritate celorlalți muritori, în orice caz mai muritori decât tine în acele momente. Și

ești atât de convins de acest lucru, încât ajungi până acolo să te crezi chiar un mic supraom. Interesant, nu? Privește, doamna doctor, la cei adunați aici în câteva minute, privește-le fețele – sunt niște cărți, niște pagini scrise cu litere atât de mari încât poate să le citească oricine ar avea poftă s-o facă. Dar asta e: cine are? Nimeni, vă asigur eu, pentru că pe nimeni nu-l interesează de nimeni, fiecare își zice în clipele acestea: Doamne, bine că nu sunt eu acolo, căzut la pământ, bine că m-a ocolit... Dar e și firesc, își zic cei mai mulți, de ce să mi se întâmple tocmai mie? Tocmai mie, care sunt un om la locul meu, îmi văd de serviciu și de casă, nu-mi înșel nevasta, nu-mi pizmuiesc vecinii, nu încalc legile, particip la acțiuni cu caracter obștesc, salut cu respect șefii, ofer flori de ziua onomastică a unuia și a altuia, și poate că mulți nici nu merită să le zici un „La mulți ani!” Dar aceasta e regula jocului, a jocului vieții. Ai intrat în joc, joci, mai bine, mai rău, dar o faci!, de multe ori gândindu-te la bietul urs, căruia țigani îi cântau:

*„Joacă bine Moș Martine,
Că-ți dau miere de albine...”*

Mai vedea bietul urs mierea vreodată? Dar juca aproximativ în ritmul unei melodii cântate fals dintr-un fluier de răchită, tocmai pentru că învățase de mic să știe de frică, de frica jărăticului de sub tălpi. Și vorba aceea: ce nu face omul, mă rog, ursul, de frică, așa, cât e el de urs, nu, doamna doctor? Dar unde Dumnezeu sunteți?

- Hei!, striga brancardierul. Hai, mai puneți careva mâna, că parcă ar fi de plumb domnul ăsta! Poate că o fi mort... Ia să văd: a, nu, nu e mort...

Așa se va întâmpla cu fiecare dintre noi: facem, dregem, ne mâncăm unii pe alții, iar într-o bună zi, gata, închidem prăvălia și plecăm în altă lume, într-o altă formă de existență a materiei, cum zice... Cine mai spusese și chestia asta, oare? Extraordinar, câtă inteligență a adunat omenirea de-a lungul veacurilor, sau câtă i-a fost repartizată per total lume, și cum, din nefericire, și aici s-a întâmplat ca oriunde: cine a avut putere, relații și lipsă de bun-simț s-a înghesuit, a călcat în picioare tot ce i-a ieșit în cale și și-a făcut rost de înțelepciune, mai multă, mai puțină, fiecare cât a crezut că îi va fi necesară. A pus mâna pe ea, a dus-o acasă și, cei mai mulți, și-au și pus problema: bine, am înțelepciunea asta, dar la ce-mi folosește? E, oare, bine că știu mai mult decât alții? De fapt, mă ajută cu ceva, sau mai mult mă încurcă și mă face mai nefericit? Mai bine ar fi poate, să renunț, să o cedez altora, altuia... E mai bine să nu o am decât să ajung sclavul ei, pentru că,

mai zicea careva dintre înțelepții lumii „cu cât știu mai mult, cu atât îmi dau seama că știu, de fapt, foarte puțin”... Așadar, iată unde duce înțelepciunea, doamna doctor: la un sentiment de neîmplinire, la îndoială, la cugetare – *cogito ergo sum*, mai spunea alt înțelept – iar aceasta la, de ce nu?, casa de nebuni, la pierderea calității de ființă rațională, în primul rând.

Uite-așa, din aproape în aproape, ajungem de unde am plecat, adică la nimic. Iată de ce este indicat ca omul să gândească puțin, dacă se poate chiar deloc, să lase, măcar cât poate, să gândească alții în locul său... El să fie, să devină, executantul ideal și docil al unor precepte, desigur ideale, altfel cum să înainteze omul, neprețuitul capital, spre cele mai înaintate culmi de progres și civilizație? Știu că nu ați fi de acord cu mine, dar admiteți, doamna doctor, că, indiferent de orânduire socială, întotdeauna va trebui să existe conducători și conduși, iar pe aceștia din urmă dați-mi voie să-i numesc executanți, adică mâna de lucru, de transformare a teoriilor în fapte.

Da, acum, dacă stau să mă gândesc bine, sunt, într-adevăr, un fatalist, un obsedat de alienare, ceea ce ar trebui să-mi dea de gândit, ar fi trebuit încă de mult, astfel nu aș fi ajuns să rămân fără Tudorița... Daaa, fără nici un dubiu, sunt un om bolnav, pentru că m-a afectat atât de mult dispariția ei încât nu trebuie să mă mir că am vrut să mă sinucid, ci să mă privesc în oglindă și să constat cu stupeoare că nu am făcut-o, că încă mai am curaj să trăiesc fără să mă bucur în fiecare zi, în fiecare dimineață, în fiecare clipă de chipul și de glasul ei, de ochii și de zâmbetul ei. Ce dracu de rost mai am eu pe lumea asta fără femeia la care am ținut poate mai mult decât la mine? Uite, în clipa aceasta, însăși alcătuirea lumii mi se pare amalgamică, o alcătuire gândită prost de un creator neîndemânatic, sau existând în conformitate cu niște legi aberante, niște legi operând cu inteligența lor până în cele mai intime trăiri ale mele și obligându-mă să le respect cu sfințenie prevederile, nescrise, dar impunându-și aplicabilitatea într-un mod atât de autoritar încât orice împotrivire ar fi sortită eșecului de la bun început. Pentru că iată cât suntem de mici și de neînsemnați: uite la căzutul transportat acum la salvare – vreau să spun mașina salvării – poate nemaifiind în stare fie și numai să se întrebe dacă mai are șanse de a supraviețui. Acum e, incontestabil, în mâna destinului, un destin care nu mai este o prezență presupusă, abstractă, ci palpabilă și chiar, aș zice, durere concretă. Iată, acum se va face demonstrația că de el nu mai depinde nimic – așa cum, de altfel, nici nu a depins, dar nu recunoaște nimeni! – ci totul se va

desfășura în conformitate cu o vrere mai presus de înțelegerea noastră, iar această vrere, consecința unei puteri invizibile atotcuprinzătoare și neiertătoare – sfânta natură-mamă – căreia nu putem să-i cerem socoteală. Vedeti, doamna doctor? Există în povestea aceasta – a unui om bolnav, este adevărat – un adevăr în formă de cerc sau să nu-i spun cerc, ci în formă de... țesătură. Am ajuns din nou la pânză? Am ajuns. Ah!, doamna doctor, acum vă zăresc, da, sigur, ochii nu mă înșeală, ne despart doar câțiva pași, însă nu-i pot face pentru simplul motiv că împrejurul nostru e atât de multă lume încât orice încercare de a ajunge la dumneavoastră este inutilă. Însă mă bucur că vă văd bine, că îmi pot bucura sufletul de prezența dumneavoastră, așa cum sunteți și cum semănați atât de fantastic cu Tudorița... Tudorița, Tudorița... Unde am mai auzit eu aceste cuvinte-suspin? Nu știu unde și când, poate pe faleză, poate când umblam prin pădurea lui Leuca ținându-ne de mână, poate a fost strigătul de triumf după descoperirea că, dincolo de frumusețea ta exista femeia, carnea trupului de culoare ireală în lumina lunii și înlănțuirea binefăcătoare a brațelor înainte de căderea în neant... Tudorița, Tudorița... Doamne, ce fraier mai pot să fiu! Cum cad în capcane pe care mi le întind singur, cum mă joc cu propriu-mi suflet aducându-i imagini de dincolo de realitatea imediată, și apoi încep să mă mir de obsesii...

XXIV

O, exclamă doctorița Cojan în gând, dar acesta e *prietenul* de la „Spațiul Locativ”! Sărmanul... Și ce revoltat era că îmi arătam buricul tocmai lui, un important funcționar aflat în exercițiul funcțiunii, cu sarcini precise cum ar fi să mă scoată din casă. Doamne, ce ironie a sorții! Pe mine să mă scoată din apartament, iar el să fie scos din evidența celor vii, să nu mai aibă loc pe pământ – foarte ciudat acest mod de a rezolva, adică nu de a rezolva, ci de a complica lucrurile, folosit de... către cine? Destinul? Credem noi în așa ceva? Mai credem noi, oamenii începutului de secol și de mileniu, în prejudecăți și în superstiții? Imposibil. Prea suntem luminați la minte, prea știm multe despre noi și despre toate, ca să ne mai compromitem cu misticisme și chestiuni din acestea antimaterialiste. Nu, acum am ajuns, în sfârșit, să nu mai credem în nimic până nu atingem cu mâna. E materie? E în ordine. Nu-i materie? Înseamnă că e ceva în neregulă. Ia să vedem, ia să analizăm, ia să facem o ședință de sindicat sau de consiliu de administrație și să dezbatem problema, s-o întoarcem, s-o sucim, pentru că trebuie să aibă ea un călcâi vulnerabil, dacă așa ne convine nouă. Dacă nu are, facem noi rost de unul, doar avem deja experiență, am acumulat și din viață, și din lecturi, dar și te miri de pe unde. Dar este? Este! Deocamdată, realitatea e aici, la doi pași, frustă și în stare să demonstreze oricărui necredincios că există situații în viață când nicio ședință, nici un organ colectiv de conducere nu mai poate face nimic în afara unui eventual, inutil, proces-verbal încheiat azi...

Ce neghiobii îmi pot trece prin minte la ora aceasta! Cred că nimic din componentele ființei umane nu este mai extraordinar decât posibilitatea de a ascunde gândurile atunci când e necesar să o facă. Ce-ar fi dacă, de fiecare dată, tot ce îți trece prin minte, ar fi posibil să afle și alții? Ce s-ar fi ales de lume, de oameni? În orice caz, altfel ar fi fost totul, altul cursul istoriei, totul, totul... Ar fi fost mai bine? Ar fi fost mai rău? Sigur, acea altfel de cunoaștere a celuilalt ar fi condiționat altfel de relații între oameni. Ce s-ar

întâmpla, dacă acum, începând din clipa aceasta, fiecare dintre cei prezenți ar ști ce gândește celălalt? Ce s-ar întâmpla la o audiență, când, de atâtea ori, soarta unui om depinde de cele mai multe ori de dispoziția sufletească a unui alt om, cel cu funcție? Oh, ce mult ne place să spunem: toți suntem oameni, domnilor, colegi și așa mai departe, dar, în primul rând oameni, uitând că, de regulă, bietul om stă pitit în spatele funcției, se lasă subjugat de ea, îi cântă în strună, la început cu o oarecare neplăcere și chiar repulsie trâmbițată cu orice ocazie, apoi tot mai obișnuit cu noua piele de fiecare zi. Se privește într-o oglindă imaginară și observă că pe zi ce trece pielea îi vine tot mai bine, îl aranjează la înfățișare, iar la un moment dat se surprinde constatând că ar fi un dezastru dacă cineva i-ar lua acea piele obligându-l să poarte o alta. Cam cât de interesant ar fi dacă, pe lângă numele fiecăruia, în actul de identitate s-ar menționa și funcțiile? Doamne, ce aberații îmi trec prin minte! Însă trebuie să nu uit că e vară și cald, că sunt o femeie singură și frumoasă, că, poate, nu stau tocmai bine cu sistemul nervos – poate că nu ar fi rău să mai stau și eu de vorbă cu vreun psihiatru; să-l abordez într-o zi pe șeful secției noastre de psihiatrie, să-i povestesc niște isprăvi care, cel puțin mie, mi se par nefirești, adică ale unui om ieșit puțin din normal... Ce-ar zice? Ce mi-ar propune? Bănuind că ar avea un moment de sinceritate... Moment de sinceritate? Chiar: când suntem sinceri? Există, într-adevăr, asemenea clipe? De fapt, când, în ce situații suntem noi înșine? Ce trebuie să se întâmple cu noi, în jurul nostru, pentru ca reacțiile noastre față de o realitate oarecare, să fie cele normale? O spaimă? O bucurie fără margini? O tristețe? De fapt, uite, realitatea e aici, lângă mine, lângă noi toți cei care suntem în acest hol – ce facem? Ce îi trece acum prin minte brancardierului? Dar recepționerei? Dar polițistului? Dar... lui Mihai? Chiar: el s-o fi aflând aici sau șade comod în camera sa, personaj neutru și interesat doar de vedeniile lui cu arahnide?

- Nu, nu, se alarmă brancardierul cel vorbăreț, nu-i acoperiți fața că și-așa stă prost cu respirația. Hei, nu se aude? Lăsați-i, domnule, fața liberă – dumneata nu auzi prea bine? Gata, dați-vă la o parte...

- Un moment...

Vocea unui polițist, puternică, opri pentru câteva secunde toate gesturile și cuvintele. Toate fețele se întoarseră spre el și se vedea pe fața fiecăruia dintre cei prezenți la acel ciudat ceremonial că era gata să moară de curiozitate, să vadă ce avea să se întâmple mai departe, ce avea să urmeze după episodul cu brancardierii. Ce bine că nu plecaseră! Pentru că, dacă nu

fusese vorba cumva despre o simplă căzătură și omul fusese împins, lovit sau cine știe ce Dumnezeu se întâmplase cu el? Dacă! Ia să vedem, ia să stăm la pândă – poate se ivește vreo poveste mai palpitantă, vreo chestie amoroasă, vreo răzbunare pentru te miri ce... Ai, Doamne, o bârfă, o bârfuliță, una oricât de mică... Omul de pe targă – ajunsese în sfârșit acolo! – era destul de tânăr și nu părea să fi suferit de vreo boală cronică, numai dacă l-o fi lovit infarctul sau altă lovitură... a sorții. Iar soarta? Ei, da, când se amestecă poliția într-o problemă, chiar dacă totul e într-o perfectă ordine, până la urmă se complică ele, lucrurile, pentru că, desigur, oriunde, oricând, în orice situație, există o fisură, trebuie să intervină și Marele Neprevăzut, iar ochiului vigilent al polițistului nu-i scapă. Dar eu, de fapt, ce caut aici? De ce nu sunt acasă la ora asta? De ce nu încerc să ajut un pacient, pe pacientul Mihai Rusu, de exemplu? Nu. Cred că, mai degrabă, ar putea să mă ajute el pe mine să-mi redobândesc încrederea, mai ales în oameni, mai ales în mine! Dar cum să o facă? El însuși are nevoie de ajutor, de un *tratament* adecvat care să-i vindece rana sufletului, să atenueze cât de cât imaginea unui trecut, probabil nu prea îndepărtat, care năvălește spre el copleșitor, sufocându-l, anihilându-i eul, personalitatea și, din păcate, chiar rațiunea. Probabil că drama prin care a trecut l-a traumatizat atât de mult încât... Da, uite cum logica noastră de fier este bombardată uneori cu particule de straniu: inginerul Mihai din nu știu care colț de țară vine în orașul nostru și mă caută pe mine, un psiholog vestit, zice el, pentru a-și lămuri unele ciudățenii sufletești, între care apare și tentativa de sinucidere al cărui mobil, susține el, este și nu este Tudorița. Însă tot nu am înțeles ce s-a întâmplat, de fapt, cu acea femeie, unde, când și cum a dispărut din viața lui...

- Vă rog să plecați, se aude vocea polițistului. Eliberați sala, nu mai e nimic de văzut. I s-a făcut rău unui om, a căzut, îl va lua Salvarea și... Pofțiți-pofțiți, vă rog, nu vedeți că blocați accesul spre recepție?

Destul de repede, holul se goli de lume, dar niște femei, cu traiste pe umeri, rămaseră aproape de ușa de la intrare, neputându-și lua ochii de la omul așezat pe targă.

- Dumneavoastră ce faceți?, li se adresa polițistul. Îi sunteți rude?, arătă el cu capul spre targa pe care se afla Pantelimon Șoricu.

- Nu-nu, zise una precipitată, am venit și noi să cumpărăm câte ceva și am văzut lumea adunată aici... Dar plecăm, domnu' ofițer, plecăm... Bună ziua...

- Sau vreți să vă iau câte o declarație?, le întrebă polițistul.

- Doamne ferește!, se bâlbâi cealaltă, ce să declarăm noi, domnu' polițist? Am văzut noi ceva? Ia, un om pe o targă, că n-am fost de la început aici...

Doctorița Ioana Cojan rămase singură între targă și ușa intrării în frizeria hotelului, cu privirea ațintită în podea și abia când auzi vocea inginerului tresări și își ridică privirea...

- Chiar mai înainte, zise ea, mă întrebam dacă sunteți printre cei adunați aici și cam ce gândiți despre întâmplarea aceasta...

- Un incident neplăcut, ca să nu-i spun altfel, iar aceasta în primul rând pentru că nu am fost eu în cauză, sau oricare dintre noi, nu?

- Mă scuzați, zise de lângă el Valerica Lictaru, eu trebuie să merg la poliție, că altfel...

- Unde?, întrebă surprins și amenințător polițistul.

- La domnul Călărașu, răspunse ea cam înțepată.

- Aha!, exclamă polițistul.

Iar din glasul său mai răzbătu spre ei o undă de amenințare.

Chiar atunci, apărut de undeva, Buțarca zise:

- Doamna Valerica, eu zic să nu vă mai duceți nicăieri, bine? Uite, dau eu un telefon și... Vreți să vorbiți cu domnul Călărașu?

- Dar am vorbit acum câteva minute, nu?

- Dacă nu vreți să mă ascultați...

- Dumneavoastră cine sunteți?, îl întrebă polițistul. Vreți să-mi dați puțin buletinul?

- E la recepție...

- O legitimație, ceva... Nu aveți nimic? Mă rog... Doamna Măricica... Dă-i, te rog, actul de identitate al domnului... Cum spuneți că vă numiți?

- Buțarca, Eugen, dar sunt numai în trecere pe aici...

- Nu-i nimic, zise polițistul. Puteți trece liniștit, eu nu vă opresc, doar îndeplinesc o formalitate. Halo, ce faci, domnule? Hei!...

Pantelimon Șoricu se ridicase în șezut și privea ca trezit dintr-un somn adânc la cei din preajma sa: doctorița Cojan, individul acela cu mutatul mobilei prin camera hotelului, camerista...

- Ce-i cu mine?, întrebă. De ce mă aflu aici? Sper că n-am făcut niciun rău la nimeni... Ce spuneți, domnule polițist?

- Deocamdată nu știu, răspunse polițistul. Voi cerceta...
- Șoricu se ridică în picioare, își aranjă hainele pe el și întrebă:
- Pot să plec?
- Nu, zise brancardierul cel vorbăreț, trebuie să te ducem la spital, să justificăm deplasarea mașinii până aici. Hai, urcă-te înapoi pe targă!...
- Bine, dar n-am nimic, adică mă simt aproape bine...
- Lasă... Hai, sus, adică jos, culcă-te cumișel. Te ducem la mașină și la spital. Acolo demonstrezi dacă te simți sau nu excelent. E ceva neclar?
- Numai să nu-mi faceți injecții, că mușc, și să știți că nu glumesc. Eu cum văd o seringă mă transform într-un fel de fiară, îmi vine să înhaț cu dinții, să sfârtec, în sfârșit, să văd curgând sânge.
- Ia auzi!, exclamă brancardierul vorbăreț. Păi, dumneata ești om normal? Și te mai și miri ce cauți pe targă... Hai, băiatu', hai, că nu e timp de pierdut, culcă-te frumușel pe targă și s-o luăm din loc până nu se întâmplă alte minuni, nu doamna doctor?
- Doamna doctor!, păru Șoricu că abia atunci își dă seama de prezența ei, ajutați-mă să scap din situația asta tâmpită! M-am manifestat eu urât când am fost la dumneavoastră? V-am jignit cu ceva? Sper că nu...
- Bineînțeles că nu, domnu'... Ah, v-am uitat numele...
- Șoricu, doamna doctor, Pantelimon Șoricu, funcționar la Primărie, la „Spațiul Locativ”, mă știe tot orașul...
- A, da, își aminti doctorița, aveți un nume interesant, foarte interesant, domnule Șoricu... Da, într-adevăr, v-ați purtat corect, decent, respectuos și așa mai departe. Garantez eu pentru dânsul, le zise celor doi brancardieri, puteți pleca...
- Bine, doamna doctor, dar știți dumneavoastră cum se pune problema deplasării mașinii... Benzină, timp...
- Și eu îl cunosc pe domnu', zise Valerica Lictaru. Este un om foarte priceput, chiar azi l-am văzut la cineva reparând ceva la instalația de apă... Înseamnă că se pricepe, că este un meseriaș bun...
- Dumneata să taci!, țipă dintr-odată Șoricu. Dumneata ești o simplă cameristă, și ce îi mai fi, nu am nevoie de referințele dumitale...
- Liniștește-te, dom' Șoricu, îi zise polițistul. Liniștește-te și du-te acasă...
- Dar nu am nimic, zău! Am intrat aici să beau o bere și...

- Ei, probabil din cauza căldurii, însă eu aş zice să renunţi astăzi la bere, bine?

- Absolut-absolut, zise repede Şoricu. Pot să plec?

- Pe la mine când treceţi să-mi reparaţi instalaţia de apă?, întrebă Valerica. Ştiţi, în bucătărie...

- Valerica, aici eşti, dragă?, pătrunse în hol vânzătoarea de la răcoritoare. Hai repede să mă ajuţi, că am o inundaţie de toată...

- Lăsaţi, doamnă, zise Şoricu, că vin eu să rezolv problema.

- O, zise ea, iertaţi-mă, nu v-am observat. Cum să nu! Pofţiţi, mai ales că ştiu că vă pricepeţi bine.

- Mie-mi zici?, strecură el printre dinţi. Lasă, că-ţi fac eu instalaţia de nici Anticristul cu toată ceata lui de haiduci nu ți-o mai desface...

- Vin şi eu, zise Valerica.

- Şi eu ies puţin, zise Buţarca.

- Dumneata, nu, îl opri poliţistul. Măricica, nu mi-ai dat actul domnului...

- Da, imediat-imediat, ciripi recepţionera. Pofţiţi, dom' Buţarca.

- Dacă scapi cu bine, îi aruncă Valerica din uşă, vezi să nu-l uiţi pe escrocul de frate-tău aici!

- Aveţi şi un frate aici în hotel?, întrebă poliţistul.

- De ce nu?, întrebă şi Buţarca. E ceva anormal să fie cazaţi doi fraţi în acelaşi hotel?

- A, nu, se grăbi poliţistul să răspundă, dar mi-am amintit că în urmă cu puţin timp, am primit o sesizare la poliţie în legătură cu un oarecare Lemn, de profesie ziarist. I-am văzut poza şi semănaţi bine. Nu cumva este vorba chiar despre fratele respectiv?

- Ba-da, ba-da, însă şi pe el îl cheamă tot Buţarca, numai că are mania să se folosească tot timpul de alt nume...

- O fi bolnav, sugeră poliţistul.

- Exact, păru că se bucură Buţarca. Sigur că e bolnav, tocmai de aceea am venit: să-l duc la un medic, la un psihiatru...

- Doamna doctor Cojan, zise Mihai, se pare că nu scăpaţi nicăieri de pacienţi...

- Ce să fac? E prea mic oraşul ăsta, prea mă ştie toată lumea, domnule inginer... Vă supără?

- Uneori, da. Nevoia de singurătate, de anonim, mă face să mă doresc altceva decât ceea ce simt.

- Bine, zise polițistul, asta o să vedem noi la poliție. În ce cameră e cazat fratele dumneavoastră, domnu' Buțarca?

- Și noi?, întrebă doctorița Cojan când rămaseră doar ei. Noi ce facem acum, domnule inginer? Mai facem o ședință de psihoterapie?

- Dacă aveți timp...

- Dar nu vreau în cabinet, nu vreau acasă – vreau undeva *departe de lumea dezlănțuită*... Uite, în parc, în lunca Mureșului...

- E cineva împotriva?, întrebă Mihai zâmbind. Se abține cineva? Deci, în unanimitate... Vă rog să consemnați în procesul-verbal. Însă, aș avea, doamna doctor, o mică propunere: să începem ședința de azi cu o audiție muzicală. M-am informat și am aflat că biblioteca are o secție de artă în care este inclus și un... o... mă rog, nu știu cum să-i spun mai corect, în orice caz ceva ce ține de audiție muzicală. Așadar, v-ar conveni Beethoven, de exemplu?

- Perfect, dar îl vreau și pe Ceaikovski cu al său *Capriccio* italian, neapărat.

- Da... Pofțiți, doamna doctor. Iar astăzi, pentru că trăiesc sentimentul unei zile deosebite, dați-mi voie să vă mai rog ceva. Dacă sunteți de acord, va fi extraordinar, iar dacă nu, aș vrea să nu vă supărați, să rămânem la bune sentimente.

- De acord.

- Vreți să vă numiți câteva ore Tudorița?

- Cam întreceți orice măsură, îl privi doctorița în ochi. Dumneavoastră sunteți chiar inginer sau... vrăjitor? Dar parcă v-am spus că mă cheamă și Teodora?

- Uneori, într-adevăr, nu prea sunt convins ce e de capul meu...

XXV

...Așadar, gândi doctorița Ioana Cojan, ieșind din hotel împreună cu inginerul Mihai Rusu, iată cum legile universului l-au adus pe acest om în oraș, cum l-au călăuzit pașii spre locuința mea, spre mine... Ce or fi având la bază aceste legi enigmatice? De ce ne înstrăinează pe unii de alții? De ce ne apropie pe unii de alții?

- Vă propun să mergem înainte în parc, sugeră Mihai când ieșiră în fața hotelului, dar trebuie să-mi fiți călăuză, pentru că încă nu cunosc orașul dumneavoastră...

- O, e și extraordinar de mare! La ora actuală, sunt doar câteva metropole în lume de dimensiuni uriașe: orașul nostru, Tokio, Moscova, New York..., răsă doctorița. Parcul e pe malul Mureșului, așa că, dacă doriți, puteți admira și alunecarea lină a valurilor maronii-gălbui și peștii săltând deasupra apei nu pentru a prinde vreo găză, ci pentru a încerca să se salveze de la o moarte lentă și sigură prin intoxicare...

- Poluare?

- Exact: apele reziduale, apele din canalizarea orașelor...

- Nu suntem doi oameni potriviți să stea de vorbă, zise interlocutorul, pentru că prea le despicăm pe toate, prea amplificăm toate nimicurile și le dăm dimensiuni catastrofice. Nu vreți să încercăm să fim doi oameni obișnuiți, ieșiți după-masă la o plimbare? Nu vreți să ne plimbăm prin parc o vreme fără să ne spunem nimic? E departe?

- Să zicem un kilometru. Rezistați?

- Arăt rău? Sunt, încă, un biet pacient care trebuie menajat, nu?

- Nu m-ați rugat să fiu pentru câteva ore Tudorița? Acesta a fost acceptul meu, Mihai... Îmi dai voie să-ți spun așa? Și hai să ne purtăm americaneste, hai să nu ne mai fandosim atâta, obsedați de tot felul de formalități, să fim noi înșine așa cum simțim și nu cum ne obligă, ba profesia, ba funcția, ba raționalul bun-simț, ba cei din jurul nostru... În

calitate de... Tudorița, simt că trebuie să am grijă de tine, să te menajez, să încerc să ajut la vindecarea traumei din sufletul tău, să...

- Aș vrea să te sărut, dacă tot zici că ești Tudorița, că să lăsăm formalismele, și chiar am s-o fac folosind un mic truc: uite, rup o floare – mă rog, din avutul obștesc – și, ți-o dăruiesc, iar cu ocazia asta...

- Iartă-mă, dar nu e nici momentul și nici locul. Vrei să mergem puțin mai repede? Se face seară și – știi? – mie nu-mi prea place să umblu noaptea prin parc... De altfel, chiar simți nevoia să ajungem acolo?

- Nu, Ioana, dar consider plimbarea noastră drept o purificare înaintea întâlnirii cu arta, cu muzica...

- Ai o logică în fața căreia cad toate argumentele. Desigur, ai perfectă dreptate: e și părerea mea că în fața artei nu te poți prezenta oricum, dacă vrei să o trăiești cu toată ființa, dacă vrei să simți mesajul ei, al celui care a produs-o – artistul...

- Vezi tu, Ioana-Tudorița, mergând alături de tine, trăind, într-un fel, în preajma ta, am tot mai mult senzația ciudată că te regăsesc, te recunosc în felul cum gândești, cum vorbești, cum faci anumite gesturi, cum a fost refuzul de a te lăsa sărutată... Știi că exact așa a reacționat Tudorița atunci când am vrut s-o sărut pentru prima dată? Nu știi, dar ai procedat exact la fel.

- Ba da, Mihai, încep să știu tot mai multe despre tine, mirându-mă într-un fel – nu te imit – că, de fapt, am simțit de când te-am văzut niște simptome, adică nu, nu e bine cum spun, este vorba despre cu totul altceva... Uite, cum e acum: parcă te-am știut dintotdeauna, parcă te redescopăr în tot ce-mi spui, parcă știu ce vei face peste o clipă, peste un timp... Nu e interesant?

- Știi ce? Pune totul pe seama profesiei tale și hai să nu ne mai complicăm, bine? La urma urmelor, un psihiatru e și un psiholog, deci e normal să fie un bun cunoscător al sufletului omenesc și, cu atât mai mult, tu – o celebritate...

- Mihai, vreau așa, nu vreau să ne ascundem după profesii și funcții. Te rog mult de tot: să fim niște simpli oameni, atât. Vreau să uiți, să lași totul la intrarea în parc, bine? Să nu treacă pe sub salcâm psihiatrul Ioana Cojan și inginerul Mihai, ci doi oameni oarecare dorind să se simtă câteva minute, sau ore, sau... ani, bine. Vreau să evadăm, pentru că numai așa simt eu că s-ar produce purificarea: prin evadarea din lume și din noi înșine, cei care suntem acum, cei care am fost până acum.

- Întru totul de acord, Tudorița...

- Mihai, când intrăm în parc, după exact treisprezece pași se face o alee la stânga, ajungem la cel mai bătrân copac din tot parcul, un stejar uriaș. În dreptul lui, dacă eu voi uita, te rog adu-mi aminte să-ți spun ceva foarte important... Când ziceai că pleci?

- Măine.

- Ce interesant: uite, acum, acest cuvânt înseamnă că, începând cu ziua de mâine, nu știu care articol dintr-o lege universală prevede ca noi doi să ne despărțim, viețile noastre să-și urmeze fiecare cursul lor, poate chiar să nu mai știm unul de celălalt nimic... Un singur și simplu cuvânt. Vezi, Mihai? De aceea am momente când urăsc din toată ființa cuvintele, pentru că întotdeauna ele au fost și sunt cele care au produs în existența umană cele mai mari nenorociri...

- Dar și bucurii, Tudorița.

- Tot mai rare, mai scurte și urmate, de regulă, de căderi în nefericiri, în stări amare de depresie, de trăiri care pot duce gândul la... sinucidere.

- Ioana-Tudorița, ce-i cu tine?

- Nimic – sunt realistă, sunt un om, adică încerc să nu-mi fie nimic străin din tot ce-i omenesc... Să plâng, să mă bucur, să fiu fericită, să râd, să iubesc, să mă satur cu un baton și un iaurt, să beau o cafea bună sau... Cu ce păcătuiesc eu, Mihai?

- Tudorița-Ioana, mâine eu nu voi mai fi aici și tot ce se poate că o să-mi pară rău, foarte rău, după clipele astea pe care le-am fi putut folosi nu știu cum, dar altfel. Vezi, tu? Eu sunt, totuși, un om bolnav, un suferind de o boală ciudată, fără să am pretenția că sunt un unicat. Este foarte probabil că mai există destui care au simptome asemănătoare, cărora nu le acordă importanța cuvenită și care pot duce nu la tentative, ci chiar la producerea actului sinuciderii. Pentru că, uite: dacă acum mă gândesc bine de tot, parcă Tudorița cealaltă nu a fost singurul pretext, parcă mobilul care m-a dus în pragul sinuciderii a fost cu mult mai complex și mai complicat și a existat în mine sub forma unui conglomerat, să zic așa, în formă brută, un fel de piatră de var peste care a venit apa, de fapt, șocul care a declanșat reacția, hotărârea...

- Tudorița?

- Felul în care am constatat lipsa ei, trăirea postumă, să zic așa, a acelei realități. Pentru că atunci când am devenit conștient că ea nu mai există pentru mine...

- A murit?

- Nu știu. Pur și simplu m-am trezit fără prezența ei. Unii, cei mai mulți, îmi tot repetau să fiu tare, să fiu cu picioarele pe pământ, alții să am în vedere că sunt un om tânăr, de viitor, că ideile mele pot fi transformate în invenții și inovații, care să-mi aducă un prestigiu, de altfel meritat... Și așa mai departe. Dar sentimentul că toate acestea nu puteau compensa, nu aveau cum să compenseze lipsa ei, mă omora pur și simplu puțin câte puțin, iar aceasta mai ales pentru că în mintea mea se afla o învolburare, un fel de... începutul lumii, în care nu reușeam să mă descurc, în care nu puteam să fac ordine, să o pot găsi pe ea. Și totul a durat până într-o zi când... Era iarnă și la noi, iar Mureșul fiind destul de îngust, oamenii obișnuiesc să-l treacă de pe un mal pe celălalt folosindu-se de podurile naturale, de gheață. Nu știu nici acum: s-a spart gheața la căderea mea, deoarece alunecasem, sau cineva făcuse o copcă în scopul de a o folosi pentru pescuit? Ceea ce mai știu cu certitudine este că m-am trezit ca dintr-un șoc puternic, iar primul gând, în timp ce groaza că apa ar fi putut să mă tragă sub gheață încă mă ținea aproape paralizat, mi-a fost: de ce nu am lăsat-o pe Tudorița la Constanța, aproape de marea care, totdeauna îmi zicea, înseamnă pentru ea viață? Apoi am aflat stupefiat că participasem la înmormântarea ei sau la ce o fi fost în cutia aceea de stejar, pentru că, mi s-a spus, a fost dorința ei să nu fie văzută de nimeni după moarte și mai ales de mine. Vroia să-mi rămână în imagine, în suflet, așa cum am știut-o și am iubit-o atât de mult. Dar, Ioana, eu tot mai cred că în sicriul acela nu se afla ea, că... Dar, în sfârșit, îmi dai voie să nu mai spun nimic? Adică nimic în legătură cu întâmplarea asta ciudată. Dar uite a intervenit acum altceva: apariția ta, Ioana Cojan, care ești o copie perfectă a Tudoriței și te mai numești și... Teodora, adică Tudorița... Cine a pus la cale toate acestea?

- Lasă, pentru toate acestea și altele, vom avea timp... Uite, am ajuns. Ai obosit?

- Nu. O, dar e un parc de vis. Nici nu mi-aș fi putut imaginea că orașelul, pardon, orașul ăsta să aibă un astfel de loc minunat. Tudorița, aceasta e aleea aceea?

- Da, Mihai.

- Mai avem șapte pași...

- Trei...

- Doi...

- Mihai, știi că înainte de a ne întâlni la hotel mi-am dorit atât de mult să fiu Tudorița, încât pur și simplu mi-a fost rușine să te privesc în ochi? Dar, din tot sufletul, te rog să tăcem, nu cumva, din greșală, să spunem ceva nepotrivit în clipa asta... Stăm puțin aici, mai facem câțiva pași, iar ne mai oprim... Mă simt bine, Mihai, dar cam ostenită, chiar foarte ostenită, îmi dai voie să te țin de braț?

- Nu! Iartă-mă, dar nu e momentul și, mai ales, locul...

- Bine, am priceput, am priceput... Poftim, domnule, dar să fim înțeleși: numai pe obraz, că altfel țiș. De fericire, Mihai. Nu mă crezi în stare? Sunt fericită că mâine pleci

- Așadar, te bucuri că plec...

- Foarte mult, pentru că știu: cu cât vei pleca mai repede, cu atât te vei întoarce mai repede. Și hai să ne grăbim puțin, că or să închidă la sala de audiții muzicale și ce ne facem fără Beethoven în seara aceasta?

- ... Și fără *Capricio*-ul italian de Ceaikovski.

- O, daaa...

- În sfârșit, zise Mihai, am impresia că de data asta facem și noi ce vrem...

- O, sigur-sigur, se auzi vocea femeii îndepărtându-se, deși ai dreptate: s-ar putea să fie o simplă impresie, dragul meu domn Mihai... Surpriza cea mare va fi, la Sala de lectură, că audiția va începe cu *Adagio*...

- Albinoni? De unde știai, Tudorița, că e piesa mea preferată?

- Ehe, habar n-ai tu, domnule Mihai, câte știm noi, femeile!

(Deva, 10 mai 1987 – Simeria, 12 aprilie, 2010)

De același autor:

Debut '86, volum colectiv,
Ed. Cartea Românească, București, 1986;

Rezervația de zăpăciți, proză umoristică,
Ed. Corvin, Deva, 1995;

Carte de colorat mintea, versuri umoristice,
Ed. Emia, Deva, 1998;

Bună seara, Doamnă Mann..., povestiri,
Ed. Eubeea, Timișoara, 1998;

Un scorpion pe contrasens, proză umoristică,
Ed. Corvin, Deva, 1999;

De vorbă cu..., interviuri,
Ed. Eubeea, Timișoara, 1999;

Insomniile binefăcătoare, critică literară,
Ed. Corvin, Deva, 2000;

Scuzați că ne-am cunoscut, proză umoristică,
Ed. SigNata, Timișoara, 2001;

Balamucul, dragostea mea..., roman,
Ed. Călăuza, Deva, 2002;

Cronici TV din vremea zăpăciților de tranziție,
Ed. Călăuza, Deva, 2004;

Crime și strălucire, microbiografii,
Ed. Călăuza, Deva, 2004;
Natură vie cu scorpion sentimental, roman,
Ed. Emia, Deva, 2005;
Acolo șezum și... râsem, cronici TV,
Ed. Corvin, Deva, 2006;
Amanții gaițelor cu cap de struț, roman,
Ed. Eubeea, Timișoara, 2008;
Carte de colorat mintea, versuri,
Ed. Corvin, Deva, 2008;
Cobaii, roman,
Ed. Eubeea, Timișoara, 2009;
Cititorul de iluzii, critică literară,
Ed. Eubeea, Timișoara, 2010.

În volume colective:

Cine ai fost dumneata, domnule Valentin Silvestru?,
Ed. Timpul, Reșița, 1997;
Antologia copilăriei,
Ed. Emia, Deva, 1998;
Antologia „Umorul Reformei, Reforma Umorului”,
Ed. Hiparion, Cluj-Napoca, 2001;
Țiganiada, noi puncte de vedere (în colab.),
Ed. Eubeea, 2008;

Antologie de umor românesc, (în colab.),
Ed. Eubeea, 2008.

Antologii publicate pe plan local (proză, teatru și versuri);

Volume în pregătire:

Aspirine cu arsenic (pamflete);

Miel în sos de viperă (tablete);

Teatru (teatru scurt).

Referințe critice:

„România literară” (București);

„Vatra” (Târgu-Mureș);

„Orient latin” (Timișoara);

„Tribuna” (Cluj-Napoca);

„Ardealul literar” (Deva);

„Arhipelag” (Deva);

„Provincia corvina” (Hunedoara);

„Transilvania” (Sibiu);

„Agero” (Germania).

Consilier editorial : Nina Ceranu

Lector : Ilie Chelariu

Apărut sub egida

Fundației Culturale «Orient Latin»

Timișoara.

ISBN 978-973-673-172-3